T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

MOLLÂ DEVLET GELDİ FEDAÎ KÜLLİYATI [1-100] (GİRİŞ, TRANSKRİPSİYONLU METİN, DİZİN-SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurullah MURADI

KOCAELİ 2020

T.C. KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

MOLLÂ DEVLET GELDİ FEDAÎ KÜLLİYATI [1-100] (GİRİŞ, TRANSKRİPSİYONLU METİN, DİZİN-SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nurullah MURADI

DANIŞMAN: Prof. Dr. Münevver TEKCAN

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Karar ve No: 05.08.2020/19

KOCAELİ 2020

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ ii
ÖZET iii
ABSTRACT iv
KISALTMALAR v
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ vi
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

1. MOLLÂ DEVLET GELDİ FEDAÎ'NİN HAYATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ 2

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRANSKRİPSİYONLU METİN 5

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. DİZİN-SÖZLÜK 150
3.1. GENEL DİZİN 150
3.2. KİŞİ ADLARI DİZİNİ 300
3.3. YER ADLARI DİZİNİ 305
3.4. ETNİK ADLARI DİZİ 307
3.5. ARAPÇA İBARELER DİZİNİ 308
SONUÇ 309
KAYNAKÇA 310
EKLER 311
EK-I 311
EK-II 312
ÖZ GEÇMİŞ 313

ÖN SÖZ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışmanın konusunu, Afganistan Türkmen edebiyatının önde gelen şahsiyetlerinden olan Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı'nın [1-100] sayfaları arasındaki bölümü oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın birinci bölümünde Mollâ Devlet Geldi Fedaî'nin hayatı ve edebi kişiliği hakkında detaylı bilgi verilmiştir. İkinci bölümünde, Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı'nın [1-100] sayfaları arasındaki kısmın transkripsiyonlu metni eklenmiştir. Üçüncü bölümde, metnin sözlük ve gramatikal dizini yer almaktadır. Genel Dizin ile beraber Kişi Adları Dizini, Yer Adları Dizini ve Etnik Adlar Dizini farklı başlıklar altında sıralanmıştır. Metinde geçen ayet, hadis ve dualara da ayrı başlıklar altında yer verilerek Türkçe çevirileri yapılmıştır.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaşan, zamanını ayırıp büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenini sunan ve ihtiyaç hissettiğim kaynaklara ulaşmamı temin eden, kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Münevver Tekcan'a şükranlarımı sunarım.

Nurullah Muradi, Temmuz 2020

ÖZET

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma, Afganistan Türkmen edebiyatının en önemli eserlerinden olan Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı adlı eserin [1 – 100] sayfaları arasındaki bölümünü kapsamaktadır.

Üç bölümden oluşan çalışmamızın ilk bölümünde, Mollâ Devlet Geldi Fedaî'nin hayatı ve edebi kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı'nın transkripsiyonlu metni ilave edilmiştir. Eser, Afganistanlı şair ve yazar Abdurrahman SOHBET tarafından hazırlanarak 2016 yılında Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) desteği ile Kâbil'de basılmıştır. Çalışmanın son bölümünde, metnin sözlük ve gramer dizini verilmiştir. Genel dizinden sonra Kişi Adları Dizini, Yer Adları Dizini, Etnik Adlar Dizini ayrı başlıklar altında sunulmuştur. Ayet, hadis ve dualar ile diğer Arapça ibareler ayrı başlıklar altında verilmiş ve Türkçe çevirileri yapılmıştır. Ekler bölümünde ise Mollâ Devlet Geldi Fedaî'nin portresi ve yaşadığı evinin fotoğrafı sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Türkmen Türkçesi, Mollâ Devlet Geldi Fedaî, Külliyat.

ABSTRACT

This work, which is prepared as a master's thesis, covers the section between pages 1 to 100 of the Molla Devlet Geldi Fedaî Corpus, one of the most important works of the Turkmen literature of Afghanistan.

Our work consist of three chapters. In the first chapter of our study, information was given about the life and literary personality of Mollâ Devlet Geldi Fedaî. In the second chapter was added the transcribed text of the Molla Devlet Geldi Fedaî Collection. The work was prepared by Afghan poet and writer Abdurrahman Sohbat and printed in Kabul in 2016 with the support of the Turkish Cooperation and Coordination Agency (TIKA). In the last part of the study, the dictionary and grammar index of the text are given. After the general directory, Person Names Directory, Place Names Directory, Ethnic Names Directory are presented under separate headings. Verses, hadiths and prayers and other Arabic phrases were given under separate headings and their Turkish translations were made. In the annexes, the portrait of Mollâ Devlet Geldi Fedaî and the photo of her house where he lives are presented.

Keywords: Turkmen Turkish, Mollâ Devlet Geldi Fedaî, Corpus.

KISALTMALAR

Ar. :Arapça

bk. : Bakınız

c. : Cilt

çev. : Çeviren

Çin. : Çince

ET : Eski Türkçe

Far. : Farsça

Fr. : Fransıca

H. hicri

Haz. : Hazırlayan

Lat. : Latince

Moğ. : Moğolca

Oğ. Oğuzca

Peh. : Pehlevice

s. : Sayfa

S. : Sayı

Soğd.: Soğdca

T. :Türkçe

TDK : Türk Dil Kurumu

Uyg. : Uygur Türkçesi

vb. : Ve benzeri

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

آ	a, ā	ص	ṣ
ا	a, e	ض	Ż
أ	ä	ط	ṭ
ء	ʾ	ظ	ẓ
ب	b	ع	ʿ
پ	p	غ	Ġ
ت	t	ف	F
ث	s̱	ق	ḳ
ج	c	ک	K
چ	ö	گ	G
ح	ḥ	ل	L
خ	ḫ	م	M
د	d	ن	N
ذ	ẕ	نگ	Ñ
ر	r	و	o,ō, ö, u, ü, ū, v
ز	z	ؤ	ö,ü
ژ	j	ھ	H
س	s	لا	Lā
ش	ṣ	ی	ı, i, ī, y, ā

GİRİŞ

Geçmişten günümüze Türkler dünyanın farklı noktalarına yerleşerek hayatını sürdürmektedir. Bugün Afganistan ülkesi olarak bilinen topraklarda çok eski zamanlardan beri Türkler yaşamaktadır. Türk kültür, medeniyet ve edebiyatının gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Bu topraklarda eser veren önemli şahsiyetlerden biri Mollâ Devlet Geldi Fedaî'dir. Afganistan Türkmen edebiyatında mütevazı kişiliği ile tanınan Fedaî, Türkmen Türkçesi ile şiirler kaleme almıştır. Fedaî hayatının çoğunu Afganistan'da geçirmiştir. Şâir şiirlerinde genel olarak, aşk, vatan sevgisi, sosyal olaylar, tasavvuf, mertlik, dostluk ve yiğitlik gibi konuları işlemiştir.

Üç bölümden oluşan bu çalışmamızda Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı'nın [1-100] sayfaları arasındaki şiirleri ele alınmıştır. Çalışmamızın birinci bölümünde Mollâ Devlet Geldi Fedaî'nin hayatı ve edebi kişiliği hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümünde, Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı'nın [1-100] sayfaları arasındaki kısmın transkripsiyonlu metni ilave edilmiştir. Çalışmamızın son bölümde, metnin sözlük ve gramatikal dizini eklenmiştir. Genel Dizin ile beraber Kişi Adları Dizini, Yer Adları Dizini ve Etnik Adlar Dizini farklı başlıklar altında sıralanmıştır. Metinde geçen ayet, hadis ve dualara da ayrı başlıklar altında yer verilerek Türkçe çevirileri yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. MOLLÂ DEVLET GELDİ FEDAÎ'NİN HAYATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

Mollâ Devlet Geldi Fedaî Afganistan Türkmen edebiyatının önemli şahsiyetlerinden biridir. 1900 (H. 1279) yılında şimdiki Türkmenistan'ın Lebap ilinin Burdalık ilçesinde doğmuştur. Kendi hayatıyla ilgili bilgilere kaleme aldığı şiirlerinde de görmekteyiz.

[2/2]
Bin iki yüz yetmiş dokuz senede
Gözüm açıp dünya geldim yaranlar

Eğitimli ve orta gelirli bir aile çocuğu olan Fedaî on beş yaşına kadar köyünde bulunan medreseye giderek din âlimlerinden eğitim almış ve şeriat esaslarını öğrenmiştir. Bu nedenle molla lakabını da almıştır. Kendini geliştirmek için farklı konularda da kitapları okumaya çalışmıştır. Fedaî on beş yaşından yirmi yaşına kadar ticaret işleri ile uğraşmıştır.

[2/8]
On yaşımdan on beşime varınca
İlim okudum meşakkatler görünce

[2/9]
Ondan sonra tâ yirmiye varınca
Ticarete meşgul oldum yaranlar

Yirmi üç yaşında kendi köyünde danışma kurulu başkanı olarak göreve başlamış ve halkına elinden geldiği kadar hizmet etmeye çalışmıştır. Burdalık'ta hayatının en güzel günlerini yaşadığı, eserlerinden net bir şeklide anlaşılmaktadır. Otuz bir yaşından sonra Burdalık'tan Afganistan'nın Faryab iline bağlı olan Andhuy ilçesine göç etmiştir.

[191/24]

Dünyaya inip göbek kanım dökülüp

Otuz bir yıl yürüdüm sende Lebab'ım

Mollâ Devlet Geldi Fedaî gerçekten de millet yolunda fedakâr bir şahıstır. Asil vatanında her ne kadar değer görse de 1931 yılında Buhara İnkilabı'ndan etkilenerek Afganistan'a göç etmiştir. Afganistan'a yerleştikten sonra zor bir şekilde hayatını sürdürmüştür (Sohbet, 2016: 1).

[44/20]

Ey yaranlar bu feleğin yüzünden

Kaygı gamsız benim günüm geçmedi

[44/21]

Yürek coşup her söz gelse dilimden

Söylediğim sözüm gerçekleşmedi

Andhuy'da alamayacak duruma gelen Fedaî, buradan başka yere göçsem güzel günler görmek nasip olur düşüncesiyle Şibirgan'a, Şibirgan'dan Akça'ya ve Akça'dan da Akça'nın Hejdenehir (Onsekkizârık) köyüne göç etmiştir. Şair gittiği yerlerde huzurlu bir yaşam bulamamıştır. Gittiği her yerde ağır ve zor işlerle uğraşarak hayatını sürdürmeye çalışmıştır. Hejdenehir'de iki yıl geçirir geçirmez eşi vefat etmiştir. Biri kız biri de erkek olmak üzere iki çocuğu annesiz kalmış ve bu durum Fedaî'yi derinden etkilemiştir.

Bir müddet çalıştıktan sonra tekrar evlenir fakat bu sefer askerliğini yapmak üzere evinden ayrılır. Askerdeyken eşini ve annesini kaybeder. Bu durum onun gam batağına düşmesine neden olur. Mecnun gibi yâr gamında acı çeken Molla Devlet Geldi Fedaî, askerlik yaptığı sırada Hejdenehir'den göçmeyi düşünerek askerliği binbir tür şanssızlıklarla sona erdirmiştir.

Daha sonra Andhuy'ya göçmüştür ve köy muhtarı olarak halka hizmet etmiştir. Bölgede yaşanan adaletsizlikler canını acıttığı için hep gözyaşı dökmüştür. Fedaî tüm sıkıntılara rağmen zamanının büyük kısmını okumaya verir ve çok sayıda gazel yazmayı başarır. Şairim bunun dışında başka çaresi de yoktur. Fakirlik acısı, Lebap'taki olan hevesi ve bütün halklar özellikle Türkmen halkına karşı sevinci Fedaî için ilham verici kaynak hükmünü taşımıştır.

Edebi şahsiyeti ile tanınan Fedaî, Türkmen halkının gelişmesi için çaba gösterdiği şiirlerinden anlaşılmaktadır.

[139/20]

Türkmen oğlu sen nişin geri kaldın

Söyle sebebini sordum ben senden

Gazellerinde millî duyguları, adaletsizliği, çektiği zorlukları, toplumdaki olayları, zulüm ve haksızlık karşısında durmayı kaleme alan Fedaî'nin, hayatta iken şiirlerini bastırarak geniş kitlelere ulaştırması maalesef mümkün olmamıştır. Her ne kadar şiirleri radyolarda okunup elden ele dolaşsa da özellikle maddi imkânsızlıklar buna el vermemiştir. Şiirlerini ilk önce yakın eş dost ve akrabalarına okuyan Fedaî, akabinde onları defterine geçirmiştir. Her hüzünlendiğinde şiir yazan, bağlı olduğu halkın dertleriyle dertlenen şair, nihayet hatıra olarak kalmak üzere kaleme aldığı şiirlerini bir kitapçık hâline getirmeye başarmıştır (Başar, 2019: 86).

[25/12]

Ağlarsın Türkmen oğlu Bu denksizlik geçse gerek

[25/13]

Denksizlikten yürek acılı Derde merhem yetse gerek

Molla Devlet Geldi Fedaî zor günlerde her zaman halkın yanında olup halka hizmet etmeyi kendine bir görev olarak üstlenmiştir ve elinden geldiği kadar insanlara yardım etmeye çalışmıştır. Fakat hep mutlu bir şekilde yaşamayı arzu ederken hiçbir zaman bu arzusuna ulaşamamıştır. Beş kız ve üç erkek çocuk babası olan Fedaî, sekiz kere evlilik yapmıştır. 1972 yılında Afganistan'nın Faryab ilinin Karamkol ilçesinin Altıbölek köyünde vefat etmiştir.

[190/6]

Ferzendden üç oğul beş tane kız var

Başka şeyim yoktur yapmaya bir iş

İKİNCİ BÖLÜM

2. TRANSKRİPSİYONLU METİN

[1]

(1) Mollā Dövlet Fedāī

(2) Elḫamdullilāh rabbil ʿālemīn velʿākıbe tilmuttḳīn vaṣṣalavāh vassalām ʿalā ḫayr ḫalḳa

(3) Muḥammed ve āla Muḥammed ve aṣḥābe ecmaʿin ammā bilgil ve āgāh bolġıl kim Mollā dövlet fedāī

(4) veled_i Cāngeldi ṣūfī veled_i Veysḳulı Bay veled_i Ḳażī Muḥammedvelī veled_i Ḳażī Muḥammed

(5) Ärsäri Türkmen uruġından ve ḳara ḫalḳından ve Dāvudlı Yābenī ṭāyfasından bolup

(6) sene 1279 nci sıçan yılı yekşenbe güni esed burcınıñ 14 nci

(7) güninde dünyā inip Buḫārā şerīf tevābiʿātında Burdalıḳ vilāyetiniñ Dāvudlı

(8) ġışlaġındandır ve ḳavm reʾisi ve başlıġı ata babsı ve özi ḥisāblanyon

(9) bir ādamdır Mollā Dövlet özi ḳovm dost ve ʿilim dost bir gişidir ḫuṣūṣan

(10) dost yolında cānını dirīġ bir ādam bolup ovvaldan şiʿr ve edebiyāt

(11) īşlerine ʿaceb bir şovḳmend bolup mudāmā şiʿr yazmaḳ ve ġazallarıñ içinde

(12) dostpersetligi meşhūrdır peyġamber ʿaleyhissalām aydıpdır ḳāla elʾnabī ʿaley

(13) hissalām min aḫab şeyʿan faḳda akṯarhū ẕekre oña göre şiʿr ġazallardan maʿlūm

(14) bolyor millī duyġılı ve dostperest bir ādam bolup dāʾimen deñsizlikden ve millī

(15) duyġılardan köp ẕekr etyor Mollā Dövlet şiʿrlerinde taḫalluṣını Fedāī'dip

(16) görkezyor

(17) Ḥaḳīḳatan millet yolında fedāḳārdır ve hem aṣlı vaṭanda büyük ḥormatlı ve iʿtimādlı bir

(18) ādam bolsa da Buḫārā inḳilābınıñ eṯerinden Afġānistāna hicret edip 1310

(19) nci yılda göçip gelip munda ġarīb düşip ḳīn bir aḥvālda ġüẕerān edip

(20) dir

(21) Şul kitābınıñ ādını hem basar diyip ād ġoyıp her gün ḫapa ve ġamgīn bolanda

(22) şiʿrler yazıp ʿāḳıbeti bir näçe ġazallarını celäp yādigārī üçin bir kitābça

(23) edip kitāb ovvalında öziniñ kimligini tanıtmaḳ üçin bir ġazal yazıpdır

[2]

(1) Geldim Yārānlar

(2) Müñ iki yüz yetmiş doḳḳuz senede
Gözim açıp dünyā geldim yārānlar

(3) Sıçan yılı yekşenbe gün esedde
Gözim açıp dünyā geldim yārānlar

(4) Buḫārā tābiʿi Burdalıḳ īli
Dāvudlı Yābenī Türkmen bilbili

(5) Ādım Mollā Dövlet Cāngeldi oġlı
Şul ād bilen dünyā geldim yārānlar

(6) Ḳovum ḫīşım meniñ Türkmen Ärsäri
Ärsäri Salurdır Oġuzdan bäri

(7) Ata bābālarım ʿilmiñ serdārı
Şul ād bilen dünyā geldim yārānlar

(8) On yaşımdan on bäşime barīnçä
ʿilim oḳīdım meşaḳḳatlar görīnçä

(9) Ondan soñra tā yigirmä barīnçä
Ticārete meşġūl boldım yārānlar

(10) Yigirmede boldı Buḫārā inḳilāb
Milletleriñ boldı yüregi kebāb

(11) Şāh-i Buḫārā ḳaçdı keltüralmay tāb
Bir näçe yıl bī-kār yördim yārānlar

(12) Yigirme üç yaşda boldım ḥökümrān
Bir näçe yıl sürdim eyledim fermān

(13) Yene ṭāliʿ habūṭ etdi kän durman
Afġānistān göçip geldim yārānlar

(14) Āḳça Şıbırġanda näçe oturdım
Ġarīblıḳdan ʿaḳıl hūşım yitirdim

(15) Şöyle ḳīn güẕerān başdan ötirdim
Ondan soñra Andḫuy geldim yārānlar
(16) Munda pūldan başġa derde yaran yoḳ
Ġarīblar ḥālına hīç kim ġaran yoḳ
(17) Dünyā gelen cāndār bāḳī duran yoḳ
Bu ḥikmete ḳāʾil boldım yārānlar
(18) Ġolında bolmasa māl bilen pūlı
Ḥayvāndan farḳı yoḳ ol bolsa velī
(19) Geçmese ʿilāc yoḳ Allāhnıñ ġulı
Bu ḥikmete ḳāʾil boldım yārānlar
(20) Ādım Dövlet taḫalluṣım Fedāī
Gīce gündīz yādlap ḳādır Ḫudāi
(21) Dostlar boldım bir deñliginiñ gedāī
Gümān edyän görmän öldim yārānlar
(22) Cāylarım Ġaldı
(23) Yārānlar yādlasam köhne cāylarım
Āb_ı revān gülzār cāylarım ġaldı
(24) Munda heme zātdan yoḳdır paylarım
Lālezār çemenli cāylarım ġaldı

[3]

(1) Altay Issıḳ Köli deryāyı Sīri
Şemerḳand Zerefşān ḳarşı Buḫārā
(2) Āmū derya Kerki Çehārcūy Mervi
Cennete barābar cāylarım ġaldı
(3) Mekān Beşīr Pulūrd Ḫalac Burdalıḳ
Yigitler bartı örän ḫoş ġılıḳ
(4) Munda kimi görseñ sözleri solıḳ
Ārmān efsūs dost ve yārlarım ġaldı
(5) Onda ġoç yigitler seyrān etyärdi
Günde dost yār bilen ṣoḥbet tutyārdı
(6) Murād bilen maḳṣadına yetyärdi
Ārmān efsūs dost ve yārlarım ġaldı

(7) ʿAşkābāda barsañ her bir gözeller
Ġol tutuşıp bāġda edyär hezīller
(8) Dūtār ġıcaḳ bilen salar ġazallar
Naġma nevāz yaġşı sāzlarım ġaldı
(9) Ey Fedāī ḳaysı bilen aydarsıñ
Sanasañ tükenmez aydıp nädersiñ nññ
(10) İndi bildim şu durmuşda gidersiñ
Ārmān efsūs yaġşı cāylarım ġaldı
(11) Ḫabar Bergin
(12) Yoldaş ʿAzīzoġlı Ḳuvan
Aḥvālıñdan ḫabar bergin
(13) Īzde ġalan ġardaş doġan
Aḥvālıñdan ḫabar bergin
(14) Onda ġalan dost_u yārlar
Ayrılıḳdan çekip zārlar
(15) Aġa ini heme barlar
Saġlıġıñdan ḫabar bergin
(16) Munda gelenler saġ amān
Bardır velin ḥāllar yaman
(17) Onda ġalan ʿAlīdövrān
Saġlıġıñdan ḫabar bergin
(18) Başġa dost yārı sorsam
Ḫabar ber sorap uġrasam
(19) Göz salıp īzim ġarasam
Aḥvālıñdan ḫabar bergin
(20) Size dīsem aḥvālımı
Günden güne yaman ḥālımı
(21) İyip tüketdim mālımı
Aḥvālıñdan ḫabar bergin
(22) Kepbe ġamış öy boldı
Ne munda yaġşı cāy boldı
(23) Ne bir yer sūdan pay boldı
Aḥvālıñdan ḫabar bergin

(24) Öz aḥvālım iẓhār etdim
Ayra düşip men zār etdim
(25) Ḫoşaçīnligi kār etdim
Sen ne ḥālda ḫabar bergin

[4]

(1) Bizden uzaḳ ġaldı Lebāb
Hicr öyinde baġrım kebāb
(2) Fedāīdir yazġın cevāb
Aḥvālıñdan ḫabar bergin
(3) Saġ Bolġın
(4) Bul şiʿr Fedāīniñ dostı Ḳuvanıñ cevābıdır
(5) Aḥvāl sōrān ḫaṭıñ geldi Fedāī
Bizler munda amān sen hem saġ bolġın
(6) Seniñ dīdārıña boldım gedāī
Bizler munda amān sen hem saġ bolġın
(7) Bizden salām degin dost ve yārlara
Ulı kiçi onda heme barlara
(8) Astānbeki Ḳulmurād dek baylara
Salām dīgin dostım saġ amān bolġın
(9) Bizler munda köp yādlayıp sizleri
Dīdār üçin yol ġaradıp gözleri
(10) Aḥvāl sorap şādlandırdıñ bizleri
Bizler munda amān sen hem saġ bolġın
(11) Ḫaṭıñdan añladım aḥvālıñ zebūn
Bolanlıġına dīdim daġ bile dügün
(12) Ḫapa bolup göz yaşımdan men şu gün
Cevāb yazdım dostum saġ amān bolġın
(13) Kemçiligim şudır sizden ayrılıḳ
Siz görenden ziyād yaġşı Burdalıḳ
(14) Ezel taḳdīrına düytmez hīç ġılıḳ
ʿilāc yoḳdır dostım saġ amān bolġın

(15) Ḳuvan ʿAzīz yādlar ertīrde şāmda
Dīyip umīd etyän saġ amān bolġın
(16) Naṣīb edip görsek gelcek eyyāmda
Ferāmūş etmegin puḫta ḫām bilen
(17) Dādā Yārānlar
(18) Yürek yanġınından bir söz başlasam
Men kime barayın dādā yārānlar
(19) Öten günim yādlap gözim yaşlasam
Sönmez ursam yanar ōda yārānlar
(20) Ġalmışam musāfır īlinden ayrılıp
Cudā düşdim mülk ve māldan ayrılıp
(21) Ārzūlı vaṭandan ḫīldan ayrılıp
Niçük düşdim dostlar yada yārānlar
(22) Bir yandan deñsizlik bir yandan ẓülim
Açılmaz bu günde ġunçalan gülim
(23) Bu durmuşdan dostlar yaġşıdır ölim
Men kime barayın dādā yārānlar

[5]

(1) Her bir ġoç yigitler ötdi cahāndan
Deñsizlikden bütīn el üzdi cāndan
(2) Ayrılıḳ ḳullaçlıḳ çıḳardı sandan
Men kime barayın dādā yārānlar
(3) Ġarap görsem uzaḳ ġaldı īzlarım
Yürek ġanın aġlap döker gözlerim
(4) Gövhere barābar ġuran sözlerim
Derek tutmaz hīç bir zāda yārānlar
(5) Bu ʿumrde köp īş gördi Fedāī
Ayrılıḳdan aġlap köp çekdi āhı
(6) Öziñ hidāyet ber ḳādır İlāhī
Men kime barayın dādā yārānlar
(7) Ayrıldım

(8) Yigirminci ʿaḳrab şeciʿ yılında
Dostlar men sevgili yārdan ayrıldım
(9) Gīce yarımda cumʿa gününde
Göz ġuvancım sever yārdan ayrıldım
(10) Altmış bir gün merīż yasdıḳda yatıp
Ayrılıġa çıdam etmän dād edip
(11) Şu gün onuñ ʿumr yıldızı batıp
Uzaḳ safar etdi yārdan ayrıldım
(12) Sekkiz yıllap maña cān ve dil bilen
Ḫıdmat etdi ġunça ġızıl gül bilen
(13) Bir oġul bir ġīzı yādigār ġalan
Ārzūlı söygili yārdan ayrıldım
(14) Ḫoşrūylıḳ bābında melek beşerde
Oña hīç tay bolmaz āsmānda yerde
(15) Ayrılıḳda ġaldım tükenmez derde
Men neyläyin dostlar yārdan ayrıldım
(16) Ġarañḳı gīcede ḥüsn çırāġı
Yātdan çıḳmaz saldı yüregime dāġı
(17) Ḫoş ġılıḳ ḫoş suḫan yüregim yaġı
Göz ġuvancım sever yārdan ayrıldım
(18) Ṭāliʿ habūṭ edip batmıştır lāya
Yārsız meniñ geçmiş günlerim żāya
(19) Fedāī ġan aġlap yalbar Ḫudāya
Ārzūlı söygili yārdan ayrıldım
(20) Derdinden
(21) Kime barayın dād edip
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden
(22) Öten günlerim yād edip
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden
(23) Reñim solġın yotım düşgin
Her īş etsem ʿaḳlım çaşġın
(24) Yüregimde yoḳdır daşġın
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden

[6]

(1) Dostlar tanīmaz yad bolar
Düşmān begenip şād bolar

(2) Yüreginde feryād bolar
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden

(3) Etcek īşim edäbilmän
Tutcaḳ zādım tutābilmän

(4) Dost yanından ötäbilmän
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden

(5) Yüregimde oylav köpdir
Gün be günden derdim çoḫdır

(6) Bugün tapsam ertä yoḳdır
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden

(7) Daḫıldan yoḳdır hīç derek
Aydan söziñ tutmaz derek

(8) Dīrilikde her zād gerek
Yoḳdır ġarīblıḳ derdinden

(9) Yüregimde köpdir ārmān
Dīrilikde deñlik görmän

(10) Ölsem ʿatā etgin imān
Yandım ġarīblıḳ derdinden

(11) Fedāīdir baş yoldaşım
Ġarīblıḳ boldı sırdaşım

(12) Çıdam etmän düşip dīşim
Ẓālım ġarīblıḳ derdinden

(13) Ġarīblıḳ

(14) Niçe vaḫtdan bäri menden ayrılman
Dövlümde ġoş basıp yatdı ġarīblıḳ

(15) Umīd etdim bu zamāna ögrilmän
Biziñkide mesgen tutdı ġarīblıḳ

(16) Ne yerden pay boldı ve ne āsmāndan
Ġarīblıḳ zor edip doyurdı cāndan

(17) Ī̈l içinde bütīn çıḳardı sandan
Dīrilikden bī-zār etdi ġarīblıḳ
(18) Bir ögriliş bolar diyip oyladım
Āḳça Andḫuy göçip yükim tayladım
(19) Yoḳsulluḳdan dostlar örän yaynadım
Maña şunça sitem etdi ġarīblıḳ
(20) Ḳaysı bir ẓulmini aydayın başdan
Bī-san edip meni çıḳardı īşden
(21) ʿumrim āḫir bugün ġalıp men güyçden
İndi maña sitem etdi ġarīblıḳ
(22) Deñimden dūşumdan īze ġaldırdı
Men neyläyin ġızıl meñzim soldırdı
(23) Bu ġarīblıḳ göñlüm ġama doldırdı
Ġam dumanın başa örtdi ġarīblıḳ
(24) Bir kāri aḫtarsam gerek vāṣıta
Yoḳsulluḳ derdinden elmudām ḫasta
(25) Göz salıp ġarasam belende peste
ʿaḳıl hūşım ḥayrān etdi ġarīblıḳ

[7]

(1) Bu derdiñ dermānı ḳaydadır bilmen
Yürekde müñ ġayġı şād bolup gülmen
(2) ʿumr bāġım ḫazān bir ġarrı çāl men
İndi maña sitem etdi ġarīblıḳ
(3) Yoldaşım ġam ġayġı mūnisim çilim
Ḫūrāgim arpa nān döşegim kilim
(4) Āḫir yaşda meniñ şu bolup ḥālım
Dīrilikden bī-zār etdi ġarīblıḳ
(5) İndi bildim maña boldı baş yoldaş
Ayrılmaz başımdan yoḳ maña sırdaş
(6) Yaġşılıġım pinhān yaman sırım fāş
Ī̈le güneʿayān etdi ġarīblıḳ

(7) Ġarīblıḳ ornaşdı deñsizlik yaman
Ol munuñ üstüne başıñda duman
(8) Bir gün bolar yaḫtı cahān numāyān
Ḥaḳḳ ḥuḳūḳım pāymāl etdi ġarīblıḳ
(9) Gel indi şükür eyle bugün hem öter
Bir gün seniñ dādıñ ol yāra yeter
(10) Deñlik dīvānından her mühim biter
Şuña çenli ḥayrān etdi ġarīblıḳ
(11) Fedāīdir ṣabr eyleyip göz tutdım
Bī-zār bolup bugün cānımdan ötdim
(12) Tā bugün merdleriñ yolını tutdım
Şu günlerde ārmān etdi ġarīblıḳ
(13) Bilmedim
(14) Ey yārānlar bu felekniñ elinden
Bu dünyāda bir şād bolup gülmedim
(15) Yürek ġaynap her söz gelse dilimden
Bī-ġayġı bī-oylav diyip bilmedim
(16) Afġānistān gelip men boldım ġarīb
ʿarżım aytay aġlap men kime barıp
(17) Vicdānım ʿār eder bu ẓulmi görip
Deñlik ġapısından barıp bilmedim
(18) Şādlıḳ deri baġlı ġam yolı açıḳ
Ovval āzād gezip men boldım pıçıḳ
(19) Gün be günden ḥāllarım mucıḳ
Çıdaman bu ẓulme ölip bilmedim
(20) Meclisde sözleseñ hīç kim eşitmez
Bir Ḫudādan özge dādıña yetmez
(21) Dostdan dileg etseñ mühmiñ bitmez
Dostı düşmān bilip bilmedim
(22) Öten günim yāda salıp aġların
Ẓulme çıdam etmän yürek dağların
(23) Ey yārānlar cāna ölim dilerin
Her näçe ornadım çıḳıp bilmedim

(24) Umīd etdim deñlik istäp göz tutup
Yādigārī yazdım cānımdan ötip
(25) Fedāī gün günden lāya batıp
Bir gün hem şād bolup gülip bilmedim

[8]

(1) Deñlik Bergin
(2) Yaradan ḳādır Allāh
Ġarīblara deñlik bergin
(3) Ġarīb düşdi yaman ḥāla
Yoḳsullara deñlik bergin
(4) Gün be günden ḥāllar zebūn
Yürekler dāġ bilen dügün
(5) Ġarīb Ḥaḳdan alsın urun
Yā yaradan deñlik bergin
(6) ʿadl seniñ ism_i ẕātıñ
Hem yene ism_i ṣıfatıñ
(7) Meniñ eşdip feryādım
Yoḳsullara deñlik bergin
(8) Heme birden çeker nāla
Räḥmiñ gelmez mi şu ḥāla
(9) ʿadl şarābdan piyāla
Sunıp bize deñlik bergin
(10) Keremiñ ġapısı açıḳ
Bolsa eşit boldıḳ pıçıḳ
(11) Ḥāllarımız gün günden mucıḳ
Boldı bize deñlik bergin
(12) Āh ve nālam ʿarşa yeter
Bu deñsizlik ḳaçan öter
(13) ʿumrim ötip günim batar
Ondan ovval deñlik bergin
(14) Heme millet bolup āzād
ʿadl bāġında gezer şād

(15) Fedāīdir boldım berbād
Räḥm eyleyip deñlik bergin
(16) Geldim Afġānistāna
(17) Māl ve mülk ve ḫānımāndan ayrılıp
Hicret edip geldim Afġānistāna
(18) Ġarīb düşip ġol ġanadım ġırılıp
Hicret edip geldim Afġānistāna
(19) Her bir kāriñ bolsa munda pūl gerek
Pūlıñ bolsa Fārsī Peştū til gerek
(20) Pūl bolmasa heme söziñ bī-derek
Pälim āzıp geldim Afġānistāna
(21) Şerīʿat üstünde ḳāżī müftīsi
Pūl almana tayyār onuñ fetvāsı
(22) Ḳīn bolandır bī-pūl īşiñ bitmesi
İşim ġaydıp geldim Afġānistāna
(23) Ḥökümete hemkār bolup ḫāʾinlar
Almaḳ üçin saña günāh taʿinlar
(24) Ġarīblar ḫorlanıp Ḫudāġa yıġlar
Hicret edip geldim Afġānistāna

[9]

(1) Deñlik zamān başdan geçip ozalı
Çıdam edip örän çekdim zaḥmeti
(2) Cāndan doyup şu gün yazdım şu ḫaṭı
Hicret edip geldim Afġānistāna
(3) Ey Fedāī cāndan doyup ġazalı
Yezdiñ şudır saña ḳısmat ezeli
(4) Pūşmānım yoḳ ezel Tañrı ḳısmatı
Deñsizlige geldim Afġānistāna
(5) Yāra Yetür
(6) Allāh senden dilegim şul
Tīzden meni yāra yetür

(7) İntiẓārlıḳ aşdı ḥadden
zülfi sünbül tāra yetür
(8) Väʿde günler bolup ötdi
İndi menden ṣabır gitti
(9) Āhım meniñ ʿarşa yetdi
Tīzden meni yāra yetür
(10) Ġama doldı göñül bāġı
Ġan baġladı yürek dāġı
(11) Ḳaddı resā göksi āġı
Tīzden meni yāra yetür
(12) Vāmıḳıñ ṣunʿından bolan
ʿişve bilen göñlim alan
(13) Yār väʿdesi boldı yalġan
Bir ṣıdḳı ıḳrāra yetür
(14) Lebleri süycidir baldan
Yalbarayın ṣıdḳı dilden
(15) Ruḫsārası ġızıl gülden
İsġamana nara yetür
(16) Nāzik endām nīçke bīlli
Süyci suḫan şīrīn tilli
(17) Āḳ yüzleri cora ḫāllı
Bir nāzenīn yāra yetür
(18) Elmudāmā men uġrunda
Öler boldım yār köyünde
(19) Mudāmā cüstücūsında
Gezer boldım yāra yetür
(20) Goşa nardan sīpap tutay
Yār şänine ebyāt aytay
(21) Rāz_ı dilim kime aytay
Fedāīni yāra yetür
(22) Aya Meñzär
(23) Elip ḳaddıñ gül yüziñ bir dolanaya meñzär
(24) Bi baḳanda her göziñ miṣlī ġazāla meñzär

[10]

(1) Ti tekellüm edişiñ dilsöz cāna meñzär
(2) Ş̱i ş̱emerdir lebleriñ ġunça dehāna meñzär
(3) Cim cemālıñ görmesem ī̱şim fiġāna meñzär
(4) Ḫi Ḫilāf yoḳ sözimde saña beled ozaldan
(5) Ḥi ḥüsniñ şāhı sen ġayra heme gözelden
(6) Dāl dövām et yādların şiʿr bile ġazaldan
(7) Ẕāl ẕelil men sen üçin bize ḳısmat ezelden
(8) Ri räḥmsiz bolışıñ ẓālım cellāda meñzär
(9) Zi zaḥmetiñ köp çekip viṣālıña yetmedim
(10) Sin sallanıp seyledip bir yanımdan ötmediñ
(11) Şin şovḳıñdan helāk men maña naẓar etmediñ
(12) Ṣād ṣabırdan ayrıldım lebleriñden datmadım
(13) Żād żāyiʿ geçirme ʿumrim ḫazāna meñzär
(14) Ṭöy ṭamaʿkī̱n gedā men nākām ġoyma viṣāldan
(15) Ẓöy ẓulm etme ġandır nūk_i zebān ʿaselden
(16) ʿayn ʿumrim kül boldı indi ayrıldım ḫāldan
(17) Ġayn ġāfıl yörī̱me el üz ḫāb ve ḫayāldan
(18) Fi fähm eyle sözimden ī̱şim fiġāna meñzär
(19) Ḳāf ḳaddıñā ḳāʾil men ruḫsārıñız gül yalı
(20) Käf kelām sözleriñ şähd ve şeker bal yalı
(21) Lām lebiñden datman gözim yaşı sī̱l yalı
(22) Mim mihribān bolmayışıñ göñlüñ maña däl yalı
(23) Nūn nūk_i barmaḳlarıñ nuḳra käne meñzär
(24) Vāv vähm etme aġyārdan gülgūn giyip yana gelgin
(25) Hi hemī̱şe ʿādet et gitseñ döne döne gel
(26) Lāmeliplā ḳavl bilen sī̱paşmana geldim

[11]

(1) Yā yalançı fānī̱dir sī̱rāb edip seyrāna gel
(2) Fedāī̱ bir ġulāmıñ räḥm edip fermāna gel
(3) Gün be günden bu hicret derdim afzūna meñzär
(4) Bir Ḫayāl Bilen

(5) Ey sevdigim seniñ ḥasretiñ çekip
Munda geldim bilseñ bir ḫayāl bilen
(6) ʿışḳ ōdına cism ve cānım köp yaḳıp
Näçe vaḫt aldadıñ bizi āl bilen
(7) Bu dünyā mülkimiñ barın bereyin
Bāġçalarımıñ alma narın bereyin
(8) Kīse kīse sīm ve zerin bereyin
Bir vaḫtıñ ḫoş bolsa mülk ve māl bilen
(9) Cānım çıḳar ġıya ġıya baḳanda
Āḳ göksiñe kümüş dügme daḳanda
(10) Bezeyip nāz bilen öyden çıḳanda
ʿāşıḳlar örtener yörseñ yol bilen
(11) Ṣenūvber ṣūratlı Ṣāhġarīb şānlı
Züleyḫa vefāʾlı Yusūf cemāllı
(12) Āḳca ġīz endāmlı Ṣāḥṣenem bīlli
Niçük geldiñ dünyā bul cemāl bilen
(13) Uzaḳdan bir ġarap gördim yüziñi
Eşitmedim şāhd ve şeker söziñi
(14) Bir görinip pinhān etdiñ öziñi
Men özim saḳladım bezūr ḥāl bilen
(15) Düyşimde bir görip boldım dīvāna
Hūşımda aḫtarıp gitdim her yana
(16) ʿĀḳıbetı yolım düşip bul yana
Aḫtarıp ḳīn tapdım ḳurʿa fāl bilen
(17) Tapsam da yetmedim baḥr_ı viṣāla
Mudāmā çekdigim āh bilen nāla
(18) Räḥmiñ gelip seniñ bu ġarīb ḥāla
Vaḫtın tapıp gelgin oġrīn yol bilen
(19) Her gīcesi geler yolıñ gözlärin
Hicr ōdına yürek baġrım dağların
(20) Tā gelinçäñ āḳ māyedek bozların
Derdimi artdırdıñ ferīb al bilen

(21) Väʿdäñe ınanıp yollara çıḳıp
İntiẓār kän boldım göz yaşım dökip
(22) Zaḥmet iñ hicrānıñ örän kän çekip
ʿumrim ötip baryar māh ve sāl bilen
(23) Fedāīdir besdir şunça yananım
Göge yetdi meniñ āhı fiġānım
(24) Sensiz ṭāḳat etmez içimde cānım
Derdime dermān bol nāzik el bilen

[12]

(1) Görmäne Geldim
(2) Väʿdäñe ınanıp intiẓār bolup
Uzaḳ yoldan seni görmäne geldim
(3) Sen ḫabar almadıñ aḥvālım bilip
Söygilim gül yüziñ görmäne geldim
(4) Gīce gündīz fikr ve ẕikr ve ḫayālım
ʿışḳıñdan ġalmadı ṭāḳatım ḥālım
(5) Täʿẓīm tevāżuʿde bul ḳadd_ı dālım
Buyuran ḫiẓmat ıñda durmana geldim
(6) Gül yüzleriñ seniñ ay günden ārī
Ḫāk_ı pāyıñ seniñ derdime däri
(7) Niçe vaḫtdan bu yan ʿışḳıñdan āzārı
Çeke çeke yārım görmäne geldim
(8) Şīrīn sözleriñ yüz müñ derde şifādır
Gel süreli vaḫtı ẕevḳ ve ṣafādır
(9) Senden ayra düşmek cāna cefādır
Yārım ẕevḳ ve ṣafā sormāna geldim
(10) Gül açılar mudām vaḫt bahārda
Seniñ ʿışḳıñ bī-dār etdi säḥärde
(11) Aç yüziñ göreyin götergin perde
Söygilim gül yüziñ görmäne geldim
(12) Seniñ üçin şīrīn cāna düzmişim
Senden ġayrı yārdan göñül üzmişim

(13) Vaṣlıñ diläp ʿumri aġlāp gezmişim
Güldir aġlan gözim görmäne geldim
(14) Görsem gözim doymaz göñlüm ayrılmaz
Dünyā gözelleri saña tay bolmaz
(15) Maḥbūb dünyāge gelmez indi sendek
Ġalan ʿumr şunda durmana geldim
(16) Ḳovalama bāġıñdan dīrey gülleri
Sal boynuma dirīġ etme ġolları
(17) Bādām ġābaḳ alma yañġaḳ bīlleri 7
Bāġlarıñdan güller dīrmäne geldim
(18) Fedāīniñ mālı cānı fedādır
Gül yüziñ görmäne gözim gedādır
(19) Seni bir gören ʿāleme şāhdır
Umīd edip seni görmäne geldim
(20) Āzād İstär
(21) Ey aġalar meniñ göñlüm
Dīrilikde köp zād istär
(22) Şu ḥāl bilen gīce günim
Mudām ġamdan āzād istär
(23) Uzadan cāyıma elim
Yetse uzīn bolmaz dilim
(24) Mihmān üçin çāy ve çilim
Ābrūy bilen hem ād istär
(25) Yaġşı ʿamel bolsa kārim
Ḥaḳḳ eşitsin āh ve zārım

[13]

(1) Perīzād dek sever yārım
Bolsa bir kän ferzend istär
(2) Yigidiñ mīvesi ferzend
Ol yigitden bolar dilbend
(3) Bir niçe çārbāġı peyvend
Ondan başġa köp zād istär

(4) Ṭeble döli bedev atlar
Bolsa her kim toyda yādlar
(5) Tanīr heme Türkmen Tatlar
Sāʾil gelip ḫayrāt istär
(6) Ḫudā berse etgin iḥsān
Hīç ġalmansın dilde ārmān
(7) Ġībat ṣıfat yüziñ görmän
Dost ve düşmān her zād istär
(8) Yā Fedāī şunçalıḳ bes
Mundan ziyād dīmek ʿabeş
(9) Göñül her zād eder höves
ʿāḳibeti imān istär
(10) Revān Bilen
(11) Ey yārānlar muslimānlar
Gezdim niçe ḫayāl bilen
(12) Ġulaḳ salıñ dost ve yārlar
Ġarḳāb boldım vebāl bilen
(13) Emr_i maʿrūf eşitmedim
Eşidip ġulaḳ da tutmadım
(14) Günāhdan geçip ötmedim
Gezdim ġīz_i covān bilen
(15) On yaşımdan tā on bäşä
ʿilim oḳīmaḳ boldı pīşe
(16) ʿumrum yetip yigrim bäşä
Kārim ḥukm_i revān bilen
(17) Ḫökümrānlıḳ bir näçe yıl
Etdim ḫoş erdi heme īl
(18) Günāh keşīr şevāb ḳalīl
Gezdim ḫāb ve ḫayāl bilen
(19) Oylav etsem bir näçe vaḫt
Başdan geçipdir ferāġat
(20) Etmeyip ṭāʿat ʿibādet
Ġarḳāb boldım vebāl bilen

(21) Soñ aylandım men hūşıma
Gitmedim göñül coşıma
(22) Räḥm eyleyim göz yaşıma
Yoldaş etgin imān bilen
(23) Ḥaḳḳa barargа yüz yoḳdır
Oylap görsem günām çoḫdır
(24) Ġayr ez toba devāʾ yoḳdır
Ölip gitsem şul ḥāl bilen
(25) Gel yıġlaġıl säḥär turup
Yalbar Ḥaḳḳa boynuñ bürip
(26) Naṣīb bolsa kaʿbä barıp
Ḥacc et ulı imān bilen

[14]

(1) Fedāī sen hem şükür et
Bercāy bolsın farż ve sünnet
(2) Dīrilikde dem ġanīmat
Gezme ḫāb ve ḫayāl bilen
(3) Dile Getirdim
(4) Bir gīce yatīrdım turdım yerimden
Bir näçe bed ḫayāl dile getirdim
(5) ʿaḳıl hūşım uçıp gitdi serimden
Eder īşim bilmän ʿaḳlım yitirdim
(6) Bir ḫayālda boldım bir yaġşı ṣūfī
Bir ḫayāl cāhillıḳ kän urdı lāfı
(7) Ḥaḳḳdan günāhıma diläp muʿāfı
Vähm basıp ġayġı dile getirdim
(8) Şükür şeyṭānıñ men urdım serine
Dünyānıñ gözelini behişt ḥūrına
(9) Tebdīl edip bir ḫām ḫayāl yerine
Puḫta ḫayāl ʿaḳıl dile getirdim
(10) Etmedim dünyāda bir yaġşı kāri
Elmudām bolmışam yamanıñ yārı

(11) Ġarīb maẓlūm menden gördi āzārı
Günāhım bī-ḥisāb ḥadden ötirdim
(12) Ḳādır Allāh öziñ ötgin günāhım
İki dünyā sensiñ meniñ penāhım
(13) Āḫir demde yoldaş etgin imānım
Ol bolmasa īşim ḥadden aşırdım
(14) Tört ḥurūfda tört yüz ḳırḳ ʿaded sānı
Ḥisāb ebced ismim eder ebyātı
(15) Ey Fedāī bilmän etme gümānı
Ġazal tamām boldı şunda ġutardım
(16) Bīlli Görindi
(17) Bir gīce yatīrdim säḥär çaġında
Bir başlı yār altı ġollı görindi
(18) Müñ dürli hünäri sol ve saġında
Otuz beden altı bīlli görindi
(19) Elli gezdir onuñ ḳadd_ı derāzı
Bir dilde iki yüz mūḳāmı sāzı
(20) Düyşde görip hūşda gitmez āvāzı
Bilbil āvāz ṭoṭı tilli görindi
(21) Ġamzesi cān alar ġaşları kemān
Ayrılmana ṭāḳat etmez içde cān
(22) Dīriligime iʿtibār yoḳ bī-gümān
Göñlüm ġuşı uçıp gitdi
(23) Mekānını dīdi yetmiş hem doḳḳuz
Ḥisāblap aḫtarıp ġīn tapdım yalġuz
(24) Keyfīyet aḥvālım tamām boldı söz
Fedāīdir ḳīl ve ḳāllı görindi

[15]

(1) Yārı Gördim
(2) Ey yārānlar men şu gīce
Bir nāzenīn yārı gördim

(3) Yüzleri gül aġzı ġunça
Zülfleri şähmārı gördim
(4) Hūşımdan gitdim görende
Ġamzelim ġarap duranda
(5) Ḫoş bolup ġucak berende
Āḳ sīnede narı gördim
(6) Ol yār üçin āh çeker men
Gözden ġanlı yaş döker men
(7) ʿışḳdan cāna yetse kesel
Men derde dermānı gördim
(8) Düyşimde geldi yanıma
Dīsem ġazal yār şānına
(9) Ġolım yastap yār ġoynuna
Gezip alma narı gördim
(10) Bu hicretden dilim biryān
ʿışḳ yolunda göziñ girān
(11) Sen Fedāī yāra ḳurbān
Men derdime däri gördim
(12) Alıp Gitdi
(13) Ey yārānlar muslimānlar
Bir yār ʿaḳlım alıp gitdi
(14) Ġulaḳ salıñ dost ve yārlar
Şul yār ʿaḳlım alıp gitdi
(15) Heme cāydan şuʿle berip
Bir ġarībi gözden salıp
(16) Bir görinip pinhān bolup
Gözim giryān edip gitdi
(17) Ol yār üçin āh çeker men
Gözden ġanlı yaş döker men
(18) Yār üçin yürek yaḳar men
Bizi gözden salıp gitdi
(19) Başġalar gezse yār bilen
Men gezsem āh ve zār bilen

(20) ẓulm ve sitem her zor bilen
Meniñ ʿaḳlım alıp gitdi
(21) Yāda düşse öten zamān
Yürek köyip gözim giryān
(22) Hicr ōdına baġrım biyrān
Meniñ ʿaḳlım alıp gitdi
(23) Ey Fedāī cānıñ fedā
Edip gözden salıp gitdi
(24) ʿarżım eşdip Ḳādır Ḫudā
Edip gözden salıp gitdi

[16]

(1) Zār Olupdır
(2) Gördim bugün açılan gül
Zāġ çeñinden ḫor bolupdır
(3) Bilbil istäp yollar ġarap
Dīdārına zār olupdır
(4) Vāle şeydāsı bolan
Hicr ōdına baġrın dilen
(5) Bu sözlerim dīmäñler yalan
Görip geldim zār olupdır
(6) Räḥmi geler her kim görse
Ayra düşip boynun bursa
(7) Dar ḳafesde urunıp dursa
Göze cahān dar olupdur
(8) Fähm ediñler meniñ sözim
Yolım düşip gördi gözim
(9) Ġara gözde yaşlar düzim
Aġlay aġlay kör olupdur
(10) Hemmäniñ penāhsı Ḥaḳḳdır
Bu ḳısmata çāre yoḳdır
(11) Yürek dolı derdi çoḫdır
Şifā tapman zār olupdur

(12) Cümle gözelleriñ ḫānı
Zāġ çeñinden köyer cānı
(13) Ḥüsn ähliniñ sulṭānı
Ārmān afsūs ḫor olupdur
(14) Afsūs etdim ḥālın görip
Ġarap ġaldı boynun burup
(15) Gözim bilen bardım görip
Zāġ ġolında ḫor bolupdur
(16) Neyläyin tapmadım çāre
Dilim boldı pāre pāre
(17) Fedāīdir bu nāçāre
Bu gīñ cahān dar olupdur
(18) Ġarap Ġaldı
(19) Gözlerine yaş getirip
Aġlay aġlay ġarap ġaldı
(20) Gelip bilmän yār yanına
Aġlay aġlay ġarap ġaldı
(21) Vaṣfını sözlese tiller
Ḫazān urdı ġızıl güller
(22) Zāġ çeñinden ay ve yıllar
Aġlay aġlay ġarap ġaldı
(23) Räḥmim gelip bu ḥāllara
Lāʾiḳ däldir bu ḳullara
(24) Açılan täze güllere
Zāġlar ġonup ġarap ġaldı

[17]

(1) Fikr ve zikr ve intiẓārım
Ġalmadı ṣabr ve ḳarārım
(2) Zāġ çeñinde gözel yārım
Aġlay aġlay ġarap ġaldı
(3) Her zamān istäp bilbili
Ḳabūl etmez nākes ġulı

(4) Hicr ōdına ay ve yılı
Köye köye aġlap ġaldı
(5) Cumʿa güni soraġ salıp
Aḥvālıñdan ḫabar alıp
(6) Köhne derdi täze bolup
Aġlay aġlay ġarap ġaldı
(7) Elden gidip ıḫtiyārı
Ġalmandır ṣabr ve ḳarārı
(8) Gīce gündīz çekip zārı
Ġızıl güller ġarap ġaldı
(9) Nāzik endām nīçke bīller
Fedāīdir soldı güller
(10) Sayramaz boldı bilbiller
Bāġda güller ġurap ġaldı
(11) Dīrmeli Boldım
(12) Ġarrılıḳda yigitligim yād eyläp
Yār bāġından güller dīrmeli boldı
(13) Ġarrılıḳdan göñlüm çekip dād eyläp
Yār bāġından güller dīrmeli boldı
(14) Ġaydıp geler mikä yigitlik çāġım
Yā da güller açılman solar mı bāġım
(15) Yār vaṣlından meniñ bu yürek yaġım
Ṣarf edip men yārı görmeli boldım
(16) Ġalan ʿumrim yārıñ yolına ġurbān
Etsem tapılar mı bu derde dermān
(17) Hā ġażab hā räḥm näḫīlī fermān
Yārdan yetse durmān barmalı boldım
(18) Yār vaṣlına yetip men dīrsem güller
Ol nāzik bīllere dolasam ġollar
(19) Ṣarf etsem yolıñda māl bilen pūllar
Cāna dirīġ etmän bermeli boldım
(20) ʿāşıḳ yār yolında ayamaz cānı
Yarar bolsa belki dīni imānı

(21) Ṣıdḳı biliñ yalan diyip gümānı
Etmäñler yār üçin durmalı boldım
(22) Yār yolında ölseñ çıtmagın ġaşıñ
Saḳġalıñ aġarıp düşipdir dī̄şiñ
(23) Ey Fedāī̄ yāra ḳurbān et başıñ
Ḫāk_ı pāyın göze sürmeli boldı

[18]

(1) Düyşime Meniñ
(2) Yārānlar yatī̄rdım säḥär çāġda
Bir perī̄zād girdi düyşime meniñ
(3) Gören zamān ʿaḳıl hūşım yitirdim
Elim barmaz eder ī̄şime meniñ
(4) Düyşimde yanıma geldi de gitdi
Bir görinip pinhān boldı da gitdi
(5) Meniñ ʿaḳıl hūşım aldı da gitdi
İndi ġaydıp gelmez ġaşıma meniñ
(6) Ol perī̄ni size beyān eylesem
Düyşde görenlerimi ʿayān eylesem
(7) Ḫāk_ı pāyın çeşme dermān eylesem
Nä sövdālar saldı başıma meniñ
(8) Gözleri ġaradır ġaşları kemān
Bī̄lleri nī̄çkedir hem ġunça dehān
(9) Sözlese dür saçar derdiñe dermān
Şöyle gözel girdi düyşime meniñ
(10) Ol perī̄ni ḳaysı cāydan gözlesem
Tapar men mu daşt ve säḥrā ī̄zlasam
(11) Tā ölinçä yürek baġrı dūzlasam
Ḳalandarlıḳ saldı başıma meniñ
(12) Ol yalı gözel yoḳ ulusda ī̄lde
Hī̄ç kemin görmedim buḳında bī̄lde
(13) Ġara zülfi şāhmār ol iki gülde
Nä sövdālar saldı başıma meniñ

(14) Tā ölinçä onı istäp gezermen
Ġayra kesb ve kārden elim üzermen
(15) ʿışḳ baḥrinde ġavāṣ bolup yüzermen
Elim barmaz eder ī̇şime meniñ
(16) Ey Fedāī̇ ol perī̇ni aḫtarıp
Tapıp ḫıdmatında bolġın sen barıp
(17) Ārmānıñ yoḳ ölseñ onı bir görip
Nä sövdālar saldı başıma meniñ
(18) Yaş Eken Dilber
(19) Aldanıp sözine çekdim zaḥmeti
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(20) Ḳorḳı edip väʿdesine çıḳmadı
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(21) Alıp gitsin diyip ḫabar uzatdı
Mihr_u vefāʾ yolın ovval düzetdi
(22) Väʿde eden gī̇ce bizni unutdı
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(23) Meni dī̇se väʿdesine uyardı
Çıḳsa alıp gitsem kimse duyardı
(24) Şeker çinäp zerbāb donlar giyerdi
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber

[19]

(1) Yalġan väʿde bilen bī̇-ḳarār etdi
Gī̇ce dañġ atyança intiẓār etdi
(2) Yaḳdı yüregimi bī̇-mudār etdi
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(3) Ölinçä el üzmän ol nāzli yārdan
Geçermen uġrında nāmūsdan ʿārdan
(4) El üzdim dünyāda men başġa kārden
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(5) Ġaflat uyḳusunda baġlanıp ġaldı
Meniñ yürek baġrım daġlanıp ġaldı

(6) Düyn pīşīn väʿde edip aġlayıp ġaldı
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(7) Emretse ḥāzirim buyursa nirä
El üzmen uġrında çekilsem dāra
(8) Fedāīniñ ʿarżıñ yetiriñ yāra
Bilmedi ḳadrımı yaş eken dilber
(9) Gitmäne Geldim
(10) Uzaḳ yoldan bir seni dip
Bir görip gitmäne geldim
(11) Firāḳıñdan cāndan doyup
Yār alıp gitmäne geldim
(12) Seniñ üçin ārām ḳarār
Hīç ġalmayın men bī-mudār
(13) Inṣāf edip ḥālımı sor
Vaṣlıña yetmäne geldim
(14) Bir näçe vaḫt ayra düşdim
Hicr ōdına yanıp bişdim
(15) Öler ḥālda munda aşdım
Vaṣlıña yetmäne geldim
(16) Sīrāb bolsam lebde baldan
Hicriñde ayrıldım ḥāldan
(17) Al göterme ġarrı çāldan
Maḳṣada yetmäne geldim
(18) Meniñ murādım maḳṣadım
Yāra yetmek bolup ḳaṣdım
(19) ʿarż ve ḥālım eşit dostım
Bu cānım satmana geldim
(20) Eger sen bolsañ ḫarīdār
Bu cān saña bolsın niṣār
(21) Seniñ üçin köp çekdim zār
Murāda yetmäne geldim
(22) Fedāīniñ eşit zārın
Ṣarf eyledim her ne barım

(23) Viṣāl bāġda görip yārım
Bī-ārmān ötmäne geldim

[20]

(1) Īlimiz
(2) Pestlerden pest yerden belend
Boldı biziñ aḥvālımız
(3) Ayaḳ üstinde ōba kent
Yitdi biziñ düyp yolımız
(4) On bäş ʿaṣr īzım gözläp
Afsūs edyän yürek dūzlap
(5) Ġuliñ ġullıġında bozlap
Aġlamaḳ boldı ḥālımız
(6) Ġayret edip ʿilme cehd et
Aġız birligiñ mäḥkem tut
(7) Nādānlıġı taşla unut
Yad bolup gitdi tilimiz
(8) Āzādlıḳ üçin bīl baġla
Gīce gündīz dīnman aġla
(9) Bu durmuşa yürek daġla
Ġul bolup ġaldı īlimiz
(10) ʿilmli īl ġullıḳ etmez
Bī-ʿilimden zaḥmet gitmez
(11) ʿāḳıl olan bī-kār yatmaz
Āzādlıḳ alsın īlimiz
(12) Ata bābām ötdi āzād
Āzādlıḳ bolup bizden yad
(13) Türk oġlına ġullıḳ uyad
Uyanmaz mı ıḳbālımız
(14) Mekteblerde Türk tilinden
Oḳuv yazuv yoḳdır senden
(15) Ölen yaġşıdır bul günden
Yoḳ bolup gitse tilimiz

(16) Ey yaradan ḳādır Ḫudā
Bir deñlige bolsam fedā
(17) Āzādlıġa boldıḳ gedā
Ī̇şi biziñ afġānımız
(18) Āzād Yaşa
(19) Nādānlıḳ ġullıḳ getirer
Ġul bolmaġın āzād yaşa
(20) Nādānlıḳda ʿumriñ ötse
Köp zaḥmetler geler başa
(21) Bī̇ʿilimler mudām ḫordır
Gün be günden ḫor ve zārdır
(22) Cahān giñ bolsa hem dardır
Övrilmişdir yazı ġışa
(23) Naṣī̇ḥat diñle her bābdan
Behre alġın mäʿrifetden
(24) Yatma uyan ġaflet ḫābdan
Öz ayaġıña urma tī̇şe

[21]

(1) Nādānlara bolma ṣoḥbet
Ondan saña yeter zaḥmet
(2) Dī̇rilikde dem ġanī̇mat
Yaġşı kāri etgin pī̇şe
(3) Eger yoldaşıñ bolsa bed
Ondan saña yeter zaḥmet
(4) Dānışlardan al naṣī̇ḥat
Köp närseler geler başa
(5) Körlik yamandır dünyāda
Naṣī̇ḥat etsem yene de
(6) Heme gözeli bul senede
Meniñ pendim alġın hūşa
(7) Fedāī̇dir göñlüm kemi
ʿilim bolar körlik emi

(8) Dīsem naṣīḥat her demi
ʿilim saña bolsun pīşe
(9) Ḳadīmī Türkler Dövlet Ḳanūnı Ḥaḳḳda Bir Çīstān
(10) Ḫabar bergin yā muʿallīm
Ol ne ḳasam va'llāhsı ḳırḳ
(11) Bir beşikde doḳḳuz oġlan
Enesi dört Allāhsı ḳırḳ
(12) Siñse köpdir daşsa āzdır
Ḳırḳ müñi saġ ḳırḳı sāzdır
(13) Ol ne novrūz ol ne yazdır
Ġışı segsen çillesi ḳırḳ
(14) Ol ne ōddır tütüni yüz
Ġażabı müñ otunı yüz
(15) Ol ne mekteb sütunı yüz
Oġlanı üç Mollāsı ḳırḳ
(16) Ol ne tüccār borcı toġsan
Ol ne metāʿ ḫarcı toġsan
(17) Ol ne ḳalāʿ burcı toġsan
Dağı on tört ḳalāʿsı ḳırḳ
(18) Ne dīvān ġurulan yerde
Ne şifādır yüz müñ derde
(19) Tār kirişi yetmiş perde
Oḳı segsen sıġdağı ḳırḳ
(20) Ol ne gezer īzi yetmez
Yerde gökde mesken tutmaz
(21) Ol ne ġuşdur ölmez yitmez
Ayaġı tört kellesi ḳırḳ
(22) Aşma ḥadden şudur böyle
Bu sözimde yoḳdır ḥīle
(23) Tapabilmez nīmçe Mollā
Eger bolsa sellesi ḳırḳ
(24) Şā ḳanday sözler bu sözden
Ḫabarın ber yüzden yüzden

(25) Tört çeşme aḳar bir gözden
Ġarası birdir āġı ḳırḳ

[22]

(1) Bahār Geldi
(2) Seyl edeliñ aġa yana
Geliñ dostlar bahār geldi
(3) Ġış zaḥmeti çekip cāna
Ballar bize zähr boldı
(4) Ġam ġayġısız günler geçmän
Ẓulm ödı yanar öçmän
(5) Deñlik şarābından içmän
Ballar bize zähr boldı
(6) İndi öter ġışıñ zaḫmı
Yüreklerden gider vähmi
(7) Yaradan Allāhıñ räḥmi
Ġarīblara bahār boldı
(8) Bahār bolsa güller açar
Yaman günler durman geçer
(9) Ẓulm ödı yanman öçer
Göz tutalīñ bahār geldi
(10) Fedāī tamām et sözi
Ẓulm görip ġışı yazı
(11) Heme ġarīb köp ve āzı
Birleşiñler bahār boldı
(12) Yārānlar
(13) Bu deñsizlik cāndan ötip ornadı
ʿarşa yetdi ġarīb zārı yārānlar
(14) Mālsızlıḳdan ġarīb deñlik görmedi
Bu derde bar mıdır däri yārānlar
(15) Bayıñ oḳı ursa geçer her dāşdan
Ġarībi yaratdıñ intiẓār başdan

(16) Bir mālsız er arslan bolsa her īşden
Şaġalça yoḳ öyüñ şīri yārānlar
(17) Yigidiñ ġolında ġara māl bolsa
Bir yār üçin elip ḳaddı dāl bolsa
(18) Yigit ġallaçlıḳda Rüstem ẕāl bolsa
Bolmaz ġarīb eriñ zorı yārānlar
(19) Ġolında māl ve pūl durmasa görinip
Ġullar ġuda bolmaz yalbarsañ urnıp
(20) Yırtıḳ çäkmen giyinip bī-ūr görinip
Yoḳdır ġarīb yüziñ nūrı yārānlar
(21) Bir näçeler bayıñ ġamçısın saplap
Bilegin çermeyüb yuvantaḳ gepläp
(22) Bir näçe tovuḳlar därisin çöpläp
Sözleşende baydan sarı yārānlar
(23) Näm bolsa çıdalı Ḫudā salıpdır
Ġarīb bolsa başı belā ġalıpdır
(24) Zaḥmet edip tapan mālıñ alıpdır
Bay āhliniñ budır kāri yārānlar

[23]

(1) Bir yaġşı māl gelip düşse eliñe
Almaḳ üçin duzaḳ ġurar yolıña
(2) Senden bī-zār ʿāşıḳ māl ve pūlıña
Alandan soñ yüzi näri yārānlar
(3) Bay bilen ġarībi etdim imtiḥān
Hemīşe baylardan men gördim ziyān
(4) Zaḥmet edip tapan mālıñ alıpdur
Çaḳaysa tapılmaz därisi yārānlar
(5) Yalıdır
(6) Dostlar cemʿ boluban etseler ṣoḥbet
Gūyā bilbil gele ġonan yalıdır
(7) Yoḳ boluban gider ġam bilen zaḥmet
Gīceler gündīze dönen yalıdır

(8) Ähli cıns bolup üyşse bir yere
Nācınslar çekerler yüzine ġara
(9) Dostıñ sözi dermān yürekde yara
Gūyā derd_u ġamdan dīnan yalıdır
(10) Ḫāliṣ yürek bilen dostıñ duʿāʾsı
Ḳarīn icābet her muddeʿāsı
(11) Toy güne aylanar muṣībet yası
Gūyā dünyā yañı inen yalıdır
(12) Şöyle bolsa geliñ dostlar üyşäli
Yoḳ bolsın deñsizlik ġaynap coşalı
(13) Ṣoḥbet edip yürek sırın deşäli
Derd_u ser aydışmaḳ ceyḥūn yalıdır
(14) İndi mundan bu yan gelecek zamānlar
Dost yolında etsem cānı ḳurbānlar
(15) Raḳīblar ḥāsıddır daşdan görenler
Başına ġam duman inen yalıdır
(16) Yürek yanġınından her ḫīl ebyāt
Oḳīp kän yazyarın istäp hidāyet
(17) duʿāʾ ediñ dostlar yoḳ bolsın zaḥmet
Bu durmuşda beytüʾlaḥazen yalıdır
(18) Dost yolında etsek bu cānı ḳurbān
Himmet berse saña ol ḳādır Sübḥān
(19) Nācıns ṣoḥbet etseñ ġam duman
Basıp til riştesi sīnan yalıdır
(20) Ey Fedāī dosta Fedā et başıñ
Dostıñdan ayama nān bilen aşıñ
(21) Dostıñ īşi bolsa taşla öz īşiñ
Gūyā heme kārden dīnan yalıdır

[24]

(1) Zamāna
(2) Ey yārānlar bu zamāna bolışın
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna

(3) Oylav bilen fikr etsem gelişin
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(4) Gün be günden ẓülim kiştin ekerler
Maẓlūmlar aġlayıp göz yaş dökerler
(5) Räḥmi gelip bāzḫāst etmez ḥūnkārler
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(6) Her näçe dādlasañ kim ġulaḳ salar
Gün geldikçe ẓülim şamālı övser
(7) Gün be günden seni ġam yüki basar
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(8) Ḳaysı birin saña beyān edeyin
Ġamdan ġutulmāna nirä gideyin
(9) Ṣabr edip merdleriñ yolın tutayın
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(10) Yoḳsullar barına etmez ḳınāʿat
Baylar ṣevāb üçin etmez saḫāvet
(11) ʿālımlar bī-rīyā etmez tilāvet
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(12) Oġul ḥormat etmez ata ḥaḳḳını
Aġzı birlik tapmaz yadı yaḳīnı
(13) Sīnaġ edip gördim millet çaḳını
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(14) Başdan öten günler ġaydıp gelmiyär
Gelen vaḫtı ādam ḳadrın bilmiyär
(15) Acal yetmän ẓülim bilen ölmiyär
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(16) Ey Fedāī bugünlere şükür eyle
Bu dem ġanīmatdır öter fikr eyle
(17) Ṣabr eden murāda yeter ṣabr eyle
Aydıp bersem edā bolmaz zamāna
(18) Melūl Bolarsen
(19) Gel göñlüm men saña naṣīḥat beräy
Näşe ġamgīn bolup melūl bolarsen

(20) Her ne ḳısmat bolsa Allāhdan göräy
Näşe ġamgīn bolup melūl bolarsen
(21) Evzāʿ_ı nücūmdan eyledim ḥisāb
Ṭāliʿ habūṭ edip āteş taḫt_i āb
(22) Ḳurʿa ḥukm edyär az vaḫt dip cevāb
Bir yār niçün böyle melūl bolarsen
(23) Maṭlab ḥāṣıl tapyār renc ve zaḥmetden
Ṣabr etgin bir gün ötersiñ sädden
(24) Ġāʾibāne vāziḥ āb ve çahār häftden
Ḳuvvat alyār näşe melūl bolarsen

[25]

(1) Maṭlūb_ı müstaḳbelni bāṭından tapıp
Āb öyden ses beryär ġapını yapıp
(2) Ḫāk barsa āb ḫāna ötädim diyip
Näşe ġamgīn bolup melūl bolarsen
(3) Süṭrāt_ı arbiʿa edyär şahādet
Ḥāldan āyandanı yaġşı dip s̱übāt
(4) Niçe enbiyādan ġalan mucizāt
Şöyle bolsa niçün melūl bolarsan
(5) Ṣabr eylegin göñle ġaygı getirme
Göz tut āyandaġa melūl oturma
(6) Göñül bir āynadır ġubār yetirme
Näşe ġamgīn bolup melūl bolarsen
(7) Şād ġapınıñ tapılmasa meftāḥı
Ṣabr öyinden tapıp açarsen bābı
(8) Äḥkām elremelden berdim cevābı
Näşe ġamgīn bolup melūl bolarsen
(9) Bir müñ üç yüz otuz sekkiz yılında
Ḥisāb etdim duvum cevzā güninde
(10) Az vaḫt çıdam etgin ẓulm tonunda
Ey Fedāī näşe ġamgīn bolarsen
(11) Ötse Gerek

(12) Aġlarsen Türkmen oġlı
Bu deñsizlik ötse gerek
(13) Deñsizlikden yürek dāġı
Derde merhem yetse gerek
(14) Ġan ġayġılı günler öter
Bir gün saña nobat yeter
(15) Bugünler hem başdan gider
Bu deñsizlik ötse gerek
(16) Bu deñsizlik eyledi ḫor
ʿadālete biz boldıḳ zār
(17) Erte bolar gül ve gülzār
Ġamlar başdan gitse gerek
(18) Ṣabr eyleyip göz tutuñlar
Deñsizlikden siz ötiñler
(19) Müsāvāta siz yetiñler
Ġamlar başdan gitse gerek
(20) Ārmān dostlar vaḫtım ötdi
İndi menden ṣabr gitdi
(21) Bu deñsizlik cāndan ötdi
Ġamlar başdan gitse gerek
(22) Ṣabr şādlıġıñ açarı
Yaman günleriñ geçeri
(23) Ẓulm ōdınıñ öçeri
Āb_ı revān aḳsa gerek
(24) Fedāīdir size dīdim
Bu deñsizlik ötse gerek

[26]

(1) Şādlar Geler
(2) İnşāllāh mundan bu yan
Ġamlar gidip şādlar geler
(3) Tursen ġarīb millet uyan
Bir āzādlıḳ zādlar geler

(4) Köp yatdıḳ bend ve zindānda
Āzādlıḳ īşi cahānda
(5) Gül açıp bu meydānda
Türkmen diyen ādlar geler
(6) Birleşiñler ähli nijād
Bolmasın sizden deñlik yad
(7) Ähli ġarīb bendden āzād
Bolmaḳ üçin ādlar geler
(8) Daş yaḳīnda bolsa hūşıñ
Birlik edip fikr ġoşıñ
(9) Ḫoş geçersen yaz ve ġışıñ
Birleş diyen bādlar geler
(10) Bugün siz isteñiz birlik
Onda edersiz dīrilik
(11) Şul gün sizden gider körlik
Ġamlar gidip şādlar geler
(12) Fedāīdir yetdi vaḫtı
Uyanġandır ġarīb baḫtı
(13) Yıḳılandır ẓulm taḫtı
ʿadl diyen zādlar geler
(14) Fedāīniñ Öz Nefsi Bilen Suʾāl Cevāb Aydışanı
(15) Suʾāl
(16) Ey göñlüm ʿazm edip her yana uçma
Gelen başdan gider muña ṣabr eyle
(17) Tevekkel et Allāha sen yanıp öçme
Gelen başdan gider muña ṣabr eyle
(18) Cevāb
(19) Ṣabır bilen ʿumr ötdi bolmadı
İndi näçe vaḫtlap yene ṣabır etay
(20) Ġam başdan gidip şādlıḳ gelmedi
İndi näçe vaḫtlap yene ṣabır etay

[27]

(1) Suʾāl

(2) Ṣabrıñ ʿadedi yoḳ Allāhdan dile
Allāh taḳdīr etse tapılmaz ḥīle

(3) Bī-ṣabırlıḳ edip urunma böyle
Gelen başdan gider muña Ṣabır eyle

(4) Cevāb

(5) Cān eyyām bul ṣabır nirden tapıldı
Kimi görsem şuña ġarşı topuldı

(6) Ġam ġapısı açıḳ şādlıḳ yapıldı
İndi näçe vaḫtlap yene ṣabır etay

(7) Suʾāl

(8) Ṣabır et diyip aytdı ol ḫayr-ül beşer
Her belā her ḳażāʾ bolsa muḳadder

(9) Ṣabır öyinden açar tapılar āḫir
Gelen başdan gider muña ṣabır eyle

(10) Cevāb

(11) ʿumri ṣabır boldı meniñ hemdemim
Ġam bilen ġayġıdan ġalmadı kemim

(12) Şu ġam başdan gitmän tükense demim
İndi näçe vaḫtlap yene ṣabır etay

(13) Suʾāl

(14) Ṣabırdan başġa hem yoḳdır ʿilācı
Insāna deñsizlik ölimden ācı

(15) Ḫor zār bolup ötdi yigit möḥtācı
Gelen başdan gider muña ṣabır eyle

(16) Cevāb

(17) Köp cāyda yoḳ boldı deñsizlik dīvān
Munda näşe dövām edip sorar ġan

(18) İçki sırım iẓhār etsem derdim kän
İndi näçe vaḫtlap yene ṣabır etay

[28]

(1) Suʾāl

(2) ʿilācım yoḳ meniñ ġayrı ṣabırdan
Tā şul dem ölmedim ẓulm ve cebirden

(3) Ṣabr ve ṭāḳat gitdi ṣaġīr kebīrden
İndi näçe vaḫtlap yene ṣabır etay

(4) Suʾāl

(5) Bu dünyā fānīdır bolmaz peyānı
Rāst aytdıñ räḥm etmän sorarlar ġanı

(6) Ṣabırlı ınsānı merd diyip tanī
Gelen başdan gider munda ṣabır eyle

(7) Cevāb

(8) Sırım dökip derdim aytsam dost yāra
Olar menden ziyād derdine çāre

(9) Tapmayın aġlaşıp yürekler pāre
Gelen başdan gider muña ṣabır eyle

(10) Suʾāl

(11) Bir gün bolar derde tapılar dermān
Allāh räḥm eyleyip ḥukm etse Sübḥān

(12) Başġa ʿilāc yoḳdır yögürseñ her yan
Gelen başdan gider muña ṣabır eyle

(13) Cevāb

(14) Ey Fedāī ṣabr et bu dem ġanīmat
Ṭāḳat et kişiden çekmegin minnet

(15) Cāndan ötip soña yetdi bu ẓillet
Näme bolsa ʿilāc yoḳ yene ṣabr eyle

(16) Yādigār Olsın

(17) Ġulaḳ salıp diñlän bir söz aydayın
Bu sözlerim size yādigār olsın

(18) Bilenimçe size beyān edeyin
Pīr ve ustād dāʾim mededgār olsın

(19) Şerīʿat emrini cān ve dil bilen
Ṣıdḳı taṣdīḳ edip aydıñ til bilen

(20) İmān raḫtın alıp bolmaz pūl bilen
Bu sözlerim size yādigār olsın

[29]

(1) Farż ve sünnet vācib eyläñiz bercāy
ʿumri Ḥaḳḳ yolında boluñ yıl ve ay
(2) Tevekkel et mededgārdir ol Ḫudāy
Belki pīr ve ustād mededkār olsın
(3) Ḥaḳḳı unudıp bāṭıl īşe urunmañ
Ḫilāf_ı şerʿ bolsa barmañ görinmäñ
(4) Tut şerīʿat emrin aṣlā erinmäñ
Bu sözlerim size yādigār olsın
(5) ʿilm üçin cān ediñ ötmesin vaḫtı
Bul dünyā ol dünyā ʿilim bir yaġtı
(6) Her yigidiñ bolsa ṭāliʿi baḫtı
ʿilim ḥāṣıl eder yādigār bilen
(7) ʿilim ʿizzet berer iki cahānda
Cehd et ʿilme şekkāk bolma gümānda
(8) Nādān bolsañ şeyṭān dāmı imānda
Fikr et bu sözlerim yādigār bolsın
(9) İmānıñız üçin tor ġurar şeyṭān
Tora düşseñ näler görer şīrīn cān
(10) Ḥaḳḳ doġrı yol size eylemiş nihān
Fikr et bu sözlerim yādigār bolsın
(11) Aṣl dostdan ayama sen öz cānıñı
Dost yolında dirīġ etme barıñı
(12) Bir ġarīb möḥtāca īdir nānıñı
Tañla mäḥşergāhda mededgār olsın
(13) Nādān dostdan dānā düşmen yaġşıraḳ
Nācıns nādānlardan öziñ et ırāḳ
(14) Bir meclise barsañ sözlegin kemräk
Bu sözlerim size yādigār olsın

(15) Dost geñeşi bilen sen īşe başla
Dilde menlik bolsa yoḳ edip taşla
(16) Ḥaḳḳ peyġamber emrin tut mäḥkem uşla
Bu sözlerim size yādigār olsın
(17) Sırıñ aytma ʿayāl ködek nādāna
Ḳınāʿat et barın emenme nāna
(18) Bir gün ḫicālat bir bu ġarīb cāna
Bu sözlerim size yādigār olsın
(19) Bir ġarībiñ tut elinden götergin
Ġoldan gelse her mühmini bitirgin
(20) Ey Fedāī öziñ Ḥaḳḳa yetirgin
Tañla Allāh saña mededgār olsın
(21) Girer Düyşine
(22) Bir ġoç yigit ayra düşse vaṭandan
Tā ölinçä īşi āḫ ve zār bolar
(23) Vaṭan ḫabarını yoldan ötenden
Soramaḳda īşi āḫ ve zār bolar
(24) Gīce yatsa vaṭan girer düyşine
Mudām intiẓārdır yaz ve ġışına
(25) Ārzū edip eli barmaz īşine
Tā ölinçä īşi āḫ ve zār bolar

[30]

(1) Bir vaṭandaş tapsa gürriñi şundan
Aydışar her sözi çaḳ bilen çından
(2) Doġrı sözi ayday eşdiñ menden
Musāfıra bu gīñ cahān dar bolar
(3) Taşlama vaṭanı gitme her yana
Soñra pūşmān edip köp deger cāna
(4) Belki ziyānı bar dīne imāna
Ata vaṭan diyip āḫ ve zār bolar
(5) Musāfır şāhlıḳdan yaġşıdır gedā
Allāhım etmesin vaṭandan cudā

(6) Ayra düşdim cānım vaṭana fedā
Diyip ī̱şi mudām āḫ ve zār bolar
(7) Ayrıldım vaṭandan mülk ve mālımdan
Munda hī̱ç kim ḫabar almaz ḥālımdan
(8) Tapdım niyetimden bozuḳ pälimden
İndi bu gī̱ñ cahān maña dar boldı
(9) Burdalıḳ Buḫārā dī̱vāna bāġı
Yādlan bilen gitmez yüregiñ dāġı
(10) Āmū deryā suvı bāġı çārbāġı
Ārzū edip ī̱şi āḫ ve zār bolar
(11) Yürek derdin ögsip ebyāt yazalı
Bize taḳdī̱r etmiş ḳısmat ezeli
(12) Taḳdī̱re ten berip cāna düzäli
Höves edip ī̱şi āḫ ve zār bolar
(13) Düyşimde Çārcūydan gitdim Aşḳābād
Uyansam dī̱şimdir eyledim feryād
(14) Bu felek ẓulminden dād bilen bī̱-dād
Edip mudām ī̱şi āḫ ve zār bolar
(15) Ey Fedāī̱ köp yādlama vaṭanı
Vaṭana ġurbān et cān bilen teni
(16) Musāfirlıḳ cāndan doyırdı meni
İndi mudām ī̱şi āḫ ve zār bolar
(17) İlden Ayrılsa
(18) Bir ġoç yigit mudām aġlar āḫ çekip
Ārzūlı vaṭandan ī̱lden ayrılsa
(19) Kimi görse sorār gözden yaş dökip
Ārmān eder mülk ve māldan ayrılsa
(20) Cennete barābar doġılan cāyıñ
Āsān öter onda gün bilen āyıñ
(21) Yād ülkede seniñ yetişmez pāyıñ
Ḳovm ġardaş uluġ ī̱lden ayrılsa
(22) Ner düye yük çekmez ḥālı bolmasa
Yigit sana ötmez mālı bolmasa

(23) Bōş ġāp dik oturmaz dolı bolmasa
Bilbiller sayramaz gülden ayrılsa
(24) Öten ʿumriñ żāyiʿ geçer ġam bilen
Çoḫ kesel saġalmaz ölmän em bilen
(25) Cān ġuşını saḳlap bolmaz dām bilen
Ölen soñ sözlemez tilden ayrılsa

[31]

(1) Dīrilikde näçe gezseñ şād bolup
Ölenden soñ sen ġalarsıñ ād bolup
(2) Görmeseler birbirini yad bolup
Ġalarlar yigitler īlden ayrılsa
(3) Tanīmaz birbirin soñḳı önenler
Āḫ çeker ayrılıḳ ōda yananlar
(4) Munda ḫūşvaḫt bolup bedev münenler
Tañla piyādadır māldan ayrılsa
(5) Ḥayvān semiz bolsa durmaz yüp bilen
Yigit yola girmez yaman gep bilen
(6) Īş bitmez āz närseli nefʿ bilen
Nefsiñ coşġun edip baldan ayrılsa
(7) Deryālar mevc etmez gelmese sīller
Aḳmasa ārıḳlar açılmaz güller
(8) Bolmasa vaḫtında ġar yaġış yeller
Giyāhlar tīz ġurar hölden ayrılsa
(9) Ey Fedāī besdir şunça aydanıñ
Naṣīḥat ġulaġna īlmez nādānıñ
(10) Żarar peydāsını bilseñ sövdānıñ
Āḫ çeker tācirler pūldan ayrılsa
(11) Tapılmaz
(12) Ġanīmat bil bu yigitlik çaġını
Geler bir ġarrılıḳ dövrān tapılmaz
(13) Ġarrılıḳ ġuşunı ʿumr bāġını
Soldıran soñ gül ve bostān tapılmaz

(14) Öten güniñ höves edip dādlarsıñ
Yigitlik vaḫtıñı aydıp yādlarsıñ
(15) Gün be günden ġarrılıġa adlarsıñ
Ġaydıp bu yigitlik dövrān tapılmaz
(16) Bīlleriñ bükilip etleriñ gider
Dīşleriñ dökilip cānıñ käyider
(17) Öy içine seni yegrenci eder
Ġaydıp bu ʿizzetli dövrān tapılmaz
(18) Yigitlere yaḳmaz aydan sözleriñ
Uzaḳdan ġarañda görmez gözleriñ
(19) Ġış ḥisābla indi gelcek yazlarıñ
İndi saña bāġ_ı seyrān tapılmaz
(20) Ḫövseläñ kem bolar gün günden beter
Bu ġarrılıḳ derdi gün günden artar
(21) Mundan bu yan güniñ ġam bilen öter
Ġarrılıḳ derdine dermān tapılmaz
(22) Öter ʿumriñ ṭāʿat ʿibādet bile
İndi ne īşiñ bar sāz ṣoḥbet bile
(23) Güniñ geçer mudām derd miḫnet bile
Bu derde ṭabībdan dermān tapılmaz
(24) Yol yörīseñ çıdam bermez ayaḳlar
Oturanda turabilmän vāḫ vāḫlar
(25) Süyenmäge gerek ʿaṣā tayaḳlar
Mundan bu yan yaġşı dövrān tapılmaz

[32]

(1) İnanmasañ aḫtar devāʾ tapmana
Ḫarīdār yoḳ bu derdiñi satmana
(2) ʿilācıñ yoḳ çīlden bökip ötmäne
Bu derde ṭabībden dermān tapılmaz
(3) Bir näçe nādānlar etdi imtiḥān
Tapmayın hīç devāʾ ötdiler bir kän

(4) Saġlıḳ bilen dile Allāhdan imān
Bu derde hīç kimden dermān tapılmaz
(5) Bir näçe naṣīḥat yazdı Fedāī
İndi boldım yigitliginiñ gedāī
(6) Tur säḥär köp yādla ḳādır Ḫudāi
Toba etmeseñ nūr imān tapılmaz
(7) Barıcı Bolma
(8) Ey doġanlar size etsem naṣīḥat
İslenmedik yere barıcı bolma
(9) Nācınslardan daş bol bolma hem ṣoḥbet
Dost yanından uzaḳ gidici bolma
(10) Ḳıyās et ġuşlara öz cınsı bilen
At eşek ḳoy geçi hemcınsı bilen
(11) Uçar gezer heme öz cınsı bilen
Hemcınsıñdan uzaḳ gidici bolma
(12) ōd bilen su ḳarār etmez bir cāyda
Etse ḳarār olar biri şul tayda
(13) Yoḳ muḥabbet rişte faḳīrda bayda
Ezel ṣınfı dūşmān barıcı bolma
(14) Ey aġalar baya boldım ġolastı
Baylarıñ ġarībi ezmekde ḳaṣdı
(15) Arasında aṣlā yoḳdır hīç dostı
Dostdan uzaḳ düşip gidici bolma
(16) Ḫalḳa naṣīḥatlar etdim tutmadım
Çāplūslıḳ etdim baydan ötmedim
(17) Şunlıḳ bilen hīç maḳṣada yetmedim
Dost sözini inkār edici bolma
(18) Fedāīniñ cānı dostıñ yolında
Bolsa fedā ārmān yoḳdır dilinde
(19) Nācınslarıñ bāġ içinde gelende
Seyrān edip zinhār gezici bolma
(20) Yārı Bolmasa

(21) Ġoç yigidiñ içi dolı ārmāndır
Köñli söyen sever yārı bolmasa
(22) Yüz yaşasa bir gün ʿumr sürmändir
Hīç bir zāda ıẖtiyārı bolmasa
(23) Bir näçe yigidiñ yoḳdır hīç dostı
Dīrilikde īmek içmekde ḳaṣdı
(24) Ol yigitler bilmez belendi pesti
Ḥayvāndan farḳı yoḳ ʿārī bolmasa
(25) Yürek sırın ādam bilmez sözleşmän
Yār muḥabbet almaz uġrın gözleşmän

[33]

(1) Yār ḳadrını bilmez bir ayra düşmän
ʿışḳ derdine yārdan däri bolmasa
(2) Semiz arrıḳlıġı yāda düşirmez
ʿışḳ ōdını yārdan ġayrı öçirmez
(3) Toba etseñ Allāh günāñ geçirmez
Pişmān edip āh ve zārı bolmasa
(4) Bī-hūde ötirme ʿumriñ hövesde
Fikredip göz salġın belende peste
(5) Näçeler toy tutup näçeler yasda
Göñül maḳṣadınıñ yārı bolmasa
(6) Her kimiñ göñlünde bolsa bir ẖayāl
Näçeler möḥtāclıḳ çeker māh ve sāl
(7) Näçeler yār üçin elip ḳaddı dāl
Yārıñ vaṣlı ẖoş güftārı bolmasa
(8) Näçeler men menlik eder bilmyin
Bir näçeler ölim yāda salmayın
(9) Heme gider cānlı cāndār ġalmayın
Ārmān eder ġolda barı bolmasa
(10) Dīrilikde maġrūr ādam her zāda
Şunlıḳ bilen ʿumr geçer bī-hūde

(11) Bir giden soñ ġaydıp gelmez yene de
Yādlamaz ferzendi yārı bolmasa
(12) Sīl gelmese deryā suvı coş olmaz
Yārsız ādam hīç bir zāddan ḫoş olmaz
(13) Göñül bir bolayarsa ara daş bolmaz
Arada raḳībdan biri bolmasa
(14) Mālsız yigit sana geçmez dünyāda
Nirde zaḥmet bolsa tayyār āmāda
(15) Rāḥat isläp barsa başı belāda
Göñül isteginiñ biri bolmasa
(16) Ey Fedāī Ḥaḳḳdan dile murādıñ
Tā ḳıyāmat seniñ tutılsın ādıñ
(17) Nāmerd bolup yüzden dökme o yādıñ
Ölen yaġşı ondan dīri bolmasa
(18) Bolmadı
(19) Ey yārānlar öz ḥālıma yıġlasam
Dünyā gelip eden īşim bolmadı
(20) Geçen günin oylap yürek dağlasam
Dünyā gelip eden īşim bolmadı
(21) İndi ḫalḳa īdirmedim toy tutup
Gidip serpāy giydirmedim öy tutup
(22) Dünyā üçin mudām yögirip yörtīp
Dīrilikde eden īşim bolmadı
(23) Ne bir Mollālıḳdan ādlar ġazandım
Ne bir serdārlıḳdan oḳlar gezindim
(24) Ne bir beg bay bolup giyip bezendim
Dünyā gelip eden īşim bolmadı
(25) Mihmān üçin köşk_i eyvān yoḳ mende
ʿumrim ötdi indi ḳuvāt yoḳ mende
(26) Bar vaḫtında elli altmış oyunda
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

[34]

(1) Ḥaḳḳ emrin tutmadım cān ve dil bilen
Ne bir māldār boldım māl ve pūl bilen

(2) Ḫalḳ içinde ḥisābladım kän bilen
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

(3) Ne bir ʿāşıḳ bolup men çekdim hicrān
Ne bir saḫī bolup ḫalḳa berdim nān

(4) Meniñdek bar mudır dünyāda nādān
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

(5) Binālar salmadım yādigār üçin
Ne bir säḥär aġlap bīrūbār üçin

(6) Ne bir ġazanç etdim rūzgār üçin
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

(7) Ne bir mīrzā bolup kitābet etdim
Ne bir şāʿir bolup ebyātlar bitdim

(8) Şunlıḳ bilen ne bir maḳṣada yetdim
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

(9) Ertīr tursam fikr ve ẕikrim nān bilen
Ḥaḳḳ emrine topulmadım cān bilen

(10) Ne bir uġra gitdim doġrı yol bilen
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

(11) ʿumrim ötdi gezdim ġurı ād bolup
Cudā düşdim ḳovm içinden yad bolup

(12) Ey Fedāī heme īşden māt bolup
Dünyā gelip eden īşim bolmadı

(13) Ḥikāyet

(14) Yene bir ḥikāyet başdan ötenin
Diñläñ size birbir aytay yārānlar

(15) Şul ʿumriñ içinde gelip gidenin
Diñläñ size birbir aytay yārānlar

(16) Dostlar bilen seyrān edip gezerdim
Ġīz gelinler bilen naġma düzerdim

(17) Bāġ seylinde alma narın üzerdim
Bizden uzaḳ gitdi netey yārānlar
(18) Bāġlarım ḫazānlap soldı gülleri
Fārsī Peştū boldı Türkmen tilleri
(19) Yārıñ ġara gözi nāzik bīlleri
Gözden öçdi size aytay yārānlar
(20) Hemmäniñ başında ġayġı ġam boldı
Öñki ḫoş günlerim gitdi güm boldı
(21) Ġarap göriñ indi bī-ġam kim boldı
Şādlı günim ḳaydan tapay yārānlar
(22) Bir güni ḫoş bolsañ on günläp ḫapa
Ġan alnıñda seniñ daġ bilen depe
(23) İstesem tapılmaz ol ẕevḳ_ı ṣafā
İndi mundan nädip ötey yārānlar
(24) Güẕerān ġayġısı ʿaḳlım çaşırdı
Ġam dumanın toplap başa üyşirdi
(25) Felek çarḫın aylap īşler başardı
Ġam deryādan nädip ötey yārānlar

[35]

(1) Fedāī köp gördiñ ovval serveri
Geçendir başıñdan şādlıġıñ dövri
(2) İndi ṭāḳat edip eylegin ṣabrı
Diñläñ size birbir aytay yārānlar
(3) Barsaña
(4) Göñlün naṣīḥatım tutġın ġulaḳda
Nāmerdlere aġa dīmek ʿār saña
(5) Allāh taḳdīrini tebdīl eylemez
Elmīṣāḳda bir yazılan bar saña
(6) Ovvalda yazılan ġaydıp bozulmaz
Bir merd oġlı nāmerdlere egilmez
(7) Acal yetmän cānlı cāndārlar ölmez
Elmīṣāḳda bir yazılan bar saña

(8) Şöyle bolsa dur taḳdīre ten berip
ʿumr sürme yad oġlına yalbarıp
(9) Altmış yıl ʿumriñde merdāna durup
İndi nāmerd bolsañ dünyā dar saña
(10) Müñ ġaygı birigip bir īş bitirmez
Merd oġlı yanına ġaygı getirmez
(11) ʿāḳıl bolan nādān bilen oturmaz
Nādān yoldaş bolsa ziyān bar saña
(12) Bu dünyā şöyledir baḳarlar māla
Māllı ustādır ferībe ala
(13) Aldanma ferībe gir doġrı yola
Doġrīnı emreder bīrūbār saña
(14) Tapanıñça etgin sen ḫayr ve iḥsān
Allāh väʿde berip eyledi fermān
(15) Bu dünyā fānīdır gitmeli durman
Gelsin diyip ġaranıpdur gör saña
(16) Āz ʿumriñ içinde aġrıtma cānı
Ġarap göriñ yār ve yārānlar ḳanı
(17) Barma fesād īle saḳla imānı
Bī-ẕekāt māllarıñ gejdüm mār saña
(18) Ferīb eder dünyā saña tutdırmaz
Her näçe ılġasañ ḳavıp yetdirmez
(19) Oyunçıdır oynan bilen otırmaz
Ey Fedāī nūr imān yār saña
(20) Münācāt
(21) Barçanı yaradan ḳādır Ḫudāyım
Öziñ räḥm eylegin ḥālıma meniñ
(22) Senden özge yoḳdır meniñ penāhım
Räḥm eylegil ġarīb ḥālıma meniñ
(23) Altmış yıl geçirdim ʿumrim ġafletde
Mudām ġarḳ oldım men ẓulm ve zaḥmetde
(24) Menden özge heme ʿayş ve rāḥatda
Öziñ räḥm eylegil ḥālıma meniñ

(25) Şefiʿ etdim seniñ müñ bir ādıñı
Ādıñ bilen yene hem şıfātıñı

[36]

(1) Göze sürtsem Allāh ism_i ẕātıñı
Räḥm eylegil ġarīb ḥālıma meniñ
(2) Ḫalḳ eylediñ ins ve cıns ve div perī
Ḥayvān ṭayyūr ādam ebuʾlbeşeri
(3) Şefiʿ etdim melek riżvānı ḥūrı
Öziñ räḥm eylegil ḥālıma meniñ
(4) Men bir ʿāṣī ġulıñ mende ḥāl yoḳdır
Ṣabredere elde pūl ve māl yoḳdır
(5) Ḥadden aşa meniñ günāhım köpdır
Räḥm eylegil ġarīb ḥālıma meniñ
(6) On sekkiz miñ cümle ʿālem mevcūdāt
Olarıñ ḥaḳḳından ġamdan sen necāt
(7) Berip ġamlı göñlüm öziñ eyle şād
Räḥm eylegil ġarīb ḥālıma meniñ
(8) Ġavṣʾülʿazem tutġın meniñ destimden
Şāhmerdān naẓar etgin üstümden
(9) Ol Muhammed ḥabībʾullāh dostıñdan
Öziñ räḥm eylegil ḥālıma meniñ
(10) Cümle öten ʿācız maẓlūm hem şehīd
Baḫt ve ıḳbālımı eylegil saʿīd
(11) Fedāīni sen eyleme nāumīd
Räḥm eylegil ġarīb ḥālıma meniñ
(12) Dermān Eylärim
(13) Ey sevdigim gelen bolsañ men üçin
Ḫāk_ı pāyıñ çeşme dermān eylärim
(14) ʿazīz cānım fedā bolsın sen üçin
Ḫıdmatıñda cānı ḳurbān eylärim
(15) Hicrānıñ çekmişem bir näçe yıllar
Sensiz ḫazān boldı bāġımda güller

(16) Elip ḳaddım dūtā bükildi bīller
Ġaytadan güllere seyrān eylärim
(17) Ḫabar bergin näḫīl günler geçirdiñ
Bal urnına zähr_i hicrān içirdiñ
(18) Seni görip ġam ödını öçirdim
Ġalan ʿumre cānı ḳurbān eylärim
(19) Hīç bir ʿāşıḳ mendek çekmesin giryān
Yār üçin elmudām gözlerim biryān
(20) Yārdan näḫīl emr yetişse fermān
Bī-tāḫīr bu cānı ḳurbān eylärim
(21) Seyrān etsem bile viṣāl bāġında
Kän aġladım yār dīp hicrān dağında
(22) Şükür yārım geldi säḥär çaġında
Bile ġol tutuşıp seyrān eylärim
(23) Naṣīb etse saña yārıñ viṣālı
Ġalman çıḳar dilden ġamıñ ḫayālı
(24) Ḫoşlıġıñdan boldım dīvāna däli
Murād bāġda cānım ḳurbān eylärim
(25) Ey Fedāī ġanat bağlap uç indi
Yār yolında şīrīn cāndan geç indi
(26) Yār lebinden gülgūn şarāb iç indi
Yārdan saña emr ve fermān eylärim

[37]

(1) Bu Cānım
(2) Ġurbān olam yārıñ şīrīn sözine
Sözleriñe fedā bolsın bu cānım
(3) Bādām ġābaḳ bilen güler yüziñe
Gözleriñe fedā bolsın bu cānım
(4) Ovvallar gezeyärdim yārıñ bāġında
İndi ġaldım ġam ve hicrān dağında
(5) Hīç mudār ġalmadı yürek yağımda
Yār bāġında fedā bolsın bu cānım

(6) Gülleriñden dīrip oynayıp gülsem
Bāġ seylinde ġolum boynuña salsam
(7) Ārmānım yoḳ yārıñ yolında ölsem
Yüzleriñe fedā bolsın bu cānım
(8) Başġalardek men hem bolsam hemḫāna
Yār bāġında cānı ġoşsam bu cāna
(9) Mundan ziyād ġoyma dāġ_ı hicrāna
Yār vaṣlına fedā bolsın bu cānım
(10) Yādlamadıñ şunça öten günlerde
Seniñ üçin ġaldım ẓulm ve tonlarda
(11) Räḥm ve ınṣāf hīç yoḳ eken senlerde
Yār vaṣlına fedā bolsın bu cānım
(12) Yollarıña ġarap gözim kör boldı
Seniñ üçin köp ʿāşıḳlar ḫor boldı
(13) Yene bir görmäne gözim zār boldı
Gözleriñe fedā bolsın bu cānım
(14) Ey Fedāī yārıñ yolında ölseñ
Yārıñ hīç ġamı yoḳ açılman solsañ
(15) Ölmezden öñ ġarīb ḥālımı bilseñ
Yüzleriñe fedā bolsın bu cānım
(16) Yol Bilen
(17) Ey sevdigim sen dip ġalmışam ḥāldan
Räḥm eylegil aldanma nāz ve al bilen
(18) Umīdım bar ġuçsam ol nāzik bīlden
Gülip oynap gelgin viṣāl yol bilen
(19) Her gülip baḳanda cānım āz ġalar
Dünyā öter yüz kirīşme nāz ġalar
(20) Yaşlıḳ edip yeñin dişläp uyalar
Nāz eder tovlanıp nīçke bīl bilen
(21) ʿāşıḳnı örtäyor gülip baḳanda
Göz güldirip ġalam ġaşın ḳaḳanda
(22) ʿāşıḳların hicr ōdına yaḳanda
Ḳahr ve ġażab edip yaman päl bilen

(23) Räḥm eylese ġarīb ʿāşıḳ ḥālına
Çaġırsa gel diyip viṣāl yolına
(24) Ġara göz şīrīn söz nīçke bīline
Dür saçıp sözlese şīrīn til bilen
(25) Bir näçe ʿāşıḳlar yetdi murāda
Men yetäbilmeyin ġaldım piyāda

[38]

(1) Yāra sovġāt tapman ġaldım uyada
Ġarīblıḳda geçdim māh ve sāl bilen
(2) Söz manası munda mechūl ġalandır
Bir näçeler bilip maʿnī alandır
(3) Söz manasın bilmez ġurı yalandır
Yoldaş bolsañ gepe düşmez lāl bilen
(4) Fedāīniñ aydan sözi dür yalı
Maʿnī bilseñ ġımmat bahā zer yalı
(5) Yārıñ ḥukmi begden ḫāndan zor yalı
Ne īşiñ bar seniñ ḳīl ve ḳāl bilen
(6) Zār Saña
(7) Ey sevdigim ḳaçan maña baḳar sen
Bir görmäne intiẓār men yār sañā
(8) Hicr ōdına yürek baġrım yaḳar sen
Räḥm eylegil bir görmäne zār saña
(9) Ovvalda bilmeyin yolda azaşdım
Hicrān çekip düşmān ġolına düşdim
(10) Yārımdan ayrılıp ġama ulaşdım
Ey sevdigim bir görmäne zār saña
(11) İndi görsem ġurbān etsem başımı
Dīndırsa gözimden ġanlı yaşımı
(12) Allāh oña salsa meniñ īşimi
Ey sevdigim iʿtiḳādım bar saña
(13) Her zamān āh çekip gözlerim biryān
Ol yārıñ uġrında çekermen ārmān

(14) Yürek ġanım gözden sīl kemin durman
Ey sevdigim bir görmäne zār saña
(15) Ölmezden öñ bir görsemtim yārımı
Niṣār etsem yāra her ne barımı
(16) Yārdan ayra düşip çeken zārımı
Bilseñ yārım bir görmäne zār saña
(17) Ovvalda väʿdesi her yerde ġarīb
Bolsa yārı istäp tapcaḳdı barıp
(18) Väʿdeñe doġrı bol etmegin ferīb
Ey sevdigim bir görmäne zār saña
(19) Ṣabr ve ṭāḳat indi mende ġalmadı
Yārım yāda salıp ḫabar almadı
(20) Gözlerim intiẓār yārım gelmedi
Fedāīdir bir görmäne zār saña

[39]

(1) Al Meni
(2) Ġurbānıñ bolayın söygili yārım
Eşit ʿarżım öz yanıña al meni
(3) Seniñ meniñ göñil ḫoşım mudārım
Räḥm eyleyip öz yanıña al meni
(4) Ölinçä ġulāmıñ buyır ḫıdmata
Hicrān öyinde ġoyma meni zaḥmete
(5) Lāʾiḳ bilip öz yanıñda rāḥata
Räḥm eyleyip öz yanıña al meni
(6) Ayrılıḳdan ġızıl yüzim zaʿferān
Bolıp gün be günden ḥāllarım yaman
(7) Cāndan ötip sitem etdi bu hicrān
Ġurtar ġamdan öz yanıña al meni
(8) Heme zādı bilip etme bilmezlik
Bolmaz mudām dīri gezmek ölmezlik
(9) Bize ḳısmat mudām aġlap gülmezlik
Bolan bolsa bu aḥvālım bil meni

(10) Taḳdīr ḳalam şöyle yazsa bozulmaz
Dīrilikde senden göñül üzilmez
(11) Ol cennetiñ güli açılar solmaz
Bāġıña bāġbān et ḳadrım bil meni
(12) Güller arasında bilbildek nāla
Çeksem leb şerbetiñden sunġın piyāla
(13) Fedāīdir göñlüm gidyär ḫayāla
Räḥm eyleyip öz yanıña al meni
(14) Ġayġı Ġamdan Ötersen
(15) Ṣabr eylegil bir gün cennet bāġında
Seyrān edip ġayġı ġamdan ötersen
(16) Öz öziñden vaḫtı yeten çāġında
Seyrān edip ġayġı ġamdan ötersen
(17) Bir gün bolar şād ġapısı açılar
Yār bāġında gülgūn şarāb içiler
(18) Bu ġarīb başıña nūrlar saçılar
Ġarañlıḳda ġayġı ġamdan ötersen
(19) Ol gün yāddan çıḳar ġayġılar ġamlar
Gözleriñde ġalmaz ġan yaşlar nemler
(20) Naṣīb etse ol günleri her kimler
Görse gerek ġayġı ġamdan ötersen
(21) Şunuñ üçin saña dīdim ṣabr eyle
Ḳısmata ḳāʾil bol nālınma böyle
(22) Dünyānıñ ḫāhişine fikredip öyle
Bugün ṣabr et erte ġamdan ötersen
(23) Ġarīb dağda yörip etdiñ safarı
Şādlıḳ bāġıñ üyşip geler neferi
(24) Sāz ve ṣoḥbet naġma nevāz dūtārı
Çalıp şād bāġında ġamdan ötersen

[40]

(1) Ey Fedāī dost ve yārıñ birlikde
Āzād yaşa şād bāġında dīrilikde

(2) ʿilme cehd et nādān ġalma körlikde
Göziñ görip ġayġı ġamdan ötersen
(3) Yetäbilmedim
(4) Ey yārānlar dünyā geldim gelmedim
Göñül maḳṣadıma yetäbilmedim
(5) Bir näçe yıl ʿumr sürdim yaşadım
Yaşasam da hīç īş edäbilmedim
(6) Ötirdim ʿumrimi ḫāb ve ġaflatda
Belli bolabilän ʿayş ve rāḥatda
(7) Ḥūrlar hemrāh bolsın maña cennetde
Dünyāda maḳṣada yetäbilmedim
(8) Yā ilāhī öziñ bergin sen necāt
Şeyṭānıñ şerrinden hem cümle āfāt
(9) Alnımda vähmli mäḥşer ḳıyāmat
Munda belli bir īş edäbilmedim
(10) Ādıñdan örgiley yā Şāhımerdān
Bol Ḥäżret_i Loḳmān derdime dermān
(11) Pīrim Imāmʿ Äzzem Ḥäzret-i Nuʿmān
Dünyāda maḳṣada yetäbilmedim
(12) Cümle öten ʿazīz övliyā nebī
Murādımnı bergin büzürg hem ṣabī
(13) Bar mıdır dünyāda ʿācız men kebi
Göñül maḳṣadına yetäbilmedim
(14) Dillerim nāşāddır dünyā ġamından
Nāşādlıḳ derdine ṭabīb eminden
(15) Şifā tapman muña öñi soñından
Göñül maḳṣadına yetäbilmedim
(16) Ovval atlı irdim ġaldım piyāda
Derd üstine bu derd oldı ziyāda
(17) Göñül istegine uşbu dünyāda
Yürek maḳṣadıma yetäbilmedim
(18) Ey Fedāī yalbar Ḥaḳḳıñ özine
İnanmaġıñ nācınslarıñ sözine

(19) Oylav etsem geçen öñi īzine
Göñül maḳṣadına yetäbilmedim
(20) Göç Boldı
(21) Yāfeṣden soñ āḫir dövre öñinden
Gün be günden rovāc bārhā avc oldı
(22) Doḳḳuz dövre Oġuz bābām soñinden
Biz Türkmenler īşi bārhā kec oldı
(23) Soñra aġızalalıḳ bolup her yerde
Ceñler berpā bolup göterlip perde
(24) Dūçār oldıḳ melkʾül ṭevāyif derde
Vaṭandan ayrılıp göçhāgöç boldı

[41]

(1) Türkmenlerden bir näçesi Hindūstān
Barıp onda ġalıp çaşdılar her yan
(2) Cācīler üytgeşip boldılar Afġān
Biz Türkmenler īşi göçhāgöç boldı
(3) Īller boldı Öy başına Ġaraḫān
Başsız ġalıp örän boldı sergerdān
(4) Vaṭanı terk edip göçdiler her yan
Söygili vaṭanı īlden daş boldı
(5) Bir näçe vaḫt vaṭan Issıḳköl Altay
Bolup soñra göçip gitdiler her tay
(6) Türkmen īli ḫorlıḳ çekip faḳīr bay
Ondan öñä īşi ġaçhāġaç boldı
(7) Āḫir zamān peyġamberi Muhammed
Dünyā inip etdi pend ve naṣīḥat
(8) Dīn teʾs̱īri yetip Buḫārā Ḫucand
Gün be günden dīn_i İslām avc boldı
(9) Resūldan soñ otuz yılça düzüklik
Ondan soñra dövām etdi bozuḳlıḳ
(10) Yollar kesād olup ḳaḥṭ āz̤ıḳlıḳ
Tapılmazdan niçe īller āc oldı

(11) Resūlullāh safar etdi dünyādan
Ġayta bozıḳçılıḳ boldı yeneden
(12) Salur Ġazan düräp şul vaḫt eneden
Ād göterip niçe īlden bāc aldı
(13) Yüz yıllarça Emevīler Ḫilāfet
Edip īle örän yetirdi zaḥmet
(14) Ebūmüslim ḫurūc Mervden ġazzāt
Edip kän ġan dökip soñra bāc aldı
(15) Soñra Emevīler etdi inḳirāz
Yüz yıllarça ḥukm sürdi köp ve āz
(16) ʿabbāsīlar dövri bäş yüzyıl derāz
Çekip ol hem mundan gitdi hīç boldı
(17) Muña sebeb boldı övlād_ı Çengiz
Baran cāyı tābiʿ boldı yā tūz tūz
(18) Bir näçe yıl dövrān sürip köp ve āz
Ādı ḳaldı özi gitdi hīç oldı
(19) Çengiz Ḫān hem mülke etdi serencām
Gerdenkeş bolanlar boldı ḳatl_ı ʿām
(20) Ol hem ötip gitdi dünyādan tamām
Bu dünyā fānīdır heme hīç oldı
(21) Türk mānend dip baʿżı muña ād berdi
Māvārāelnährti Türkmen yurdı
(22) Hovā teʾs̱īrinden çökip övirdi
Her bir cāya īşi ġaçhāġaç boldı
(23) Yene bir näçe vaḫt Türkmen yurdı
Vās digen cāy bolup her yan yögürdi
(24) Aġızalalıḳ bilen köpelip derdi
Mudām īşi her yan göçhāgöç oldı
(25) Ondan soñra ḫurūc etdi Timur Leñ
Öz zebānın Fārsa tebdīl etdi güñ
(26) S̱āḥibḳırān ādı ile bolup heñ
Ādı ġaldı özi gitdi hīç oldı

[42]

(1) ʿAbbāsī dövrinde ʿArablar gelip
Buḫārā Şemerḳand Taşkendi alıp

(2) Köp zādlar dökilip niçeler ölip
Türkmenler her yana göçhāgöç etdi

(3) Salur Ġazan bābām ʿArab ġolında
Cevāb aytdı Türkmen diyip tilinde

(4) Niçe er yigitler saġ solında
Esīr olıp her yan ġaçhāġaç oldı

(5) Yene öz içinde ceñler ġuralıp
Ölişik kän boldı her yan sürilip

(6) İt becene īli düşmān dörelip
Birbiriniñ ġanın içhäiç oldı

(7) Soñra bir näçe yıl ārāmlıḳ bile
Yene göçginçilik geldi bu īle

(8) Uruş dövām edip gök donlar bile
Āmūdan Urgence göçhāgöç oldı

(9) Yedi yüz Salurdan üç yüzü Ḳarḳın
Müñ öyli birigip vaṭanıñ terkin

(10) Edip yola düşdi yürekler ḳorḳan
Bī-maḥal göç edip ġaçhaġaç oldı

(11) Urgencdenem göçip Manġışla barıp
Onda näçe yıllar dövrānlar sürip

(12) Urgenc şāhdan onda köp ẓulm görip
Ġaydıp āmū ṭaraf göçhāgöç oldı

(13) Ärsäri bābānıñ bir ġīzi bolup
Oña köp cāylardan savçılar gelip

(14) Āḫiri Ḳāme Beg bābām öldirip
Alıp gitdi Türkmen bile ḳaş boldı

(15) Ḳāme Beg digen bir Ḫorāsān ḫānı
Basıp alıp gitdi Mamabekäni

(16) Döker çāh başında Ärsäri ġanı
Dökilip bu ḫabar īle fāş oldı

(17) Yedi yıl ötdi soñ ġaydıp aldılar
Bir ġul ġırnaḳ ḫıdmatında geldiler
(18) Bu ġuldan tört oġul nesil ġaldılar
Olar hem köpelip her yan çaş oldı
(19) ʿĀlīcora Mollācora hem ḳaşḳa
İki beg ādında bir oġlı başḳa
(20) Bular hem köpelip yaḳīna daşa
Her yana darġaşıp çaşhaçaş oldı
(21) İki yüz ellik yıl Kerki Çehārcūyda
Sürdiler dövrānı bayramda toyda
(22) Kemūnist inḳılāb düräp şul cāyda
Afġānistān ġarap göçhāgöç oldı
(23) Müñ iki yüz toġsan doḳḳuz senede
Göçe dūçār oldı Türkmenlerine
(24) Bir näçeler gelip Andḫuy Meymene
Ḳunduzdan tā Herāt göçhāgöç oldı
(25) Bir näçeler ġaldı näçeler geldi
Bir näçeler göçip çöllerde ġaldı
(26) Afġānistān mülki Türkmenden doldı
Ezel taḳdīr_i ḳısmat göçhāgöç oldı

[43]

(1) Mezār-ı Şerīf Andḫuy Āḳca Şıbırġan
Doldı Türkmenden göç geldi bir kän
(2) Ondan arḳa yene Ḳunduz Badaḫşān
Müñelen ḳıbla dip göçhāgöç oldı
(3) İze ġalıp gelen boldılar sürgün
Ḳısmatıñ şul eken görgidiñ görgin
(4) Geleniñe pūşmān et cānıñdan ergin
Cāna ölim diläp göçhāgöç oldı
(5) Ferāh Çaḫānsūra edilen ferār
Ḳovm ġardaş diyip çeker āh ve zār

(6) Yene bir näçeler Gereşk Ḳandahār
Sürgün bolup ḳovm içinde hīç oldı
(7) Munda gün be günden ḥāllarımız yaman
Ölinçä ġullıḳdan ġutulmaḳ gümān
(8) Tillerimiz yad olup īllerimiz yaman
Sürgün tebʿīd olıp ġaçhāġaç oldı
(9) Fedāī āh çeker köhnäni īzlap
Īzlasa tapılmaz yüregin dūzlap
(10) Niçeler çāplūs yuvantaḳ sözläp
Ārmān efsūs Türkmen adı hīç oldı
(11) Gerekdir
(12) Elip ovval ve āḫir fānī cahāndan
Cānlı cāndār ġalman ötse gerekdir
(13) Nobat bilen heme el üzer cāndan
Bu dövrānlar başdan ötse gerekdir
(14) Bi beripdir saña emānet cānı
Ti tabşırġın cānı saḳla imānı
(15) Şi şevāb ġazanıp cennet mīveni
Naṣīb eden muʾmin īse gerekdir
(16) Cim cemālı yaradanı görer sen
Bir näçe yıl bī-hūş bolup durar sen
(17) Ḥi ḥisābın eden īşiñ berer sen
Munāfıḳlar pūşmān etse gerekdir
(18) Ḥi ḥormatda bolar mihmānlı ġullar
Dāl dövām et solmaz cennetde güller
(19) Ẕāl ẕelīldir munda munker bolanlar
Muʾminler murāda yetse gerekdir
(20) Ri räḥm eder Allāh sever ġulına
Nāme_i aʿmālın berer ġolına
(21) Mäḥşer meydānına mīzān ṭolına
Yaġşı ve yaman heme ötse gerekdir
(22) Zi zährdir baʿżılarıñ īdigi
Ovadan libās bir näçeniñ giydigi

(23) İsrāfīl dem berip çalan tüydigi
Heme cāya sesi yetse gerekdir
(24) Onda zor veʿācız heme deñ bolar
Munda dil āzārlar onda güñ bolar
(25) Sin säḥär göz yaş et īşiñ öñ bolar
Onda seniñ ġolıñ tutsa gerekdir

[44]

(1) Şin şuʿle bir imānlınıñ yüzleri
Saña ḫıdmatgārdir cennet ġīzları
(2) Ṣād ṣırāṭdan ötip güler gözleri
Muʾminler murāda yetse gerekdir
(3) Żād żāya bolmaz etseñ ḫayr iḥsān
Allāh väʿde berip eyledi fermān
(4) Namāz roza yene tilāvet ḳurʾān
Eden ġul murāda yetse gerekdir
(5) Ṭöy ṭamaʿkīn bolma dünyā īşinden
Ġāfıl yatma säḥär gözde yaşından
(6) Ẓöy ẓālımıñ munda eden īşinden
ʿivażına ʿaẕāb yetse gerekdir
(7) ʿayn ʿumriñ geçirmegin bī-hūde
Ġayn ġāfılları urarlar ōda
(8) Fi faḳīr ʿācızlar munda piyāda
Onda buraḳ münip ötse gerekdir
(9) Ḳāf ḳahr etse saña ḳādır Ḫudāyıñ
Käf käfirler bilen dozaḫda cāyıñ
(10) Munda şādlıḳ bilen geçse yıl ayıñ
Onda ġayġı ġamlar yetse gerekdir
(11) Lām lebiñden ġoyma kelme_i şahādet
Mim mudāma etigin ṭāʿat ʿibādet
(12) Nūn namāzıñ rozañ ḫayr ve saḫāvet
Ondan saña meded yetse gerekdir

(13) Vāv vähm etgin tañla ḳıyāmat günin
Hi hemīşe īgin ertäniñ ġamın
(14) Resūl ummetlerine şefāʿat donın
Mäḥşergāhde serpāy etse gerekdir
(15) Yā yaġşılar onda belli bolarlar
Münmek üçin buraḳ atlar gelerler
(16) Ṣırāṭdan ötenler bī-ġam gülerler
Ġaygı ġamlar senden gitse gerekdir
(17) Ey Fedāī seniñ ne geçer ḥālıñ
Hemīşe ġarḳ_ı ʿiṣyān bozuḳdır päliñ
(18) Ġarap görgin ḥadden aşa vebālıñ
İndi toba etʿumr ötse gerekdir
(19) Derek Tutmadı
(20) Ey yārānlar bu felekniñ elinden
Ġaygı ġamsız meniñ günim ötmedi
(21) Yürek coşıp her söz gelse dilimden
Aydan sözim meniñ derek tutmadı
(22) Bir yandan deñsizlik bir yandan ḫorlıḳ
Ġarīblar üstüne hem ẓulm ve zorlıḳ
(23) Yigitligim ötip geldi ġarrılıḳ
Ġaygı ġamsız meniñ günim ötmedi
(24) Niçük ṭāḳat eder muña ġarīb cān
Tapılmasa derde hīç cāydan dermān
(25) Öziñ ġurtar ġamdan yā ḳādır Sübḥān
Ġaygı ġamsız meniñ günim ötmedi

[45]

(1) ʿādıl ism ve ṣıfat ḳādır Ḫudāyım
Bir müsāvāt berip bolġın penāhım
(2) ʿadālet etʿāmmaya bīrūbārım
Ġaygı ġamsız meniñ günim ötmedi
(3) Her kim ġarīb bolsa itden ḫor boldı
Yoḳsullara bu gīñ cahān dar boldı

(4) Günde meniñ īşim āh ve zār boldı
Ġayġı ġamsız meniñ günim ötmedi
(5) Fedāī ṣabr eyle bu günler öter
Hemmäniñ aḥvālı gün günden beter
(6) Bir gün dādıñ seniñ Allāha yeter
Allāh hīç ınsānı nomīd etmedi
(7) Gelse Gerekdir
(8) Gel göñlüm ṣabr eyle bolmaġın ġamgīn
Ġamlar gidip şādlar gelse gerekdir
(9) Ṣabr soñı altun bilseñ fähmin
Ġamlar gidip şādlar gelse gerekdir
(10) Ġamlı yürek çaşırdı ʿaḳl hūşını
Her yan gider bilmez eder īşini
(11) Şādlıḳ gelse gider ġamıñ ġūşūnı
Ġamlar gidip şādlar gelse gerekdir
(12) Bir Allāhġa yalbar ötsin bu günler
Ẓālımlar yoḳ bolup nūr olsın tonlar
(13) Ẓulm astında uzaḳ ay bile günler
Mundan bu yan şādlıḳ gelse gerekdir
(14) Köp vaḫt boldı biz ġarīblar ḫor boldıḳ
ʿilmden bī-behre gözli kör boldıḳ
(15) Her yere her yetmeze zār boldıḳ
Ġamlar gidip şādlar gelse gerekdir
(16) Bir müsāvāt berse Ḫudāyım bize
Ögriler ġış günler bahāra yaza
(17) Ol gün möḥtāc bolar ẓālımlar size
Ġamlar gidip şādlar gelse gerekdir
(18) Çarḫ_ı felek kec eylese çarḫını
Bilmez yaġşı yaman etmez parḫını
(19) Arzān ġımmat hīç sormān nırḫını
ʿadl digen zādlar gelse gerekdir
(20) Fedāī reml eyle etdi ḥisābı
Nücūmıñ evzāʿı açıldı bābı

(21) Āyanda ġuralar ʿadālet mābı
Ġamlar gidip şādlar gelse gerekdir

[46]

(1) Nişān Eyledim

(2) Yañıldım yalñışdım bilmedim ovval
Dostumı özime düşmān eyledim

(3) Īş yüzinde görip eyledim ʿamel
Öz eden īşime pūşmān eyledim

(4) ʿafv eder mi dostım meniñ günāhım
Barıp toba etsem keremli şāhım

(5) Ara uzaḳ çeksem her näçe āhım
ʿibret üçin yāddāşt nişān eyledim

(6) Yalñışmaḳ ʿayb däl ġaydıp yol tapsa
ʿaybdır öz yolın tapmayın gitse

(7) Men neyläyin ʿumrim şul ḫīlī geçse
Āḫ çekip yüregim coşān eyledim

(8) Her kim oylav etmän çıḳsa bir yola
Azaşıp ters gidip çıḳarmış çöle

(9) Īzim nirde ġaldı azaşdım böyle
Şul cāyı özime nişān eyledim

(10) Dost ve yārım her yan gitdiler çaşıp
Bu felek ẓulminden yürekler coşıp

(11) Daş düşdim yoldaşdan yoldan azaşıp
Şul cāyı özime nişān eyledim

(12) Men haçan yeterin indi dost yāra
Dostlar menden uzaḳ daş ġaldı ara

(13) Ẓulm ve sitem bilen yürekler pāre
Çıdaman yüregim coşān eyledi

(14) Öz yalñışım bilip geldim hūşıma
Öz ödımdan yanyan yürek coşıma

(15) Fedāīdir vaṭan girip dīşime
Şunı yāddāşt üçin nişān eyledim

(16) Bolup

(17) Yigitlik ḳadrını bilmän öter sen
Ġarrılıḳda ġaydıp barsam ġam bolup

(18) Yigitlik ḳuvvatı her īş eder sen
Bu dövrān başıñdan gider güm bolup

(19) Göñül tā ölinçä ġarrīman durar
Her īşe ġobsanıp senden öñ barar

(20) Yigitligin zorı daġ dāşı yarar
Bu dövrān başıñdan gider güm bolup

(21) Yigitlikde iki dünyā ġamını
Īyip oylav etgin öñi soñını

(22) Ġarrañ soñ tapmar sen derdiñ emini
Çın toba däridir yāra em bolup

(23) Dövrānı gelende dostı yār bilen
Sürip ḫoş geçirgin yaġşı kār bilen

(24) Ġarrıyañ soñ öten güniñ barılġan
Bu dövrān başıñdan gider güm bolup

[47]

(1) Soñra pūşmān bilen gelmez bu dövrān
Gün günden ḥālıña bolarsıñ ḥayrān

(2) Bu dünyā bī-vafāʾ eglenip durman
Ġaydıp gelmez gider başdan güm bolup

(3) Ġarrıġan soñ gep söziñ hīç kime
Yaḳmaz eşidmersiñ düşmersiñ övme

(4) Sür dövrānı iʿtibār yoḳ bu deme
Bu dövrān başıñdan gider güm bolup

(5) Cān saġlıġıñ ḳadrın bilip şükür eyle
Öten dost ve yārıñ yādlap fikr eyle

(6) Ey Fedāī imān üçin ẕikr eyle
Bu dünyā bī-vafāʾ öter güm bolup

(7) Dost ve Yār Bilen

(8) Göñlüñ tapan dost yolında cān bergin
Sür dövrānı yaġşı dost ve yār bilen
(9) Nācınslardan ġaçıp uzaḳraḳ durġın
Bir gün zähr salar yörme mār bilen
(10) Arpa buġday her ḳaysınıñ ṭaʿāmı
Īyip gör başġadır puḫtası ḫāmı
(11) Miṣāl üçin size söziñ tamāmı
ʿumriñi ötir yaġşı kār bilen
(12) Külli şeyʾan yerceʿ ilā aṣle
Ḫabar berdi siz ol ḫālıḳ vaḥy
(13) Ṣınfı başġa nācıns irür faḳīr bay
Her kim aṣlın tapar bilmez zor bilen
(14) Bī-peyān dünyādır bolmaz peyānı
Vefāʾ etmän gider begligi ḫānı
(15) Ġoşılmaz ġanına nācınsıñ ġanı
Ḳadrın bilip ṣarf et ġolda bar bilen
(16) Ḳırḳ yıl māye bolup ʿumr sürenden
Bir güni ner gezgin yüz ġam īyenden
(17) Nāmerdelere sen bil aġa diyenden
Manṣūr kebi asılıp öl dār bilen
(18) Ey Fedāī sīnaġ etdim dünyāyı
Bir gün Acal geler ġoymaz hemmäni
(19) Dünyā gelen gider bolmaz gümānı
Ġoymazlar dolan soñ māl_u zer bilen
(20) Yoḳ Seniñ
(21) Ḫoşrūylıḳ bābında taʿrīf eylesem
Bu cahānda barabarıñ yoḳ seniñ
(22) Öñki endāmıñ birbirin sözlesem
Bu endāmda hīç bir kemiñ yoḳ seniñ
(23) Ġaşıñ oġşatmışam seniñ hilāla
Lebiñ ibā gitmez ḳand bilen bala
(24) Kimiñ gözi düşse āḳ yüzde ḫāla
Cebr etmekden başġa kemiñ yoḳ seniñ

(25) Ḫancardır kirpigiñ cellādır göziñ
Şems ve ḳamar māhtāb dolan ay yüziñ

[48]

(1) Ḳand bilen ʿaselden şīrīndīr söziñ
Men oġşatdım güle yüzleriñ seniñ
(2) Boylarıñ uzīndır nīçke bīlleriñ
Lebiñe leb ġoyup sorsam tilleriñ
(3) Naṣīb etse dīrsem bāġdan gülleriñ
Lütf ve kerem mihribānıñ çoḫ seniñ
(4) Taʿrīf etsem bu dastāna cāy bolmaz
Dünyā gözelleri saña tay bolmaz
(5) Mudāmā ġunçalar gülleriñ solmaz
Bu cahānda barabarıñ yoḳ seniñ
(6) Ḳaysı bir söziñi edā eyläyin
Bir söziñe yüz cān fedā eyläyin
(7) Sen üçin men özim gedā eyläyin
ʿışḳıñda cān bersem ġamıñ yoḳ seniñ
(8) Bir gülip baḳ sora meniñ ḥālımı
Sen üçin ṣarf etsem cān ve mālımı
(9) Fedāīdir öz vaṭanmı īlimi
Terk etmişem aṣlā ġamıñ yoḳ seniñ
(10) Fedāīniñ Bu Şiʿrindäki Gözel Böyle Cevāb Beryor
(11) Yeke sen däl meniñ üçin
Yüz miñ ʿāşıḳ geçer cāndan
(12) El götergin bu ḫayāldan
Ayrılarsen ḫānımāndan
(13) ʿışḳıñ yolı uzaḳ yoldır
Çıdam bermez yüziñ soldır
(14) Köp yigitler özin öldīr
Sen hem el götergin menden
(15) Ġazal aytdıñ ġulaḳ saldım
Men söziñden maʿnī aldım

(16) ʿāşıḳlıġıñ şu gün bildim
Ḳabūlım yoḳ ötme yandan
(17) ʿāşıḳ bolan cāndan geçer
Gözden ġanlı yaşın döker
(18) Maʿşūḳ üçin yürek yaḳar
Zaḥmet çekme çıḳ bostāndan
(19) Eger bolsañ sen gül_i höves
Senden menden şunçalıḳ bes
(20) Mundan ziyād dīmek ʿabeş
Ġurtar söziñ ötme yandan
(21) Diyip sözim etdim tamām
ʿışḳıñda köyer ḫāṣṣ_u ʿām
(22) ʿışḳ meyinden bir cürʿe cām
İçen bolsañ geç bu yandan

[49]

(1) Nātevān Eylär
(2) Ḳıyās edip göriñ dünyā īşini
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eylär
(3) Her īş etse çaşīr ʿaḳıl hūşını
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eylär
(4) Dost yārın görende göñli kem bolup
Ġarīblıḳ ġūşūnı basar kem bolup
(5) Yürek ḫayāllarıñ barı ḫām bolup
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eylär
(6) Edip bilmez göñle gelen ḫayālı
Eger tapıp bilse ṣarf eder mālı
(7) Yüz müñ fikr ḫayāl yürekde dolı
Birin edip bilmez nātevān eylär
(8) Ḫudā necāt bersin böyle günlerden
Dost ve yārım çıḳsın ẓulm ve tonlardan
(9) Öziñ saḳla cümle ʿāfet ḳīnlardan
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eylär

(10) Göñül etcek edäy dīse yoḳ ḥālı
Ġolında bolmasa ṣarf etse mālı
(11) Bu dünyā gelsede gelmedik yalı
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eylär
(12) Yāda düşmez meclis bayramda toyda
Göñül çotıñ bolmaz yılda hem ayda
(13) İyip içip mazā bolmaz nān çāyda
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eyler
(14) Uzaḳdan bir dostı gelse soraġlap
Yoḳsulluḳdan kemlik basar ġan aġlap
(15) Mihmān serişţesine her yana ılġap
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eyler
(16) Kemlik basar deñi dūşın görende
Göze īlmez toy meclise baranda
(17) Tapmazlıḳdan ḥayrān aġlap duranda
Hīçkim ḥāl soramaz nātevān eyler
(18) Ey Fedāī bu ġarīblıḳ baş alıp
Durmaz çarḫı felek durar ögrilip
(19) Ḳınāʿat et barın merdlerden bolup
Yigidi yoḳsulluḳ nātevān eyler
(20) ʿilim Yolında
(21) Tükenmez bir genci tapayın diseñ
ʿumriñi ṣarf ʿilim yolında
(22) ʿizzetde rāḥatda bolayın diseñ
ʿumriñi ṣarf etgin ʿilim yolında
(23) ʿİlim ḥāṣıl etseñ genci ḫazāna
Eyye boldıñ gūyā āşkār nihāna
(24) Ād ġazanıp belli bolġın cahāna
ʿumriñi ṣarf etgin ʿilim yolında

[50]

(1) ʿilim ġanat bağlap çıḳar cahāna
Ġurı çıḳar ġarḳ eyleseñ ʿUmmāna

(2) Eger seniñ räḥmiñ gelse bu cāna
ʿumriñi ṣarf etgin ʿilim yolında

(3) Ġulaḳ salıp diñle meniñ sözimi
Nādānlıḳdan soldırmaġın yüziñi

(4) Yaġşı görseñ ferzend oġul ġīzıñı
Hemeläp cehd etgin ʿilim yolında

(5) ʿilim bilen ġanat baġlap uçarlar
Düypsiz ʿUmmān deryālardan geçerler

(6) Bī-ʿilimler zaḥmet derin saçarlar
ʿumriñi ṣarf etgin ʿilim yolında

(7) ʿilim ḥāṣıl etseñ genc ve destmāya
Nādānlıḳda geçen günleriñ żāya

(8) ʿilme cehd et yalbar ḳādır Ḫudāya
ʿumriñi ṣarf etgin ʿilim yolında

(9) Yoḳsulluḳdan örän etdiñ şikāyet
ʿilim derde däri eyler kifāyet

(10) Fedāīdir dostlar etsem naṣīḥat
ʿumriñi ṣarf etgin ʿilim yolında

(11) Dünyāda

(12) ʿilim üçin gerek zādı aydayın
Ovval tapıñ birleşigi dünyāda

(13) Ḫāṣıl tecrübeden beyān edayın
Tapıñ dostlar birleşigi dünyāda

(14) Birleşikden her ḫīl tapılar īşler
Dīnman ʿilim oḳañ hem yaz ve ġışlar

(15) Ġarap göriñ uçar oylanıp ġuşlar
Tapıñ dostlar birleşigi dünyāda

(16) ʿilimliler öz ḥaḳḳına ḳāʾildır
Bī-ʿilimler bolmaz īşe māʾildır

(17) Her kim nādān bolsa biliñ cāhildir
Tapıñ dostlar birleşigi dünyāda

(18) ʿilmi birleşikden her ḫīlī bendler
Açılıp gülgülzār ōbalar kentler

(19) Dāfiʿ bolar gelip bilmez ʿāfetler
Tapıñ dostlar birleşigi dünyāda
(20) Yaşayış üçin ʿilim gerek añ gerek
Aydan söziñ bitmez seniñ bī-derek
(21) Birleşik dünyāda zor güyçli yürek
Tapıñ dostlar birleşigi dünyāda
(22) Ey Fedāī sīnap görgin sen munı
Birlige ġurbān et cān bilen teni
(23) Yekelik deñsizlik ḫorladı seni
Tapıñ dostlar birleşigi dünyāda
(24) Fedāīnin yolı düşip bir cāya bardı Ïşbay ve Taşbay
(25) digen iki sanı ketde zor baylarıñ gürriñini diñläp

[51]

(1) eşitdi Ïşbay aytdı Meniñ ata bābālarım zor ketde bay erdi
(2) Keminden bir yüz iki yüz ḫıdmatgārleri bar erdi Men hem tā şul
(3) vaḫta çenli olardan kem däldim Bizlerge bir ḫıdmatgār bolan ādam
(4) ʿumri ġul bolup īşläp yörmelidi Ayrılşıp
(5) bilmezdi Sebebi oları mudām ḳarzdār edip pūlıñ peydāsına on
(6) pūllıḳ närsäni yüzge olarıñ boynına yükleyardıḳ Hīç vaḫt
(7) ḳarzlarını üzip bilmän mudām olar bergileri üçin ḥaḳḳ
(8) dalaşığını edip bilmiyär dīdi Eger olar bir ʿilāc edip ḳarzlarını
(9) üzip gitmekçi bolsalar olarıñ üstine bir töhmet
(10) edip ḥökūmetge tabşırayın onı meniñ özimden başġa kişi
(11) çıḳarıp bilmiyär
(12) Munı gören başġa ḫıdmatgārler hem ḳorḳuncundan gidip bilmiyär
(13) dīdi Ārmān indi zamāna başġa raḳam boldı Şul vaḫtıñ ḥökūmetine
(14) eltip berseñ köp pūlları beramasañ ġurı rāy ḫāṭīr bilen
(15) bolcaḳ däl dīdi Onda Taşbay aytdı Ey Ïşbay ḳaysı
(16) birini aydayın, şul vaḫtlarda ʿumri seniñ ġulıñ bolup yören
(17) ādam seniñ muḳābılıñda turup çıḳıp bilmiyär dip zamāna
(18) ögrilşinden nālışıp bir söz aydışdılar
(19) Ïşbay

(20) Taşbay saña yürek sırım aydayın
İndi bizden dövrān ötdi neyläyin
(21) Köhne vaḫtım tapmaḳ üçin īzlayın
İndi bizden dövrān ötdi neyläyin
(22) Taşbay
(23) Men hem senden beter yüregim yandı
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin
(24) Öñki dövrān ötdi raḳīb ġuvandı
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin

[52]

(1) Īşbay
(2) Mundan ovval ġarībları ġul yasap
Bir pūllıḳ zād berip on etdim ḥisāb
(3) Şul gün bizden sorayar cevāb
İndi bizden nobat gitdi yārānlar
(4) Taşbay
(5) Men bilmedim ögrilip mi zamāna
Yā bilmedim dolupdır mı peymāne
(6) Öñki günler gelmekligi gümāna
Öten günim yādlap giryān eyläyin
(7) Īşbay
(8) Ḥökūmetler bize öten zamānlar
Ġol astında näçe etsek fermānlar
(9) İndi bizden ötip gitdi dövrānlar
Yaġtı güni ġara batdı neyläyin
(10) Taşbay
(11) Saġlıġa ḫoş bolġın māl bilen pūlıñ
Başıña belādır saḳlaġın tiliñ
(12) Ay bilen yılıñ ötirsen indi ḳīn
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin
(13) Īşbay

(14) Mudām yarar māl_u bilen pūllarım
Pūl bolsa düşmān bolmaz īllerim
(15) Oylav edip geplär bolsa tillerim
Onda bizden dövrān ötdi neyläyin
(16) Taşbay
(17) Yene īller gep tapıp aydışyar
Onı eşitseñ birden yüregiñ coşyar
(18) Yeri suvı şurūʾ edip paylaşyar
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin

[53]

(1) Ī̇şbay
(2) Ḫaṭlı yeriñ elden alıp paylasa
Düzgünleri başġa tertīb aylasa
(3) Ī̇şe başlıḳ ġarīblardan saylasa
Onı nädip görip durayın neyläyin
(4) Taşbay
(5) Ġurıġ boldı mālçer ʿumūmī̇ çöller
susız ġurīp ġaldı pālīzlar köller
(6) Bu yıl baḫtıñ yatıp gelmedi sīller
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin
(7) Ī̇şbay
(8) İndi bildim mundan bu yan yaġşı gün
Bolcaḳ däldir bolar ḥāllarıñ zebūn
(9) Yā da göçip gitmek yā bolmaḳ boyun
İndi bizden dövrān ötdi neyläyin
(10) Taşbay
(11) Geliñ baylar indi bizler üyşeli
Maṣlıḥatlar edip fikr ġoşalı
(12) Yā bolmasa göçip bir cāy aşalı
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin
(13) Ī̇şbay

(14) Īşbay ʿaḳıl öyin indi yitirdi
Öñki şād gününe ġayġı getirdi
(15) Ulı yaşlı yalı domup oturdı
İndi senden dövrān ötdi neyläyin
(16) Taşbay
(17) Yürek sırın iẓhār etdi bugün Taş
Gün be günden ḫalḳ içinde sırın fāş
(18) İyer bolsa zähr boldı nān ve aş
Ḳaysı birin aydıp giryān eyläyin

[54]

(1) Zār Boldı
(2) Dünyā timsāline göz salıp ġarañ
Şunça uluġlarnı tārumār etdi
(3) Dīrilikde mudām rāst yoldan yöräñ
Ġarīb ʿācızları zorāver etdi
(4) Tāc eyyesi şāhlar gedā boldılar
Baylar baylıġından cudā boldılar
(5) Terk_i vaṭan hicret edip geldiler
Men men diyenleri nāna zār etdi
(6) Näçelerde mülk ve mālıñ sanı yoḳ
Bir näçäniñ iyer yalı nānı yoḳ
(7) Bir näçäniñ ten yapmana donı yoḳ
Bir näçäni görer göze zār etdi
(8) Bir näçäler atlar urnuna tīz reftār
Münip seyrān eder felek kec reftār
(9) Çarḫın kec eylese erte ḫor_u zār
Bir näçäni şöyle berḳarār etdi
(10) İnanmaġın bu felekniñ īşine
Räḥmi gelmez seniñ gözde yaşıña
(11) Emendirip bir gün yeter başıña
Bir ġısım topraḳdan yoḳdan bar etdi

(12) Men men diyen erler otīr zeyrenip
Durmuşdan nalınıp cānından irip
(13) Bu deñlige çıdam etmän süyrenip
Yalġandan özlerin ḫākister etdi
(14) Näçeler ʿilm oḳīp tapdılar murād
Īl içinde göterdiler yaġşı ād
(15) Eden görer eken orar diyen zād
Bugün alna gelip özin bar etdi
(16) Ey Fedāī bu dünyānıñ miṣālı
Belend pest ögrilşip bolcaḳdır häli
(17) Ġarap görseñ övsip öten yel yalı
Gözim yumıp açyança söyle kār etdi
(18) Gelmez mi
(19) Altmış ʿaṣr īzde ġalan Oġuz Ḫān
Seniñ dövriñ bize ġaydıp gelmez mi
(20) Köp vaḫtlardan bäri bizler pāymāl
Boldıḳ aġlan gözim indi gülmez mi
(21) Mudām göçmek ġaçmaḳ boldı īşimiz
Ẓulm üstünde ötdi yaz ve ġışımız
(22) Gīce yatıp gören yaġşı düyşimiz
Bolan taʿbīr alnımıza gelmez mi
(23) Baḫt ve ṭāliʿ bāġı bī-ġamda yatıp
Biz milletiñ kāri ġam lāya batıp
(24) Ol ṭāliʿi hīç bolmaz mı oyadıp
Sönen çırāġ indi ġaydıp yanmaz mı
(25) Salur Ġazan Alpdan bäri bizleriñ
Aġlamaḳdan hīç dīnmadı gözleriñ

[55]

(1) Mundan ovval ġarap görsem īzlarım
Yene ol dövrānlar ġaydıp gelmez mi
(2) Ḳanda ġaldı ata bābā vaṭanı
Vaṭana ḳurbān et cān bilen teni

(3) Yaġşı yaman dünyā gelip öteni
Niçük masḳaralıḳ özin bilmez mi
(4) ʿilmsızlıḳ körlik tanīmaz özin
Ġaçīrlar oḳuvdan hem oġul ġīzın
(5) ʿilme nefret edip yumarlar gözin
Bu durmuşa dost ve düşmān gülmez mi
(6) Ey Fedāī indi öziñ öldirseñ
Düşinmez bu millet näçe bildirseñ
(7) Cāhillıḳdan ġızıl yüziñ soldırsañ
Allāh bizden deñsizligi almaz mı
(8) Fedāīniñ Mīrzā ʿAbduʾl-ḥekīm diyen bir yaġşı dostı bar erdi köp vaḫtlar
(9) ondan ḫaṭ ḫabar bolmadı Fedāī dostından ḫabar sorap böyle dīdi
(10) Bir näçe vaḫt boldı seniñ gideniñ
Ḥāl aḥvālıñ maʿlūm däldir Ḥekīm Cān
(11) İki aylardan gelirn dip aydanıñ
Ötdi aylar indi yıldır Ḥekīm Cān
(12) Gelen gidenlerden seni sorasam
Vaḫt boldı dip geler yolıñ ġarasam
(13) Cāyıñ maʿlūm däldir istäp barasam
Men bilmerin näçe yoldır Ḥekīm Cān
(14) İntiẓār men ḫaṭ ḫabarıñ gelen yoḳ
Sorasam da hīç kim senden bilen yoḳ
(15) Bu dünyāda aġlan bar da gülen yoḳ
Bu bolışıñ niçik ḥāldır Ḥekīm Cān
(16) Munıñ yalı uzaḳ gitmek bolar mı
Uzaḳ gidip böyle yitmek bolar mı
(17) Gelen bolsañ görmän ötmek bolar mı
Öten yolıñ haysı yoldır Ḥekīm Cān
(18) Kābil Ḳandahārdan almışam ḫabar
Ol ḫabar şöyledir maʿdūmʾuleşer
(19) Bul vaḫtġaça ḳanda ġaldıñ bī-ḫabar
Niçük aḥvāl niçük ḥāldır Ḥekīm Cān

(20) Dövletabād Şīrīntegāb Meymene
Ondan aḥvāl alıp sorasam yene
(21) Ḥisāb edip görsem ögrilip sene
Sen gideniñ indi yıldır Ḥekīm Cān
(22) Ovvallar gelyärdi ay be ay ḫaṭıñ
Yā bilmedim tebdīl oldı niyetiñ
(23) Yā da lāya battı ol himmet atıñ
Bul bolışıñ bolış däldir Ḥekīm Cān
(24) Ey Fedāī gözle ḫaṭıña cevāb
Yaġşı yaman saña ne gelyär ḥisāb
(25) Tīzden cevāb geler diller bolar ṣāf
Dostlıḳ yolı böyle däldir Ḥekīm Cān

[56]

(1) Ondan Soñ Bir näçe sövdāgerlerden Mīrzā ʿAbduʾlḥekīmi
(2) Sorap aydan Sözleri
(3) Kābil Herāt gidyän ketde tācirler
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(4) Geşt edenler ḳāṣıd yolın açarlar
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(5) Gitdi iki ay väʿde berdi yıl boldı
Yolın ġarap gözde yaşım sīl boldı
(6) Bul gidişine meniñ gövnim hövl aldı
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(7) Ovvallar aḥvālı gelip ay be ay
İndi gelmän ötip gitdi yıl ve ay
(8) Yā ki ʿadem bāzār bolup oña cāy
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(9) Gören eşiden bar mı öli yā dīri
Ḥaḳīḳatın bilip aytsadı biri
(10) Kimden ḫabar sorsam yoḳdır eṯeri
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü

(11) Uġrap gitdi ol mundan Dövletabād
Näm boldı gelmedi bizden bolup yad
(12) Ḳaysı bir aḥvālda ġamgīn mi şād
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(13) Yā ki merīżlikden boldı besterī
Yā ki onuñ habūṭ etdi aḫtarı
(14) Gidenden soñ bir gelmedi ḫabarı
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(15) Ey Fedāī onu näçe sorasañ
Tapmaḳ üçin her yan gidip uġrasañ
(16) Giden cāyı Dövletabād barasañ
Ḫabar beriñ Ḥekīm Cānı gördiñ mü
(17) Münācāt
(18) Ṣabr öyin sīndırıp boldım biḳarār
Ḳaçan bu deñsizlik öter Ḫudāyım
(19) Şunça gīñ yalançı bizler üçin dar
Ḳaçan bize nobat yeter Ḫudāyım
(20) Ġarap görsem heme zāddan ḥaḳḳım yoḳ
Aydıp bersem yürek dolı derdim çoḫ
(21) Yāra barsam elde sovġāt toḥfam yoḳ
Ḳaçan āhım yāra yeter Ḫudāyım
(22) Ġam işigini baġlap açılsa şādlıḳ
Millet tapsa heme kārden āzādlıḳ
(23) ʿadl käsesinden īyip bolsa doḳ
Teşne ġulnı sīrāb eder Ḫudāyım
(24) Yürekdäki sırı getirsem tile
Yār vaṣlına yetip bolsam men bile

[57]

(1) Mundan ziyād berme yesīrlik īle
Meni ġayġı ġamdan ġurtar Ḫudāyım
(2) Yesīrlik cānından ötdi īlleriñ
Yād olup yoḳ olup gitdi tillerim

(3) Mudām aġlap gözden aḳıp sīllerim
Ḳaçan bize nobat yeter Ḫudāyım
(4) Ey Fedāī āzād īller gülzārdır
Ḳaysı īl yesīrdir ol mudām ḫordır
(5) Ezelde ḳısmatda yazılan bardır
Meni ġayġı ġamdan ġurtar Ḫudāyım
(6) Elḳışṣa Fedāī öz ġarībçılıġı bilen gezip yördi Ïşbayıñ
(7) atası vaḫtından ġalan Nār ʿAlī adlı bir ḫıdmatgār bar erdi Ol on iki
(8) yaşından bäri bayıñ öyinde ḫıdmat edip yörip erdi Bir güni āsiyādan
(9) geliş yolda bir ādam ondan soradı Ey berāder sen kimiñ ādamı dīdi Nār ʿAlī
(10) aytdı
(11) Men Ïşbayıñ ādamıdur men On iki yaşımdan bäri şunuñ ḫizmat ındadur men
(12) dīdi Onda ol ādam soradı bay seni öylendirendir dīdi Onda Nār ʿAlī aytdı
(13) Öy ḳanda öylenmek ḳanda dīdi
(14) Onda ol ādam aytdı Ol yalı bolsa şul vaḫta çenli gezen ḥaḳḳıñı ṭaleb etseñ
(15) alıp bilersen dīdi
(16) Nār ʿAlī aytdı Eger bermese hükūmete barsam alıp berer mi Dīdi Onda ol aytdı
(17) alıp berer Nār ʿAlī bu gepden yüreklenip Ïşbayıñ yanına barıp ḥaḳını sorāp bir
(18) söz dīdi Ol hem Cevāb aytdı
(19) Nār ʿAlī
(20) Ḳırḳ bir yıllap dīnman gīce gündīzi
Etdim ḫıdmatıñı sen ḥaḳḳım bergin
(21) Eger bilseñ ādam ḥisābda bizi
Etdim ḫıdmatıñı sen ḥaḳḳım bergin
(22) Taşbay
(23) Dūzuma tabşırsam kör bolar gözin
Men degmesem menden ḥaḳḳ dip sorama
(24) Oylanıp fikr etgin öñ bilen īzıñ
Aldanma sen menden ḥaḳḳ dip sorama

[58]

(1) Nār ʿAlī

(2) Birin ona çatıp ḳırḳa yetirdiñ
Hīç räḥmiñ gelmeyin ḳarża batırdıñ

(3) Ābād ʿumrim ḫıdmatıñda ötirdim
Etdim ḫıdmatıñı sen ḥaḳḳım bergin

(4) Taşbay

(5) Tīzden īşe barġın getirme ġaharım
Yaşlıḳdan becerdim salmadıñ mähriñ

(6) Yılan yalı çaḳıp ursamdım zährim
Tīzden īşe barġın ḥaḳḳ dip sorama

(7) Nār ʿAlī

(8) näm üçin soraman ḳırḳ yıllap gezip
Şu çaḳa īşletdiñ yalanlar düzip

(9) İndi gitsem gerek nasībäm üzip
Etdim ḫıdmatıñı sen ḥaḳḳım bergin

(10) Taşbay

(11) İndi bildim seniñ fiʿliñ āzıpdır
Yā ki sen aḥmaḳı şeyṭān pozıpdır

(12) Yā da biri aldap plan düzüpdir
Tīz bar īşe menden ḥaḳḳ dip sorama

(13) Nār ʿAlī

(14) Köhneleriñ giyip sarḳıdıñ idim
Ḳırḳ yıl ḫıdmat edip cānımdan doydım

(15) ʿumrimiñ ābādın aldanıp yördim
Etdim ḫıdmatıñı sen ḥaḳḳım bergin

(16) Taşbay

(17) Hükūmete barıp bendde yatīrın
Toba etseñ özim barıp getīrin

(18) Etmeseñ aydanmı lāya batīrın
Tīz bar īşe menden ḫaḳ dip sorama

(19) Nār ʿAlī

(20) Ī̆şbay aġa saña söziñ doġrısı
Ḫaḳḳım bergin bolma ādam egrisi
(21) Şul vaḫtaça deñ ḥaḳḳ soraman birisi
Etdim ḫıdmatıñ sen ḥaḳḳım bergin

[59]

(1) Taşbay
(2) İndi bildim sen däl öñki Nār ʿAlī̄
Seniñ bilen yör ḥökūmete baralı
(3) Ḫūnıñ kim sorar öldirren häli
Tī̄z bar īşe menden ḥaḳḳ dip sorama
(4) Nār ʿAlī̄
(5) Nār ʿAlī̄dir senden ḥaḳım almasam
Alman ġoyman dī̄ri bolsam ġoymasam
(6) Mäḥkemede seni rüsvā ḳılmasam
Etdim ḫıdmatıñ sen ḥaḳḳım bergin
(7) Taşbay
(8) Pūl ṣarf etsem seniñ ʿarżıñ soramaz
Mäḥkemede s̱übūt bolmaz ġaralmaz
(9) Seniñ bile hī̄ç kim bile baralmaz
Ġayt fiʿliñden menden ḥaḳḳ dip sorama
(10) Elḳıṣṣa Nār ʿAlī̄ çäkmeni kiptine taşlap çıḳıp gitdi Ī̆şbay köp fikre
(11) gidip āḳibeti Taşbayʾıñ yanına barıp Nār ʿAlī̄ bilen ortada bolan sözleri birbir
(12) aytdı Onda Taşbay aytdı Ey doġanım Ī̆şbay Men saña dünyānıñ ve zamānanıñ
(13) öz geregini ḳaysı gün aytdım sen bolsa hezī̄l bilyärsiñ her niçik
(14) bolsa hem tī̄zden onı ġaytarmaḳ gerek Eger ḥökūmete barıp ʿarż etse yaġşı
(15) bolmaz dī̄di Seniñ ḫıdmatıñda yaş oġlanlıḳdan bäri gezip yöreni hemelere
(16) maʿlūm dostdan köp duşmān diyipdir dī̄di
(17) Dostdan düşmān köpdir uşbu zamānda
Ġaytar onuñ bile barma dīvāna
(18) Naṣī̄ḥatım tutup bolġın amānda
Ġaytar onuñ bile barma dīvāna
(19) Elḳıṣṣa Taşbay bu sözni başlandan Ī̆şbayıñ yüregine ḳorḳı

(20) düşip Taşbayġa aytdı tīzdan atıñı münip Nār ʿAlīni yetip
(21) ġaytarıp alıp geldi
(22) Nar Bay atını münip Nār ʿAlīniñ īzından yetip öz ḥaḳḳıñı özim

[60]

(1) alıp bererin diyip geldi Īşbayıñ öyine alıp gelip aytdılar
(2) şul vaḫt seniñ munyalı edip durışıñ bolmıyar sen heme merd_i kār
(3) leriñ üstüne barıp īşbaşı bolġın sen hem Īşbayıñ doġanı
(4) sen şu yıl āḫirde seni öylendirip öz öyimiñ yanında öy tutcaḳ
(5) dırın dīdi bāçāre Nār ʿAlī bul sözden ḫoş bolup yene de uġrap
(6) gitdi ondan soñ Īşbay heme bayları yıġnap maṣlıḥat etdiler
(7) maṣlıḥatları şul cāyġaça tamām tapdı kim her kimde ġīz bala bolsa
(8) bäş yüzden pūl yıġnalı da şul pūlıñ zorı bilen ġīzlar mektebini
(9) şu yıl muʿṭṭal edeli almanı āsmāna at yere düşinçä bir felek diyip
(10) dirler ve hem şul meclisde Īşbay Nār ʿAlīñ ḥaḳḳ sorap ʿarż
(11) etmekçi bolanını aytdı onda baylar aytdılar bul yetīmleriñ bir
(12) ikisini ḥākimni görip bir töhmet bilen bend etdirmek gerek bolmasa
(13) bolcaḳ däl dīdi onda yene biri aytdı Bizleriñ aramızda baʿżı ādam
(14) lar bar eger şular bolup dursa ne ġīz ġalar ve ne ʿayāl hemesini hem
(15) mekteblerge çaġırarlar dīdi onda Taşbay baylara ġarap bir söz dīdi
(16) Bay aġalar size bir söz aydayın
Baylıḳ başa belā bolsa gerekdir
(17) Eşden görenmi beyān edeyin
Ġarīblar birleşip alsa gerekdir
(18) Hīç bir cāya yetmez bayıñ geñeşe
Ġarap göriñ ġarīb boldı īşbaşı
(19) Dünyā ʿāleminde ġarīb birleşi
Ol birleşik eşer etse gerekdir
(20) Häläm bizler bu yerlerde ferāġat
Yaşap yörs çekyär ġarīblar zaḥmet
(21) Ġarīblar üstüne etseñiz töhmet
Yurdımızda belā bolsa gerekdir

(22) Şu günlerde bizler şādlıḳlı toyı
Ġurap ḫoş bolyars eyye sayı
(23) Āḳ tām ḳālīn döşek pākīze cāyı
Bir gün elimizden alsa gerekdir

[61]

(1) Bir gün ötse ġanīmat bil bay aġa
Bir vaḫt ġaçıp taşlap çıḳarsıñ daġa
(2) Ġuvanmaġın māl ve mülk ve çārbāġa
Baylıḳ başa belā bolsa gerekdir
(3) Şāḫṣī sermāyadan ezdik ġarībi
Yoḳsulı ezmäne etdik ferībi
(4) Bugün çıḳıp sermāyanıñ ḥarīfi
Baylıḳ başa belā bolsa gerekdir
(5) Iḫtiyārıñ yetmez māl ve mülklere
Āzār bermäñ ʿācız ġarīb ḫalḳlara
(6) Eyye boldıḳ milyon bilen leklere
İndi elimizden alsa gerekdir
(7) Mundan ovval şād geçirdik eyyāmı
Ol şādlıḳ urnuna ġamıñ peyāmı
(8) Yetip her cāy şöhret aldı kelāmı
Baylar aġlap ġarīb gülse gerekdir
(9) Çin ve Ḫıtay Nikolayı yıḳdılar
şaḫṣīyet yerine birlik ekdiler
(10) Men men digen zorı yere soḳdılar
Baylıḳ başa belā bolsa gerekdir
(11) Yene bir gün siz bayları ḥuḳūḳdan
Kesip mäḥrūm eder ġaradan āḳdan
(12) Bī-zār eder cāndan belki bar yoḳdan
Yavuz günler başa gelse gerekdir
(13) Taşıñ naṣīḥatın saḳla ġulaḳda
Ḫilāf edip öziñ ġoyma helākde

(14) Şunça māla eyye bolup yaylaḳda
Gezdik bir gün bizden alsa gerekdir
(15) Ondan soñ Taşbay sözini tamām etdi baylar ʿaḳlın yitirip ḥayrān boldılar
(16) yene biri aytdı eger meniñ sözimni maşlıḥat bilseñiz her ḳaysımız bir ḳırḳ elli
(17) atlı yaraġlı ādam çıḳarıp bir cāya göçeli dīdi ve yene biri başġa bir söz
(18) dīdi bularıñ ovvalḳı ḥālı bilen ḥāżirki durmuşına felek gerdişinden tims̱āl
(19) edip Fedāī bir söz dīdi
(20) Felek çarḫın kec etmesin üstüñden
Yatsa ṭāliʿ seni ḥayrān edermiş
(21) Her īş eder bolsañ gelse destinden
Peydā dip el ursañ ziyān edermiş
(22) Her kim tanīmasa dostı düşmānı
Ziyān edip soñra eder pūşmānı
(23) Birlik ittifāḳlıḳ tapsa üyşmäni
Birleşikden derde dermān edermiş
(24) Size naṣīḥatım īlmäñ duzaġa
Ḥīle ferīb yoldan çıḳıñ uzaġa
(25) Rāst yol bilen barıp seyl ediñ bāġa
Rāstlıḳ bāġı dürli elvān edermiş

[62]

(1) Doġrı çöpden bolsa eliñde ʿaṣā
Saña mededgārdir Ḥäzret_i Mūsā
(2) Birlik ittifāḳlıḳ ʿaceb muāsā
Her kim daşda ġalsa giryān edermiş
(3) Birleşigiñ yolı doġrıdan barar
Yaġşı ve yaman her kim edenin görer
(4) Ġaraḳçılar tapsa yekäni urar
Urılıp ḫorlanıp nālān edermiş
(5) Ey Fedāī şaḫṣīyetden ġaç uzaḳ
Īlmesin boynuñdan dām bilen duzaḳ
(6) Mundan ovval tora düşdiñ bir gezek
Yürek ġanıñ gözden giryān edermiş

(7) İnanma

(8) Baylarıñ dostlıġı bolmaz ġarība
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma baya

(9) Aldanma sözine düşme ferībe
Çekdigiñ żāyadır ınanma baya

(10) Dost bolup uġrunda yögürseñ her yan
Cānıñ fedā etseñ dilleriñ biryān

(11) Bir gün peydā görmän saña bermez nān
Zaḥmet iñ żāyadır ınanma baya

(12) īşi düşse yüz yıl geçer daşından
İnansañ ferībe ġalıp īşiñden

(13) Eger peydāñ yoḳdır ötmez dūşıñdan
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma baya

(14) Ḳırḳ yıl ḫıdmat edip ġurı gitdi
Ḥisāb bilen bī-san ḳarża batdılar

(15) Ġarap göriñ mundan ovval nätdiler
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma baya

(16) Maḳṣadları şuldır ḳarza batırmaḳ
Māl ve mülkiñ elden alar satdırıp

(17) Peydāsına īşläp ʿumriñ ötirip
Gezseñ de żāyadır ınanma baya

(18) Ey doġanlar sīnap gördim bayları
Ḫıdmat etdim dīnman yıl ve ayları

(19) Ḥīle etmekde hīç bir yoḳdır tayları
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma baya

(20) Bir seyr ġallanı eder on ḳiymet
Onı yüze yetir yükleyip töhmet

(21) Bay üçin her näçe çekseñ de zaḥmet
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma baya

(22) Pūlıñ peydāsına ʿumri ġul edip
Gezdirer īşledip köhne cul edip

(23) Berilmecek zāddan seni mūl edip
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma baya

(24) Peyġamber ḥadīṯi aḫbār_ı āyet
Edip yazdım şu sözdir besdir kifāyet
(25) Fedāīdir näçe ʿilmi rivāyet
Zaḥmetiñ żāyadır ınanma bay

[63]

(1) Gidip Baradır
(2) Ey doġanlar yene bir söz başlayın
Şu gün görseñ erte gidip baradır
(3) Bu cānıñ saġlıġına vaḫtım ḫoşlayın
Şu gün görseñ erte gidip baradır
(4) Dünyā üçin ānt ve ḳasam içerler
Bir pūl üçin dost ve yārdan geçerler
(5) Erte görseñ kefen donın biçerler
Göz yumup taşlayıp gidip baradır
(6) Şöyle bolup hīç kim ʿibret almayın
Dīnman ılġar ʿumr ötenin bilmeyin
(7) Māla maġrūr ölim yāda salmayın
Yıġnanın taşlayıp gidip baradır
(8) Māl ve dünyā boldı ḫalḳıñ murādı
Ārzūsı havāsı göterse ādı
(9) Āz göriniyär göze yıġnanan zādı
Āz köp barın taşlap gidip baradır
(10) Ḫayāl eder māl ve dünyā cānıma
Yarar belki hemrāh bolar yanıma
(11) Diyip nuḳsān berip dīn imānına
Hemesin taşlayıp gidip baradır
(12) Ey Fedāī bu sözlerden ʿibret al
Ata bābāñ nirä gitdi yāda sal
(13) Ötdi ʿumriñ saç saḳġalıñ bolup çāl
Fikr edip gör ʿumriñ ötip baradır
(14) Eglenmez

(15) Dostları bilen meclis ġursañ otursañ
Başıñda ġam ġalman gider eglenmez
(16) Göñül istän zādı ele getirseñ
Başıñda ġam ġalman gider eglenmez
(17) Bahārda açılar lālezār güller
Gül üstünde novā eder bilbiller
(18) Şādlıḳ bile geçsin ay bile yıllar
Bahār öter ḫazān yeter eglenmez
(19) ʿuryāna yaġşıdır bahārlar yazlar
Yazlar ötip ḫazān gelcekdir güyzler
(20) On törtden on bäşe novcovān ġīzlar
Gözellik mihmāndır gider eglen-mez
(21) Ṭāliʿ ʾiñ uyġanıp īşiñ yörände
Raḳīblar dost bolar seni görende
(22) Yatıp ṭāliʿ īş yörimän duranda
Ṣandūḳda saḳlanıñ gider eglenmez
(23) novcovān yigitler barsa on bäşe
Her ḫīlī ḫayāllar köp geler başa
(24) Ördek ṣūnā ġāzlar ġonmaz ġamışa
Çarḫ urup köl istär gider eglenmez

[64]

(1) Fedāīdir bile gezesiñ oynayıp
Gözleri görip göziñ yaynayıp
(2) Her zād öz vaḫtında coşar ġaynayıp
Öter bu covlānlar gider eglenmez
(3) Yene Geler Mi
(4) Başdan ötip giden ḫoş eyyām günler
Ölmezden öñ ġaydıp yene geler mi
(5) ʿAyş_u ʿişret bilen şād geçen günler
Ölmezden öñ yene ġaydıp geler mi
(6) Dost ve yārım hem mūʾnisim ġayġı ġam
Bolup möḥtāc ġaldım heme zāddan kem

(7) Bar vaḫtında maña kän erdi hemdem
Ölmezden öñ yene ġaydıp geler mi
(8) Kimi görseñ ġarḳ olupdır hicrāna
Çıḳıp bilmän batıp ornap her yana
(9) Köp ẓulm_u cefālar yetip bu cāna
Ol ḫoş öten günler ġaydıp geler mi
(10) Göz salıp ġarasam güẕerān ġamı
Tapılmaz istesem derdimiñ emi
(11) Gün günden köpelip göñlimiñ kemi
Ol şād öten günler ġaydıp geler mi
(12) Göñül istegimiñ biri bolanyoḳ
Şādlıḳ eyyāmından biri gelenyoḳ
(13) Allāh bizden deñsizligi alanyoḳ
Ol ḫoş öten günler ġaydıp geler mi
(14) Gelmese gelmesin nālınma böyle
Ẓulm deryāsında ġarḳ olup böyle
(15) Ezelde ḳısmatıñ yazılsa şöyle
Nāʿilāc edersiñ ġaydıp geler mi
(16) Ey Fedāī yürek ġandan nişāna
Yazıp ġaldır ẓulm ōdına bişene
(17) Köp tesellī bolar yürek coşana
Ol şād öten günler ġaydıp geler mi
(18) Fedāīniñ bir şāʿir bilen eden Suʾāl Cevābı
(19) Suʾāl
(20) Ey Fedāī senden ḫabar sorayın
Ovval āḫir aḥvālıñdan ḫabar ber
(21) Sen aydıp ber ġulaḳ salıp durayın
Ovval āḫir aḥvālıñdan ḫabar ber
(22) Cevāb
(23) Ġulaḳ salıp diñle meniñ aḥvālım
Dīsem dostım size ḫabar şöyledir
(24) Size nāmaʿlūmdır özime maʿlūm
Dīsem dostım size ḫabar şöyledir

[65]

(1) Suʾāl

(2) Mundan ovval ḳaysı cāyda geçirdiñ
Yürek ödın ḳaysı sudan öçirdiñ

(3) Ḳaysı ṣınfa deñlik şarāb içirdiñ
Ovval āḫir aḥvālıñdan ḫabar ber

(4) Cevāb

(5) Mundan ovval birleşikde geçirdim
Yürek ödın ʿadl sudan öçirdim

(6) Ġarīb ṣınfa deñlik şarāb içirdim
Dīsem dostım size ḫabar şöyledir

(7) Suʾāl

(8) Birleşikde ẓulm sitem yoḳ mıdır
Heme bir barābar onda doḳ mıdır

(9) ʿadl käsesinde şarāb çoḫ mıdır
Ovval āḫir aḥvālıñdan ḫabar ber

(10) Cevāb

(11) Birleşik diyän söz heme deñ övser
Onda dāʾim ʿadl şamālı övser

(12) Şaḫṣīyetde ġalsañ ġam ġayġı basar
Dīsem dostım size ḫabar şöyledir

(13) Suʾāl

(14) Birleşikde ulı kiçi bolmaz mı
Mudām bahār bolup ḫazān gelmez mi

(15) Açılan gül niçik durar solmaz mı
Ovval āḫir aḥvālıñdan ḫabar ber

(16) Cevāb

(17) Yılda bir vaḫt geçer ōba saylavı
Ol meclisde deñlik bolar paylavı

(18) Heme ḥaḳlı ʿayāl erkek sözleri
Dīsem dostım size ḫabar şöyledir

(19) Suʾāl

(20) Yene bolar mıḳa şul yalı günler
Baḫt yıldızı doġıp yoḳ bolar tonlar
(21) Başdan gider mikä ḥāżirki ḳīnlar
Bildigiñçä aḥvālıñdan ḫabar ber

[66]

(1) Cevāb
(2) Bir näçe yıl ʿumrim şunda ötirdim
Nāşükürlik edip ʿaḳlım yitirdim
(3) Ḥaḳsız ġalıp özim lāya batırdım
Dīsem dostım size ḫabar şöyledir
(4) Suʾāl
(5) Bu sözleriñe men hem etdim ḳanāʿat
İndi seni hīç etmenem melāmet
(6) Tīzden göterilsin başdan bu zaḫmet
Ṣāʿir aydar āḫir aḥvālıñdan ḫabar ber
(7) Cevāb
(8) Öten günim aydıp mudām yādlasam
ʿayb etmänler dostlar näçe dādlasam
(9) Ḥāżirki durmuşı yaḳıp ōdlasam
Fedāīdir dostım size ḫabar şöyledir
(10) Almaz Mu Sen
(11) Men ʿışḳıñdan kebāb oldım
Ḥāldan ḫabar almaz mu sen
(12) Belki ḫāk_ı turāb oldım
Menden ḫabar almaz mu sen
(13) Köp cāylardan şuʿle berip
Nākām ġoydıñ gözden salıp
(14) Inṣāf edip ḥālım bilip
Menden ḫabar almaz mu sen
(15) Men hem ʿāşıḳlarıñ biri
Öli ḥisābla däl dīri

(16) İki gözimiñ sen nūrı
Meniñ ḥālım bilmez mu sen
(17) Hemīşe sen diyip intiẓār
Gīce gündīz çekip men zār
(18) Eger dünyāda bolsañ bar
Menden ḫabar almaz mu sen
(19) Böyle däldir ʿışḳıñ yolı
Men ʿışḳıñdan boldım däli
(20) ʿumr bāġlarımıñ güli
Soldı ḫabar almaz mu sen
(21) Gün be günden ġama ġaldım
ʿışḳıñdan sarġarıp soldım
(22) Fikr edip gör nācıns däldim
Menden ḫabar almaz mu sen
(23) Yene geler mi bu bahār
Sensiz bahār boldı zähr
(24) Sen Fedāyā etme ġahar
Gelip oynap gülmez mu sen

[67]

(1) Yene Bir Ġazal maʿşūḳdan Cevāb
(2) Ey ʿāşıḳım ṣabr eylegin bugünler
Bir vaḫt bolar senden ḫabar alar men
(3) Näḫīl ötse ötsin ay bile yıllar
Bir vaḫt bolar senden ḫabar alar men
(4) ʿāşıḳ zaḥmet çekse murāda yeter
Ṣabr eyleseñ bir gün senden hem öter
(5) Maʿşūḳ räḥm eyleyip dādıña yeter
Bir vaḫt bolar senden ḫabar alar men
(6) ʿāşıḳ ölse maʿşūḳınıñ ġolında
Zerre ārmān ġalmaz onuñ dilinde
(7) Susız ġalan bāġlar bahār sīlinde
Sīrāb olur bir gün yāda salar men

(8) ʿışḳıñ yolı uzaḳ susızdır çöli
Yār vaṣlı bolmasa ḫazāndır çöli
(9) Maʿşūḳ bir gül irür ʿāşıḳ bilbili
Hicr ōdına yürek baġrıñ diler men
(10) Eger çıdam etseñ hicrān daġında
Bir gün seyl edersiñ viṣāl bāġında
(11) Bilbil sayrar gül açılan çaġında
Viṣāl bāġda bile oynap güler sen
(12) Yār bāġınıñ alması bar narı bar
ʿāşıḳlarıñ hicr öyinde zārı bar
(13) Yār sözine yüz cān etseñ ġurbānı
Merhem edip seniñ derdiñi alar men
(14) Ey Fedāī̈ ʿışḳ derdine dermānı
Yārdan sora näḫī̈l etse fermānı
(15) Yār sözine yüz cān etseñ ġurbānı
ärzişi bar yār yolında öler men
(16) Gerekdir
(17) Mundan bu yan indi gelcek zamānlar
Heme deñ barābar bolsa gerekdir
(18) Āzādlıġa yoḳdır hīç bir gümānlar
Gözeller oynaşıp gülse gerekdir
(19) Köp vaḫtlardan bäri bend ve zindānda
Yatan ġīz gelinler şu gün meydānda
(20) Ġol tutuşıp bāġda güli ḫandānda
Seyrān edip oynap gülse gerekdir
(21) Ġara çādır ferenciniñ astında
Gezip bilmän göñül gezmek ḳaṣdında
(22) Āḳ ġollarda ṭıllā sāʿat destinde
Mektebler ġīzlardan dolsa gerekdir
(23) Muña içi köyip baʿżı ḫāʾinlar
Her ḫī̈l nāḥaḳḳ töhmet muña taʿinlar
(24) Gepe söze pervāy etmez ġadınlar
Cümle ınsānlıġın bilse gerekdir

[68]

(1) Meclislere vekīl bolar ġīzlardan
Bolışlığı maʿlūm şu yıl güyzlerden

(2) İze ġalmaz her bir īşde sizlerden
Meclis maṣlıḥata gelse gerekdir

(3) Ġol hünärdedirler Türkmen ʿayālın
Çeperlikde s̱übūt dünyāda ḳālīn

(4) Baḥs̱ etmez māhirler bilse öz ḥālın
Yādigārī yāddāşt ġalsa gerekdir

(5) Ey Fedāī ʿayāl ġīzlar dünyāda
Āzād olup ḥuḳūḳ alsın yene de

(6) Bir miñ üç yüz otuz sekkiz senede
Māhirlere ustād bolsa gerekdir

(7) Derd Oldı

(8) Ey yārānlar ʿarżım kime aydayın
Deñsizlikden yürek baġrım derd oldı

(9) Mundan men baş alıp nirä gideyin
Ḳayan barsam alnım tozan gerd oldı

(10) ʿumrimi geçirdim men ḫor ve z̲elīl
Ġamdan ġutulmana tapmadım delīl

(11) Ḫorlıḳ dolı ḥaḳlı başġadan ḳalīl
Yoḳsulluḳdan reñ ve rūyım zerd oldı

(12) Heme cāyda īl aġası ẓālımdan
Boldı hīç kim ḫabar almaz ḥālımdan

(13) Ölsem ġaytmam millī duyġı yolımdan
İntiẓārlıḳ çekip gözim tört oldı

(14) Māllılar ādamdır ġarīblar ḥayvān
Bu bolışa dostlar men boldım ḥayrān

(15) Cāndan ötip aġlap gözlerim giryān
Her nāmerd üstüñde gelip merd oldı

(16) Her säḥärler nālış etdim Ḫudāya
Möḥtāc etme meni nāmerde baya

(17) Diyip dilek etdim istegim żāya
Bolup batman dīsem pāyım ḫūrd oldı
(18) Yersiz susız heme ḥaḳḳdan bī-gāne
Bolup meniñ reñ ve rūyım zerd oldı
(19) Fedāīdir ġam ġayġılar hemḫāna
Bolup meniñ reñ ve rūyım zerd oldı
(20) Olmışam
(21) Ey gözel ʿışḳıñda men däli ḥayrān olmışam
Sen üçin men dāʾima dīde giryān olmışam
(22) Gözlerim yolıñ ġarap görmäge dāʾim intiẓār
Görmeyin ārmānda men çün ḫāna vīrān olmışam
(23) Derdime dermān tapılmaz yār vaṣlından diger
Gelse yār görse gözim tapġay devāʾi derd eger

[69]

(1) Bolsa cānımda merīż tapmasam derde ʿilāc
Cümle ʿālem dākteri tapmaz ʿilāc yārdan dīger
(2) Men ḳaçan sīrāb bolar men yār vaṣlında yetip
Hicret ve fırḳat bile ey dostlarım ʿumrim ötip
(3) Tā şu dem giryān olup men soramaz ḥālım meniñ
Yār üçin ṣarf eylesem māl ve mülk barım satıp
(4) Bir görip gitdim özimden yene görsem käşki
Tā ölinçä ġullıġında bile yörsem käşki
(5) Tursa ḫābdan ṭāliʿim bolsa müyesser çün maña
Gül üzip bāġbān olup bāġıñda yörsem käşki
(6) Ey Fedāī ṣubḥ ve şām Ḥaḳḳdan diläp tapġın murād
Dileseñ bī-şek berürsen isteseñ ol ḳaysı zād
(7) Ṣıdḳı ıḫlāṣıñ bile yalbar Ḥaḳḳa turġın säḥär
Ey doġanlar zende şebler tapmış ol Ḥaḳḳdan murād
(8) Dünyādan
(9) Ey yārānlar ġarap görsem īzimi
Köp yigitler gelip gitdi dünyādan

(10) Ġulaḳ salıp diñlän meniñ sözimi
Men men diyen erler ötdi dünyādan
(11) Bile gezen dost ve yār ve yārānlar
Dost yolında cān ayaman duranlar
(12) Bu dünyā fānīdir şāhlıḳ sürenler
Göriñ nobat bilen ötdi dünyādan
(13) Bir niçeler tā ölinçä ḫor ve zār
Bir niçeniñ göñül istän zādı bar
(14) Bir niçege bu gīñ cahān bolup dar
Bay ve ġarīb gelip gitdi dünyādan
(15) Bir niçeler maġrūr māl ve evlāda
Bir niçeler özin satdırıp yada
(16) Yene bir näçeler falān bay āda
Ġuvanıp taşlayım gitdi dünyādan
(17) Dünyādan gidenler ġaydıp gelmedi
Ayra düşmän yār ḳadrını bilemdi
(18) Üç nefer ınsāndan dīri ölmedi
Başġalar geldi de gitdi dünyādan
(19) Ol üçiniñ birisi Ḥażret_i İdrīs
Dīrilikde bardı Cennetʾül firdevs

[70]

(1) Ḫıżır bilen ʿisā peyġamberi ḫavāṣ
Başġalar geldi de gitdi dünyādan
(2) Ey Fedāī seniñ baḫtıñ şūr eken
Ġarap görsem deñlik senden dūr eken
(3) Tā ölinçäñ ġayġı ġamlar yār eken
Saña şöyle bir pay yetdi dünyādan
(4) Eder İşime
(5) Aġşam yatıp ertīr tursañ yeriñden
Bir müñ ġayġı ġamlar geler başıña
(6) Vähm ve herās bilen ʿaḳlıñ seriñden
Uçup eliñ barmaz eder işiñe

(7) Şaġallar şāhsı dek seniñ üstüñe
Yükläp gözin tiker seniñ ḳaşdıña
(8) Eli gelse saman tıḳar postıña
Räḥmi gelmez gözden aḳar yaşıña
(9) Şaġallar cemʿ bolup peleñ yanına
Gelip aġlap ʿarż etdiler ḫānına
(10) Peleñ räḥmi gelip bular ḥālına
ʿarż sorayıp gelip durdı ġaşına
(11) Şaġallar şāhsından etdi şikāyet
Fīl bulara eyläp lütf ve ʿināyet
(12) Bile yörip dādḫāh bolup bu sāʿat
Ḥīle ferīb yetdi fīliñ başına
(13) Şaġallar aldayıp batırdı lāya
Fīl ḥukm etdi geliñ tartıñ bu cāya
(14) Bu çeken zaḥmetim gitmesin żāya
Yör baralı siziñ şāhnıñ ġaşına
(15) Şaġallar aytdılar biziñ şāhımız
Aġır yükden bize berdi payımız
(16) Seni tartıp ʿarşa yetdi āhımız
Bizler ḥayrān ġaldıḳ dünyā īşine
(17) Bular herdem birbirine baḳışıp
Gülimseyräp fīliñ göştiñ çekişip
(18) Bizler dem alcaḳ dip ġayra çıḳışıp
Acıġan soñ gelyär fīliñ ġaşına
(19) Bular gelip üzip yolıp īdiler
Ḥīle ferīb bilen göştden doydılar
(20) Fīl ḥukm etse bar zorımız dīdiler
Aldap lāya gömip fīliñ läşine
(21) Geplände räḥm edip sizleri aldap
Götermez bir yüki üstine ġoldap
(22) Ġoyar bu ferībe gelmez ġarīb tāb
Gelmek üçin birlik tapıñ īşiñe

(23) Ey Fedāī ʿumriñ ötdi ezilip
Yıḳmaḳ üçin meger çāhsı ġazılıp
(24) Bu durmuşı görip göñlüm bozulıp
Elim barmaz indi eder īşime

[71]

(1) Ḥālı Bileni
(2) Aḳşam imsiz ġalıp ertīr ṣabādan
Āc ġarġa im isläp ḥālı bileni
(3) Bir parça göşt tapıp göterdi yerden
Ḳuvvat ısġın mudār ḥālı bileni
(4) Barıp ġondı cummuḳ tūdıñ üstüne
Tilki görip yördi almaḳ ḳaṣdına
(5) Ġarġa ġarap naẓar salsa astına
Salām beryār dostlıḳ yolı bileni
(6) Ġarġa ḥayrān ġalıp soradı mundan
Dostlıḳ umīd taʿm yoḳ erdi senden
(7) Bol muḥabbet peydā bolup şu günden
Cevāb bergin doġrı yolı bileni
(8) Tilki aytdı men gelyärdim yol bilen
Görsem ġuşlar cemʿdir ḳīl ve ḳāl bilen
(9) Ḥaḳīḳatın bildim ferīb āl bilen
Bular üyşip saylav yolı bileni
(10) Ġuş ähliniñ bugün şāhsı ölipdir
Heme ġuşlar bugün şāhsız ġalıpdır
(11) Burgut ġarçıġay özin orta salıpdır
Şāhlıḳ mansib almaḳ yolı bileni
(12) Men hem birden seni orta getirdim
Bul Suʾālım ġurultaya yetirdim
(13) Bir sāʿatça ol meclisde oturdım
Saña geldim dostlıḳ yolı bileni
(14) Biri aytdı munıñ şāhlıḳ āvāzı
Bar mıḳa bolsatı meclisde özi

(15) Çapıp geldim ḫalḳdan eşdip bu sözi
Saña geldim dostlıḳ yolı bileni
(16) Bar güyciñ ṣarf edip eylegin ṣadā
Ġurultaya barıp yetsin bu nidā
(17) Şul āvāzıñ şāhlıḳ eylesin fedā
Şāhlıḳ yetmez dünyā mālı bileni
(18) Ġarġa göge baḳıp ṣadā eyledi
Göşt aġzından bilen cudā eyledi
(19) Şā bolcaḳ dip özin gedā eyledi
Tilki göşti alıp yolı bileni
(20) Tilki aytdı ġarġa sen çıḳdıñ hīçge
Şāhlıḳ däl sesleriñ hem yoġīn niçge
(21) Ferībe aldanma baḳıp gör güyçge
Diyip revān oldı yolı bileni
(22) Ġarġa sordı dostım ne neñ seslerim
Yā hā kemi bar mı eşiden dostlarım
(23) Maʿḳūl mıdır şāhlıḳ bul höveslerim
Cevāb beriñ rāstlıḳ yolı bileni
(24) Ey Fedāī ġarap görgin bu ḥāla
Ġarġa bilen tilki geldi miṣāla
(25) Ḥīle mekr bilen ġarība āla
İndirip efsūnger yolı bileni

[72]

(1) Boldı da Gitdi
(2) Ey yārānlar bu zamāna gerdişi
Gün be günden özge boldı da gitdi
(3) Fikr ve ḫayāl ādamlarıñ ärzişi
Gün be günden özge boldı da gitdi
(4) Çapalar dünyāda māl ve pūl diyip
Ḫilāf eder aydar doġrı yol diyip
(5) Acal yetse hīç kim aytmaz ġal diyip
ʿadem bāzārına yördi de gitdi

(6) Dünyānıñ çarḫına düşme sen ādam
Gün be günden ziyād olur dem be dem
(7) Bir gün ötse sanaġlıdan bolar kem
Heme nobat bilen geldi de gitdi
(8) Gelen gider munda baḳ ġalmazlar
Dünyā fānī gidenleri görmezler
(9) Kimdir munda ġalıp onda barmazlar
Niçe aġlap niçe güldi de gitdi
(10) Bir niçeler yörär doġrı yol bilen
Bir niçeler yörär yaman päl bilen
(11) ʿumr ötenni bilmän māh ve sāl bilen
Acal dozaḫına īldi de gitdi
(12) Tā öliçä barmañ fesād yollara
Maġrūr bolmañ dünyā māl ve pūllara
(13) Ġarap göriñ bahār coşġın sīllere
Sīller tāb taşlayıp siñdi de gitdi
(14) Ey Fedāī ġutar indi söziñni
Ḫapa bolup soldırmaġın yüziñni
(15) Tevekkel et tabşır Ḥaḳḳa öziñni
Vaḫtıñ ötip güliñ soldı da gitdi
(16) Uyanmadıñ
(17) Uyan baḫtım uyan gelendir vaḫtı
Hemeler uyandı sen uyanmadıñ
(18) İndiden bu yana heme cāy yaḫtı
Bolup baryar näşe sen uyanmadıñ
(19) İndi turġın yatma ġaflet uyḳuda
Vähm herās edip bolma ḳorḳıda
(20) Tapġın istäp deñlik bolsa her ḳanda
Hemeler uyandı sen uyanmadıñ
(21) Gel uyanġın şunça yatmaḳ bolar mı
Insān bolan şunça aḥmaḳ bolar mı
(22) Öz cānını ōda yaḳmaḳ bolar mı
Turġın īl uyandı sen uyanmadıñ

(23) Yatıp ġama ġoydıñ mudām bizleri
Aġlamaḳdan dīndırmadıñ gözleri
(24) Ġış zaḥmeti ötip geldi yazları
Hemeler uyandı sen uyanmadıñ

[73]

(1) Ferāġat yaşalı ġarīblar bolup
Sular aḳar cārī ārıḳlar dolup
(2) Aġlamaḳdan diñip gözleriñ gülip
Turġın īl uyandı sen uyanmadıñ
(3) Vaḫtı geldi heme zāddan ḥaḳḳıñı al
Tur ġafletden öziñ doġrı yola sal
(4) Ey Fedāī yatmaḳlıġıñ vaḫtı däl
Hemeler uyandı sen uyanmadıñ
(5) Eyledi
(6) Her Gīcesi būmlar zāġlar üstüne
Gelip tutup alıp sersān eyledi
(7) Zāġlar mundan ġutulmanıñ ḳaṣdına
Üyşip bir maṣlaḥat cereyān eyledi
(8) Zāġlar şāhsı ġurultaya geñeşi
Edip yol aḫtardı ġutulmaḳ īşi
(9) Bir vezīri bartı ol kārşināsı
Heme birden oña fermān eyledi
(10) Başġalar hem aytdı göñle gelenni
Biri cizye biri ġaçmaḳ plannı
(11) Şāhġa ʿarż etdiler her kim bilenni
Şāh pesend etmeyin dövrān eyledi
(12) Vezīr aytdı tapıñ bir cāy_ı ḫılvat
Pinhān cāyda ediñ biz bile ṣoḥbet
(13) Menden başġa hīç kim tartmasın zaḥmet
Dip ʿarżın şāhġa beyān eyledi
(14) Şāh ḳabūl eyleyip bir cāy_ı pinhān
Barıp onda geñeş etdiler bir kän

(15) Vezīr onda bir yol eyledi beyān
Şāh manẓūr eyleyip fermān eyledi
(16) Vezīr aytdı munı hīç kim bilmesin
Bu sırımdan hīç kim āgāh bolmasın
(17) Pereklerim yolıñ biri ġalmasın
Diyip cānın şāhġa ġurbān eyledi
(18) Būmlara yaḳīnraḳ alıp barıñlar
Sizler öñki ḥālda bolup duruñlar
(19) Meni taşlap īş āḫirni göriñler
Diyip ḥīle mekr beyān eyledi
(20) Kārşināsıñ heme perin yoldırıp
Eltip taşladılar çala öldirip
(21) Būm ähline munıñ ḥālın bildirip
Ġaydıp öz cāyına ṭeyerān eyledi
(22) Būmlar bilip geldi munıñ yanına
Bir niçesi īmek üçin cānına
(23) Topılanda räḥmi gelip ḥālına
Mundan aḥvāl sorap pursān eyledi
(24) Cevāb berip aytdı zāġlarıñ şāhı
Sizden ġutulmana saldı geñeşi
(25) Her gün beriñ būma ḳarār īmişi
Dīsem törtlik ʿaẕāb çendān eyledi
(26) Şāhnıñ bul sözime köp ġaharı gelip
İnimde tüy ġoyman aldılar yolup

[74]

(1) Meniñ bu aḥvālım sizler anlayıp
Geldiñiz dip ʿarżın beyān eyledi
(2) Būmlar kārşināsı öz āşiyānına
Alıp barıp ʿarżın etdiler ḫānına
(3) Şāhnıñ räḥmi gelip munıñ cānına
Muʿālecesin ḥukm fermān eyledi

(4) Būmlar bir näçesi ferīb dīdiler
Bir näçesi şāh sözine uydılar
(5) ʿāḳıbeti şifāḫāna ġoydılar
Muʿālecesin ḫāṣṣ ferāvān eyledi
(6) Bir niçe vaḫt ötip tapdı şifānı
Şāh indirip muña mihr ve vefāʾnı
(7) Şāhnıñ ḫıdmatında ẕevḳ ve ṣafānı
Sorıp bir gün ʿarżın beyān eyledi
(8) Maña ruḫṣat beriñ indi gideyin
Zāġlar āşiyānasın belläp ġaydayın
(9) Sizler bilen barıp ʿaẕāb edayın
Diyip şāhġa ʿarżın beyān eyledi
(10) Bir niçe gün ovval būmlar üçin ḫas
Toplap üyşiripdi āşiyān üçin bes
(11) Gelen yolın belläp hemvār eylän pes
Hemesin bitgerip teʿmīn eyledi
(12) Būmdan ruḫṣat alıp bardı zāġlara
Gelip ḫoşlıḳ edip ġondı bāġlara
(13) Būmlar āşiyānası falān daġlara
Āteş eltiñ dip fermān eyledi
(14) Zāġlar her ḳaysısı bir çöpden yaḳıp
Göterip uçdılar būmlara baḳıp
(15) Toplanan ḫaslara oġrīn ōd yaḳıp
Būmlar köyip nār_ı sūzān eyledi
(16) Ey Fedāī bir zor düşmen ġolında
Ġalsañ ʿilāc tapman ṣaḥrā çölinde
(17) Ḥīle ferīb kitāb bolsın ġolıñda
Oḳīb bilseñ kāriñ āsān eyledi
(18) Eyledi
(19) Türkiyede bartı bir nefer şāhbāz
Anı mülkden iḫrāc fermān eyledi
(20) Gīce gündīz onuñ kesbi ḳumārbāz
Erdi şunıñ üçin fermān eyledi

(21) Onuñ bir ʿayālı bartı pāk dāmen
Ḥelāllıḳda meşhūr erdi ol yek ten
(22) Şāhbāz ḳumār utıp gelse her ḳaçan
Maḥbūbasına cānı ḳurbān eyledi
(23) Utdırıp her ḳaçan gelse öyine
Ol ʿayālıñ baḳman hāy ve hüyine
(24) Ġaraman uryārdı dād ve vāyına
Oña türlik ʿaẕāb çendān eyledi
(25) Şul kār üçin ḥākim muña köp cezāʾ
Berse de yene pend bolman boldı bī-mazā
(26) Yā ölim yā iḫrāc ḳaysına riżā
Diyip emr_i tebʿīd fermān eyledi

[75]

(1) Şāhbāz ferār olup geldi hindūstān
Bir näçe vaḫt ḳumār oynadı mestān
(2) Ḳumārdan utdırıp baġlayıp dastān
Ol ʿayāla ʿaẕāb çendān eyledi
(3) Gelip urdı ol bī-çāre ʿayālı
Ol tayaḳ astında ġalmadı ḥālı
(4) Ol bilmezdi günāh ṣevāb vebālı
Heme vaḫt ol kārin dövrān eyledi
(5) Ol tayaḳ astında ʿayālıñ cānı
Çıḳıp her yan aḳdı endāmıñ ġanı
(6) Şāhbāz munı dīri diyip gümānı
Edip öz kārine fermān eyledi
(7) Baḳıp görse ol bī-çāre ölipdir
Cānı çıḳıp onuñ reñki solıpdır
(8) Ġanlar her ṭarafa revān bolıpdır
Şāhbāz görip ʿaḳlın ḥayrān eyledi
(9) Öyden çıḳıp bāzār bardı köp ḥayrān
Bolup ġarayardı durmayın her yan

(10) Mundan aḥvāl sordı Ebūmuḥsin Ḫān
Cevāb eşdip gitdi fermān eyledi
(11) Köp yalbardı ʿaḳıl beriñ nädeyin
ʿayālım öldirdim nirä gideyin
(12) Ḥākim bilse näme cevāb aydayın
Diyip köp yalbarıp nālān eyledi
(13) ʿaḳıl berdi sen köçede oturġın
Bir covān ötse öye getirgin ḥuk
(14) Mīzbānlıḳ şarṭın yere getirgin
Diyip taʿlīm berip revān eyledi
(15) Ol covānı mihmān edip getirip
ʿizzet ikrāmını känden yetirip
(16) Vaḫtın tapıp öldir ġana batırıp
Şul taʿlīmi berip revān eyledi
(17) Soñra barıp hükūmete ḫabar ber
ʿayāl bilen bir novcovān ser be ser
(18) Görip öldirdim men bul saña ḫabar
Diyip anı öye revān eyledi
(19) Şāhbāz olturıpdı geldi bir covān
Onı teklīf etdi siz bolıñ mihmān
(20) Diyip öye alıp bardı şul zamān
Oña nān ve çāy biryān eyledi
(21) Ol covān bī-pervāy bī-ġam nān īyip
Olturıpdı bilmän nān çāydan doyup
(22) Arḳasında gelip bir teber ġoyup
Cāy be cāy yer bile yeksān eyledi
(23) Eltip ġoydı onı ʿayāl üstünde
Maḳṣad özin pāk eylemek ḳaṣdında
(24) Tīzden ılġap bardı ʿarża destinde
Ḥākim oña heyʾet revān eyledi
(25) Heyʾetleriñ biri görip tanīdi
Bu covān Ebūmuḥsin oġlıdır dīdi

(26) Ebūmuḥsinge fermān boldı gel dīdi
Tīzden bir mulāzım revān eyledi

[76]

(1) Gelip gördi oġlı ġana bulaşıp
Ölip yatīr ʿayāl bilen çolaşıp
(2) Beren taʿlīmine hem yanıp bişip
Ovval āḫir birbir beyān eyledi
(3) Aytdı ol vaḫt şul taʿlīmi men berdim
Ḫalḳa revā bilip edenimi gördim
(4) Ey Fedāī şundan ʿibret buyurdım
ʿibret alsın diyip fermān eyledi
(5) Yol Bilen
(6) Bir gün baḳḳa bilen mūş bolup āşnā
Ġatnaşdılar vaḫtın tapıp yol bilen
(7) Biri gelip birin tapmayın tenhā
Ḥasret bilen ġaydıp gitdi yol bilen
(8) Mūş gelende baḳḳa suda bī-ḫabar
Baḳḳa gelse sudan tapmayın eṣer
(9) Şunıñ bilen bu āşnālıḳ derd_i ser
Bolup ḳarār etdi ḳīl ve ḳāl bilen
(10) Bular yüpiñ ūcın baġladı pāya
Görmek üçin zaḥmet gitmesin żāya
(11) Diyip ḳaysı gelse yüpden bu lāya
Tartışıp bilmäne şöyle yol bilen
(12) Mūş gelende su lebinde oturdı
Yüpden tartıp görmek dile getirdi
(13) Mūşgīr pervāz edip özin yitirdi
Çengāl urup alıp uçdı bāl bilen
(14) Mūşgīr munı alıp pervāz eyledi
İller munı görip āvāz eyledi
(15) Baḳḳa yüp ūcında nevāz eyledi
Baş aşaḳ sallanıp öler ḥāl bilen

(16) Nācıns āşnālıġa pūşmān baḳḳa
Diyip aġlap özin tabşırdı Ḥaḳḳa
(17) Päliñ āzıp yene sudan çıḳ yaḳa
Diyip cāndan umīd üzdi fāl bilen
(18) Ey Fedāī näçe ʿibretler yazdıñ
ʿibret deryāsında ġarḳ bolup yüzdiñ
(19) Geşt ve güzār edip köp cāyı gezdiñ
Nācıns āşnā bolmaz ṣıdḳı dil bilen
(20) Meyl Etdi
(21) Ol ḳadīm zamānda bir ketde tācir
Bāzār barıp ġul almana meyl etdi
(22) Bir ġul görip oña boldı ḫarīdār
Onı almaḳ üçin barıp seyl etdi
(23) Ġul ḫocası aytdı yılda bir yalġan
ʿādeti bar eder seni sergerdān
(24) Şul ʿaybını ḳabūl etseñ al doġan
Tācir ḳabūl etdi bayiʿ pūl bilen
(25) Tācir ġulı alıp öyine bardı
Bir näçe vaḫt munıñ ḫıdmatın gördi

[77]

(1) Ġul ḫıdmatda örän üstüvār durdı
Ḫıdmatın sīnasa ṣıdḳı dil etdi
(2) Tācir bir gün etdi ketde żiyāfet
Uluġlar cemʿ bolup geldi bu sāʿat
(3) Tāciriñ bir bāġı miṣālı cennet
Mihmānlarıñ göñli bāġı meyl etdi
(4) Bāġa barıp yañı meclis ġızanda
Raḳḳāṣlar oynayıp baġşı sāzanda
(5) Ġol tutuşıp bāġ seyline gezende
Dād ve feryād bilen aġlap ġul geldi
(6) Geliñ tīzden öy ḫānanı ōd aldı
Ḫānım ōda yanıp ḫākister boldı

(7) Ḫānıma öñ aytdı tācirim öldi
Diyip hemesiniñ dilin hövl etdi
(8) Gelip görse o düşmāndır bu cāna
Dād ve fiġān yetyär āsmānda aya
(9) Heme yetip geldi ḥarem sarāya
Tācir ġulı öldirmäne meyl etdi
(10) Ġul tācire aytdı ovval eşidip
Näme üçin siyāset edyārsıñ diyip
(11) Görse meclis darġap her yana gidip
Ḫayrān ġalıp göz yaşını seyletdi
(12) Yalġan sözden ziyān yeter görer göz
Saḳla tiliñ aṣlā dīme yalġan söz
(13) Ey Fedāī yalġan sözden et perhīz
Yalġan şumlıġından bed ḫayāl etdi
(14) Eyledi
(15) Şāh Zamān ādında bartı bir pādişāh
ʿadāletde özin meşhūr eyledi
(16) Anıñ dövrānında hīç kim tartman āh
Düşmānların dāʾim maḳhūr eyledi
(17) Olarıñ naḳlından bünyād eylesem
Bir näçe rumūzdan ebyāt eylesem
(18) Geçen timṣāllardan yād eylesem
Näçe elvān dürli mehcūr eyledi
(19) Saḫāvet bābında Ḥātemṭāy_ı ṣānī
(20) Dost eyledi bir maymūn_ı nādānı
Cāndan ʿazīz mäḥrem esrār eyledi
(21) Gīceler yatanda şāhnıñ başında
Nigehbānlıḳ edip şāhnıñ ġaşında
(22) Aṣlı nādān ʿaḳlı bolman hūşında
Ṣıdḳı dilden mäḥrem esrār eyledi
(23) Şul zamānda bartı bir düzd_i sārıḳ
Ol sārıḳ elinden ġanlar cūy ārıḳ

(24) Bolup īl.e meşhūr Ḳarañġu Yaruḳ
īl munıñ elinden mefrūz eyledi
(25) Ol sārıḳ bir Gīce şāhnıñ cānına
Vaḫtın tapıp sürip bardı yanına
(26) Almaḳ üçin şāhnıñ māl emvālına
Bardı maymūn bilen dūçār eyledi

[78]

(1) Meşʿallar yaḳılıp cāylar çırāġān
Görse maymūn şāhġa durġan negehbān
(2) Şāh yüzine çıybın āhli yögürgen
Maymūn çıybın ḳavıp nāçār eyledi
(3) Çıybınlar gitmedi her näçe dursa
Ġolda bir ketde dāş çıybını ursa
(4) Sārıḳ birden gelip maymūnı sürse
Ġālmaġāldan şāhnı bīdār eyledi
(5) Şāh soradı mundan sen kim bolar sen
Gīce yarım çaḳı näme geler sen
(6) Bul menziliñ kimdenligini biler sen
Dīse sārıḳ özin iẓhār eyledi
(7) Özim düzd men saña düşmen_i dānā
Oġurlıġa geldim cānıña mena
(8) Gelip gördim gözim düşdi maymūna
Dip mācerānı iẓhār eyledi
(9) Maymūn dostıñ nādān başıña bir dāş
Çıybın diyip urcaḳdı mayda bolar baş
(10) Urmazdan öñ yetip men etdim göreş
Ol bolmasa sizni urar eyledi
(11) Şāh hem fāhm eyledi munıñ sözini
Ol sārıḳa dost eyledi özini
(12) Ferzend oḳīp oña berdi ġīzını
Heme sırda māḥrem esrār eyledi

(13) Öz yanında onı şāh etdi vezīr
Dānālıḳdan tapdı ferāgat ḥużūr
(14) Ey Fedāī nādān dostdan öziñ dūr
Et dip saña emr berār eyledi
(15) ʿināyet Etdi
(16) Bir ketde pīr bartı mürşid_i zamān
Su lebinde barıp ṭahāret etdi
(17) Şul vaḫt uçup ötdi havādan murġān
Ġolından bir mūşı rehāyet etdi
(18) Pīr onuñ ḥaḳḳına etdi duʿāʾnı
Duʿāʾsı müstecāb dīrildi cānı
(19) Yene duʿāʾ etdi bolsa ınsānı
Ḥaḳḳ mūşa insālıḳ ʿināyet etdi
(20) Ol mūş tebdīl olup boldı ġīz bala
Pīr köp ʿazīz irdi yetüşen ḥāla
(21) Niçe yıldan soñra ol ġīz kemāla
Yetüşen soñ oña maṣlıḥat etdi
(22) Ey balam men seni bersem şövhere
Kimi ḳabūl etseñ bersem şul yere
(23) Şövher ıḫtiyārın berip dilbere
Ol ġīza pīr lütf ve ʿināyet etdi
(24) Ġīz ʿarż etdi meni kim belend bolsa
Beriñ şuña ḳabūl etse ol alsa
(25) Bul cevābı eşidip ay ve gün alsa
Dip aya güne hidāyet etdi
(26) Ay gün aytdı bulut gelse yüzimi
Çolap īlden pinhān edyär özimi

[79]

(1) ʿarżım manẓūr edip diñlän sözimi
Diyip kemliginden şikāyet etdi
(2) Ondan soñra bu lövdä barıp al dīdi
Ol māhveş bilen bile bol dīdi

(3) Dağlar menden belend barsañ yol dīdi
Bul hem ʿācızlıḳdan şikāyet etdi
(4) Ondan soñra sürip bardı bir dağa
Ġīzıñ sözin aydıp çağırdı bāġa
(5) Dağ ʿarż etdi pīrim men mūşdan naġa
Müşlar yürek bağrım cerāḥat etdi
(6) Pīr boları görip geldi öyine
Giyev tapman ġīzıñ nikāh toyına
(7) Ḥayrān bolup gelip ġīzıñ cāyına
Bolan mācerādan ḥikāyet etdi
(8) Ey pīrim men üçin ediñ duʿāʾnı
Duʿāʾñız müstecāb müş eder meni
(9) Pīriñ duʿāʾsından müş edip onı
Aṣlı ṣābıḳasına ʿazīmet etdi
(10) Ey Fedāī̄ görseñ her zāt aṣlına
Küllü şeyʾün yerceʿ gider nesline
(11) Ġış güniñ meñzemez yazıñ faṣlına
Heme zāt öz aṣlın ʿazīmet etdi
(12) Gümān Eyledi
(13) Bir zāhid bar erdi cahāna meşhūr
Pādişāh oña inʿām ve iḥsān eyledi
(14) Bir güni çağırıp eyledi mesrūr
Ġımmat bahā donı iḥsān eyledi
(15) Zāhidiñ cāyına bir ādam gelip
Täze murīd bolup ḫıdmatlar ḳılıp
(16) Pīr munıñ ıḫlāṣın ṣıdḳı dil bilip
Ḫiyānet etmez dip gümān eyledi
(17) Pīr aḫtarıp pādişāh beren donını
Tapmadı gözleyip heme cāyını
(18) Täze murīd pīrden alıp payını
Bildirmäyin ġaçıp revān eyledi
(19) Ġarap görse täze murīd gidipdir
Pīri ġaflet ġoyup īşin edipdir

(20) Pīr bilemdi ḳaysı cāya yetipdir
Ol isteyip yola revān eyledi
(21) Pīr munıñ īzından aḫtarıp yola
Çıḳıp bir kän yörip bardı bir çöle
(22) İki ḳoç ceñ edip birbiri bile
Başlar mecrūḥ ġanlar cereyān eyledi
(23) Tilki gelip bu aradan ġan yalap
Ḥīle mekr bilen ġuyruġın bulap
(24) Duran vaḫtda iki ḳoçḳar abaylap
Ol arada cānı ḳurbān eyledi
(25) Munı görip zāhid īze yol bilen
Ġaytdı ʿibret alıp mäʾyūs ḥāl bilen
(26) Gelip görse dervāzeler baġlanan
Her yan gidip ʿaḳlın ḥayrān eyledi

[80]

(1) Gīce bī-vaḫt geldi dervāze baġlı
O yan bu yan ġarap gördi ne çaġlı
(2) Daşdan biri gelip gördi ġısdaġlı
Eltip öz öyine mihmān eyledi
(3) Barıp görip bildi fāḥişe zenān
Bul baranına zāhid etdi pūşmān
(4) Ol ʿayāl āşnāsı geldi bir covān
Zāhid ondan bir ḫīl gümān eyledi
(5) ʿayāl bir käsede zähr hilāhil
Tayyār edip ġoydı āşnāsına māʾil
(6) Onı öldirmäne nābekār cāhil
Yātdan çıḳıp özi nūşān eyledi
(7) Ol covān başġanı muña yol bermän
Baḫīllıḳ edyärdi hem görip görmän
(8) Şunıñ üçin öldirmäne ol zenān
Öz cānına özi ziyān eyledi

(9) İçen zamān ʿayāl öldi serd boldı
Ol covānıñ yüregine derd boldı
(10) Ol yerden tīz ġaydıp öyine geldi
Pīriñ bu īş ʿaḳlın ḥayrān eyledi
(11) Pīr ol cāydan turup mescide bardı
Yer murīdi pīri görip yögirdi
(12) Öye alıp barıp ḫıdmatda durdı
ʿizzet ikrām ḫāṣṣ ferāvān eyledi
(13) Ol murīdiñ bir nāzenīn ʿayālı
Bartı ondan edip gümānlı yolı
(14) Mudām oġrīn ġarap māh bilen sālı
Şul gün ondan ḫāṣṣ bu gümān eyledi
(15) Murīd ol ʿayālı urıp pest eyläp
Belki onı öldirmäne ḳaṣd eyläp
(16) Hemsāya ʿayālın ol zen dost eyläp
Yürek sırın oña beyān eyledi
(17) Ol hem cān ve dilden ġamşerīk bolup
Urnunda baġlandı birden ol gelip
(18) Ol zen āşnā bilen oynayıp gülip
Yatıp ẕevḳ_u ṣafā çendān eyledi
(19) Ġarañḳuda murīd ʿayāl burnını
Kesip gelip yene tapdı urnını
(20) Hemsāyani çöşip öñki yerini
Alıp ol zen zār_u nālān eyledi
(21) Soñra ol zen Ḥaḳḳa etdi münācāt
Pākligimden saġ et eyläp ʿināyet
(22) Dip kän aġlayıp bolup bī-ṭāḳat
Soñra birden şād_u ḫandān eyledi
(23) Murīd gelip yaḳıp gördi çırāġı
Tapmadı burnunda zaḫımdan dāġı
(24) ʿuẕr toba bilen etdi soraġı
ʿayāl özin pāk dip beyān eyledi

(25) Ḫudā pākligimden etdi tendürüst
Dip aldap pāklik eyledi s̱übūt
(26) İndi gördiñ mundan bu emrim tut
Diyip ol ärine fermān eyledi

[81]

(1) Hemsāya ʿayālı öyine barıp
Burun kesilenine yollar aḫtarıp
(2) Yatan vaḫt öz äri īşikde durup
Al bu tīġi diyip fermān eyledi
(3) ʿayāl äre hīç bir cevāb bermedi
Är hem ḥayrān mudan cevāb görmedi
(4) Taşladı ʿayāla öye girmedi
ʿayāl vāḫ burnum dip fiġān eyledi
(5) Är hem girip gördi burnı kesilen
ʿayāl äriñ yaḳasından asılan
(6) Īller geldi dād_u fiġān ses bilen
ʿayāl dādlap īle beyān eyledi
(7) Soñra bul īş daʿvā maḥkemä yetip
ʿayāl aġlap bardı dād fiġān bilen
(8) Cerūḫa ḳışāşı ḳāżī ḥukm edip
Duran vaḫtda zāhid beyān eyledi
(9) Ol zāhid tā ovval āḫirni görip
Beledlikden aytdı mäḥkemä barıp
(10) Rāstī öz cāyına eltdiler sürip
Şunda ʿadāleti beyān eyledi
(11) Zāhid mekr zenden ḥırṣdan şikāyet
Edip mäḥkemede yazdı rivāyet
(12) Ey Fedāī bu sözlere ġulaḳ tut
Her zād öz aṣlına revān eyledi
(13) Ḫandān Eyledi
(14) Ol ḳadīm zamānda bir yaġşı yigit
Yaġşılıḳdan īli ḥayrān eyledi

(15) Her kim ondan edip gelse bir umīd
Hīç kim mäʾyūs bolman ḫandān eyledi
(16) Onuñ bir dostı bar özinden ziyād
Yaġşılıḳda meşhūr göterdi ol ād
(17) Ārzū edip ādın eşiden yaḳīn yād
Onuñ ṣoḥbetinde covlān eyledi
(18) Bul iki dost birbirini görmese
ʿilācı yoḳ istäp tapıp barmasa
(19) Her gün ṣoḥbet edip bile yörmese
Yürek baġrın nār_ı sūzān eyledi
(20) Bul iki dost uġrap gitdi bir yola
Bardılar cāya sözleşip bile
(21) Soñra saġ salāmat geldiler īle
Dostlıḳ ʿādatların cereyān eyledi
(22) Īl içinde bir ketde toy ġuruldı
Ulı kiçi ġalman toya barıldı
(23) Toy ġutarıp īller heme darġaldı
Her kim öz cāyına revān eyledi
(24) Gördi toyda bir nāzenīn perīni
Görip berbād etdi ʿaḳl_ı serini
(25) Ol dostına yürekdäki sırını
Aydıp oña birbir beyān eyledi
(26) Munı eşidip soraġ salıp niçe ay
İstäp gezdi īl içini cāy be cāy

[82]

(1) Bir perī ṣūratın yetirdi Ḫudāy
İḥtimāl şul diyip revān eyledi
(2) Alıp geldi onı dostuñ yanına
Gören zamān ōdlar düşdi cānına
(3) Begencinden belki sıġman donına
Ḫoşlıġından şād ve ḫandān eyledi

(4) Öye gelip bu sözlerden ḥikāyet
Kimligin bilmezden etdi şikāyet
(5) Bul ṣūratı tanīp aytdı bu sāʿat
Enesi kimligin beyān eyledi
(6) Bul ʿaks erür Aycemālıñ ṣūratı
Ḫudā bersiñ saña beren himmeti
(7) Ġulaḳ ġoy aydayın bir naṣīḥatı
Diyip māder sözin beyān eyledi
(8) Alıp ber dostıña senden ḫoş bolsın
Düşmenleriñ yaz günleri ġış bolsın
(9) Balam belā ʿāfet senden daş bolsın
Diyip duʿāʾ edip revān eyledi
(10) Barıp aytdı dostum soraġlap
İndi hicrān çekme yüreginñ daġlap
(11) Toya tayyār bolġın bīliñi baġlap
Dip dostın şād ve ḫandān eyledi
(12) Aycemālıñ bartı bir pīr enesi
Oña efsūngerlik etdi hemesi
(13) Aycemāltı ol ōbanıñ ṣūnāsı
Taʿrīf tavṣīf bilen ḥayrān eyledi
(14) ʿāḳıbeti ḳabūl edip sözini
Rāżī boldı ol bermänä ġīzını
(15) Ondan ġaydıp dost yanına özini
Tīz yetgirip birbir beyān eyledi
(16) Toyıñ serişţesin ketdeden tutup
İller ḥayrān boldı ʿaḳlın unudıp
(17) Alıp maʿṣūḳanı murāda yetip
Ḫoşlıġından her ḫīl covlān eyledi
(18) Dostı üçin cāndan ġayrı zādını
Dirīġ etmän s̱ābit dostlıḳ ādını
(19) Ḥayrān edip yaḳīn bilen yadını
Dostlıġına īli ḥayrān eyledi

(20) Bul dostlarıñ ādlarını aytmana
Vähm hirās edip meşhūr etmänä
(21) Ārzū etdim şul dostlara yetmänä
Diyip kātib nār_ı sūzān eyledi
(22) Ey Fedāī dost yolına cānıñı
Dirīġ etme yarar bolsa ġanıñı
(23) Ayama yolında dīn imānıñı
Ṣarf edip emr ve fermān eyledi
(24) Yol Bilen
(25) Bir kör bilen gözli bir uzaḳ yola
Hemrāh bolup uġrap gitdi yol bilen
(26) Bir näçe vaḫt yörip bardı bir çöle
Gīce yatıp ertīr turdı ḥāl bilen

[83]

(1) Kör ġamçısın istäp tapdı bir yılan
Ġamçı diyip ele aldı şul zamān
(2) Dostı görip köre eyledi fermān
Taşla yılan dīdi ṣıdḳı dil bilen
(3) Ḳabūl etmän urup sürdi atını
Gün ġızan soñ yolup aldı etini
(4) Yıḳılan soñ dostı tutup atını
Ārmān etdi näçe ḳīl ve ḳāl bilen
(5) Birbirine cān ve dilden dost bolup
ʿumr sürdi yaşap gezdi mest bolup
(6) Dost sözini doġrı bilmän nist bolup
Yılan çaḳıp ölip ġaytdı yol bilen
(7) Ölisini yükläp ġaytdı īzine
Vāḫ ārmān dip yaş doldırıp gözine
(8) Murdasını eltip oġul ġīzına
Tabşırdı muṣībet ḫapa ḥāl bilen
(9) İller hem cemʿ bolup geldi cınāza
Soñra ṣaf boluşıp durdı namāza

(10) Ḳabra ġoyıp ġaydıp geldiler īze
Duʿāʾ edip darġap gitdi yol bilen
(11) Her kim dost ḫabarın doġrı bilmese
ʿumriñ ötip baryar māh ve sāl bilen
(12) ʿilācı yoḳ yılan çaḳıp ölmese
Sīnaġ edip gördim ḳurʿa fāl bilen
(13) Ey Fedāī dost sözini doġrı bil
Doġrı billip bu sözlerden maʿnī al
(14) Ġayt päliñden öziñ doġrı yola sal
ʿumriñ ötip baryor māh ve sāl bilen
(15) Lebāb Īlinde
(16) Ol ḳadīm zamānda Ṣābır ādında
Bir ādam kesbini dihḳān eyledi
(17) Āmū deryā boyı Lebāb īlinde
Zirāʿat kārinde covlān eyledi
(18) Hemīşe pīşesi kişt ve kār bilen
Bolup ʿumri ötirdi rūzgār bilen
(19) Ḳınāʿat küncinde ketde mār bilen
Üç yüz altın cemʿläp bir kän eyledi
(20) Her gün bir yol sanap görmäni pīşe
Edip şul ʿādeti etdi hemīşe
(21) Bir gün sanap durḳa ses geldi ḫoşa
Bir küyze içinde pinhān eyledi
(22) Daşdan gelip biri dihḳānı alıp
Gitdiler bir cāya ketde yol salıp
(23) Dihḳānıñ ʿayālı küyzäni alıp
Su almana çıḳıp revān eyledi
(24) Ḳaṣṣāb hemsāyasi ʿayāl alnından
Çıḳıp ol küyzäni aldı elinden
(25) Ḳaṣṣāb āgāh bolup küyze ḥālından
Altunları alıp pinhān eyledi
(26) Altunları bir sıġırıñ aġzından
Dıḳıp sıḫış etdi ötdi boġzından

[84]

(1) Soyandan soñ ḫayāl almaḳdı şundan
İşi çıḳıp bir cāy revān eyledi

(2) Oġlına tabşırdı gāva su bergin
Men ġaydıp gelinçä işleriñ görgin

(3) Diyip gitdi çıḳıp sen ġarap durġın
Bu ḥikmete ḫalḳı ḥayrān eyledi

(4) Dihḳān düşip gāva boldı ḫarīdār
Ḳaṣṣāb oġlı muña boldı sezāvār

(5) Āḳibet sövdāsı eyleyip berar
Dihḳān sıġrı haydayıp revān eyledi

(6) Alıp bardı sıġrı sürip öyine
Tīzden bardı altun ġoyan cāyına

(7) Ondan eṯer tapman küyze suvına
Göz yaşını ġoşıp cereyān eyledi

(8) Gāvı soydı çıḳdı içinden altın
Görse öz altını bolan birigen

(9) Sanap görip bīle baġladı dihḳān
Ḥaḳḳa şükür ve ṯenā bir kän eyledi

(10) Bir gün havā ıssıḳ ārıḳ lebine
Barıp ġusul eylemek geldi diline

(11) Bīlinden altını çöşip eline
Alıp su lebinde pinhān eyledi

(12) Ġusul edip çıḳıp öyine gitdi
Öye bardı ʿayāl ġālmeġāl etdi

(13) Ġoyun suvarmana bir çopan yetdi
Gelip altın tapıp çendān eyledi

(14) Soñra altın düşdi dihḳān yādına
İçi köyip sürip geldi bādına

(15) Gelip istäp tapman yürek ōdına
ʿayālına aydıp nālān eyledi

(16) ʿAyāl aytdı ärä saña men ozal
Aytdım ḫarç etdip meniñ sözim al
(17) İmānda ovvalda yazmandır ezel
Diyip bileleşip nālān eyledi
(18) Çopan daşdan gördi bir näçe suvār
Yürek ḳorḳı tapıp etmedi berar
(19) Ol yaḳīnda yene bir köhne çāh bar
Çāhġa taşlap munı pinhān eyledi
(20) Çopan ġoyunların sürdi de gitdi
Ol çāhnıñ yanından ketde yol ötdi
(21) Dihḳān ol yol bilen rāh güzer etdi
Telpegini şamāl devān eyledi
(22) Dihḳān ılġap telpeginiñ īzından
Barıp çāhġa düşdi çıḳdı dīzından
(23) Altın tapıp hūşı gidip özinden
Alıp öz cāyına revān eyledi
(24) Dihḳān altın tapıp öyine bardı
ʿayāl gelip ḳāʾim ḫıdmatda durdı
(25) Altınları ḫarç etmäne buyurdı
Dihḳān bāzāra revān eyledi
(26) İki yüz altını birden ḫarç edip
Żerūr gerek zādın ol aldı satıp

[85]

(1) Ḫoşvaḫt bolup geldi öyine yetip
Bir gün ol çopanı mihmān eyledi
(2) Çopan dostı gelip otırdı melūl
Dihḳān ḫapalığına soradı delīl
(3) Çopan bile bu arada ḳāl ve ḳīl
Bolup soñra çopan beyān eyledi
(4) Üç yüz däne altın çāhda yitirdim
Şunuñ üçin göñle melūl getirdim

(5) Heme ʿumrim çopanlıḳda ötirdim
Diyip çopan ḥālın beyān eyledi
(6) Dihḳān mācerānı aytdı ʿayāla
ʿayāl ḥayrān boldı durmuş ḥāla
(7) Ḥarām īyip bizler ġaldıḳ vebāla
Diyip bir maṣlıḥat cereyān eyledi
(8) Āḫiri är ʿayāl etdiler ḳarār
Ḫarç bolan altına bular çekdi zār
(9) Ġalan yüz altını bir çopana bar
Diyip ol ärine fermān eyledi
(10) Çopan yüz altını tayaḳ içine
Cāylap ele alıp yürek ücına
(11) Bir näçe gün saḳlap ārıḳ içine
Tayaḳ elden ġaçıp revān eyledi
(12) Dihḳān sudan tapıp alan tayaġı
Öye alıp barıp taşlanan çaġı
(13) Ödun yoḳlıġndan yürekde dāġı
Yarıp ol tayaġı sūzān eyledi
(14) Ol tayaḳ içinden çıḳdı yüz ṭıllā
Alıp sanap oña uradı ḥövellä
(15) Yene çopan mihmān boldı bir pillä
Çopan ḥāl aḥvālın beyān eyledi
(16) Dihḳān sordı dostım ḥālıñ beyān et
Nirden aldıñ altınları ʿayān et
(17) Çopan aytdı men aydayın ġulaḳ tut
Diyip ovval āḫir beyān eyledi
(18) Dihḳān aytdı şul altınlar özimden
Eşdip maʿnī alġıñ sözimden
(19) Üç yola yitirip ġan yaş gözimden
Aḳdırdım diyip oña beyān eyledi
(20) Māl eyyesin tapar gitmez her yana
Ey yārānlar baḳıp göriñ efsāna

(21) Gitse de dolanıp geler şul yana
Diyip size ʿibret beyān eyledi
(22) Ey Fedāī heme īşde doġrı bol
Saḳlan bedden öziñ doġrı yola sal
(23) Fähm eyle bu sözlerden ʿibret al
Doġrı bol dip saña fermān eyledi
(24) Pinhān Eyledi
(25) Bir pādişāh bar erdi ʿādıl bī-naẓīr
ʿadāletde özin yeksān eyledi
(26) Onuñ melikesi erdi dilpezīr
Pādişāh oña cānın ḳurbān eyledi

[86]

(1) Bir zamān görmese ārām ḳarārı
Bolmaz erdi şāhnıñ onsız mudārı
(2) Belki onuñ sözi derdine däri
Bilip onı şād ve ḫandān eyledi
(3) Ol hem şāhġa cān ve dilden mihribān
Bolup dilferībi her ḫīle covlān
(4) Bir ḫādemine göñil berip ol zenān
Ol covānıñ baġrın biryān eyledi
(5) Şāh bir gīce ẕevḳ ve ṣafānı sürip
Olturupdı ḫādem ḫıdmatda durup
(6) Ḫānım ol covānġa gözin güldirip
Ġaran vaḫtında şāh bed gümān eyledi
(7) ġażab ōdı yandı şāhnıñ dilinde
Bilbil boldı güldirmeyin gülinde
(8) Ṣabr eyleyip ertīr dādḫāhlıġında
Uṣūl salṭanatın cereyān eyledi
(9) Soñra bir ḫılvatda vezīri bilen
Maṣlıḥat etdiler dilleri biryān
(10) İkisini hem öldirmäne şul zamān
Ḳarār edip ʿahd ve peymān eyledi

(11) Vezīr şāh yanından bardı öyine
Ġīzı melūl bolup geldi yanına
(12) Räḥmi gelip aḥvāl sorap ḥālına
Ġīzından aḥvālın pursān eyledi
(13) Ġīzı aytdı şāh ʿayālı ẓālımdan
renc ve elem tartıp geldim yanından
(14) Bul ġażabı ötdi meniñ cānımdan
Diyip ol vezīre beyān eyledi
(15) Vezīr aytdı onuñ üçin ġam īme
Bir sırım bar aytay hīç kime dīme
(16) Tīz bir vaḫtda ḫānım ölip zemīne
Girer diyip birbir beyān eyledi
(17) Ġīz vezīrden ḥaḳīḳatın soradı
Sorap eşdip ḫoşvaḫt bolup uġradı
(18) Şul vaḫt öz kenīzi daşda dur erdi
İçki sırın oña beyān eyledi
(19) Ol kenīz bul ġīzdan eşdip bu sözi
Barıp ol melike dostlıḳdan yüzi
(20) Maña şul ḫabarı vezīriñ ġīzi
Aytdı diyip birbir beyān eyledi
(21) Ḫānım ol covānı tapıp getirdi
Eşden sözin birbir oña yetirdi
(22) Ġāfıllıḳda şāhnı ʿadem gidirdi
Ölim şerbetinden nūşān eyledi
(23) Pādişāh sırın ol vezīre numāyān
Edip öz cānına eyledi ziyān
(24) Oġrīn sırıñ saḳlamasañ sen pinhān
Öz cānına özi eyledi ziyān
(25) Ey Fedāī sırıñ saḳla pinhānda
Āşkār edip bolma her ḫīl gümānda
(26) Sırıñ pinhān etseñ başıñ amānda
Diyip saña emr ve fermān eyledi

[87]

(1) Salmadıñ Meni

(2) Geler yolıñ ġarap gözim kör boldı
Näme üçin yādıña salmadıñ meni

(3) Mudām sen dip īşim āh ve zār boldı
Näme üçin yādıña salmadıñ meni

(4) Ādıñı aytmana ḳorḳaram īlden
Ārmān ayra düşdim ulusdan īlden

(5) Umīd edip ġarap bu gelcek yıldan
İntiẓār men yāda salmadıñ meni

(6) Men ġarībi yaḳdıñ ʿışḳıñ ōdına
Ḳaçan yetcek men ġarībıñ dādına

(7) Başġa ʿāşıḳlarıñ düşip yādına
Räḥmiñ gelip yāda salmadıñ meni

(8) Men seni aḫtarıp gitsem yollara
Räḥm eyleyip sen baḳmarsıñ ḥāllara

(9) Yā da göziñ īlmez ġarrı çāllara
Aġlap geçdim yāda salmadıñ meni

(10) Gel maʿşūḳım ınṣāf eyle bu ḥāla
Yeke men däl çekyän āh bilen nāla

(11) Ġurtar ġamdan bizleri üçin gir yola
Näme üçin yādıña salmadıñ meni

(12) Ovval eden väʿdäñ her yerde ġarīb
Bolsa ol yārımı taparın aḫtarıp

(13) Diyen sözleriñde sen s̱ābit durup
Näme üçin yādıña salmadıñ meni

(14) Men hem özim cümle ġarīb ʿāşıḳıñ
Dīsem de hīç räḥmi gelmez maʿşūḳıñ

(15) Meni ʿaḳıl hūşdan ayırdı ʿışḳıñ
Näme üçin yādıña salmadıñ meni

(16) Ey Fedāī umīdiñ üz dilberden
Cudā düşdiñ vaṭan ʿaḳıldan serden

(17) Pälim āzıp dostlar men geldim nirden
Näme üçin yādıña salmadıñ meni
(18) Coşdı Yārānlar
(19) Radyoda eşidip Türkmen sözini
Yürek telvās edip coşdı yārānlar
(20) Hūşım gidip oña ġarşı gözimi
Dikip ʿaḳıl hūşım çaşdı yārānlar
(21) Paḫta ḥāṣılātın etdi dāḳlāt
Eşiden zamān yürek yanıp sönmez ōd
(22) Köhne vaṭanları sanap ad be ad
Şunda ʿaḳıl hūşım çaşdı yārānlar
(23) Ata bābām şul vaṭanda gün görip
Meni ḳısmat munda getirdi sürip
(24) Güẕerān durmuşdan görgidim görip
İndi yüzden uyat ġaçdı yārānlar
(25) Mende yer su yoḳdır ekin ekere
Pīl göterip çilläp suva yaḳara

[88]

(1) Otuz yıllap ʿumr ötirdim bī-kāre
İndi ʿaḳıl hūşım çaşdı yārānlar
(2) Māl yoḳ īl barābar bahārda çöle
Çıḳıp seyrān etsem dost ve yār bile
(3) Bilbil bolup ġonsam bir ġızıl güle
Güller tiken bolup düşdi yārānlar
(4) Onda ġalan dost ve yārıñ aḥvālın
Bilmek üçin ḳaydan aḫtarsañ yolın
(5) Tims̱āl edip görsem bahārın seylin
Şundanam göz yaşım aşdı yārānlar
(6) Bu yürek ōdımdan dozaḫdır gülzār
Mundan ziyād belā etmesin dūçār
(7) Ey Fedāī yazġın ġalsın yādiġār
Yaḳīn gelen yanıp bişdi yārānlar

(8) Yanıñda

(9) Ṣıdḳı dostı oylav etseñ bilmäne
Ġarīblıḳda ġalar seniñ yanıñda

(10) Yalġan dostıñ eli degmez gelmäne
Çaġırsañ da bolmaz seniñ yanıñda

(11) Ġoliñ barlı bolsa dostıñ köp bolar
Yalġan dostuñ ġuran sözi lāf bolar

(12) Ġarīblıḳda barı senden ṣāf bolar
Duʿāʾ edip bolmaz seniñ yanıñda

(13) Görse yüzin suvar görmedik bolup
Möḥtāc bolsañ ḥāl sormaz bir gelip

(14) Eger ġarīblıḳda gitseñ sen ölip
Biri gitse onı seniñ yanıñda

(15) Ġarīb bolsañ senden bī-zār bolarlar
Belki her īş etseñ saña gülerler

(16) Eger barlı bolsañ sorap gelerler
O dünyā bu dünyā seniñ yanıñda

(17) Yürek dostuñ senden cānın ayamaz
Yalġan reñke lāf yüpini boyamaz

(18) Ġarīb boldı diyip seni ġoyamaz
O dünyā bu dünyā seniñ yanıñda

(19) Ey Fedāī bilip sözle söziñi
Āyna baḳsañ sen göresiñ yüziñi

(20) Yürek āyna dostı tanīp özini
Bes et dost ve yār seniñ yanıñda

(21) Dīrmeli Boldım

(22) Ġarrılıḳda yigitligimi yādlayıp
Yārıñ lebde balın sormalı boldım

(23) Ġarrılıḳdan göñlüm çökip yādlayıp
Yār bāġından güller dīrmeli boldım

(24) Ġaydıp geler mikä yigitlik çaġım
Yā da gül açılman solar mı bāġım

(25) Yār vaṣlından meniñ bu yürek yaġım
Ṣarf edip men yār görmeli boldım

[89]

(1) Ġalan ʿumriñ yolına ġurbān
Etsem tapılar mı bu derde dermān
(2) Hā ġażab hā räḥm nāḫīle fermān
Yārdan yetse durman barmalı boldım
(3) Yār vaṣlına yetip dīrsem men güller
Ol nāzik bedene dolasam ġollar
(4) Ṣarf etsem yār üçin māl bilen pūllar
Cānım dirīġ etmän bermeli boldım
(5) ʿĀşıḳ maʿşūḳından ayamaz cānı
Yarar bolsa belki dīni imānı
(6) Ṣıdḳı biliñ yalġan diyip gümānı
Etmänler yār üçin durmalı boldım
(7) Ey Fedāī yāra ḳurbān et başıñ
Saḳġalıñ aġarıp düşipdir dīşiñ
(8) Yār yolında ölseñ çıtmagın ġaşıñ
Ḫāk_ı pāyın göze sürmeli boldım
(9) Gitmäne Geldim
(10) Uzaḳ yoldan seni diyip
Bir görip gitmäne geldim
(11) Seniñ üçin ārām ḳarār
Hīç ġalmayın men bī-mudār
(12) Öler ḥālda munda aşdım
Bir näçe vaḫt ayra düşdim
(13) Sīrāb olsam lebde baldan
Hicriñde ayrıldım ḥāldan
(14) Meniñ murādım maḳṣadım
Yāra yetmek bolup ḳaṣdım
(15) Eger bolsañ sen ḫarīdār
Bu cān saña bolsun niṯār

(16) Fedāīniñ eşit zārın
Ṣarf eyledim her ne barım
(17) Firāḳıñdan cāndan doyup
Yār alıp gitmäne geldim
(18) Inṣāf edip ḥālımı sor
Vaṣlıña yetmäne geldim
(19) Hicr ōdına yanıp bişdim
Vaṣlıña yetmäne geldim
(20) El göterme ġarrı çāldan
Maḳṣada yetmäne geldim
(21) ʿarż ve ḥālım eşit dostım
Bu cānım satmana geldim
(22) Seniñ üçin köp çekdim zār
Murāda yetmäne geldim
(23) Viṣāl bāġda görip yārım
Bī-ārmān ötmäne geldiö
(24) Tamām Eyledim
(25) Çarḫı felek durman aylanıp
Yaġşı yaman her ḫīl günler alıñda

[90]

(1) Ġarīb ġuşıñ nālış heñin diñleyip
Yürek yanıp āh ve zārlar alıñda
(2) Erte bahār bolsa bilbiller sayrap
Bayġuşlar ḳafesde dozaḫın süyräp
(3) Bāġda ġol tutuşıp zülflerin darap
Dilferīb nāzenīn ḥūrlar alıñda
(4) Ṣabr eyleyip ol günlere yetmäne
Bilbil bolup naġma nevāz etmäne
(5) Ġamdan dīnıp ẓulmi basıp ötmäne
Çille zemistānı ġarlar alıñda
(6) Ġışıñ zaḫmın çekip yaza yeten soñ
ʿadl gelip ẓulmi basıp öten soñ

(7) Deñlik bāzārından īşiñ biten soñ
Yörseñ dost yār bilen bāġlar alıñda
(8) Eger ġalsañ bay ġolınıñ astında
Mudām ẓulm ve sitem seniñ üstüñde
(9) Ġarīb bolsañ zorlar ezmek ḳaṣdında
Ol durmuşda gejdüm mārlar alıñda
(10) Ey Fedāī bolġın millī duyġuda
Tur uyanġın yatma ġaflet uyḳuda
(11) Birleş ġarīb millet bolsa her ḳayda
Yatsañ mudām āhı zārlar alıñda
(12) Ḳayda Barayın
(13) Ṣabır bilen ʿumrim ötdi bolmadı
İndi men yār istäp ḳayda barayın
(14) Göz tutdım yol ġarap yārım gelmedi
İndi men yār istäp ḳayda barayın
(15) Hicrānda ġalmışam yārdan ayrılıp
Maḳṣada yetalmay bīlim bürülip
(16) Yāddan çıḳmaz ẓulm ve sitem görilip
İndi men yār istäp ḳayda barayın
(17) Gözlerim kör boldı yolların ġarap
Yārıñ hīç ġamı yoḳ zülflerin darap
(18) Sever yārım yatīr başların büräp
İndi men yār istäp ḳayda barayın
(19) Gel sevdigim meni ḳılma āvāra
Mundan ziyād meni ġoyma āzāra
(20) Hicrān çekip yürek baġrım ṣad pāre
İndi men yār istäp ḳayda barayın
(21) ʿumrim ötdi yāra yetäbilmedim
Ġam deryādan boylap ötäbilmedim
(22) Yārıñ şeker lebin yutabilmedim
İndi men yār istäp ḳayda barayın
(23) Maʿşūḳda räḥm yoḳ ʿāşıḳda ṭāḳat
Çekdigim ġam hicrān yoḳ maña rāḥat

(24) Fedāīdir dostlar bu niçik ʿāfet
İndi men yār istäp ḳayda barayın

[91]

(1) Aydışma
(2) Suʾāl
(3) Bir kör Suʾāl etdi öz yoldaşından
Āḳ dīyen reñ näḫīl maña düşindir
(4) Āḳ ġara diyarlar sīpap daşından
Bilmegim ḳīn şunı maña düşindir
(5) Cevāb
(6) Ġulaḳ ġoyġın saña ayday sırdaşım
Āḳ diyanıñ reñki miṣāl ġar yalı
(7) Ġara ġazan yalı diñle sırdaşım
Ġara gīce āḳ diyenim şīr yalı
(8) Suʾāl
(9) Ġara ġazan yalı içi gök mi
Yassı mı törtkünc mi yā tegelek mi
(10) Āḳ diyeniñ ġara yalı sovıḳ mı
Ayrım ayrım aydıp maña düşindir
(11) Cevāb
(12) Ġara reñke miṣāl görkezdim ġazan
Āḳ reñke süyt ve ġar eyledim beyān
(13) Gör şundan bolar numāyān
Eşitmeseñ men nädeyin ker yalı
(14) Suʾāl
(15) Āḳ diyeniñ süyt yalı şīrīn mi
Yā bolmasa su yalı ergin mi
(16) Ġatı yumşak yā bolmasa meyin mi
Ayrım ayrım aydıp maña düşindir
(17) Cevāb
(18) Ṭaʿām däldir me dip saña bermäne
Göz gerekdir āḳ ġaranı görmäne

(19) Ḥayrān boldım men yanıñda durmana
Düşinmeseñ men nädeyin kör yalı
(20) Suʾāl
(21) Yaġşı aydıp bergin munça durunma
Āḳ ġaranı belli etgin görinme
(22) Melāl görseñ git gözime görinme
Ol bolmasa maña aydıp düşindir
(23) Cevāb
(24) Bilenlere melāl bolmaz aytmana
Ṭaʿām däldir onuñ dūzın datmana
(25) Mecbūr boldım senden ġaçıp gitmäne
Señ men nädeyin ker yalı

[92]

(1) Suʾāl
(2) Gözli faḳīr köre āḳ ve ġaranı
Miṣāl edip näçe aydıp beräni
(3) Bildiralmay ġaçıp açdı aranı
ʿumri bilmän kör hem ġarap dur yalı
(4) Cevāb
(5) Ey Fedāī kör bolmayın gözli bol
Yürek sırıñ pinhān saḳla gizli bol
(6) ʿilme cehd et ḫalḳ içinde yüzli bol
ʿālım bolsañ şeb ġarañḳı nūr yalı
(7) Fedāīniñ yaġşı gören dostı ʿAbduʾl-Ḥekīm Caʿfer böyle bir ġazal yazıyor
(8) Ġurbānıñ bolayın ey ġara gözli
ʿışḳıñ hövesinden feryād eylerem
(9) Ġara göz ġalam ġaş bal şīrīn sözli
Seniñ tavṣīfıñnı ebyāt eylerem
(10) Gāhī gülip baḳsañ yavuz ḫāllara
Sen ustād bolup sen ferīb allara
(11) Bilbil bolup ġonsam yüzde güllere
ʿışḳıñdan ḫarāb dilim ābād eylerem

(12) Gül ḥüsnine ʿaḳlım ḥayrān eyleyip
Hicriñden baġrımı biryān eyleyip
(13) Gīce gündīz dīnan giryān eyleyip
ʿarż ve ḥālım saña irşād eylerem
(14) Hīç bir räḥmiñ gelmez meniñ ḥālıma
Dād eylerem ʿışḳım ol şūḫ ẓālıma
(15) ōdlar saldıñ meniñ şīrīn cānıma
Eltāfıñ nuḳṣıma mefād eylerem
(16) Ġara göz hinci dīş ġaşı kemānım
Sensiñ meniñ gözde nūrım imānım
(17) Dīriligime yoḳdır meniñ gümānım
Yolıñda bu cānım berbād eylerem
(18) Firāḳında köyip dil bilen ciger
Yādıñdan çıḳardıñ sen meni meger
(19) Maña ġamḫor yoḳdır bir senden dīger
Caʿferdir eşitgin feryād eylerem
(20) Ondan soñ ʿAbduʾl-Ḥekīm Caʿferin bul ġoşġısına cevāb Fedāī böyle aydıpdır
(21) Hicrān çekmäñ ʿāşıḳ murāda yetmez
Mundan ziyād dād ve feryād eyleme
(22) Eger ḥaḳḳ ʿāşıḳ sen maʿşūḳ unutmaz
Ṣabr eylegin dād ve feryād eyleme
(23) Ey dostım ṣabr eyle ayrılıḳ hicrān
Öter viṣāl geler dolanar dövrān
(24) Mundan ziyād etme gözleriñ giryān
Ṣabr eylegin öziñ Ferhād eyleme

[93]

(1) Mecnūn Leylī üçin boldı āvārs
Ferhād şīrīn üçin tapmadı çāre
(2) Ṭāhir Zöhre cān dip boldı ṣad pāre
Sen öziñ yār üçin berbād eyleme
(3) Māhim ġīz Ṭāhir dīp gözleri yaşlı
Mūysefid serdār hem oña yol başçı

(4) Ġara göz ġalam ġaş ol siyāh saçlı
Sen olar dek dād ve Feryād eyleme
(5) Yāra nāme gönder göziñ yaşından
Bu ayrılıḳ bir gün öter başıñdan
(6) Ġamlı hicrān ġalman gider daşıñdan
Ṣabr eylegin dād ve feryād eyleme
(7) Seniñ bu aḥvālıñ ġurt bile ġuşlar
Görse ḥayrān bolar yene deñduşlar
(8) Timṯāl edip görgin ṣaḫralı ġışlar
Öter yazlar geler feryād eyleme
(9) Şundan ʿibret alıp eylegin ṣabr
Mundan ziyād etme cānıña cebr
(10) Vāmıḳ Üzrā üçin ārzū cān ʿumr
Dīp ṣabır eyledi feryād eyleme
(11) Nähīle geçirdi Ġarīb Şāhṣenem
Munyalı hicrānı kän çekdim men hem
(12) Ṣabr meydānında Yusūfdek sen hem
Bolġın ey Fedāī ebyāt eyleme
(13) Ondan bir näçe gün ötenden soñ ʿAbduʾl-Ḥekīm Caʿfer Fedāī ve başġa
(14) dost ve yārları bilen vedālaşıp Ḳunduz vilāyetine uġranda bu ġoşġını
(15) aydıpdır
(16) Sizleri görmäne gelip Ḳunduzdan
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar
(17) Sähv ḫaṭā bolsa ʿafv ediñ bizden
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar
(18) Bir näçe gün boldım men sizler bile
İndi gitmek üçin çıḳmışam yola
(19) Saġ salāmat barıp yetsem öy īle
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar
(20) Mollā Devlet Aġa Ḳārī Tora Ḫān
Oġuz Şīrḫān bolıñ belādan amān
(21) İndi bu yıl ġışda gelmegim gümān
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar

(22) Mollā Ḫudayberdi Durdı Ḫān Çöli
Ülfetler içinde yigidiñ güli
(23) Receb Aġa ʿaḳıl bāġıñ bilbili
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar
(24) Mollācumʿa Kāmilmaḫdūm ʿ Ālim Ḫān
Mollā Aḥmed dostı ʿAbduʾl-kerīm Ḫān
(25) Ḥācī Bāba Durdımurād Muḫı Ḫān
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar

[94]

(1) Caʿfer yādlap heme dost ve yārını
Dost yolında ṣarf eylese barını
(2) Görmek üçin taşlap heme kārini
Gider boldım indi saġ bolıñ dostlar
(3) Ondan soñ ʿAbduʾl-Ḥekīm Caʿfer Fedāī ve başġa
(4) dost ve yārları bilen vedālaşıp Ḳunduz vilāyetine uġranda bu ġoşġını
(5) aydıpdır
(6) Ey dostum ʿazm etseñ Ḳunduz şährine
Saġ sālim barġın ḫoş gitdiñ indi
(7) Şādlıḳ bāġda yaşa göñül baḥrine
Saġ sālim barġın ḫoş gitdiñ indi
(8) Salām dīgin bizden tanış bilişe
Yādlap durġın aḥvāl yazıp hemīşe
(9) Tīzden ḳöşiş etgin ġaydıp gelişe
Saġ sālim barġın ḫoş gitdiñ indi
(10) Bizler mundan seni yādlap ḫaṭları
Posta bilen yollars tutup ādları
(11) Hicrān bilen yanar yürek ödları
Saġ sālim barġın ḫoş gitdiñ indi
(12) Eger ʿazm irāda etseñ Kābile
Tapıp dūçār bolġın Ḳādır Ḫān bile
(13) Millī Bāġda bilbil bolup ol güle
Barıp ġonġın dostım ḫoş gitdiñ indi

(14) Millī Bāġıñ bāġbānıdır Ḳādır Ḫān
Bāġıñ mīverlerine ol köp çeker cān
(15) Barıp görseñ bāġı mīveler çendān
Bişip dur īyip gör ḫoş gitdiñ indi
(16) Fedāī elmudām bāġıñ çūyında
Deñ barābar gül īsġamaḳ köyinde
(17) Gül nirde bal nirde ẓulm tonında
Siz barıp seyl ediñ ḫoş gitdiñ indi
(18) Ḥadden Aşırdı
(19) Baylar bilen bay ġuyruġı birigip
Ezdi ġarībları ḥadden aşırdı
(20) Bī-çāre maẓlūmlar cāndan irigip
Eder īşin bilmän ʿaḳlın çaşırdı
(21) Bulara rähber yoḳ salsalar yola
Yol tapman ġaranıp saġ bilen sola
(22) Öz özinden ḥayrān ġalıp bu ḥāla
Yüzmiñ külfet hädden aşırdı
(23) Bay ġuyruġı tilki yalı al berip
Ġarībları aldap pūl ve māl berip
(24) Dām dozaḫa eltip aldap yol berip
Ḥīle ferīb bilen dāma düşirdi
(25) Berilmecek māla pūla ġuvanıp
Aldav söze ḫoş bolıp hem begenip

[95]

(1) Pervāy etme diyen söze sevinip
Ferīb īyip ʿaḳl hūşın çaşırdı
(2) Bī-ʿilim nādānlıḳ ḫorladı bizi
Ġam ġayġıdan dolı säḥrāsı çöli
(3) Ḳaçan ʿilim bilen açsañ bu gözi
Şuña çenli ẓulm īşler başardı
(4) Ey Fedāī āb āteşi bir cāya
Getirseñ oñġuşmaz birisi żāya

(5) Şunı miṣāl edip faḳīra baya
Oylav etseñ ʿaḳıl hūşıñ çaşırdı
(6) Fedāīniñ öz doġanı dünyādan ötende aydan merṣīyesi
(7) Näʿilāc eyläyin näçāre dostlar
Bir yıllap derd çekip öldi de gitdi
(8) Mudām göñlüm ārzū edip hövesler
Açılan ter güli soldı da gitdi
(9) Ṣūfī boldı pīre barıp ġol berip
Günāhlarına toba edip yalbarıp
(10) Bir yıl kesel bolup reñki sararıp
Mātem yürek baġrım dildi de gitdi
(11) Yürek baġrım ġan baġladı mātemden
Ölim mirāṣ bize havā ādamdan
(12) Maña mihribāntı enem atamdan
Neyläyin göz yumup öldi de gitdi
(13) Tabşırdı salāmın dost ve yārlara
Toba edip sığındı är pīrlere
(14) ʿazīz cesed girdi ġara yerlere
Elli tört yaşında öldi de gitdi
(15) Köp yādladı çaḳır Mollā Ergeşi
Dostım dip köp yādlap ayrıldı hūşı
(16) Ölenden soñ bir gelmedi ol gişi
Dostların ārzūlap öldi de gitdi
(17) Mollā Bābageldi dost yārı gelip
Ḳurʾān oḳīp onuñ rūḥın şād ḳılıp
(18) Elim mäḥkem boldı dostlıġın bilip
Heme dost yārları geldi de gitdi
(19) Rāżī bol ḳażāʾ ġa ṣabr eyle dövlet
Gelen geçmelidir nobat be nobat
(20) Bugün ḫapa bolsañ erte geler şād
Begler şāhlar ḫānlar öldi de gitdi
(21) Yene Şul Uġurda Bir Merṣīye

(22) ʿazīz berāderim Nobat Ḫān inim
Ellik tört yaşında ötdi cahāndan
(23) Bir yıllap derd çekip tapmadı emīn
ʿāḳıbeti şu gün ötdi de gitdi
(24) Maṣlıḥat çıḳardı ġayġılı günde
Ondan yüzden ziyād ḫaṭarlı tonda
(25) Taʿrīfiñi aydıp yıġlasam men de
Neyläyin el üzip gitdi cahāndan

[96]

(1) Cumʿa güni cevzā yigirm üçünde
Gün çıḳandan iki sāʿat geçende
(2) Heme īşe yarardı īliñ içinde
Neyläyin göz yumıp ötdi cahāndan
(3) Bir müñ üç yüz otuz yedi it yılı
Safar etdi soldı ʿumriniñ güli
(4) İzde nesil ġaldı İsmāʿil oġlı
Neyläyin göz yumıp ötdi cahāndan
(5) Ḳavm ḫīş üçin cānı yaraysa
Ayamazdı bir dost boynun buraysa
(6) Bar zādın yoḳ dīmän dostı sorasa
Neyläyin el üzip gitdi cahāndan
(7) Dövlet ġalan ʿumre yād eder seni
Ġamlı muṣībet dip biler şu güni
(8) Gel indi ṣabr eyle erenler ḳanı
Hemesi geldi de gitdi cahāndan
(9) Ölen Yaġşı Mudan Dīri Gezmäne
(10) Ay dostlarım yürek sırım aydayın
Ārzū edyän dost yār bilen gezmäne
(11) Bu durmuşdan ḥālım ḫarāb nädeyin
Yürek ṭāḳat etmez göñül üzmäne
(12) Göñlüm istär ārām bilen ferāġat
Ferāġat bolmasa hīç bolmaz rāḥat

(13) Ġam deryāda ġarḳāb boldım dövāmet
İndi ḥāl mudār yoḳ munda gezmäne
(14) Gözim yetmez mundan yüzip ötmäne
Hīç cāy yoḳdır başım alıp gitmäne
(15) Ḫarīdār yoḳ bu durmuşı satmana
Mecbūr boldım öz gȫrimi ġazmana
(16) Öz cānına cebr edenden ne peydā
Dīrilikde başa geler her sövdā
(17) ʿilmiñ tesellīsi göñle hüveydā
Ḫayāl etdim näçe aşʿār yazmana
(18) Şiʿr bilen ġarīb göñlim aldayıp
Gün geçiryon nefsim aldap ġoldayıp
(19) Ġazal bilen durmuş aḥvālım diyip
Şurūʿ etdim näçe beyit yazmana
(20) Ey Fedāī bu durmuşa ġan aġlap
Yörme mäḥkem durġın bīlleriñ baġlap
(21) Ähl-i ġarīb bolup yüregiñ daġlap
Ölen yaġşı mundan dīri gezmäne
(22) Te’ḫīr Edersen
(23) Gel yārım gel süräli ẕevḳ ve ṣafānı
Vaḫtı geldi näçe te’ḫīr edersen
(24) Bize indirmeyin mihr ve vefāʾnı
Näme üçin gelmeyin her yan gidersen
(25) ʿumre iʿtibār yoḳ sen tīzden gelip
Ẕevḳ ve ṣafā sürgin oynayıp gülip

[97]

(1) Ḳorḳaram bir görmän gitsem men ölip
Soñra pūşmān edip novḥa edersen
(2) Başġaları ġoyıp yādlaġın bizi
Elmudām yolıñda ġaratdım gözi
(3) Ġam hicrinde ġalıp soldırdım yüzi
Nä sebebden yādlamayın ötersen

(4) Yārım diyip ovval başda sen mañа
Väʿde berip sersān etdiñ her yana
(5) Hicr öyinde ġalıp ġarıldım çaña
İndi bildim ayrılıḳda ötersen
(6) Gel yād eyle väʿdelice yārıñı
Yār hem räḥm eyleyim eştsin zārıñı
(7) Ṣarf etgin yolıñda her barıñı
Āḫir gün yār vaṣlına yetersen
(8) Ey Fedāī yalbarmaġın yārlara
Yalbarsañ da ġulaḳ asmaz zārlara
(9) Manṣūr kemin öziñ assañ dārlara
Yārıñ hīç ġamı yoḳ giryān edersen
(10) Bin iki yüz seksen sekkizinci şemsī yılında bir nefer Mollā Sulṭān Dūzsız diyen bir gişi Mervi
(11) Türkmenlerine barıp Mollā imām bolupdır, ol Türkmenler bir güni Türkmen dilinde
(12) oḳap imām bolsañız yaġşı bolardı diyipdirler onda Mollā Sulṭān āḫūnd
(13) ertīr namāzdan başlap sūre_i elḥemdiñ īzından Türkmen dilinde oḳayın
(14) diyipdir Ve ertīr namāzıñ iki rekʿat farżına şul aşaḳda yazılan ġazalı iki
(15) bölüp ġoşıpdir baʿzıları gülip namāzlarını bozıp ve baʿżıları oḳapdır
(16) Ġazal budır
(17) Yā yarandan Allāh bir dilegim bar senden
Müstecāb et duʿāʾm vaḫtım ḫoş olsın
(18) İstegim ḫor ġılıḳlı yār senden
Bādām ġābaḳ bile gīce ġaş olsın
(19) Saçı salaġulaç ġarınca bīlli
Cāmesi pākīze zülfi şāy çallı
(20) Ḥayālı edebli hem süyci tilli
Lebler yaraşıḳlı hinci dīş olsın
(21) Yañı oġlanlıḳdan saylanan gözel
ʿaḳlına yaşına aylanan gözel
(22) Tende termämesi taylanan gözel
Ökçesi kiçiräk yumrı döş bolsın

(23) ʿĀşıḳa lāzımdır şunı istemek
Meñzi pākīzeden özi al yanak
(24) Yasavı aydek sefīd burun āḳ damaḳ
Lebler yaraşıḳlı hinci dīş bolsın
(25) Hemeleriñ ārzū edip yeteni
Gözel içinde saylap tutanı
(26) Yene ādı bolsın ḫaḳan ġatanı
ʿumri onuñ 14_15 yaş bolsın

[98]

(1) Ḥikāye
(2) Bir ḥāsıd bar erdi cahāna meşhūr
Ḥāsıdlıḳdan yürek baġrı ōd yalı
(3) Ol ḥāsıd ḳalbından räḥm ve ınṣāf dūr
Erdi onuñ yürek baġrı dūd yalı
(4) Ol ḥāsıdda bartı bir nefer ġulām
Ḫıdmatın edyärdi ṣubḥ ve şām
(5) Pinhān sırın oña eylerdi kelām
Miṣil ferzend onı māderzād yalı
(6) Ḥāsıd hemsāyasi bir ġarīb Mollā
Bartı örän ḳuşşāḳ tapmazsı ġalla
(7) Günden güne rovāc tapıp ol Mollā
Taraḳḳī eyledi ticāret yalı
(8) Ḥāsıd munı görip köydi yüregi
ʿilāc tapman zähr boldı ḫoregi
(9) Onı gelyär oña gitse biregi
Ḥāsıd içi köyip yanar ōd boldı
(10) Ġulāmına aytdı men seni āzād
Aydanım edäysañ bereyin köp zād
(11) Mollā rovāc tapdı dād bilen bī-dād
Mundan yaña yürek baġrım ōd yalı
(12) Ey ġulām men üçin bir īşe başla
Öldir meni Mollāñ cāyına taşla

(13) Ġayret edip buyran īşimi īşle
Diyip kän yalbardı muruvvet yalı
(14) Ġulām ḫocasınıñ emrin tutıp
Ḫocasın öldirip taşladı eltip
(15) Erte bilen bu sır pādişāhġa yetip
Taḥḳīḳāt kän boldı ʿadālet yalı
(16) Bayıñ murdasını Mollāñ cāyından
Tapıp bend eyledi mülk ve mālından
(17) Hīç fāyda bolmayın dād ve vāyından
Ḥukm_i ḳışāṣ emr şerīʿat yalı
(18) Ġulām munı eşdip yüregi coşıp
Nāḥaḳḳ bu ölmege hem yanıp bişip
(19) Rāstlıḳ zorlap geldip sīl yalı daşıp
Şāhġa ʿarż eyledi barın rāst yalı
(20) Ovval āḫir barın eyledi beyān
Rāstlıḳ bilen barın etdi numāyān
(21) Şāh eşdip bu sözi hem īle beyān
Edip ol Mollānı rehā eyledi
(22) Yene munı yādigārī ġaldırdı
Ḥasūd yamanlıġını īle bildirdi
(23) Köp ʿuẕr edip Mollā göñlin aldırdı
Şāhdan ol ġarība mürevvet yalı
(24) Ey Fedāī ḥāsıdlardan ayraḳ bol
Tut ġulaḳda bu sözlerden maʿnī al
(25) Rāstlıḳ yolı nirä gitseñ doġrı yol
Gūyā saña rāhber hidāyet yalı

[99]

(1) ʿumrim Ötirdim
(2) Ey aġalar bir gözel görmişim
Gören zamān ʿaḳıl hūşım yitirdim
(3) Şul görişde ḥayrān ġalıp durmışam
Bī-hūşlıḳda bilmän dūşdan ötirdim

(4) Gözleri āhū dek cāna ōd salar
Murġ_ı bismil edip cānıñı alar
(5) Göz güldirip ġaş oynadıp ol güler
Hicr öyinde ġalıp ömerim ötirdim
(6) Ḳādır Allāh eşit meniñ zārımı
Yār yolında ṣarf eylesem barımı
(7) Yārdan başġa ḫalāṣ edip kārimi
Şunuñ bilen dostlar ʿumrim ötirdim
(8) her kim görse tutıp bilmez özini
Sözlände unudar öñki sözini
(9) Ay ḥayretde ġalar açsa yüzini
ʿumrim żāya geçdi lāya batırdım
(10) Ol yārıñ ʿışḳında gözlerim giryān
Yürek kebāb olup dillerim biryān
(11) Yārımı aḫtarıp uġrasam her yan
Alnım bend eyleyim hūşım yitirdim
(12) Ey Fedāī sen nālınma dilberden
Yārıñ soraġını salġın her yerden
(13) Ġalan ʿumre el üz başġa kārden
Yārdan ġayrı heme īşim bitirdim
(14) Münācāt
(15) ʿādıl ismiñ bilen ʿadālet edip
Meni ġayġı ġamdan ġurtar Ḫudāyım
(16) Cebr ve sitem indi cānımdan ötip
Ḳaçan āhım saña yeter Ḫudāyım
(17) Pūlıñ bolsa ʿayb ve günāh yapılyar
Pūl bolmasa yoḳ günāhlar tapılyar
(18) Āc böriler īcek bolup topulyar
Ẓulm ve sitem ḳaçan öter Ḫudāyım
(19) Eşit ʿarżım ḳabūl etgin duʿāʾmı
Müstecāb et köpdir göñlimiñ kemi
(20) Ṭabīb Ḥāẕıḳ sen derdimiñ emi
Yol ġarasam ḳaçan yeter Ḫudāyım

(21) Erte yaġşı bolar diyip göz tutsam
Umīd etyän men hem şul güne yetsem
(22) Aḥvālımı yādigārī men etsem
Meni ġayġı ġamdan ġurtar Ḫudāyım
(23) Loḳmān Ḥekīm bir çumçığı bend etdi
Onuñ mukāfātı loḳmana yetdi
(24) Ẓulm u sitem dostlar cānımda ötdi
ʿadl sudan ḳaçan yeter Ḫudāyım
(25) Öziñ väʿde berdiñ deñlik ederin
Duʿāʾ etseñ men dādıña yeterin

[100]

(1) Ḳaçan bu ẓulmden boylap öterin
Mudām alnım ḫovf ve ḫaṭar Ḫudāyım
(2) Ey Fedāī yalbar Ḳādır Ḫudāya
Duʿāʾ etseñ aṣl hīç gitmez żāya
(3) Fikr edip oylansam her ḳaysı cāya
Gün be günden ḥālım beter Ḫudāyım
(4) Gel İndi
(5) Ġış zaḥmeti ötip geldi bahār yaz
Cellād gözli novbahārım gel indi
(6) Gülip oynap yüz kirīşme bilen nāz
Edip āhū gözli yārım gel indi
(7) Hicriñde ʿumrimi ötirdim ġamda
Gīce gündīz yādlap gözlerim nemde
(8) Dīrilikde bir umīd bar her kimde
Cellād gözli sever yārım gel indi
(9) Meniñ yārım kimdir bilebilmezler
Her kim ārzū çekip görebilmezler
(10) Ol yalı gözeller dünyā gelmezler
Cellād gözli novbahārım gel indi
(11) Yoḳ bolsın gelmesin ġışıñ zaḥmeti
Mudām bahār bolsın cānıñ rāḥatı

(12) ʿışḳıñda cān berer Türkmeni Tatı
Cellād gözli novbahārım gel indi
(13) İntiẓār etmegin mundan ziyāda
ʿumrim āḫir boldı ġoyma uyada
(14) Yürek coşıp çaġırmışam bu bāda
Cellād gözli novbahārım gel indi
(15) İndi görsem ḳurbān etsem bu cānı
Yolında ṣarf etsem ḫānımānımı
(16) Fedā edip damardaḳı ġanımı
Ḫāksār olur men yārım gel indi
(17) Ey Fedāī ʿumrim ötdi yol ġarap
Yārıñ hīç ġamı yoḳ sen bolsañ turāb
(18) Ārmānım yoḳ yār vaṣlından men sīrāb
Bolsam dip çaġırdım yārım gel indi
(19) Münācāt
(20) Ḳādır Allāh ovval senden dilegim
Öziñden özgege möḥtāc eyleme
(21) Möḥtāc edip bay ġolı astında
Bī-neñ bī-ʿār meni deccāc eyleme
(22) Cüycecikler kimden tapsa dänäni
Däne çöplär hīç yādlamaz enäni
(23) Tims̱āl edip gördim yalan dünyānı
Dīrilikde yaman bir āc eyleme
(24) ʿumrim ötsin saġlıḳ bilen salāmat
Senden bir dilegim şuldır dövām et
(25) Öz nefsimi özim etsem melāmet
Zinhār nāmerdlere möḥtāc eyleme

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. DİZİN-SÖZLÜK

3.1. GENEL DİZİN

-Ā, A-

āb < *Far.* Su
ā. 24/24, 25/1, 25/2, 95/4
täḥt-i ā. 24/21
ā.- ı revān 2/23, 25/23

ābād < *Far.* Bayındır
ā. 58/3, 92/11
ā.+ ın 58/15

abayla - Saldırı için hazırlanmak
a.- p 79/24

ʿ**abeş** < *Ar.* Boş, gereksiz
ʿ**a.** 13/8, 48/20

Āb-rūy < *Far.* Onur, şeref
ā. 12/24

āc Aç
ā. 100/23, 41/10, 71/2, 99/18

ʿ**aceb** < *Ar.* Acaba
ʿ**a.** 1/11, 62/2

acal < *Ar.* Ölüm zamanı, hayatın sonu
a. 24/15, 35/7, 47/18, 72/11, 72/5

ācı Acı
ā. 27/14

acıḳ - acıkmak
a.- an 70/18

ʿ**ācız** < *Ar* Gücü bir işe yetmez olanın durumu, güçsüzlük
ʿ**ā.** 36/10, 40/13, 43/24, 61/5
ʿ**ā.+ lar** 44/8
ʿ**.+ ları** 54/3

ʿ**ācızlıḳ** < *Far.+T.* Güçsüzlük
ʿ**ā.+ dan** 79/3

aç - < Açmak
a. 12/11
a.- ar 22/8
a.- arlar 56/4
a.- arsen 25/7
a.- dı 92/3
a.- ıp 2/2, 2/3, 26/5
a.- sa 99/9
a.- sañ 95/3
a.- yança 54/17

açar Anahtar
a. 27/9
a.+ ı 25/22

açıḳ Açık
a. 27/6, 7/18, 8/10

açıl - Açılmak
a.- an 16/2, 16/24, 65/15, 67/11, 95/8
a.- ar 12/10, 39/11, 39/17, 63/17
a.- dı 45/20
a.- ıp 50/18
a.- man 17/14, 37/14, 88/24
a.- maz 31/7, 4/22
a.- sa 56/22

ād (1) < *(ET. āt)* Ad
ā. 1/21, 12/24, 2/5, 2/7, 34/11, 41/12, 41/21, 49/24,

54/14, 81/16
ā.+ a 69/16
ā.+ ı 41/18, 41/26, 43/10, 63/8, 97/26
ā.+ ım 2/20, 2/5
ā.+ ıñ 33/16, 35/25
ā.+ ın 81/17
ā.+ ında 42/19, 77/15, 83/16
ā.+ ıñdan 40/10
ā.+ ını 1/21, 82/18
ā.+ ıñı 35/25, 87/4
ā.+ lar 26/5, 26/7, 33/23
ā.+ ları 94/10
ā.+ larını 82/20

ād (2) Şan, söhret
ā. 31/1

ʿ**adālet** < *Ar.* Adalet, haklılık
ʿ**ā.** 45/2, 45/21, 98/15, 99/15
ʿ**.+ de** 77/15, 85/25
ʿ**.+ e** 25/16
ʿ**.+ i** 81/10

ādam < *Ar.* Adem, insan
ā. 1/10, 1/14, 1/18, 24/14, 32/25, 33/10, 33/12, 36/2, 51/17, 51/3, 57/12, 57/14, 57/21, 57/9, 58/20, 61/17, 72/6, 79/15, 83/16
ā.+ dır 1/9, 68/14
ā.+ ı 57/9
ā.+ ıdur 57/11
ā.+ lar 60/13
ā.+ larıñ 72/3

ʿ**ādat** < *Ar.* Adet, alışkanlık
ʿ**ā.** 10/25
ʿ**ā.+ i** 76/23, 83/20
ʿ**ā.+ ların** 81/21
ādbeād < *T.+Far.+T.* Addan ada
ā. 87/22

ʿ**aded** < *Ar.* Sayı
ʿ**ā.** 14/14
ʿ**ā.+ i** 27/2

ʿ**adem** < *Ar.* Yokluk
ʿ**ā.** 56/8, 72/5, 86/22

ʿ**ādıl** < *Ar.* Eşit davranmak
ʿ**ā.** 45/1, 85/25, 99/15

ʿ**adl** < *Ar.* Adalet, doğruluk
ʿ**ā.** 26/13, 45/19, 56/23, 65/11, 65/5, 65/9, 8/14, 8/6, 8/9, 90/6, 99/24

adla - Geçmek
a.- rsıñ 31/15

adlı Ünlü
a. 57/7

āfāt < *Ar.* Belalar
ā. 40/8

ʿ**āfet** < *Ar.* Bela
ʿ**ā.** 49/9, 82/9, 90/24
ʿ**ā.+ ler** 50/19

afsūs < *Far.* Yazık, eyvah
a. 16/13, 16/14, 20/4, 3/10, 3/4, 3/6, 43/10

ʿ**afv** < *Ar.* Bağışlak
ʿ**ā.** 46/4, 93/17

afzūn < *Far.* Fazla, çok
a.+ a 11/3

ağa < *Moğ.* Ağabey
a. 22/2, 3/15, 35/4, 47/17, 58/20, 61/1
a.+ lar 12/21, 32/14, 60/16, 99/2
a.+ sı 68/12

āgāh < *Far.* Bilgili, haberdar
ā. 1/3, 73/16, 83/25

ağar - Beyazlaşmak
a.- ıp 17/22, 89/7

ağır Ağır
a. 70/15

ağızf Ağız

a. 20/6
a.+ ı 15/3, 24/12
a.+ ından 71/18, 83/26

ağızalalıḳ ihtilaf
a. 40/23, 41/24

ağla- Ağlamak
a. 20/8
a.- dım 36/21
a.- maḳ 20/5
a.- maḳdan 54/25, 72/23, 73/2
a.- n 12/13, 54/20, 55/15
a.- p 12/13, 17/4, 34/5, 39/9, 49/14, 49/17, 5/19, 5/3, 5/5, 57/3, 61/8, 68/15, 7/16, 70/9, 72/9, 76/16, 77/5, 81/7, 87/9, 96/20
a.- r 30/18
a.- rın 7/22
a.- rsen 25/12
a.- y 16/19, 16/20, 16/22, 16/9, 17/2, 17/6
a.- yıp 19/6, 24/4, 80/22

ağlaş- Ağlaşmak, birlikte ağlamak
a.- ıp 28/9

ağrıt - Acıtmak
a.- ma 35/16

ağşam Akşam
a. 70/5

ağyār < *Ar.* Yabancılar, başkalar
a.+ dan 10/24

āh İnilti
ā. 11/17, 12/25, 15/17, 15/19, 15/6, 33/3, 38/13, 43/5, 43/9, 45/4, 77/16, 8/12, 87/10, 87/3, 90/1
ā.+ ı 11/23, 5/5, 90/11
ā.+ ım 46/5, 56/21, 9/9, 99/16
ā.+ ımız 70/16

āḫ Acıma
ā. 29/22, 29/23, 29/25, 30/10, 30/12, 30/14, 30/16, 30/18, 30/4, 30/6, 31/10, 31/3, 46/7

aḫbār < *Ar.* Haberler
a.- ı āyet 62/24

ʿahd < *Ar.* Ant
ʿā. 86/10

āḫir < *Ar.* Son
ā. 100/13, 14/13, 27/9, 40/21, 41/7, 43/12, 6/21, 64/20, 64/21, 65/15, 65/3, 65/9, 66/6, 7/4, 76/2, 85/17, 97/7, 98/20
ā.+ de 60/4
ā.+ i 42/14, 85/8
ā.+ ni 73/19, 81/9

aḫmaḳ < *Ar.* Anlayışsız
a. 72/21
a.+ ı 58/11

aḫtar - Aramak
a.- dı 73/8
a.- ıp 11/15, 11/16, 14/23, 18/16, 79/17, 79/21, 81/1, 87/12, 87/8, 99/11
a.- sam 6/24
a.- sañ 88/4

aḫtar < *Far.* Yıldız
a. 32/1
a.+ ı 56/13

āhū < *Far.* Ceylan
ā. 100/6
ā.+ dek 99/4

āḫūnd < *Far.* Üstat, hoca
ā. 97/12

aḥvāl < *Ar.* Durumlar
a. 4/10, 4/5, 55/19, 55/20, 73/23, 75/10, 86/12, 94/8
a.+ da 1/19, 56/12
a.+ ı 45/5, 56/7
a.+ ım 12/3, 14/24, 3/24, 39/9, 64/23, 74/1, 96/19
a.+ ımı 3/20, 99/22
a.+ ımız 20/2

a.+ ıñ 4/11, 55/10, 93/7
a.+ ın 85/15, 86/12, 88/4
a.+ ıñdan 17/5, 3/12, 3/13, 3/19, 3/21, 3/23, 4/2, 64/20, 64/21, 65/15, 65/21, 65/3, 65/9, 66/6

āḳ < *ET* Ak, beyaz
ā. 11/20, 11/9, 15/5, 47/24, 60/23, 67/22, 9/17, 91/10, 91/12, 91/15, 91/18, 91/21, 91/3, 91/4, 91/6, 91/7, 92/2, 97/24
ā.+ dan 61/11
ā.+ ı 21/25, 9/11

aḳ - < *ET* Akmak
a.- ar 21/25, 70/8, 73/1
a.- dı 75/5
a.- ıp 57/3
a.- masa 31/7
a.- sa 25/23

aḳdır - Aktırmak
a.- dım 85/19

ʿāḳıbet < *Ar.* Son, nihayet
ʿā. 84/5
ʿā.+ i 1/22, 11/16, 13/9, 59/11, 74/5, 82/14, 95/23

ʿāḳıl < *Ar.* Akıllı (kimse)
ʿā. 20/11, 35/11

ʿaḳl < *Ar.* Us
ʿā. 14/5, 14/9, 18/3, 18/5, 2/14, 45/10, 49/3, 53/14, 6/25, 75/11, 75/13, 87/15, 87/20, 87/22, 88/1, 93/23, 95/1, 95/5, 99/2
ʿā.- ı serini 81/24
ʿā.+ dan 87/16
ʿā.+ ı 77/22
ʿā.+ ım 14/5, 15/13, 15/14, 15/20, 15/22, 34/24, 5/23, 66/2, 92/12
ʿā.+ ın 61/15, 75/8, 79/26, 80/10, 82/16, 94/20
ʿā.+ ıñ 70/6
ʿā.+ ına 97/21

ʿaḳrab < *Ar.* Akrep
ʿā. 5/8

ʿaks < *Ar.*
ʿā. 82/6

aḳşam Akşam
a. 71/2

al - Almak
a. 19/17, 21/4, 39/1, 39/13, 39/2, 39/3, 39/5, 39/7, 63/12, 73/3, 76/24, 79/2, 81/2, 83/13, 84/16, 85/23, 98/24
a.- an 64/13, 85/12, 9/12
a.- andan 23/2
a.- andır 38/2
a.- ar 14/21, 62/16, 67/13, 67/2, 67/3, 67/5, 99/4
a.- caḳ 70/18
a.- dı 18/5, 41/12, 41/14, 56/6, 61/8, 77/6, 83/1, 83/24, 83/3, 84/26
a.- dılar 42/17, 73/26
a.- dım 48/15
a.- dıñ 85/16
a.- ġın 20/23, 21/6
a.- ġıñ 85/18
a.- ıp 15/12, 15/13, 15/14, 15/20, 15/22, 17/5, 18/21, 18/23, 19/11, 28/20, 42/1, 42/14, 42/15, 49/18, 53/2, 55/20, 57/15, 57/16, 57/17, 59/21, 60/1, 68/9, 71/19, 73/18, 73/6, 74/2, 74/12, 75/20, 76/13, 76/14, 76/25, 79/18, 79/25, 80/12, 80/20, 82/17, 82/2, 82/8, 83/22, 83/23, 83/25, 84/11, 84/23, 84/6, 85/10, 85/12, 85/14, 89/17, 93/9, 96/14
a.- ıpdur 22/24, 23/4
a.- madı 38/19
a.- madıñ 12/3
a.- maḳ 23/1, 71/11, 71/4, 76/22, 77/26, 8/23
a.- maḳdı 84/1
a.- man 59/5
a.- mana 76/21, 8/21, 83/23

a.- masam 59/5
a.- may 2/11
a.- mayın 63/6
a.- maz 30/7, 32/25, 55/7, 66/10, 66/11, 66/12, 66/14, 66/18, 66/20, 66/22, 68/12
a.- mışam 55/18
a.- sa 60/17, 60/23, 61/14, 61/6, 78/24, 78/25
a.- sın 20/11, 68/5, 76/4, 8/5
a.- yār 24/24

āl (1) < *ET.* Kızıl, kırmızı
a. 97/23

āl (2) < *ET.* Aldatma
ā. 11/20, 11/6, 37/17, 71/9, 94/23
ā.+ a 35/12,71/25
a.+ lara 92/10

alda – < *ET.* Aldamak, hile yapmak
a.- dıñ 11/6
a.- p 58/12, 70/20, 70/21, 80/25, 94/23, 94/24, 96/18
a.- yıp 70/13, 96/18

aldan - < *ET. alda-* Aldanmak, hile yapılmak
a.- ıp 18/19, 58/15
a.- ma 35/13, 37/17, 57/24, 62/9, 71/21

aldav Aldatma, hile
a. 94/25

aldır - <*ET. al-* Aldırmak
a.- dı 98/23

ʿ**ālem** < *Ar.* Evren
ʿ**.** 36/6, 69/1
ʿ**.+ e** 12/19
ʿ**.+ inde** 60/19

ʿ**ālım** < *Ar.* Bilen
ʿ**.** 92/6
ʿ**.+ lar** 24/11

alın Alın
a.+ a 54/15
a.+ ım 100/1, 68/9, 99/11
a.+ ımda 40/9
a.+ ımıza 54/22
a.+ ıñda 34/22, 89/25, 90/1, 90/11, 90/3, 90/5, 90/7, 90/9
a.+ ından 83/24

Allāh < *Ar.* Tanrı
A. 100/20, 14/12, 27/2, 28/11, 29/20, 33/3, 35/14, 35/5, 36/1, 38/12, 43/20, 44/3, 45/6, 55/7, 64/13, 8/2, 9/6, 97/17, 99/6
A.+ a 26/17, 45/6
A.+ dan 24/20, 27/2, 32/4
A.+ ġa 45/12
A.+ ım 30/5
A.+ ıñ 22/7
A.+ nıñ 2/19
A.+ sı 21/11

alma Elma
a. 11/7, 12/17, 15/9, 34/17
a.+ nı 60/9
a.+ sı 67/12

altı Altı
a. 14/17, 14/18

altın < *ET. altun* Altın
a. 83/19, 84/13, 84/14, 84/23, 84/24, 84/8, 85/4
a.+ a 85/8
a.+ ı 84/11, 84/26, 84/8, 85/10, 85/9
a.+ lar 85/18
a.+ ları 84/25, 85/16

altmış Altmış
a. 33/26, 35/23, 35/9, 5/10, 54/19

altun < *ET.* Altın
a. 45/9, 84/6
a.+ ları 83/25, 83/26

ʿ**ām** < *Ar.* Herkese ait, umuma mahsus

ḫāṣ-u ʿ. 48/21
ḳatl-ı ʿ. 41/19

āmāda < *Far.* Hazır
ā. 33/14

aʿmāl < *ET.* Emeller, istekler
nāme-i a.+ ın 43/20

amān < *ET.* güven, emniyet
a. 3/16, 4/10, 4/12, 4/14, 4/15, 4/5, 4/6, 4/8,
93/20
a.+ da 59/18, 86/26

ʿamel < *ET.* Bir maksatla yapılan iş, eylem
ʿa. 12/25, 46/3

ammā < *ET.* Ancak
a. 1/3

ʿām < *Ar.* Bütün
ʿa.+maya 45/2

añ akıl, zihin
a. 50/20

anı Onu
a. 74/19, 75/18

anıñ Onun
a. 77/16

añla - Anlamak
a.- dım 4/11
a.- yıp 74/1

ānt < *ET. and* Yemin
ā. 63/4

ʿār < *Ar.* Utanma, utanç
ʿa. 35/4, 7/17
ʿa.+ dan 19/3

ara Ara
a. 33/13, 46/12, 46/5
a.+ da 33/13, 79/24, 85/3
a.+ dan 79/23
a.+ mızda 60/13
a.+ nı 92/3
a.+ sında 32/15, 39/12

ārām < *Far.* Dinleme, durma
ā. 19/12, 86/1, 89/11, 96/12

ārāmlıḳ < *Far.*+*T.* Huzur
ā. 42/7

arbiʿa < *Ar.* Dört
süṭrāt-ı a. 25/3

ārı < *Ar.* Ayrı
ā. 12/6

ʿārī̄ < *Ar.* Çıplak
ʿa. 32/24

ārıḳ Ark
ā. 77/23, 84/10, 85/11
ā.+ lar 31/7, 73/1

arḳa < *ET.* Arka
a. 43/2
a.+ sında 75/22

ārmān < *Far.* Hasret, özlem
ā. 13/6, 16/13, 25/20, 3/10, 3/4, 3/6, 30/19, 32/18,
33/9, 38/13, 43/10, 51/13, 6/9, 67/6, 7/12, 83/4, 83/7,
87/4
ā.+ da 68/22
ā.+ dır 32/21
ā.+ ım 100/18, 37/7
ā.+ ıñ 18/17

arpa Arpa
a. 47/10

arpa-nān < *T.*+*Far.* Arpa ekmeği
a. 7/3

arrıḳlıḳ < *Far.* Zayıflık
a.+ ı 33/2

arslan < *ET.* Aslan
a. 22/16

ʿarş < *Ar.* Taht
ʿa.+ a 22/13, 70/16, 8/12, 9/9

art - Artmak
a.- ar 31/20

artdır - < *ET.art-* Arttırmak
a.- dıñ 11/20

ʿarż < *Ar.* Bir büyüğe sunma, arz etme

ʿa. 19/19, 59/14, 60/10, 70/10, 70/9, 73/11, 78/24, 79/5, 89/21, 92/13, 98/19
ʿa.+ a 75/24
ʿa.+ ım 15/24, 39/2, 68/8, 7/16, 79/1, 99/19
ʿa.+ ıñ 19/8, 59/8
ʿa.+ ın 73/13, 74/1, 74/2, 74/7, 74/9

arzān < *Far.* Ucuz
a. 45/19

ārzū < *Far.* Dilek
ā. 100/9, 29/25, 30/10, 81/17, 82/21, 93/10, 95/8, 96/10, 97/25
ā.+ sı 63/8

ārzūla - < *Far.+T.* İstemek, arzulamak
ā.- p 95/16

ārzūlı < *Far.+T.* İstekli, arzulu
ā. 30/18, 4/21, 5/13, 5/19

as - < *ET.* Asmak
a.- maz 97/8
a.- sañ 97/9

ʿaṣā < *Ar.* Baston
ʿa. 31/25, 62/1

āsān < *Far.* Kolay
ā. 30/20, 74/17

ʿasel < *Ar.* Bal
ʿa.+ den 10/15, 48/1

ʿāṣī < *Ar.* İsyan eden (kimse)
ʿa. 36/4

asıl - Asılmak
a.- an 81/5
a.- ıp 47/17

aṣl < *Ar.* Kök. kaynak
a. 100/2, 29/11
a.+ ı 79/9
a.+ ın 47/13, 79/11
a.+ ına 79/10, 81/12

aṣlā < *Ar.* Hiç bir zaman
a. 29/4, 32/15, 48/9, 77/12

aṣlī < *Ar.* Bir şeyin ana unsurunu teşkil eden, bünyesinin esâsını meydana getiren
a. 1/17, 77/22

āsmān < *Far.* Gök yüzü
ā.+ a 60/9
ā.+ da 5/14, 77/8
ā.+ dan 6/16

ʿaṣr < *Ar.* Zaman. devir
ʿa. 20/4, 54/19

Ast < *ET.* Alt
a.+ ına 71/5
a.+ ında 100/21, 45/13, 52/8, 67/21, 75/3, 75/5, 90/8

āsiyā < *Far.* Değirmen, su değirmeni

ā.+ dan 57/8

aş - < *ET.* Aşmak
a.- a 36/5, 44/18
a.- alı 53/12
a.- dı 88/5, 9/7
a.- dım 19/15, 89/12
a.- ma 21/22

aş Yemek. gıda
a. 53/18

a.+ ıñ 23/20

aşaḳ < *ET.* Aşağı
a. 76/15
a.+ da 97/14

aşʿār < *Ar.* Şiirler
a. 96/17

ʿāşıḳ < *Ar.* Aşık
ʿa. 17/20, 23/2, 34/3, 36/19, 37/23, 48/11, 48/17, 67/4, 67/6, 67/9, 89/5, 92/21, 92/22
ʿa.+ a 97/23
ʿa.+ da 90/23
ʿa.+ ım 67/2
ʿa.+ ıñ 87/14
ʿa.+ lar 11/10, 37/12, 37/25
ʿa.+ ların 37/22
ʿa.+ larıñ 66/15, 67/12, 87/7
ʿa.+ nı 37/21

ʿāşıḳlıḳ < *Ar.*+*T.* Aşık olma durumu
ʿa.+ ıñ 48/16

aşır - Aşırmak
a.- dı 94/18, 94/19, 94/22
a.- dım 14/13

āşiyān < *Far.* Ev, yuva
ā. 74/10
ā.+ ına 74/2

āşiyāna < *Far.* Ev, yuva
ā.+ si 74/13
ā.+ sin 74/8

āşkār < *Far.* Açık, belli
ā. 49/23, 86/25

āşnā < *Far.* Tanış, dost
ā. 76/19, 76/6, 80/18
ā.+ sı 80/4
ā.+ sına 80/5

āşnālıḳ < *Far.*+*T.* Dostluk
ā. 76/9
ā.+ a 76/16

at < *ET.* At
a. 32/10, 60/9
a.+ ıñ 55/23
a.+ ıñı 59/20
a.+ ını 59/22, 83/3, 83/4
a.+ lar 13/4, 44/15, 54/8

at - < *ET.* Atmak
a.- yança 19/1

ata < *ET.* Baba
a. 1/8, 2/7, 20/12, 24/12, 30/4, 51/1, 55/2, 63/12, 87/23
a.+ mdan 95/12
a.+ sı 57/7

ʿatā < *Ar.* Bağış
ʿa. 6/10

āteş < *Far.* Ateş
ā. 24/21, 74/13
ā.+ i 95/4

atlı Atlı
a. 40/16, 61/17

āvāra < *Far.* Avare
ā. 90/19, 93/1

āvāz < *Far.* Ses
ā. 14/20, 76/14
ā.+ ı 14/20, 71/14
ā.+ ıñ 71/17

avc < *Far.* Yüksek
a. 40/21, 41/8

ay < *ET.* Ay
a. 12/6, 16/22, 17/4, 29/1, 45/13, 52/12, 55/22, 56/5, 56/7, 63/18, 67/3, 78/25, 78/26, 81/26, 96/10, 99/9
a.+ a 77/8, 78/25, 9/22
a.+ da 49/12
a.+ dek 97/24
a.+ ıñ 30/20, 44/10
a.+ lar 55/11

a.+ lardan 55/11
a.+ ları 62/18

aya - Saklamak
a.- ma 23/20, 29/11, 82/23
a.- man 69/11
a.- maz 17/20, 88/17, 89/5
a.- mazdı 96/5

ayaḳ < *ET.adak* Ayak
a. 20/3
a.+ ı 21/21
a.+ ıña 20/24
a.+ lar 31/24

ʿ**ayāl** < *Ar.*Hanım, eş
ʿ**a.** 29/17, 60/14, 65/18, 68/5, 75/17, 75/23, 76/1, 80/19, 80/24, 80/4, 80/5, 80/9, 81/3, 81/4, 81/5, 81/6, 81/7, 83/24, 84/12, 84/16, 84/24, 85/6, 85/8
ʿ**a.+ a** 75/2, 81/4, 85/6
ʿ**a.+ ı** 74/21, 75/3, 80/13, 80/15, 81/1, 83/23, 86/13
ʿ**a.+ ım** 75/11
ʿ**a.+ ın** 68/3, 80/16
ʿ**a.+ ıñ** 74/23, 75/5
ʿ**a.+ ına** 84/15

ʿ**ayān** < *Ar.* Açık, belli
ʿ**a.** 18/6, 7/6, 85/16

āyanda < *Far*. Gelecek
ā. 45/21
ā.+ ġa 25/5
ā.+ nı 25/3

ʿ**ayb** < *Ar.* Kusur
ʿ**a.** 46/6, 66/8, 99/17
ʿ**a.+ dır** 46/6
ʿ**a.+ ını** 76/24

aydış - Birbirine söylemek
a.- anı 26/14
a.- ar 30/1
a.- dılar 51/18
a.- ma 91/1
a.- maḳ 23/13
a.- yar 52/17

āyet < *Ar.* Ayet
aḫbār-ı ā. 62/24

ayır - < *ET. adır*- Ayırmak
a.- dı 87/15

ayla - < *ET.ayla*- Dolaşmak
a.- p 34/25
a.- sa 53/2

aylan - Dolanmak
a.- an 97/21
a.- ar 23/11
a.- dım 13/21
a.- ıp 89/25

ʿ**ayn** < *Ar.* ع harfi
ʿ**a.** 10/16, 44/7

āyna < *Far.* Ayna
ā. 88/19, 88/20
ā.+ dır 25/6

ayra Ayrı
a. 16/6, 19/14, 29/22, 3/24, 30/6, 33/1, 38/16, 69/17, 87/4, 89/12

ayradüş - Ayrılmak
a.- mek 12/9

ayraḳ Uzak
a. 98/24

ayrıl - Ayrılmak
a.- ar 48/12
a.- dı 95/15
a.- dım 10/12, 10/16, 19/16, 30/7, 5/11, 5/13, 5/15, 5/17, 5/19, 5/7, 5/8, 5/9, 89/13
a.- ıp 38/10, 4/20, 4/21, 40/24, 8/17, 90/15
a.- man 6/14
a.- mana 14/21
a.- maz 12/14, 7/5
a.- sa 30/17, 30/18, 30/19, 30/21, 30/23, 30/25, 31/10, 31/2,

31/4, 31/6, 31/8

ayrılıḳ Ayrılık
a. 31/3, 4/13, 5/2, 92/23, 93/5
a.+ a 5/10
a.+ da 5/15, 97/5
a.+ dan 3/14, 39/6, 5/5

ayrılış - Ayrılmak
a.- ıp 51/4

ayrım Ayrı
a. 91/10, 91/16

ʿ**ayş** < *Ar.* Yaşayış
ʿ**a.** 35/24, 40/6
ʿ**a.- u** ʿ**işret** 64/5

ayt - Demek, söylemek
a.- an 31/18, 38/4, 44/21, 50/20, 56/2, 6/7, 95/6
a.- anım 98/10
a.- anıñ 31/9, 55/11
a.- anmı 58/18
a.- ar 66/6, 72/4
a.- arsıñ 3/9
a.- ay 30/2, 34/14, 34/15, 34/19, 35/2, 7/16, 86/15, 9/20, 9/21, 91/6
a.- ayın 28/17, 50/12, 51/20, 6/20, 60/16, 68/8, 75/12, 82/7, 85/17, 96/10
a.- ayın, 51/16
a.- dı 27/8, 42/3, 51/1, 51/15, 57/10, 57/12, 57/14, 57/16, 57/18, 59/12, 59/20, 60/11, 60/13, 61/16, 71/14, 71/20, 71/8, 73/10, 73/12, 73/16, 73/24, 76/23, 76/3, 77/10, 77/7, 78/26, 81/9, 82/10, 82/5, 84/16, 85/17, 85/18, 85/6, 86/13, 86/15, 86/20, 98/10
a.- dılar 60/1, 60/11, 70/15
a.- dım 59/13, 84/16
a.- dıñ 28/5, 48/15
a.- ıñ 28/19
a.- ıp 24/11, 24/13, 24/15, 24/17, 24/2, 24/3, 24/5, 24/7, 24/9, 3/9, 31/14, 51/23, 51/24, 52/12, 52/18, 53/12, 53/18, 53/6, 56/20, 64/21, 66/8, 79/4, 81/25, 84/15, 91/10, 91/16, 91/21, 91/22, 92/2, 95/25
a.- ıpdır 1/12, 92/20, 93/15, 94/5
a.- ma 29/17
a.- mana 82/20, 87/4, 91/24
a.- maz 72/5
a.- sadı 56/9
a.- sam 28/8

āz < *ET.* az
ā. 24/22, 25/10, 31/6, 35/16, 37/19, 41/15, 41/18, 63/9
ā.+ ı 22/11
ā.+ dır 21/12

āz - < *ET.* azmak
a.- ıp 8/20, 76/17, 87/17
a.- ıpdır 58/11

ʿ**aẕāb** < *Ar.* İşkence. üzüntü
ʿ**a.** 44/6, 73/25, 74/24, 74/9, 75/2

āzād < *Far.* Kurtulmuş, hür
ā. 12/20, 12/22, 20/12, 20/18, 20/19, 26/7, 40/1, 57/4, 68/5, 7/18, 8/14, 98/10

āzādlıḳ < *Far.T.*
ā. 20/11, 20/12, 20/8, 26/3, 26/4, 56/22
ā.+ a 20/17, 67/18

āzār < *Far.* İncitme
ā. 61/5
ā.+ a 90/19
ā.+ ı 12/7, 14/11
ā.+ lar 43/24

azaş - Yolunu kaybetmek
a.- dım 38/9, 46/9
a.- ıp 46/11, 46/8

āẕıḳlıḳ < *Ar.+T.* Yiyecek
ā. 41/10

ʿ**azīmet** < *Ar.* Gitme, gidiş
ʿ**a.** 79/11, 79/9

ʿ**azīz** < *Ar.* Değerli
ʿ**a.** 36/14, 40/12, 77/20, 78/20, 95/14, 95/22

ʿ**azm** < *Ar.* Niyet
ʿ**a.** 26/16, 94/12, 94/6

-B-

bāb < *Ar.* Bölüm
b.+ dan 20/23
b.+ ı 25/7, 45/20
b.+ ında 47/21, 5/14, 77/19

bābā Dede
b. 55/2
b.+ larım 2/7, 51/1
b.+ m 20/12, 40/22, 42/14, 42/3, 87/23
b.+ ñ 63/12
b.+ nıñ 42/13
b.+ sı 1/8

bāc < *Far.* Vergi
b. 41/12, 41/14

bād < *Far.* Rüzgar
b.+ a 100/14
b.+ ına 84/14
b.+ lar 26/9

bādām < *Far.* Badem
b. 12/17, 37/3, 97/18

bāġ < *Far.* Büyük bahçe
b. 32/19, 34/17, 37/6, 77/5
b.- ı seyrān 31/19
b.+ a 61/25, 77/4, 79/4
b.+ da 17/10, 19/23, 3/7, 36/24, 67/11, 67/20, 89/23, 90/3, 94/7
b.+ dan 48/3
b.+ ı 9/10, 30/9, 30/10, 54/23, 61/25, 77/3, 94/15
b.+ ım 17/14, 7/2, 88/24
b.+ ımda 36/15
b.+ ıñ 39/23, 93/23, 94/14, 94/16
b.+ ıña 39/11
b.+ ında 36/21, 37/4, 37/5, 37/8, 39/15, 39/17, 39/24, 40/1, 67/10, 8/14
b.+ ıñda 69/5
b.+ ıñdan 12/16
b.+ ından 17/12, 17/13, 88/23
b.+ ını 31/13
b.+ ınıñ 67/12
b.+ lar 67/7, 90/7
b.+ lara 74/12
b.+ larım 34/18
b.+ larımıñ 66/20
b.+ larıñdan 12/17

bāġ-bān < *Far.* Bahçivan
b. 39/11, 69/5
b.+ ıdır 94/14

bāġça < *Far.+T.* Bahçe
b.+ larımıñ 11/7

bağır < *ET.* Ciğer, bağır
b.+ ı 18/11, 98/2, 98/3
b.+ ım 11/19, 15/22, 19/5, 38/8, 4/1, 68/8, 79/5, 90/20, 95/10, 95/11, 98/11
b.+ ımı 92/12
b.+ ın 16/4, 81/19, 86/4
b.+ ıñ 67/9

bağla - Bağlama
b. 20/8
b.- dı 76/10, 84/9, 9/10, 95/11
b.- p 36/25, 50/1, 50/5, 56/22, 82/11, 96/20
b.- yıp 75/2

bağlan - Bağlanmak
b.- an 79/26
b.- dı 80/17
b.- ıp 19/5

bağlı Bağlı
b. 7/18, 80/1

bağşı Halk ozanı, saz şariri
b. 77/4

bahā < *Far.* Fiyet, paha
b. 38/4, 79/14

bahār < *Far.* Bahar, ilk bahhar

b. 100/11, 100/5, 22/1, 22/11, 22/2, 22/7, 22/8, 22/9, 63/18, 65/14, 66/23, 67/7, 72/13, 90/2
b.+ a 45/16
b.+ da 12/10, 63/17, 88/2
b.+ ım 100/10
b.+ ın 88/5
b.+ lar 63/19

baḫīllıḳ < *Ar.*+*T.* Bahillik, hasislik

b. 80/7

baḥr < *Ar.* Deniz
b.+ inde 18/15
b.+ ine 94/7
b.- ı vişāla 11/17

baḥş < *Ar.* bahis, lakırdı
b. 68/4

baḫt < *Far.* Baht, şans
b. 36/10, 54/23, 65/20
b.+ ı 26/12, 29/6
b.+ ım 72/17
b.+ ıñ 53/6, 70/2

baḳ - < *ET.* Bakmak
b. 48/8, 72/8
b.- anda 11/9, 37/19, 37/21, 9/24
b.- ar 38/7
b.- arlar 35/12
b.- ıp 71/18, 71/21, 74/14, 75/7, 85/20
b.- man 74/23
b.- marsıñ 87/8
b.- sañ 88/19, 92/10

bāḳī < *Ar.* Sonsuz
b. 2/17

baḳış - Bakışmak
b.- ıp 70/17

baḳḳa < *ET. kūrbaka* Kurbağa

b. 76/15, 76/16, 76/6, 76/8

bal Bal
b. 10/20, 36/17, 92/9, 94/17
b.+ a 47/23
b.+ dan 19/16, 31/6, 89/13, 9/14
b.+ ın 88/22
b.+ lar 22/3, 22/5

bāl < *Far.* Kanat
b. 76/13

bala Yavru, çocuk,
b. 60/7, 78/20
b.+ m 78/22, 82/9

bar < *ET. bar* Var, mevcut
b. 100/8, 22/14, 30/4, 31/22, 33/26, 34/4, 35/11, 35/5, 35/7, 37/18, 38/12, 38/5, 40/13, 47/15, 51/2, 54/11, 54/15, 55/15, 55/8, 56/9, 57/7, 60/14, 61/12, 64/7, 66/18, 67/12, 67/15, 69/13, 70/20, 71/16, 71/22, 76/23, 79/13, 81/16, 84/19, 85/25, 85/9, 86/15, 96/6, 97/17, 98/2
b.+ dır 3/16
b.+ ı 33/9, 49/5, 88/12
b.+ ım 19/22, 69/3, 89/16
b.+ ımı 38/15, 99/6
b.+ ın 11/7, 29/17, 49/19, 63/9, 98/19, 98/20
b.+ ına 24/10
b.+ ıñı 29/11, 97/7
b.+ ımı 94/1
b.+ lar 3/15
b.+ lara 4/7
b.+ mıḳa 71/14

b.+ tı 3/3, 77/15, 77/23, 78/16, 80/13, 82/12, 98/4, 98/6

bar - < *ET. bar-* Barmak
b. 58/12, 58/18, 59/3
b.- adır 63/1, 63/11, 63/13, 63/2, 63/3, 63/5, 63/7, 63/9
b.- alı 59/2, 70/14
b.- almaz 59/9
b.- an 41/17
b.- anda 49/16
b.- anına 80/3
b.- ar 46/19, 62/3
b.- arġa 13/23
b.- asam 55/13
b.- asañ 56/16
b.- ayın 4/18, 4/23, 5/2, 5/21, 5/6, 90/12, 90/13, 90/14, 90/16, 90/18, 90/20, 90/22, 90/24
b.- dı 50/24, 69/19, 74/12, 75/20, 75/24, 75/9, 76/25, 77/25, 77/26, 79/21, 79/4, 80/11, 81/7, 82/26, 84/12, 84/24, 84/6, 86/11
b.- dılar 81/20
b.- dım 16/15
b.- dır 57/5
b.- ġın 58/5, 58/6, 94/11, 94/6, 94/7, 94/9
b.- ıñlar 73/18
b.- ıp 13/26, 18/16, 38/17, 41/1, 42/11, 46/4, 57/17, 58/17, 59/11, 59/14, 60/3, 61/25, 7/16, 7/17, 71/16, 71/4, 73/14, 74/2, 74/9, 75/17, 76/21, 76/22, 77/4, 78/16, 79/2, 80/12, 80/3, 81/1, 81/9, 82/10, 84/10, 84/22, 85/12, 86/19, 93/19, 94/13, 94/15, 94/17, 95/9, 97/11
b.- ma 35/17, 59/17, 59/18
b.- malı 17/17, 89/2
b.- mañ 29/3, 72/12
b.- masa 81/18
b.- maz 18/15, 18/3, 29/25, 70/24, 70/6
b.- mazlar 72/9
b.- sa 25/2, 33/15, 63/23
b.- sam 46/17, 56/21, 57/16, 68/9
b.- sañ 29/14, 3/7, 79/3
b.- saña 35/3
b.- tı 73/9, 74/19, 74/21
b.- yar 11/22, 72/18, 83/11
b.- yor 83/14

barābar < *Far.* Beraber, denk

b. 3/2, 30/20, 5/4, 65/8, 67/17, 88/2, 94/16
b.+ ıñ 47/21, 48/5

barça Hepsi, bütünü
b.+ nı 35/21

bār-hā < *Far.* Defalarca
b. 40/21, 40/22

barıcı Varcı,
b. 32/13, 32/7, 32/8

barıl - Varılmak
b.- dı 81/22
b.- ġan 46/24

barı̄nçä Varınca
b. 2/8, 2/9

barlı Varlıklı, zengin
b. 88/11, 88/16

barmaḳ Parmak
nūk-i b.+ larıñ 10/23

bas - < *ET.* Basmak
b.- ar 1/21, 24/7, 49/14, 49/16, 49/4, 65/12
b.- ıp 14/7, 23/19, 42/15, 6/14, 90/5, 90/6

baş (1) < *ET.* Baş, kafa, kelle
b. 49/18, 6/11, 68/9, 7/5, 76/15, 78/9
b.+ a 20/20, 21/4, 34/24, 6/23, 60/16, 61/10, 61/12, 61/2, 61/4, 63/23, 96/16

b.+ dan 13/19, 2/15, 22/15, 24/14, 25/15, 25/17, 25/19, 25/21, 26/16, 26/17, 26/20, 27/12, 27/15, 27/3, 27/9, 28/12, 28/6, 28/9, 34/14, 43/13, 47/2, 6/20, 64/4, 65/21, 66/6, 9/1
b.+ ı 22/23, 33/15
b.+ ım 96/14
b.+ ıma 18/11, 18/13, 18/17, 18/7
b.+ ımdan 7/5
b.+ ımı 38/11
b.+ ıñ 17/23, 23/20, 86/26, 89/7
b.+ ına 23/15, 41/3, 70/12
b.+ ıña 39/18, 52/11, 54/11, 70/5, 78/9
b.+ ıñda 63/15, 63/16, 7/7
b.+ ında 34/20, 42/16, 77/21
b.+ ıñdan 35/1, 46/18, 46/20, 46/24, 47/4, 93/5
b.+ lar 79/22
b.+ ların 90/18

baş (2) Ön, uc
b.+ da 97/4

başar – Başarmak
b.- dı 34/25, 95/3

başçı Lider, önder
b. 93/3

başġa Başka
b. 13/3, 19/4, 2/16, 27/14, 28/12, 3/18, 47/13, 47/24, 51/10, 51/12, 51/13, 53/2, 61/17, 73/13, 87/7, 93/13, 94/3, 99/13, 99/7
b.+ dan 68/11
b.+ dır 47/10
b.+ lar 15/19, 69/18, 70/1, 73/10
b.+ lardek 37/8
b.+ ları 97/2
b.+ nı 80/7

başḳa Başka
b. 42/19

başla - Başlamak
b. 29/15, 98/12
b.- ndan 59/19
b.- p 97/13
b.- sam 4/18
b.- yın 63/2

başlı Başı olan (kimse)
b. 14/17

başlıḳ Başlık, reis
b. 53/3
b.+ ı 1/8

başsız Başsız
b. 41/3

bat - < *ET*. Batmak
b.- ar 8/13
b.- dı 52/9
b.- dılar 62/14
b.- ıp 5/11, 54/23, 64/8, 7/25
b.- man 68/17
b.- mıştır 5/18
b.- tı 55/23

bāṭıl < *Ar*. Boş, yalan
b. 29/3

bāṭın < *Ar*. İç, iç yüz
b.+ dan 25/1

batır - Batırmak
b.- dı 70/13
b.- dım 66/3, 99/9
b.- dıñ 58/2
b.- ın 58/18
b.- ıp 75/16
b.- maḳ 62/16

bāy < *ET*. Zengin
b. 100/21, 22/24, 23/3, 33/24, 41/6, 47/13, 51/1, 57/12, 60/16, 61/1, 62/21, 69/14, 69/16, 90/8, 94/19, 94/23
b.+ a 32/14, 62/11, 62/13, 62/15, 62/17, 62/19, 62/21, 62/23, 62/25, 62/8, 62/9, 68/16, 95/5

b.+ da 32/13
b.+ dan 22/22, 32/16
b.+ ıñ 22/15, 22/21, 57/8, 60/18, 98/16
b.+ lar 24/10, 53/11, 54/4, 60/11, 61/15, 61/8, 94/19
b.+ lara 4/8, 60/15
b.+ lardan 23/3
b.+ ları 60/6, 61/11, 62/18
b.+ larıñ 32/14, 50/25, 62/8

bayġuş Baykuş
b.+ lar 90/2

bāyiʿ < *Ar.* Satıcı
b. 76/24
bāy-lıḳ Zenginlık
b. 60/16, 61/10, 61/2, 61/4
b.+ ından 54/4

bayram Bayram
b.+ da 42/21, 49/12

bāzār < *Far.* Çarşı
b. 56/8, 75/9, 76/21
b.+ a 84/25
b.+ ına 72/5
b.+ ından 90/7

bāz-ḫāst < *Far.* Tahkik, hesap sorma

b. 24/5

baʿżı < *Ar.* Bazı, bir kısmı
b. 41/21, 60/13, 67/23
b.+ ları 97/15
b.+ larıñ 43/22

be < *Far.* Kelime başına getirilerek zarflar teşkil eden "ile, için, -e kadar, -e göre" anlamında ön ek.
b. 11/3, 20/21, 24/4, 24/7, 31/15, 39/6, 40/21, 41/8, 43/7, 53/17, 55/22, 56/7, 6/5, 66/21, 7/19, 72/2, 72/3, 72/6, 8/4

becer - Becermek
b.- dim 58/5

bed < *Far.* Kötü
b. 14/4, 21/3, 77/13, 86/6
b.+ den 85/22

beden < *Ar.* Beden, gövde
b. 14/18
b.+ e 89/3

bedev < *Ar.* Bir at cinsi, at
b. 13/4, 31/4

beg < *ET.* Bey
b. 33/24, 42/19
b.+ den 38/5
b.+ ler 95/20

begen - Beğenmek
b.- ip 6/1, 94/25

begenç Sevinç
b.+ inden 82/3

beglik Beylik
b.+ i 47/14

behişt < *Far.* Cennet
b. 14/8

behre < *Far.* Pay, hisse
b. 20/23

belā < *Ar.* Sıkıntı, keder
b. 22/23, 27/8, 60/16, 60/21, 61/10, 61/2, 61/4, 82/9, 88/6
b.+ dan 93/20
b.+ dır 52/11

belād < *Ar.* Şehirler
b.+ a 33/15

beled < *Far.* Yol göserici, tanıyan
b. 10/4

beledlik < *Far.*+*T.* Tanık, tanıyan
b.+ den 81/9

belend < *Far.* Yüksek

b. 20/2, 54/16, 78/24, 79/3
b.+ e 33/4, 6/25
b.+ i 32/24

belki < *Ar.+Far.* Belki, ancak
b. 17/20, 29/2, 30/4, 61/12, 63/10, 66/12, 80/15, 82/3, 86/2, 88/15, 89/5

belle - Bellemek
b.- p 74/11, 74/8

belli Belli
b. 40/6, 40/9, 44/15, 49/24, 91/21

bend < *Far.* Bağlama, bağlama
b. 26/4, 60/12, 67/19, 98/16, 99/11, 99/23
b.+ de 58/17
b.+ den 26/7
b.+ ler 50/18

ber - < *ET.* Bermek
b. 21/24, 3/18, 44/1, 5/6, 64/20, 64/21, 65/15, 65/21, 65/3, 65/9, 66/6, 75/17, 82/8
b.- amasañ 51/14
b.- ār 78/14
b.- ar 84/18, 84/5
b.- di 41/21, 47/12, 56/5, 70/15, 75/13, 78/12
b.- dim 25/8, 34/3, 76/3
b.- diñ 99/25
b.- en 76/2, 79/17, 82/6
b.- ende 15/5
b.- er 100/12, 29/7, 43/17, 43/20, 57/16, 57/17
b.- erin 60/1
b.- eyin 11/7, 11/8, 98/10
b.- äni 92/2
b.- äy 24/19
b.- gin 21/10, 3/11, 3/12, 3/13, 3/15, 3/17, 3/19, 3/21, 3/23, 3/25, 36/17, 4/2, 40/12, 40/8, 47/8, 57/20, 57/21, 58/15, 58/20, 58/21, 58/3, 58/9, 59/6, 71/7, 8/1, 8/11, 8/13, 8/15, 8/3, 8/5, 8/7, 8/9, 84/2, 91/21, ġarīb/lara
b.- iñ 56/10, 56/12, 56/14, 56/16, 56/3, 56/4, 56/6, 56/8, 71/23, 73/25, 74/8, 75/11, 78/24
b.- ip 15/15, 30/12, 35/14, 35/8, 36/7, 43/23, 44/3, 45/1, 52/2, 63/11, 66/13, 73/24, 75/14, 75/16, 78/23, 86/4, 94/23, 94/24, 95/9, 97/4
b.- ipdir 43/14
b.- me 57/1
b.- medi 81/3
b.- meli 17/19, 89/4
b.- mese 57/16
b.- mez 31/24, 48/13, 62/11
b.- mäñ 61/5
b.- män 80/7
b.- mäne 91/18
b.- mänä 82/14
b.- se 13/6, 23/18, 45/16, 74/25
b.- sem 24/11, 24/13, 24/15, 24/17, 24/2, 24/3, 24/5, 24/7, 24/9, 48/7, 56/20, 78/22
b.- señ 51/14
b.- sin 49/8
b.- siñ 82/6
b.- ürsen 69/6
b.- yār 71/5
b.- yär 25/1
b.- yor 48/10

berāder < *Far.* Erkek kardeş
b. 57/9
b.+ im 95/22

ber-bād < *Far.* Perişan, harap
b. 8/15, 81/24, 92/17, 93/2

ber-cāy < *Far.* Yerinde,
b. 14/1, 29/1

bergi Vergi
b.+ leri 51/7

beril - Verilmek
b.- mecek 62/23, 94/25

ber-ḳarār < *Far.+Ar.* Kararlı, daimi

b. 54/9

ber-pā < *Far.* Ayakta, ayak üzerinde

b. 40/23

bes < *Far.* Yeter
b. 13/8, 48/19, 74/10, 88/20
b.+ dir 11/23, 31/9, 62/24

besterī < *Far.* Yatakta yatan hasta
b. 56/13

beşer < *Ar.* İnsan
b.+ de 5/14
ḫayr-ül b. 27/8

beşik < *ET.* Beşik
b.+ de 21/11

beter < *Far.* Daha çok, daha fazla
b. 100/3, 31/20, 45/5, 51/23

beyān < *Ar.* Anlatma, açıklama
b. 18/6, 24/8, 28/18, 50/13, 60/17, 73/13, 73/15, 73/19, 74/1, 74/7, 74/9, 76/2, 80/16, 80/24, 81/10, 81/25, 81/6, 81/8, 82/15, 82/5, 82/7, 85/15, 85/16, 85/17, 85/19, 85/21, 85/3, 85/5, 86/14, 86/16, 86/18, 86/20, 91/12, 98/20, 98/21

beyit < *Ar.* Beyit
b. 96/19

beytüʾlaḥazen < *Ar.* Kederler evi, dünya
b. 23/17

beze - Bezemek, süslemek
b.- yip 11/10

bezen - Bezenmek, süslenmek
b.- dim 33/24

be-zūr < *Far.* Zorla
b. 11/14

bäri < *ET. berü* Beri
b. 2/6, 54/20, 54/25, 57/11, 57/8, 59/15, 6/14, 67/19

bäş < *ET. biş* Beş
b. 20/4, 41/16, 60/8, 97/26
b.+ e 63/20, 63/23
b.+ ä 13/15, 13/16
b.+ ime 2/8

bī-ʿār < *Far.+Ar* Utançsız,
b. 100/21

bī ārmān < *Far.* Umutsuz, pişman
b. 19/23, 89/23

bī-bahre < *Far.* Faydasız
b. 45/14

bī-çāre < *Far.* Çaresiz, zavallı
b. 60/5, 75/3, 75/7, 94/20

bī-dād < *Far.* Zulüm, eziyet
b. 30/14, 98/11

bīdār < *Far.* Uyanık
b. 12/10, 78/4

bī-derek < *Far.+T.* Boş, Boşuna
b. 50/20, 8/20

bī-ġam < *Far.* Gamsız**,** kaygısız
b. 34/21, 44/16, 75/21
b.+ da 54/23

bīgāne < *Far.* Yabancı
b. 68/18

bī-ġayġı < *Far.+T.* Kaygısız,
b. 7/15

bī-gümān < *Far.* Şüphesiz
b. 14/22

bī-ḫabar < *Far.+T.* Habersiz
b. 55/19, 76/8

bī-ḥisāb < *Far.+Ar.* Hesapsız, sayısız

b. 14/11

bī-hūde < *Far.* Beyhude, boşuna
b. 33/10, 33/4, 44/7

bī-hūş < *Far.* Sersem, şaşkın
b. 43/16

bī-hūşlıḳ < *Far.T.* Sersemlik, şaşkınlık
b.+ da 99/3

bī-ʿilm < *Far.+T.* İlimsiz
b. 95/2
b.+ den 20/10
b.+ ler 20/21, 50/16, 50/6

bī-kār < *Far.* İşsiz
b. 2/11, 20/11

bī-ḳarār < *Far.+Ar.* Karasız
b. 19/1, 56/18

bī-kāre < *Far.* İşe yaramaz
b. 88/1

bīl < *ETi. bil* Bel
b. 20/8, 37/20
b.+ de 18/12
b.+ den 37/18
b.+ e 84/9
b.+ im 90/15
b.+ inden 84/11
b.+ ine 37/24
b.+ iñi 82/11
b.+ ler 17/9, 36/16
b.+ lere 17/18
b.+ leri 12/17, 18/8, 34/19
b.+ leriñ 31/16, 48/2, 96/20
b.+ li 14/16

bīlli Belli
b. 11/12, 14/18, 9/16, 97/19

bī-maḥal < *Far.Ar.* Yersiz
b. 42/10

bī-mazā < *Far.* Lizzetsiz
b. 74/25

bī-mudār < *Far* Yüze gülmemek
b. 19/12, 19/2, 89/11

bī-naẓīr < *Far.Ar.* Benzersiz
b. 85/25

bī-neñ < *Far.* Şöhretsiz
b. 100/21

bī-oylav < *Far.T.* Düşünmeksizin
b. 7/15

bī-pervāy < *Far.* Pervasız, korkusuz
b. 75/21

bī-peyān < *Far.* Sonsuz
b. 47/14

bī-pūl < *Far.Ar.* Parasız
b. 8/22

bī-rīyā < *Far.Ar.* Riyasız
b. 24/11

bīrūbār < *Far.Ar.* Kalabalık
b. 34/5, 35/13
b.+ ım 45/2

bī-ṣabrlıḳ < *Far.Ar.+T.* Sabırsızlık
b. 27/3

bī-san < *Far.T.* Sansız, işe yaramayan (kimse)
b. 6/20, 62/14

bī-şek < *Far.Ar.* Şüphesiz
b. 69/6

bī-tāḫīr < *Far.Ar.* Hemen, geciktirmeden
b. 36/20

bī-ṭāḳat < *Far.Ar.* Takatsiz, güçsüz
b. 80/22

bī-ūr < *Far.+T.* Uğursuz

b. 22/20

bī-vafāʾ < *Far.Ar.* Vefasız,
b. 47/2, 47/6

bī-vaḫt < *Far.*+*Ar* Vakitsiz, zamansız

b. 80/1

bī-zār < *Far.* Bıkmış, usanmış
b. 23/2, 6/17, 61/12, 7/11, 7/4, 88/15

bī-ẕekāt < *Far.*+*Ar.* Zekatsız
b. 35/17

bi ب harifi
b. 43/14, 9/24

biç - < *ET. Bıç*- Biçmek
b.- erler 63/5

bil - < *ET.* Bilemk
b. 31/12, 39/11, 39/9, 47/17, 61/1, 83/13
b.- di 80/3
b.- digiñçä 65/21
b.- dim 3/10, 48/16, 53/8, 58/11, 59/2, 7/5, 71/9, 97/5
b.- emdi 69/17, 79/20
b.- en 55/14, 71/18, 71/8
b.- eni 71/1, 71/11, 71/13, 71/15, 71/17, 71/19, 71/2, 71/21, 71/23, 71/25, 71/3, 71/5, 71/7, 71/9
b.- enimçe 28/18
b.- enlere 91/24
b.- enni 73/11
b.- er 78/6, 96/7
b.- ersen 57/15
b.- gil 1/3
b.- iñ 17/21, 50/17, 89/6
b.- ip 12/3, 38/2, 39/5, 39/8, 46/14, 47/15, 47/5, 56/9, 66/14, 7/21, 73/22, 76/3, 79/16, 86/2, 88/19, 95/18
b.- lip 83/13
b.- medi 18/19, 18/20, 18/22, 18/24, 19/4, 19/6, 19/8
b.- medim 46/2, 52/5, 55/22, 7/13, 7/15, 7/17, 7/19, 7/21, 7/23, 7/25
b.- megim 91/4
b.- mek 88/4
b.- men 7/1
b.- merin 55/13
b.- mese 83/11
b.- mesin 73/16
b.- meyin 38/9, 63/6
b.- mez 32/24, 32/25, 33/1, 38/3, 45/10, 45/18, 47/13, 49/6, 49/7, 50/19, 55/3, 66/16, 99/8
b.- mezden 82/4
b.- mezdi 51/5, 75/4
b.- män 14/15, 14/5, 16/20, 46/17, 51/7, 64/8, 67/21, 72/11, 75/21, 83/6, 92/3, 94/20, 99/3
b.- mäne 76/11, 88/9
b.- miyär 24/14, 51/11, 51/12, 51/17, 51/8
b.- myin 33/8
b.- se 49/6, 67/24, 68/4, 75/12
b.- señ 11/5, 31/10, 37/15, 38/16, 38/4, 45/9, 57/21, 74/17
b.- señiz 61/16
b.- yärsiñ 59/13

bilbil < *Far. Bulbul* Bülbül
b. 14/20, 16/3, 23/6, 67/11, 86/7, 88/3, 90/4, 92/11, 94/13
b.+ dek 39/12
b.+ i 17/3, 2/4, 67/9, 93/23
b.+ ler 17/10, 30/23, 63/17, 90/2

bildir - Bildirmek
b.- almay 92/3
b.- di 98/22
b.- ip 73/21
b.- mäyin 79/18
b.- señ 55/6

bile < *ET. il*- İle
b. 10/6, 31/22, 31/23, 36/21, 36/22, 4/11, 42/14, 42/7, 42/8, 45/13, 56/24, 59/17, 59/18, 59/9, 63/18, 64/1, 67/11,

67/3, 69/11, 69/2, 69/4, 69/7, 70/12, 73/12, 75/22, 79/2, 79/22, 81/19, 81/20, 85/3, 88/2, 93/18, 93/7, 94/12, 97/18

bilebil - Bilebilmek
b.- mezler 100/9

bilek < *ET.* Bilek
b.+ in 22/21

bileleş - Birleşmek, birlik olmak
b.- ip 84/17

bilen < *ET. il-* İle
b. 10/26, 100/24, 100/6, 11/10, 11/12, 11/14, 11/16, 11/17, 11/18, 11/20, 11/22, 11/24, 11/4, 11/5, 11/6, 11/8, 12/22, 12/24, 13/10, 13/11, 13/12, 13/14, 13/16, 13/18, 13/20, 13/22, 13/24, 13/26, 14/2, 15/19, 15/20, 16/15, 17/19, 19/1, 2/18, 2/5, 2/7, 23/10, 23/20, 23/3, 23/7, 24/15, 24/3, 26/14, 26/19, 27/11, 28/19, 28/20, 29/15, 29/6, 3/5, 3/6, 3/8, 3/9, 30/1, 30/14, 30/15, 30/20, 30/24, 30/25, 30/9, 31/21, 31/5, 31/6, 32/10, 32/11, 32/12, 32/17, 32/4, 33/10, 34/1, 34/10, 34/16, 34/2, 34/22, 34/8, 34/9, 35/11, 35/19, 35/25, 37/16, 37/17, 37/18, 37/20, 37/22, 37/24, 37/3, 38/1, 38/3, 38/5, 4/16, 41/24, 43/13, 44/10, 44/9, 46/13, 46/23, 47/1, 47/11, 47/13, 47/15, 47/17, 47/19, 47/23, 47/7, 47/8, 47/9, 48/1, 5/12, 50/22, 50/5, 51/14, 52/11, 52/12, 52/14, 55/2, 57/24, 57/6, 59/11, 59/2, 60/12, 60/8, 61/18, 61/25, 61/6, 62/14, 62/5, 63/15, 64/18, 64/5, 69/12, 70/1, 70/19, 70/6, 71/24, 71/25, 71/8, 71/9, 72/10, 72/11, 72/7, 74/9, 75/17, 76/1, 76/11, 76/13, 76/15, 76/17, 76/19, 76/24, 76/5, 76/6, 76/7, 76/9, 77/26, 77/5, 79/2, 79/23, 79/25, 8/4, 80/14, 80/18, 80/24, 81/6, 81/7, 82/13, 82/19, 82/24, 82/25, 82/26, 83/10, 83/11, 83/12, 83/14, 83/18, 83/19, 83/2, 83/4, 83/6, 83/8, 84/21, 86/9, 87/10, 89/4, 9/12, 90/13, 90/7, 92/18, 93/14, 94/10, 94/11, 94/19, 94/21, 94/24, 94/4, 95/3, 96/10, 96/12, 96/18, 96/19, 98/11, 98/15, 98/20, 99/15, 99/7

biliş Bildik, tanıdık
b.+ e 94/8

bilmezlik Bilmezlik, bilmemeklik
b. 39/8

binā < *Ar.* Bina, yapı
b.+ lar 34/5

bir < *ET.* Bir
b. 1/10, 1/11, 1/14, 1/17, 1/19, 1/22, 1/23, 1/9, 10/10, 100/23, 100/24, 100/8, 11/13, 11/14, 11/15, 11/2, 11/4, 11/5, 11/8, 12/19, 13/1, 13/17, 13/19, 13/3, 14/10, 14/17, 14/19, 14/4, 14/6, 14/9, 15/13, 15/15, 15/16, 15/2, 18/17, 18/2, 18/4, 19/10, 19/14, 2/11, 2/12, 2/21, 20/16, 21/11, 21/25, 21/9, 22/16, 22/17, 22/21, 22/22, 23/1, 23/8, 24/22, 24/23, 25/14, 25/6, 25/9, 26/3, 28/11, 28/17, 29/12, 29/14, 29/18, 29/19, 29/22, 29/5, 3/23, 3/7, 30/1, 30/18, 31/12, 32/12, 32/22, 32/23, 32/3, 32/5, 33/1, 33/11, 33/12, 33/13, 33/23, 33/24, 33/6, 33/8, 34/1, 34/10, 34/14, 34/22, 34/3, 34/5, 34/6, 34/7, 34/8, 35/10, 35/25, 35/5, 35/6, 35/7, 36/15, 36/19, 36/4, 37/13, 37/25, 38/10, 38/14, 38/15, 38/16, 38/18, 38/2, 38/20, 38/7, 38/8, 39/15, 39/17, 4/18, 4/22,

40/5, 40/9, 41/1, 41/18, 41/22, 41/23, 41/5, 42/13, 42/15, 42/17, 42/19, 42/24, 42/25, 42/7, 43/1, 43/16, 43/22, 43/6, 44/22, 45/1, 45/12, 45/16, 45/6, 46/8, 47/16, 47/18, 47/22, 47/9, 48/22, 48/6, 48/8, 49/14, 49/21, 5/1, 5/10, 5/13, 5/4, 50/24, 51/18, 51/2, 51/3, 51/8, 51/9, 52/2, 53/12, 54/11, 54/6, 54/7, 54/8, 54/9, 55/10, 55/8, 56/1, 56/12, 56/14, 57/17, 57/20, 57/7, 57/8, 57/9, 6/18, 6/20, 6/24, 60/11, 60/12, 60/15, 60/16, 60/18, 60/23, 60/9, 61/1, 61/11, 61/14, 61/16, 61/17, 61/19, 62/11, 62/19, 62/20, 62/6, 63/2, 63/4, 64/18, 65/17, 65/8, 66/2, 67/1, 67/10, 67/18, 67/2, 67/3, 67/4, 67/5, 67/7, 67/9, 68/2, 68/6, 69/13, 69/14, 69/15, 69/16, 69/4, 7/14, 7/2, 7/20, 7/25, 7/8, 7/9, 70/21, 70/3, 70/5, 71/13, 71/3, 72/10, 72/7, 73/12, 73/14, 73/15, 73/22, 73/7, 73/9, 74/10, 74/14, 74/16, 74/19, 74/21, 74/4, 74/6, 74/7, 75/1, 75/13, 75/17, 75/19, 75/22, 75/26, 76/21, 76/22, 76/23, 76/25, 76/6, 77/15, 77/17, 77/2, 77/20, 77/23, 77/25, 77/3, 78/16, 78/17, 78/3, 78/9, 79/13, 79/14, 79/15, 79/21, 79/4, 8/19, 80/13, 80/4, 80/5, 81/14, 81/15, 81/16, 81/20, 81/22, 81/24, 81/3, 82/1, 82/12, 82/25, 82/26, 82/7, 83/1, 83/16, 83/19, 83/20, 83/21, 83/22, 83/26, 84/1, 84/10, 84/13, 84/18, 84/19, 84/9, 85/1, 85/11, 85/15, 85/25, 85/7, 85/9, 86/1, 86/15, 86/16, 86/4, 86/5, 86/9, 88/13, 88/3, 89/10, 89/12, 9/13, 9/17, 9/23, 91/3, 92/14, 92/19, 92/7, 93/13, 93/18, 93/5, 95/10, 95/16, 95/21, 95/23, 95/4, 95/7, 96/3, 96/5, 97/1, 97/10, 97/11, 97/17, 98/12, 98/2, 98/4, 98/6, 99/2, 99/23

b.+ den 71/12, 73/9

b.+ dir 21/25

b.+ i 32/12, 33/13, 33/15, 73/10

b.+ in 24/8, 49/7

birbir Biribir, tek tek

b. 34/14, 34/15, 35/2, 59/11, 76/2, 81/25, 82/15, 86/16, 86/20, 86/21

b.+ i 79/22

b.+ in 31/3, 47/22

b.+ ine 70/17, 83/5

b.+ ini 31/2, 81/18

b.+ iniñ 42/6

birden Birden, ansızın

b. 52/17, 78/4, 8/8, 80/17, 80/22, 84/26

birek Biricik

b.+ i 98/9

biri Bir kimse, herhangi bir şahıs

b. 56/9, 58/12, 60/13, 61/16, 61/17, 64/12, 66/15, 71/14, 73/17, 75/25, 76/7, 80/2, 83/22, 88/14

b.+ n 51/23, 51/24, 52/12, 52/18, 53/12, 53/18, 53/6, 58/2, 76/7

b.+ ni 51/16

b.+ si 58/21, 69/19, 95/4

birik - Birikmek, toplanmak

b.- en 84/8

b.- ip 35/10, 42/9, 94/19

birleş - Birleşmek

b. 26/9, 90/11

b.- iñler 22/11, 26/6

b.- ip 60/17

birleşi Birlik

b. 60/19

birleşik Birlik
b. 50/21, 60/19, 65/11
b.+ de 65/14, 65/5, 65/8
b.+ den 50/14, 50/18, 61/23
b.+ i 50/12, 50/13, 50/15, 50/17, 50/19, 50/21, 50/23
b.+ iñ 62/3

birlik Birlik
b. 24/12, 26/10, 26/8, 61/23, 61/9, 62/2, 70/22
b.+ de 40/1
b.+ e 50/22
b.+ iñ 20/6

biryān Kebap, kebap edilmiş
b. 15/10, 15/22, 36/19, 38/13, 62/10, 75/20, 86/4, 86/9, 92/12, 99/10

Bismil < *Ar.* Kesilmiş, boğazlanmış hayvan
murġ-ı b. 99/4

biş - < *ET. bış*- Pişmek
b.- di 88/7
b.- dim 19/14, 89/19
b.- ene 64/16
b.- ip 76/2, 94/15, 98/18

bit - < *ET. büt*- Bitmek, sona ermek
b.- dim 34/7
b.- en 90/7
b.- er 7/10
b.- mesi 8/22
b.- mez 31/6, 50/20, 7/21

bitger - Bitirmek, tamamlamak
b.- ip 74/11

bitir - Bitirmek, tamamlamak
b.- dim 99/13
b.- gin 29/19
b.- mez 35/10

biz < *ET.* Biz
b. 25/16, 40/22, 41/2, 45/14, 54/23, 73/12
b.+ den 20/12, 34/17, 4/1, 4/7, 51/20, 51/21, 52/15, 52/3, 52/9, 53/9, 55/7, 56/11, 61/14, 64/13, 93/17, 94/8
b.+ e 10/7, 22/3, 22/5, 30/11, 39/9, 45/16, 52/8, 54/19, 56/19, 57/3, 70/15, 8/11, 8/9, 95/11, 96/24
b.+ i 11/6, 15/18, 57/21, 95/2, 97/2
b.+ iñ 20/17, 20/2, 20/3, 70/15
b.+ iñkide 6/15
b.+ ler 4/10, 4/5, 4/6, 4/9, 53/11, 54/20, 56/19, 60/20, 60/22, 70/16, 70/18, 85/7, 94/10
b.+ lerge 51/3
b.+ leri 4/10, 72/23, 87/11
b.+ leriñ 54/25, 60/13
b.+ ni 18/22

boğuz < *ET.* Boğaz
b.+ dan 83/26

bol - < *ET.* Olmak
b. 11/24, 32/9, 38/18, 39/21, 40/10, 71/7, 79/2, 85/22, 85/23, 92/5, 92/6, 95/19, 98/24
b.- abilän 40/6
b.- an 16/4, 35/11, 39/9, 48/17, 51/3, 54/22, 59/11, 72/21, 79/7, 84/8, 85/8, 9/12
b.- anda 1/21
b.- andır 8/22
b.- anını 60/11
b.- anlar 41/19, 43/19
b.- anlığına 4/11
b.- anyoḳ 64/12
b.- ar 13/2, 21/7, 25/17, 28/11, 29/22, 29/23, 29/25, 30/10, 30/12, 30/14, 30/16, 30/2, 30/4, 30/6, 31/20, 39/17, 43/18, 43/24, 43/25, 45/17, 50/19, 53/8, 55/16, 55/17, 55/25, 57/23, 6/1, 6/18, 6/2, 63/10, 63/21, 64/17, 65/17, 65/20, 67/2, 67/3, 67/5, 68/1, 69/2, 7/8, 72/21, 72/22, 72/7, 78/5,

78/9, 88/11, 88/12, 91/13, 93/7, 99/21
b.- ardı 97/12
b.- arı 79/6
b.- arlar 44/15, 88/15
b.- armıḳa 65/20
b.- arsen 24/18, 24/19, 24/20, 24/22, 24/24, 25/10, 25/2, 25/4, 25/6, 25/8
b.- arsıñ 47/1
b.- ayarsa 33/13
b.- ayın 39/2, 49/22, 92/8
b.- caḳ 51/15, 53/8, 60/13, 71/19
b.- caḳdır 54/16
b.- dı 10/16, 100/13, 13/15, 14/15, 14/24, 16/16, 17/10, 17/12, 17/13, 17/23, 18/4, 2/10, 20/5, 22/11, 22/3, 22/5, 22/7, 27/11, 27/17, 3/22, 3/23, 30/8, 34/18, 34/20, 34/21, 36/15, 37/12, 37/13, 40/20, 40/24, 41/11, 41/16, 41/17, 41/19, 41/2, 41/22, 41/3, 41/4, 41/6, 41/8, 42/14, 42/5, 45/14, 45/3, 45/4, 51/13, 53/18, 53/5, 54/1, 54/21, 55/10, 55/12, 56/11, 56/5, 6/11, 6/16, 60/18, 63/8, 66/23, 68/12, 7/5, 72/1, 72/2, 72/3, 74/25, 75/26, 76/22, 77/6, 78/20, 8/11, 80/9, 82/14, 82/16, 84/4, 85/15, 85/6, 86/7, 87/2, 87/3, 88/18, 9/13, 90/17, 93/1, 93/2, 95/18, 95/9, 98/15, 98/8, 98/9
b.- dıḳ 20/17, 25/16, 45/14, 45/15, 54/20, 61/6, 8/10
b.- dılar 41/2, 43/3, 54/4, 61/15
b.- dım 11/15, 11/21, 13/12, 13/20, 14/6, 17/11, 17/15, 17/17, 17/19, 17/21, 2/12, 2/17, 2/19, 2/21, 2/9, 32/5, 32/14, 34/1, 36/24, 4/6, 56/18, 66/19, 68/14, 7/16, 7/18, 8/15, 88/21, 88/22, 88/23, 88/25, 89/2, 89/4, 89/6, 89/8, 9/18, 9/19, 91/19, 91/25, 93/16, 93/17, 93/18, 93/19, 93/21, 93/23, 93/25, 94/2, 96/13, 96/15
b.- dıñ 49/23
b.- ġıl 1/3
b.- ġın 18/16, 4/10, 4/12, 4/14, 4/15, 4/3, 4/5, 4/6, 4/8, 45/1, 49/24, 52/11, 59/18, 60/3, 82/11, 90/10, 93/12, 94/12
b.- ıñ 75/19, 93/16, 93/17, 93/19, 93/20, 93/21, 93/23, 93/25, 94/2
b.- ıp 39/6, 94/25
b.- ıpdır 75/8
b.- ışa 68/14
b.- ışıñ 10/8
b.- ışın 24/2
b.- ışlıġı 68/1
b.- ma 21/1, 29/7, 32/11, 32/13, 32/15, 32/17, 32/19, 32/7, 32/8, 32/9, 44/5, 58/20, 72/19, 86/25
b.- madı 26/19, 33/18, 33/19, 33/20, 33/22, 33/24, 33/26, 34/10, 34/12, 34/2, 34/4, 34/6, 34/8, 55/9, 90/13
b.- maġın 20/19, 45/8
b.- maḳ 26/7, 53/9
b.- mañ 72/12
b.- man 74/25, 77/22, 81/15
b.- masa 14/13, 2/18, 30/22, 30/23, 31/8, 32/20, 32/21, 32/22, 32/24, 33/1, 33/11, 33/13, 33/15, 33/17, 33/3, 33/5, 33/7, 33/9, 49/10, 53/12, 60/12, 67/8, 78/10, 8/20, 91/15, 91/16, 91/22, 96/12, 99/17
b.- masın 26/6, 73/16
b.- mayın 92/5, 98/17
b.- mayışıñ 10/22
b.- maz 12/14, 12/23, 22/18, 22/19, 24/11, 24/13, 24/15, 24/17, 24/2, 24/3, 24/5, 24/7, 24/9, 28/20, 28/5, 30/25, 33/13, 39/8, 44/3, 47/14, 47/19, 48/4, 49/12, 49/13, 5/14, 50/16, 52/14, 54/24, 59/15, 59/8, 62/8, 65/14, 76/19, 86/1, 88/10, 88/12, 91/24, 96/12
b.- mışam 14/10

b.- mıyar 60/2
b.- sa 1/18, 11/8, 12/25, 13/1, 13/26, 13/4, 17/20, 2/18, 20/22, 21/23, 21/3, 22/16, 22/17, 22/18, 22/23, 22/8, 23/12, 23/21, 24/20, 25/4, 26/8, 27/8, 28/15, 29/15, 29/3, 29/6, 31/5, 32/18, 33/14, 33/6, 35/11, 35/8, 38/17, 39/9, 45/3, 50/17, 52/14, 52/15, 53/18, 56/23, 57/14, 59/13, 59/14, 60/16, 60/21, 60/7, 61/10, 61/2, 61/4, 62/1, 67/17, 68/6, 69/1, 69/5, 72/20, 78/19, 78/24, 8/10, 8/19, 82/22, 87/12, 88/11, 89/5, 90/11, 90/2, 93/17, 99/17
b.- salar 51/9
b.- sam 100/18, 19/16, 20/16, 37/8, 56/24, 59/5
b.- sañ 100/17, 19/20, 29/8, 34/22, 35/9, 36/13, 38/3, 48/19, 48/22, 55/17, 61/21, 66/18, 88/13, 88/15, 88/16, 89/15, 90/9, 92/6, 95/20
b.- sañız 97/12
b.- satı 71/14
b.- sın 100/11, 14/1, 19/20, 23/12, 23/17, 29/10, 29/8, 36/14, 37/11, 37/13, 37/15, 37/2, 37/3, 37/5, 37/7, 37/9, 40/7, 74/17, 82/8, 82/9, 97/22, 97/24, 97/26
b.- sun 21/8, 89/15
b.- uban 23/6, 23/7
b.- uñ 29/1
b.- up 1/10, 1/11, 1/14, 1/5, 12/2, 15/16, 15/5, 17/6, 18/15, 19/18, 20/12, 20/15, 20/7, 20/9, 23/8, 24/19, 24/20, 25/2, 25/6, 25/8, 27/15, 31/1, 31/2, 31/4, 33/17, 33/24, 34/11, 34/12, 34/3, 34/7, 4/12, 40/23, 41/23, 41/26, 41/5, 42/13, 43/16, 43/6, 45/12, 46/16, 46/17, 46/18, 46/20, 46/22, 46/24, 47/16, 47/2, 47/4, 47/6, 49/19, 49/4, 49/5, 51/16, 51/4, 56/11, 56/8, 60/14, 60/5, 61/14, 62/10, 63/13, 63/6, 64/6, 65/14, 68/17, 68/18, 68/19, 69/14, 7/1, 7/11, 7/14, 7/25, 7/4, 70/12, 70/9, 71/7, 72/14, 72/18, 73/1, 73/18, 75/9, 76/18, 76/6, 76/9, 77/2, 77/24, 79/15, 79/7, 8/14, 8/23, 80/17, 80/22, 82/25, 83/18, 83/25, 83/5, 83/6, 83/9, 85/1, 85/3, 86/11, 86/17, 86/3, 88/13, 88/3, 89/14, 9/8, 90/4, 92/10, 92/11, 94/13, 95/10, 96/21, 99/18
b.- updır 16/2, 97/11
b.- updur 16/15
b.- yars 60/22
b.- yor 1/13

bolış Oluş
b. 55/23
b.+ ıñ 55/15, 55/23

boluş - Oluşmak
b.- ıp 83/9

borç < *Soğd.purç* Borç
b.+ ı 21/16

bostān < *Far***.** Gül bahçesi
b. 31/13
b.+ dan 48/18

bōş < *ET***.** *bōş* Boş
b. 30/23

boy Boy
b.+ ı 83/17
b.+ larıñ 48/2

boya - Boyamak
b.- maz 88/17

boyla - Boylamak
b.- p 100/1, 90/21

boyun Boyun
b. 53/9
b.+ ına 51/6
b.+ uma 12/16
b.+ uñ 13/25

b.+ un 16/14, 16/6, 96/5
b.+ uña 37/6
b.+ uñdan 62/5

boz - < *ET*. *buz-* Bozmak
b.- ıp 97/15

bozıḳçılıḳ Bozukluk
b. 41/11

bozla - Alçak sesle böğürmek
b.- rın 11/20
b.- p 20/5

bozuḳ Bozuk
b. 30/8
b.+ dır 44/17

bozuḳlıḳ Bozukluk
b. 41/9

bozul - Bozulmak
b.- ıp 70/24
b.- maz 35/6, 39/10

bök - < *ET*. Atlamak
b.- ip 32/2

böl - < *ET*. Bölmek
b.- üp 97/15

böri < *ET.kūrt* Kurt
b.+ ler 99/18

böyle Böyle
b. 21/22, 24/22, 27/3, 39/21, 46/9, 48/10, 49/8, 55/16, 55/25, 55/9, 64/14, 66/19, 92/20, 92/7

bu Bu işaret zamiri
b. 100/1, 100/14, 100/15, 11/18, 11/3, 11/7, 12/7, 15/10, 16/10, 16/17, 16/23, 16/5, 17/15, 17/16, 19/19, 19/20, 2/17, 2/19, 20/9, 21/22, 21/24, 22/13, 22/14, 23/14, 23/17, 23/18, 24/16, 24/2, 25/12, 25/15, 25/16, 25/21, 25/24, 26/2, 26/5, 28/14, 28/15, 28/17, 28/20, 28/5, 29/10, 29/14, 29/16, 29/18, 29/4, 29/8, 30/14, 30/2, 30/8, 31/12, 31/15, 31/17, 31/20, 31/21, 31/23, 31/25, 32/1, 32/2, 32/4, 35/12, 35/15, 36/20, 37/1, 37/11, 37/13, 37/15, 37/2, 37/3, 37/5, 37/7, 37/8, 37/9, 39/18, 39/7, 39/9, 4/22, 4/23, 40/16, 41/20, 42/16, 42/18, 42/7, 43/13, 44/20, 45/12, 45/13, 45/3, 45/5, 46/10, 46/18, 46/20, 46/24, 47/1, 47/2, 47/21, 47/22, 47/4, 47/6, 48/10, 48/12, 48/22, 48/4, 48/5, 49/11, 49/18, 5/5, 50/2, 53/6, 53/8, 54/10, 54/13, 54/16, 55/15, 55/5, 55/6, 56/18, 57/17, 59/19, 6/15, 6/23, 60/20, 63/12, 63/3, 64/2, 64/9, 66/23, 66/5, 66/6, 67/17, 68/14, 69/12, 69/14, 7/1, 7/14, 7/17, 7/19, 70/12, 70/13, 70/14, 70/22, 70/24, 71/15, 71/16, 71/24, 72/18, 72/2, 73/16, 74/1, 75/25, 76/11, 76/9, 77/2, 77/8, 79/2, 79/23, 8/12, 80/1, 80/10, 80/14, 80/26, 81/12, 81/2, 82/4, 82/5, 83/13, 84/3, 85/23, 85/3, 86/19, 87/10, 87/5, 88/16, 88/18, 88/25, 88/6, 89/1, 89/15, 89/21, 90/24, 92/17, 93/14, 93/21, 93/5, 93/7, 94/22, 94/4, 95/3, 96/11, 96/15, 96/20, 98/15, 98/18, 98/21, 98/24
b.+ dır 97/16, 22/24

b.+ lar 42/20, 70/10, 70/17, 70/19, 71/9, 76/10, 85/8
b.+ larıñ 61/18
b.+ lara 70/11, 94/21

buġday Buğday
b. 47/10

bugün Bugün
b. 16/2, 26/10, 39/22, 53/17, 54/15, 6/21, 6/6, 61/4,

7/11, 7/12, 7/9, 71/10, 95/20
b.+ ler 25/15, 67/2
b.+ lere 24/16

buḳın < *bıḳın* Kaburgaların alt kısmı, bel
b.+ da 18/12

bul Bu
b. 11/12, 11/16, 12/5, 20/15, 21/6, 27/5, 29/5, 4/4, 55/19, 55/23, 56/6, 60/11, 60/5, 71/12, 71/23, 73/26, 75/18, 78/25, 78/6, 79/3, 80/3, 81/18, 81/20, 81/7, 82/20, 82/5, 82/6, 86/14, 86/19, 92/20

bula - < *ET. bulġa-* Bulamak
b.- p 79/23

bulaş - Bulaşmak
b.- ıp 76/1

bulut < *ET. bulıt* Bulut
b. 78/26

būm < *Far.* Baykuş
b. 73/21
b.+ a 73/25
b.+ dan 74/12
b.+ lar 73/22, 73/6, 74/10, 74/13, 74/15, 74/2, 74/4
b.+ lara 73/18, 74/14

bur - < *ET. bür-* Burmak, kıvırmak
b.- sa 16/6
b.- up 16/14

bura - çevirmek
b.- ysa 96/5

buraḳ < *Ar.* Hz. Muhammed'i miraca çıkaran binek
b. 44/15, 44/8

burc < *Ar.* Burç
b.+ ı 21/17
b.+ ınıñ 1/6

burgut Kartal
b. 71/11

burun Burun
b. 81/1, 97/24
b.+ ı 81/5
b.+ ını 80/19
b.+ um 81/4
b.+ unda 80/23

buyur - Buyurmak
b. 39/4
b.- an 12/5, 98/13
b.- dı 84/25
b.- dım 76/4
b.- sa 19/7

bükil - Bükülmek
b.- di 36/16
b.- ip 31/16

bünyād < *Far.* Temel, esas
b. 77/17

bür - Büzmek
b.- ip 13/25

büre - Örtmek
b.- p 90/18

bürül - Örtülmek
b.- ip 90/15

bütīn Bütün, tam
b. 5/1, 6/17

büyük Büyük
b. 1/17

büzürg < *Far.* Büyük
b. 40/12

-C-

cahān < *Far. cihān* Evren
c. 16/17, 16/7, 20/22, 30/2, 30/8, 45/3, 69/14, 7/8

c.+ a 49/24, 50/1, 79/13, 98/2
c.+ da 26/4, 29/7, 47/21, 48/5
c.+ dan 43/12, 5/1, 95/22, 95/25, 96/2, 96/4, 96/6, 96/8

cāhil < *Ar.* Cahil, bilgisiz
c. 80/6
c.+ dir 50/17

cāhillıḳ < *Ar.*+*T.* Cahillik, bilgisizlik
c. 14/6
c.+ dan 55/7

cām < *Far.* Cam
c. 48/22

cāme < *Far.* Elbese, çamaşır
c.+ si 97/19

cān < *Far.* Can
c. 100/12, 14/21, 19/20, 27/5, 28/19, 29/5, 29/9, 30/15, 30/25, 34/1, 34/9, 44/24, 47/5, 47/8, 48/6, 48/7, 48/8, 5/12, 50/22, 55/2, 67/13, 67/15, 69/11, 80/17, 83/5, 86/3, 89/15, 93/10, 93/2, 94/14
c.+ a 10/1, 12/12, 12/9, 15/7, 17/19, 22/3, 29/18, 30/12, 30/3, 37/8, 43/4, 50/2, 64/9, 7/23, 77/8, 99/4
c.+ dan 19/11, 22/13, 25/21, 28/15, 30/16, 36/25, 39/7, 43/13, 48/11, 48/17, 5/1, 6/16, 61/12, 68/15, 76/17, 77/20, 82/18, 89/17, 9/2, 9/3, 94/20
c.+ ı 100/15, 12/18, 16/12, 17/20, 23/14, 23/18, 32/18, 35/16, 36/14, 36/18, 36/20, 37/8, 43/14, 74/22, 75/5, 75/7, 78/18, 79/24, 89/5, 96/5
c.+ ım 11/24, 11/6, 11/9, 19/19, 30/6, 36/14, 36/24, 37/1, 37/11, 37/13, 37/15, 37/19, 37/2, 37/3, 37/5, 37/7, 37/9, 89/21, 89/4, 92/17
c.+ ıma 63/10, 92/15
c.+ ımda 69/1, 99/24
c.+ ımdan 58/14, 7/11, 7/24, 86/14, 99/16
c.+ ıñ 100/11, 15/23, 31/16, 62/10, 63/3
c.+ ın 73/17, 85/26, 88/17
c.+ ına 73/22, 74/3, 77/25, 80/8, 82/2, 86/23, 86/24, 96/16
c.+ ıña 78/7, 93/9
c.+ ıñdan 43/4
c.+ ından 54/12, 57/2
c.+ ını 1/10, 72/22
c.+ ıñı 29/11, 82/22, 99/4

cāndār < *Far.* Canlı
c. 2/17, 33/9, 43/12
c.+ lar 35/7

cānlı < *Far.*+*T.* Canlı
c. 33/9, 35/7, 43/12

cārī̄ < *Far.* Cereyan eden, devam eden
c. 73/1

cāy < *Far.* Yer
c. 3/22, 41/23, 48/4, 53/12, 56/8, 61/8, 72/18, 84/1, 96/14
c.- ı ḫılvat 73/12
c.- ı pinhān 73/14
c.+ a 100/3, 41/22, 43/23, 50/24, 60/18, 61/17, 70/13, 79/20, 81/20, 83/22, 95/4
c.+ da 27/17, 32/12, 42/22, 65/2, 68/12, 73/12
c.+ dan 15/15, 18/10, 44/24, 80/11
c.+ ġaça 60/7
c.+ ı 41/17, 46/11, 46/9, 56/16, 60/23, 76/19
c.+ ıma 12/23
c.+ ıñ 30/20, 44/9, 55/13
c.+ ına 73/21, 79/15, 79/7, 81/10, 81/23, 84/23, 84/6, 98/12
c.+ ından 98/16
c.+ ını 79/17
c.+ lar 78/1
c.+ lardan 42/13, 66/13
c.+ larım 2/22, 2/23, 2/24, 3/10, 3/2

cāybecāy < *Far*. Yerleşme
c. 75/22, 81/26

cāyla - < *Far.+T.* Yerleştirmek
c.- p 85/10

cebr < *Ar*. Zorlama
c. 47/24, 93/9, 96/16, 99/16
c.+ den 28/2

cefā < *Ar*. Eziyet
c.+ dır 12/9
ẓulm-u c.+ lar 64/9

cehd < *Ar*. Çab
c. 20/6, 29/7, 40/2, 50/4, 50/8, 92/6

cellād < *Ar*. Cellat
c. 100/10, 100/12, 100/14, 100/5, 100/8
c.+ a 10/8
c.+ dır 47/25

cemʿ < *Ar*. Toplama, toplanma
c. 23/6, 70/9, 77/2, 83/9
c.+ dir 71/8

cemāl < *Ar*. Güzellik
c. 11/12
c.+ ı 43/16
c.+ ıñ 10/3

cemāllı < *Ar.T*. Güzelliğe sahip (kimse)
c. 11/11

cemle - < *Ar.T*. Toplamak
c.- p 1/22

cemʿle - < *Ar*. Toplamak
c.- p 83/19

ceñ < *Far.ceng* Savaş
c. 79/22
c.+ ler 40/23, 42/5

cennet < *Ar*. Cennet
c. 39/15, 43/15, 44/1, 77/3
c.- ül firdevs 69/19
c.+ de 40/7, 43/18
c.+ e 3/2, 30/20
c.+ iñ 39/11

cerāḥat < *Ar*. Yara
c. 79/5

cereyān < *Ar*. Akan, revan
c. 73/7, 79/22, 81/21, 84/7, 85/7, 86/8

cerūḥ < *Ar*. *cerūḥ* Yaralanma
c.+ a 81/8

cesed < *Ar*. Ceset, naaş
c. 95/14

cevāb < *Ar*. Cevap, yanıt
c. 24/22, 26/14, 26/18, 27/10, 27/16, 27/4, 28/13, 28/7, 4/12, 4/2, 42/3, 48/10, 52/3, 55/24, 55/25, 57/18, 64/22, 65/10, 65/16, 65/4, 66/1, 66/7, 67/1, 71/23, 71/7, 73/24, 75/10, 75/12, 81/3, 91/11, 91/17, 91/23, 91/5, 92/20, 92/4
c.+ ı 25/8, 64/18, 78/25
c.+ ıdır 4/4

cevzā < *Ar*. İkizler burcu
c. 25/9, 96/1

ceyḥūn < *Ar*. Coşan, akan
c. 23/13

cezāʾ < *Ar*. Ceza
c. 74/25

cınāza < *Ar*. Cenaze
c. 83/9

cıns < *Ar.cins* Cins, tür
c. 23/8, 36/2
c.+ ı 32/10, 32/11

ciger < *Far*. Ciğer
c. 92/18

cim ج harifi
c. 10/3, 43/16

cism < *Ar*. Madde, nesne
c. 11/6

cizye < *Ar*. İslâm devletlerince müslüman olmayan tebaadan alınan vergi
c. 73/10

cora < *Far*.
c. 9/17

coş < *Far*. *cūş* Kaynama, çoşma
c. 33/12
c.+ ıma 13/21, 46/14

coş - < *Far.T*. Kaynamak
c.- alı 23/12
c.- ana 64/17
c.- ar 64/2
c.- dı 87/18, 87/19
c.- ıp 100/14, 44/21, 46/10, 98/18
c.- yar 52/17

coşān < *Far*. Coşan, galeyan eden
c. 46/13, 46/7

coşġın < *Far.*+*T*. Coşkun
c. 72/13

coşġun< *Far.*+*T*. Coşkun
c. 31/6

covān < *Far. civan* Genç
c. 75/13, 75/19, 75/21, 75/25, 80/4, 80/7
ġīz-i c. 13/14
c.+ ġa 86/6
c.+ ı 75/15, 86/21
c.+ ıñ 80/9, 86/4

covlān < *Ar. cevlān*. Dolaşma, gidip gelme
c. 81/17, 82/17, 83/17, 86/3
c.+ lar 64/2

cudā < *Far*. Ayrı düşmüş
c. 30/5, 34/11, 4/20, 54/4, 71/18, 87/16

cul < *Ar*. Hayvanların üzerine konan kıl, kenevir veya yünden yapılmış örtü
c. 62/22

cumʿa < *Ar*. Cuma
c. 17/5, 5/9, 96/1

cummuḳ Gür
c. 71/4

cūy < *Far*. Irmak,
c. 77/23

cümle < *Ar. cumle* Bütün
c. 16/12, 36/10, 36/6, 40/12, 40/8, 49/9, 67/24, 69/1, 87/14

cürʿe < *Ar*. Damla
c. 48/22

cüstücū < *Far*. Arama, araştırma
c.+ sında 9/19

cüycecik < *Far. cūce*+*T*. Minik civciv
c.+ ler 100/22

-Ç-

çādır Çadır
ç. 67/21

çaġ < *Moğ*. Zaman, vakit
ç.+ da 18/2
ç.+ ı 85/12
ç.+ ım 17/14, 88/24
ç.+ ında 14/17, 36/22, 39/16, 67/11
ç.+ ını 31/12

çaġır - Çağırmak
ç.- arlar 60/15

ç.- dı 79/4
ç.- dım 100/18
ç.- ıp 79/14
ç.- mışam 100/14
ç.- sa 37/23
ç.- sañ 88/10

çaġlı < *Moğ.+T.* Zamanlı
ç. 80/1

çāh < *Far.* Kuyu
ç. 42/16, 84/19
ç.+ da 85/4
ç.+ ġa 84/19, 84/22
ç.+ nıñ 84/20
ç.+ sı 70/23

çahār < *Far.* Dört
ç. 24/24

çaḳ - < *ET.* Çakmak
ç.- aysa 23/4
ç.- ıp 58/6, 83/12, 83/6

çaḳ < *Moğ. çağ.* Zaman
ç. 30/1
ç.+ a 58/8
ç.+ ı 78/5
ç.+ ını 24/13

çaḳır < *ET.* Çakır
ç. 95/15

çāl < *Far.* Kır sakal
ç. 63/13, 7/2
ç.+ dan 19/17, 89/20
ç.+ lara 87/9

çal - < *ET.* Çakmak
ç.- an 43/23
ç.- ıp 39/24

çala Yavaş, yavaşça
ç. 73/20

çallı Kumaşlı
ç. 97/19

çañ Toz
ç.+ a 97/5

çap - < *ET.* Çapmak, koşmak
ç.- ıp 71/15

çapala - Koşmak
ç.- r 72/4

çāplūs < *Far.* Yağcı, dalkavuk
ç. 43/10

çāplūslıḳ < *Far.T.* Yağcılık, dalkavukluk
ç. 32/16

çārbāġ < *Far.* Bağ, bahçe, park
ç.+ a 61/2
ç.+ ı 13/3, 30/10

çāre < *Far.* Çare,ilaç,
ç. 16/10, 16/16, 28/8, 93/1

çarḫ < *Far.* Çark, tekerlik
ç. 63/24
ç.- ı felek 45/18
ç.+ ı 49/18, 89/25
ç.+ ın 34/25, 54/9, 61/20
ç.+ ına 72/6
ç.+ ını 45/18

çaş - Dağılmak
ç.- dı 87/20, 87/22, 88/1
ç.- dılar 41/1
ç.- ıp 46/10
çaş Dağınık
ç. 42/18

çaşġın Dağınık
ç. 5/23

çaşhaçaş Dağılma
ç. 42/20

çaşır - Karıştırmak, dağıtmak
ç. 49/3
ç.- dı 34/24, 45/10, 94/20, 95/1, 95/5

çat - < *ET.* Birleştirmek

ç.- ıp 58/2

çāy < *Cin. chá* Çay
ç. 12/24, 75/20
ç.+ da 49/13
ç.+ dan 75/21

çek - < *ET.* Çekmek
ç.- di 5/5, 85/8
ç.- digim 11/17, 90/23
ç.- digiñ 62/9
ç.- dim 18/19, 19/21, 34/3, 89/22, 9/1, 93/11
ç.- e 12/7
ç.- en 38/16
ç.- er 15/17, 15/6, 31/10, 31/3, 33/6, 43/5, 43/9, 8/8, 94/14
ç.- erler 23/8
ç.- ermen 38/13
ç.- ip 10/9, 100/9, 11/22, 11/5, 17/13, 17/8, 22/3, 3/14, 30/18, 38/13, 38/9, 41/16, 41/6, 46/7, 66/17, 68/13, 90/20, 90/6, 95/23, 95/7
ç.- me 48/18, 82/10
ç.- megin 28/14
ç.- mesin 36/19
ç.- mez 30/22
ç.- mäñ 92/21
ç.- mişem 36/15
ç.- se 67/4
ç.- sem 39/12, 46/5
ç.- señ 62/21
ç.- yän 87/10
ç.- yär 60/20

çekil - Çekilmek
ç.- sem 19/7

çekiş - Çekişmek
ç.- ip 70/17

çemenli < *Far.+T.* Çimenli, yeşilik
ç. 2/24

çeñ < *Far.* Pençe
ç.+ inde 17/2
ç.+ inden 16/12, 16/2, 16/22

çendān < *Far.* Ara sıra, bazen
ç. 73/25, 74/24, 75/2, 80/18, 84/13, 94/15

çengāl < *Far.* Çengel, kanca
ç. 76/13

çenli Kadar, değin
ç. 51/3, 57/14, 7/10, 95/3

çeperlik Mahirlik, uzluk
ç.+ de 68/3

çerme - < *ET.* Sıvamak
ç.- yüb 22/21

çeşm < *Far.* Göz
ç.+ e 18/7, 36/13

çeşme < *Far.* Pınar
ç. 21/25

çäkmen Deve yününden dokulup dikilen çapan
ç. 22/20
ç.+ i 59/10

çıda - Dayanmak
ç.- lı 22/23
ç.- man 46/13, 7/19

çıdam Dayanıklılık
ç. 25/10, 31/24, 5/10, 48/13, 54/13, 6/12, 67/10, 7/22, 9/1

çıḳ - Çıkmak
ç. 48/18, 76/17
ç.- anda 11/10
ç.- andan 96/1
ç.- ar 11/9, 36/23, 39/19, 50/1
ç.- armış 46/8
ç.- dı 84/22, 84/8, 85/14
ç.- dıñ 71/20
ç.- ıñ 61/24
ç.- ıp 11/21, 51/17, 59/10, 61/4, 64/8, 7/23, 75/5, 75/7, 75/9, 79/21, 80/6, 83/23, 83/24, 84/1, 84/12, 84/3, 88/2

ç.- madı 18/20
ç.- maz 5/16, 90/16
ç.- mışam 93/18
ç.- sa 18/23, 46/8
ç.- sın 49/8

çıḳar - Çıkarmak
ç.- dı 5/2, 6/17, 6/20, 95/24
ç.- dıñ 92/18
ç.- ıp 51/11, 61/17
ç.- sıñ 61/1

çıḳış - Birlikte çıkmak
ç.- ıp 70/18

çīl Etkin meydanlarında evleğin karşısına çıkabilmek için yapılan yükseklik
ç.+ den 32/2

çımçıḳ Serçe
ç.+ ı 99/23

çın < *ET.* Doğru
ç. 46/22
ç.+ dan 30/1

çırāġ < *Far.çerāġ* Lamba
ç. 54/24
ç.+ ı 5/16, 80/23

çırāġān < *Far.* Aydınlık
ç. 78/1

çīstān < *Far.* Bulmaca
ç. 21/9

çıt - Kırıştırmak
ç.- magın 17/22, 89/8

çıybın < *ET. singek* Sinek
ç. 78/2, 78/9
ç.+ ı 78/3
ç.+ lar 78/3

çilim < *Far.* Nargile hokkası, sigara
ç. 12/24, 7/3

çille < *Far.* Kışın ilk başlandığından itibaren geçen kırk gün
ç. 90/5
ç.+ si 21/13

çille - Etkin meydanlarında evleğin karşısına çıkabilmek için yükseklik yapmak

ç.- p 87/25

çine - Çiğnemek
ç.- p 18/24

çoḫ Çok
ç. 30/24, 48/3, 56/20, 65/9
ç.+ dır 13/23, 16/11, 6/5

çola - Sarmak
ç.- p 78/26

çolaş - İlişmek, takılmak
ç.- ıp 76/1

çopan < *Far. çūbān*. Çoban
ç. 84/13, 84/18, 84/20, 85/10, 85/15, 85/17, 85/2, 85/3, 85/5
ç.+ a 85/9
ç.+ ı 85/1

çopanlıḳ < *Far.+T.* Çobanlık
ç.+ da 85/5

çot < *Far. çurt* Imızganma
ç.+ ıñ 49/12

çök - < *ET.* Çokmek
ç.- ip 41/22, 88/23

çöl < *Moğ.* Çöl
ç.+ e 46/8, 79/21, 82/26, 88/2
ç.+ i 67/8, 93/22, 95/2
ç.+ inde 74/16
ç.+ ler 53/5
ç.+ lerde 42/25

çöp < *Far. çūb*. Ağaç parçası
ç.+ den 62/1, 74/14

çöple - Toplamak, yığmak
ç.- p 22/22
ç.- r 100/22

çöş - Çözmek
ç.- ip 80/20, 84/11

çūy < *Far*. Irmak
ç.+ ında 94/16

çün < *Far*. Benzer, gibi
ç. 68/22, 69/5

-D-

da < *ET.takı > dakı > dak > daḫ > da* Dahi
d. 1/18, 11/17, 13/13, 17/14, 18/4, 18/5, 40/5, 53/9, 55/14, 55/15, 55/23, 58/12, 60/8, 72/1, 72/15, 72/2, 72/3, 87/9, 88/10, 88/24, 95/8, 97/8

dāʾim < *Ar*. Sürekli
d. 28/18, 65/11, 68/22, 77/16

dāʾima < *Ar*. Her zaman
d. 68/21

dāʾimen < *Ar*. Her zaman
d. 1/14

dād < *Far*. Sızlama
d. 17/13, 30/14, 5/10, 5/21, 77/5, 77/8, 81/7, 92/14, 92/21, 92/22, 93/4, 93/6, 98/11, 98/17
d.- u fiġān 81/6
d.+ ıñ 45/6, 7/9
d.+ ıña 67/5, 7/20, 99/25
d.+ ına 87/6

dādḫāh < *Far*. Şikayet eden
d. 70/12

dādḫāhlıḳ < *Far.+T*. Uğradığı zarar ve zulümden dolayı arzuhal verme durumu
d.+ ında 86/8

dādla - < *Far.+T*. Sızlamak
d.- p 81/6
d.- rsıñ 31/14
d.- sam 66/8
d.- sañ 24/6

dād < *Far*. Sızlama
d.+ ına 74/24

dāfiʿ < *Ar*. Def eden, uzaklaştıran
d. 50/19

daġ < *ET. tāġ* Dağ
d. 34/22, 4/11, 46/20, 79/5
d.+ a 61/1, 79/4
d.+ da 39/23
d.+ ı 21/17
d.+ ında 36/21, 37/4, 67/10
d.+ lar 79/3
d.+ lara 74/13

dāġ < *Far*. Elem, keder
d. 8/4
d.- ı hicrāna 37/9
d.+ ı 25/13, 30/9, 5/16, 80/23, 85/13, 9/10

daġla -< *ET. tġla*. Dağlamak
d. 20/9
d.- rın 11/19, 7/22
d.- p 82/10, 96/21
d.- sam 33/20

daġlan - Dağlanmak
d.- ıp 19/5

daḫıl < *Ar. daḫl*. Gelir
d.+ dan 6/7

daḳ - Dakmak
d.- anda 11/9

dāḳlāt < *Ar. daḳl* Menetme

d. 87/21

dākter < *Lat.* Doktor
d.+ i 69/1

dāl د harfi, د şekkli
d. 10/6, 22/17, 33/7, 43/18
ḳadd-ı d.+ ım 12/5

dalaşıḳ Mücadele
d.+ ımı 51/8

dām < *Peh.* Tuzak
d. 30/25, 62/5, 94/24
d.+ a 94/24
d.+ ı 29/8

damaḳ < *ET. tamġak* Boğaz, gırtlak

d. 97/24

damar < *ET. tamur* Damar
d.+ daḳı 100/16

dāmen < *Far.* Etek
d. 74/21

dānā < *Far.* Bilgin
d. 29/13
düşmen-i d. 78/7

dānālıḳ < *Far.*+*T.* Bilginlik
d.+ dan 78/13

dañġ < *ET. tang* Tan, sabah
d. 19/1

dānış < *Far. dānişmend* Bilgin
d.+ lardan 21/4

dar < *ET. tār.* Dar
d. 16/17, 16/7, 30/2, 30/8, 35/9, 45/3, 56/19, 69/14
d.+ dır 20/22

dār < *Far.* İdama mahkum olanların asıldığı darağacı
d. 47/17
d.+ a 19/7
d.+ lara 97/9

dara - Taramak
d.- p 90/17, 90/3

darġa - Dağılmak
d.- p 77/11, 83/10

darġal - Dağılmak
d.- dı 81/23

darġaş - Saçılmak, yayılmak
d.- ıp 42/20

dastān < *Far.* Destan
d. 75/2
d.+ a 48/4

daş - Taşmak
d.- ıp 98/19
d.- sa 21/12

dāş < *ET. tāş* Taş
d. 78/3, 78/9
d.+ dan 22/15
d.+ ı 46/20

daş (1) Dışarı
d. 23/15, 62/2, 91/4
d.+ da 86/18
d.+ dan 80/2, 83/22, 84/18

daş (2) Uzak
d. 26/8, 32/9, 33/13, 41/4, 46/11, 46/12, 82/9
d.+ a 42/20

daş (3) Çevre, etraf
d.+ ından 62/12
d.+ ıñdan 93/6

daşġın Taşkın
d. 5/24

daşt < *Far.* Çöl
d. 18/10

dat - < *ET. tāt* Tatmak
d.- madım 10/12

d.- man 10/21
d.- mana 91/24

daʿvā < *Ar*. Şikayet
d. 81/7

de < *ET. takı > dakı > dak > daḫ > da* De
d. 18/4, 21/5, 33/11, 60/5, 62/17, 62/21, 68/5, 69/18, 70/1, 72/11, 72/13, 72/5, 72/7, 72/9, 74/25, 84/20, 85/21, 87/14, 95/10, 95/12, 95/14, 95/16, 95/18, 95/20, 95/23, 95/25, 95/7, 96/8

deccāc < *Ar*. *decāc* Tavuk
d. 100/21

deg - < *ET. teg* Değmek
d.- er 30/3
d.- mesem 57/23
d.- mez 88/10

diger < *Far*. Başka
d. 68/23

dehān < *Far*. Ağız
d. 18/8
d.+ a 10/2

dek < *ET. tegi*
d. 13/1, 4/8, 70/7, 93/4

delīl < *Ar*. Yol gösteren
d. 68/10, 85/2

dem < *Far*. Nefes
d. 14/2, 21/2, 24/16, 28/14, 28/2, 43/23, 69/3, 70/18
d.+ de 14/13
d.+ e 47/4
d.+ i 21/8
d.+ im 27/12

dembedem < *Far*. Devamlı, sürekl,
d. 72/6

deñ Denk
d. 43/24, 58/21, 65/11, 67/17, 94/16
d.+ i 49/16
d.+ imden 6/22

deñduş Yaşıt
d.+ lar 93/7

deñlik Denklik, eşitlik
d. 22/14, 22/5, 26/6, 6/9, 65/17, 65/3, 65/6, 7/10, 7/17, 7/24, 70/2, 72/20, 8/1, 8/11, 8/13, 8/15, 8/3, 8/5, 8/7, 8/9, 9/1, 90/7, 99/25, ġarīb/lara
d.+ e 20/16, 54/13
d.+ iñ 2/21

deñsizlik Denksizlik, eşitsizlik
d. 22/13, 23/12, 25/12, 25/15, 25/16, 25/21, 25/24, 27/14, 27/17, 4/22, 44/22, 50/23, 56/18, 7/7, 8/12
d.+ den 1/14, 25/13, 25/18, 5/1, 68/8
d.+ e 9/4
d.+ i 55/7, 64/13

depe Tepe
d. 34/22

der < *Far*. Kapı
d.+ i 7/18

derāz < *Far*. Uzun
d. 41/16
ḳadd-ı d.+ ı 14/19

derd < *Far*. Dert, acı
d. 31/23, 40/16, 68/23, 68/7, 68/8, 80/9, 95/23, 95/7
d.+ e 15/7, 5/15
d.+ i 16/11
d.- i ser 76/9
d.- u ġamdan 23/9
d.- u ser 23/13
d.+ e 12/8, 17/16, 2/16, 21/18, 22/14, 25/13, 28/11, 31/23,

32/2, 32/4, 40/24, 44/24, 50/9, 61/23, 69/1, 89/1
d.+ i 17/6, 31/20, 41/24
d.+ im 11/3, 27/18, 28/8, 56/20, 6/5
d.+ ime 11/24, 12/6, 15/11, 40/10, 68/23
d.+ imi 11/20
d.+ imiñ 64/10, 99/20
d.+ iñ 46/22, 7/1
d.+ in 30/11
d.+ inden 5/20, 5/21, 5/22, 5/24, 6/10, 6/12, 6/2, 6/24, 6/4, 6/6, 6/8
d.+ iñe 18/9
d.+ ine 28/8, 31/21, 33/1, 40/14, 67/14, 86/2
d.+ iñi 32/1, 67/13

derek Bilgi, haber
d. 44/19, 44/21, 5/4, 6/7

derin < *ET. dering* Derin
d. 50/6

dermān < *Far*. İlaç, şifa
d. 11/24, 17/16, 18/7, 18/9, 23/9, 28/11, 31/21, 31/23, 32/2, 32/4, 36/12, 36/13, 40/10, 44/24, 61/23, 68/23, 89/1
d.+ ı 15/7, 67/14, 7/1

dervāze < *Far*. Büyük kapı
d. 80/1
d.+ ler 79/26

deryā < *Far*. Derya, deniz
d. 30/10, 33/12
d.+ da 96/13
d.+ dan 34/25, 90/21
d.+ lar 31/7
d.+ lardan 50/5
d.+ sında 64/14, 76/18
d.+ yı 3/1

dest < *Far*. El
d.+ imden 36/8
d.+ inde 67/22, 75/24
d.+ inden 61/21

destmāya < *Far*. Sermaye
d. 50/7

deş – < *ET. teş*- Deşmek, delmek
d.- äli 23/13

devāʾ < *Far*.
d. 13/24, 32/1, 32/3
d.+ i 68/23

devān < *Far*. Koşturma halinde olan, koşan
d. 84/21

dādā Ah (seslenme)
d. 4/17, 4/18, 4/23, 5/2, 5/6

däl Değil
d. 10/22, 46/6, 48/11, 51/15, 59/2, 60/13, 66/15, 71/20, 73/4, 87/10
d.+ dim 51/3, 66/22
d.+ dir 16/23, 53/8, 55/10, 55/13, 55/23, 55/25, 66/19, 91/18, 91/24

Däli Deli
d. 36/24, 66/19, 68/21

däne < *Far*. Tane
d. 100/22, 85/4
d.+ ni 100/22

däri İlaç
d. 12/6, 15/11, 22/14, 33/1, 50/9, 86/2
d.+ dir 46/22
d.+ si 23/4
d.+ sin 22/22

dī - < *ET.tī*- Demek
d.- di 14/23, 51/13, 51/15, 51/8, 55/9, 57/12, 57/13, 57/15, 57/16, 57/18, 57/9, 59/15, 59/16, 60/13, 60/15, 60/5, 61/17, 61/18, 61/19, 75/25, 75/26, 79/2, 79/3, 83/2
d.- diler 70/20, 74/4

d.- dim 25/24, 39/21, 4/11
d.- gin 4/7, 4/8, 94/8
d.- me 77/12, 86/15
d.- mek 13/8, 35/4, 48/20
d.- män 96/6
d.- mäñler 16/5
d.- p 1/15, 100/18, 19/10, 24/22, 25/3, 36/21, 37/17, 41/21, 43/2, 51/17, 55/11, 55/12, 57/23, 57/24, 58/12, 58/18, 58/6, 59/3, 59/9, 61/21, 70/18, 71/19, 73/13, 74/1, 74/13, 78/14, 78/25, 78/8, 79/16, 80/22, 80/24, 80/25, 81/4, 82/11, 83/7, 85/23, 87/3, 91/18, 93/10, 93/2, 93/3, 95/15, 96/7
d.- se 18/23, 49/10, 78/6
d.- sem 15/8, 21/8, 3/20, 64/23, 64/24, 65/12, 65/18, 65/6, 66/3, 68/17, 73/25, 87/14
d.- señ 49/21, 49/22
d.- yanıñ 91/6
d.- yarlar 91/4
d.- yen 26/13, 26/5, 26/9, 54/12, 54/15, 55/8, 69/10, 87/13, 91/3, 95/1, 97/10
d.- yenden 47/17
d.- yenim 91/7
d.- yeniñ 91/10, 91/15
d.- yenleri 54/5
d.- yän 65/11
d.- yip 1/21, 17/21, 18/21, 25/2, 27/8, 28/6, 30/4, 30/6, 35/15, 37/23, 4/15, 42/3, 43/5, 48/21, 6/18, 60/1, 63/11, 66/17, 68/17, 7/15, 71/21, 72/4, 72/5, 73/17, 73/19, 74/26, 74/9, 75/12, 75/14, 75/18, 75/20, 75/6, 76/11, 76/16, 76/17, 76/4, 77/10, 77/7, 78/9, 79/1, 80/26, 81/2, 82/1, 82/21, 82/7, 82/9, 83/1, 84/17, 84/3, 85/17, 85/19, 85/21, 85/5, 85/7, 85/9, 86/14, 86/16, 86/20, 86/26, 88/18, 89/10, 89/6, 96/19, 97/4, 98/13, 99/21
d.- yipdir 59/16, 97/14
d.- yipdirler 60/9, 97/12

dīdār < *Far*. Yüz, güzel yüz, görünüş
d. 4/9
d.+ ıña 4/6
d.+ ına 16/3

dīde < *Far*. Göz
d. 68/21

dīger < *Far*. Diğer
d. 69/1, 92/19

dıḳ - Tıkmak
d.- ıp 83/26

dīn < *Ar*. Din
d. 41/8, 63/11, 82/23
d.- i İslām 41/8
d.+ e 30/4
d.+ i 17/20, 89/5

dīn - < *ET. tın*- durmak
d.- an 23/21, 23/9, 92/13
d.- ıp 90/5
d.- madı 54/25
d.- man 20/8, 50/14, 57/20, 62/18, 63/6

dīndır - Avutmak, teskin etmek
d.- madıñ 72/23
d.- sa 38/11

dīr - Toplamak
d.- ey 12/16
d.- ip 37/6
d.- meli 17/11, 17/12, 17/13, 88/21, 88/23
d.- mäne 12/17
d.- sem 17/18, 48/3, 89/3

dīri Diri, canlı
d. 33/17, 39/8, 56/9, 59/5, 66/15, 69/18, 75/6, 96/21, 96/9

dīril - Canlanmak
d.- di 78/18

dīrilik Dirilik, canlılık
d. 26/10

d.+ de 100/23, 100/8, 12/21, 14/2, 21/2, 31/1, 32/23, 33/10, 33/22, 39/10, 40/1, 54/3, 6/8, 6/9, 69/19, 96/16
d.+ den 6/17, 7/4
d.+ ime 14/22, 92/17

dīş < *ET*. *tīş* Diş
d. 92/16, 97/20, 97/24
d.+ im 6/12
d.+ imdir 30/13
d.+ ime 46/15
d.+ iñ 17/22, 89/7
d.+ leriñ 31/16

dīşle - Dişlemek
d.- p 37/20

div < *Far*. Şeytan
d. 36/2

dīvān < *Far*. Divan, bir şairin tüm şiirlerini içeren kitap
d. 21/18, 27/17
d.+ ından 7/10

dīvāna < *Far*. *dīvāne*. Deli, çılgın
d. 11/15, 30/9, 36/24, 59/17, 59/18

dīz < *ET*. *tīz* Diz
d.+ ından 84/22

digen Denilen, söylenen
d. 41/23, 42/15, 45/19, 50/25, 61/10

dihḳān < *Ar*. Çiftçi
d. 83/16, 84/14, 84/21, 84/22, 84/24, 84/25, 84/4, 84/5, 84/9, 85/12, 85/16, 85/18, 85/2, 85/6
d.+ ı 83/22
d.+ ıñ 83/23

dik < *ET*. *tik* Dik
d. 30/23

dik - < *ET*. *tik* Dikmek
d.- ip 87/20

dil < *ET*. *tıl* Dil
d. 28/19, 34/1, 43/24, 5/12, 76/19, 77/1, 79/16, 83/2, 92/18
d.+ de 13/6, 14/19, 29/15
d.+ den 36/23, 77/22, 80/17, 83/5, 86/3, 9/14
d.+ e 14/3, 14/4, 14/7, 14/9, 76/12
d.+ im 12/23, 15/10, 16/16, 92/11
rāz-ı d.+ im 9/21
d.+ imden 44/21, 7/15
d.+ in 77/7
d.+ inde 32/18, 67/6, 86/7, 97/11, 97/13
d.+ ine 84/10
d.+ ler 55/25
d.+ leri 86/9
d.+ lerim 40/14, 99/10
d.+ leriñ 62/10

dil - < *ET*. *tel* Delmek
d.- di 95/10
d.- en 16/4
d.- er 67/9

dilbend < *Far*. Gönül çekici, cazip
d. 13/2

dilber < *Far*. Gönlü kendine çeken, güzel
d. 18/18, 18/19, 18/20, 18/22, 18/24, 19/2, 19/4, 19/6, 19/8
d.+ den 87/16, 99/12
d.+ e 78/23

dile - < *ET*. *tile-* Dilemek
d. 27/2, 32/4, 33/16
d.- p 12/13, 14/7, 43/4, 69/6
d.- rin 7/23
d.- señ 69/6

dilek < *ET*. *tilek* Dilek
d. 68/17, 7/21

d.+ im 100/20, 100/24, 9/6, 97/17

dilferīb < *Far*. Gönül çalan, hoşa giden
d. 90/3
d.+ i 86/3

dilpezīr < *Far*. Gönle uygun, beğenilir
d. 85/26

dilsöz < *Far. dilsūz* Birinin hal ve durmuna yüreği yanan (kimse)
d. 10/1

diñ - < *ET*. *tıngla*- Dinlemek
d.- ip 73/2

diñle - < *ET*. *tıngla*- Dinlemek
d. 20/23, 50/3, 64/23, 91/7
d.- n 28/17, 69/10, 79/1
d.- ñ 34/14, 34/15, 35/2
d.- p 50/25

d.- yip 90/1
dirīġ < *Far*. Esirgeme, teessüf
d. 1/10, 12/16, 17/19, 29/11, 82/18, 82/22, 89/4

doġ - < *ET. toġ*- Doğmak
d.- ıp 65/20

doġan Kardeş
d. 3/13, 76/24
d.+ ı 60/3, 95/6
d.+ ım 59/12
d.+ lar 32/8, 62/18, 63/2, 69/7

doġıl - Doğulmak
d.- an 30/20

doġrı < *ET. toġrı* Doğru
d. 29/10, 30/2, 34/10, 35/13, 38/18, 62/1, 71/7, 72/10, 72/4, 73/3, 83/11, 83/13, 83/14, 83/6, 85/22, 85/23, 98/25
d.+ dan 62/3
d.+ nı 35/13
d.+ sı 58/20

doḳ < *ET*. *tok* Tok
d. 56/23, 65/8

doḳḳuz Dokuz
d. 14/23, 2/2, 21/11, 40/22, 42/23

dol - < *ET. tōl*- Dolmak
d.- an 47/19
d.- dı 42/26, 43/1, 9/10
d.- sa 67/22
d.- up 73/1
d.- updır 52/5

dola - Dolamak
d.- sam 17/18, 89/3

dolan - Dolanmak
d.- ar 92/23
d.- ıp 85/21

dolanay Dolunay
d. 47/25
d.+ a 9/23

doldır - Doldurmak
d.- dı 6/23
d.- ıp 83/7

dolı - < *ET*. *tol-u* Dolu
d. 16/11, 30/23, 32/21, 49/7, 56/20, 68/11, 95/2

dom - Domalmak
d.- up 53/15

don - < *ET. tōn* Elbise, cüppe
d.+ ı 54/7, 79/14
d.+ ın 44/14, 63/5
d.+ ına 82/3
d.+ ını 79/17
d.+ lar 18/24, 42/8

dost < *Far. dūst*. Dost
d. 1/10, 1/9, 13/12, 13/7, 15/14, 23/14, 23/18, 28/8, 29/11, 29/15, 3/14, 3/18, 3/4, 3/5, 3/6, 32/17, 32/9,

4/7, 40/1, 46/10, 46/12, 47/5, 47/7, 47/8, 49/4, 49/8, 55/5, 6/4, 62/10, 63/21, 63/4, 64/6, 69/11, 77/20, 78/11, 80/16, 81/18, 81/20, 82/15, 82/22, 83/11, 83/13, 83/5, 83/6, 88/2, 88/20, 88/4, 90/7, 93/14, 94/1, 94/4, 95/13, 95/17, 95/18, 96/10, 96/5

d.+ a 23/20

d.+ dan 29/11, 29/13, 32/15, 59/16, 59/17, 7/21, 78/14

d.+ ı 32/15, 32/23, 4/4, 46/23, 49/14, 55/8, 61/22, 7/21, 81/16, 82/18, 83/2, 83/4, 85/2, 88/20, 88/9, 92/7, 93/24, 96/6

d.+ ım 19/19, 4/14, 4/8, 46/4, 64/23, 64/24, 65/12, 65/18, 65/6, 66/3, 66/9, 71/22, 85/16, 89/21, 92/23, 94/13, 95/15

d.+ ıñ 23/10, 23/21, 23/9, 32/18, 78/9, 88/10, 88/11

d.+ ın 82/11

d.+ ına 81/25

d.+ ıña 82/8

d.+ ıñdan 23/20, 36/9

d.+ ından 55/9

d.+ lar 2/21, 22/2, 23/12, 23/17, 23/6, 25/20, 34/16, 4/21, 4/23, 46/12, 5/15, 5/8, 50/10, 50/13, 50/15, 50/17, 50/19, 50/21, 50/23, 6/1, 6/19, 66/8, 68/14, 87/17, 90/24, 93/16, 93/17, 93/19, 93/21, 93/23, 93/25, 94/2, 95/7, 99/24, 99/7

d.+ lara 82/21

d.+ ları 63/15

d.+ larım 69/2, 71/22, 96/10

d.+ larıñ 82/20

d.+ ların 95/16

d.+ um 4/12, 82/10, 94/6

d.+ umı 46/2

d.+ uñ 82/2, 88/11, 88/17

dostlıḳ < *Far.*+*T.* Dostluk

d. 55/25, 71/13, 71/15, 71/5, 71/6, 81/21, 82/18

d.+ dan 86/19

d.+ ı 62/8

d.+ ın 95/18

d.+ ına 82/19

dostperest < *Far.* Dost düşkünü

d. 1/14

dostpersetlik < *Far.*+*T.* Dost düşkünüğü

d.+ i 1/12

doy - < *ET. tōḏ-* Doymak

d.- dılar 70/19

d.- dım 58/14

d.- maz 12/14

d.- up 19/11, 75/21, 89/17, 9/2, 9/3

doyır - Doyurmak

d.- dı 30/16

doyur - Doyurmak

d.- dı 6/16

dozaḫ < *Far. dūzaḫ* Cehennem

d.+ a 94/24

d.+ da 44/9

d.+ dır 88/6

d.+ ın 90/2

d.+ ına 72/11

dök - < *ET. tök-* Dökmek

d.- er 15/17, 15/6, 42/16, 48/17, 5/3

d.- erler 24/4

d.- ip 11/21, 28/8, 30/19, 41/14

d.- me 33/17

dökil - Dökülmek

d.- ip 31/16, 42/16, 42/2

döl Davul

d.+ i 13/4

dön - < *ET. tön* Dönmek

d.- e 10/25

d.- en 23/7

dört < *ET. tört* Dört

d. 21/11, 97/26

döş < *ET.tōş* Göğüs
d. 97/22

döşek < *ET.töşek* Döşek, minder
d. 60/23
d.+ im 7/3

dövām< *Ar. dövām* Devam, sürme
d. 10/6, 100/24, 27/17, 41/9, 42/8, 43/18, 96/13

dövl
d.+ ümde 6/14

dövr < *Ar. devr* Devir, dolaşım
d.+ i 35/1, 41/16
d.+ iñ 54/19
d.+ inde 42/1

dövrān < *Ar.deverān*. Mutlu dönem
d. 31/12, 31/15, 31/17, 31/25, 41/18, 46/18, 46/20, 46/24, 47/1, 47/4, 51/20, 51/21, 51/24, 52/15, 53/15, 53/9, 73/11, 75/4, 92/23
d.+ ı 42/21, 46/23, 47/4, 47/8
d.+ ında 77/16
d.+ lar 42/11, 43/13, 52/9, 55/1

dövre< *Ar. devr* Bir devir dönme ve dolaşma
d. 40/21, 40/22

duʿāʾ< *Ar.* Dua
d. 100/2, 23/17, 78/19, 82/9, 83/10, 88/12, 99/25
d.+ m 97/17
d.+ mı 99/19
d.+ nı 78/18, 79/8
d.+ ñız 79/8
d.+ sı 23/10, 78/18
d.+ sından 79/9

dūçār < *Far.* Tutulmuş, yakalanmış
d. 40/24, 42/23, 77/26, 88/6, 94/12

dūd < *Far*. Duman
d. 98/3

duman < *ET. tuman* Duman
d. 23/15, 23/19, 7/7
d.+ ın 34/24, 6/23

dur - < *ET. tur-* Durmak
d. 35/8, 86/18, 92/3, 94/15
d.- an 2/17, 79/24, 81/8
d.- anda 15/4, 49/17, 63/22
d.- anlar 69/11
d.- ar 43/16, 46/19, 49/18, 65/15
d.- ayın 53/3, 64/21
d.- dı 70/10, 77/1, 80/12, 83/9, 84/24
d.- ġan 78/1
d.- ġın 47/9, 84/3, 94/8, 96/20
d.- ḳa 83/21
d.- malı 17/21, 89/6
d.- man 2/13, 22/8, 35/15, 38/14, 47/2, 89/2, 89/25
d.- mān 17/17
d.- mana 12/15, 12/5, 91/19
d.- masa 22/19
d.- mayın 75/9
d.- maz 31/5, 49/18
d.- mışam 99/3
d.- muş 85/6
d.- muşdan 87/24
d.- muşı 66/9, 70/24
d.- sa 16/7, 60/14, 78/3
d.- uñlar 73/18
d.- up 35/9, 81/2, 86/5, 87/13

dūr < *Far*. Uzak
d. 70/2, 78/14, 98/3

durış Duruş
d.+ ıñ 60/2

durmuş Durmuş
d. 96/19
d.+ a 20/9, 55/5, 96/20
d.+ da 23/17, 3/10, 90/9
d.+ dan 4/23, 54/12, 96/11
d.+ ı 96/15

d.+ ına 61/18

durun - Dayanmak
d.- ma 91/21

dūş < *Far*. Omuz, sırt
d.+ dan 99/3
d.+ ın 49/16
d.+ ıñdan 62/13
d.+ umdan 6/22

dūş - Karşılaşmak
d. - mān 32/13

dūtā < *Far*. İki kat
d. 36/16

dūtār < *Far*. Dutar, iki telli Türkmen sazı
d. 3/8
d.+ ı 39/24

duvum < *Far*. İkinci
d. 25/9

duy - < *ET. tuy*- Duymak
d.- ardı 18/23

duyġı Duygu
d. 68/13
d.+ da 90/10
d.+ lardan 1/15

duyġılı Duygulu
d. 1/14

dūz < *ET. tūz* Tuz
d.+ ın 91/24
d.+ uma 57/23

duzaḳ Tuzak
d. 23/1, 62/5
d.+ a 61/24

dūzla - Tuzlamak
d.- p 20/4, 43/9
d.- sam 18/11

dügme Düğme
d. 11/9

dügün Düğüm
d. 4/11, 8/4

dünyā < *Ar. dunyā*. Dünya
d. 1/7, 100/10, 11/12, 11/7, 12/14, 14/12, 2/17, 2/2, 2/3, 2/5, 2/7, 23/11, 28/5, 29/5, 33/19, 33/20, 33/22, 33/24, 33/26, 34/10, 34/12, 34/2, 34/4, 34/6, 34/8, 35/12, 35/15, 35/18, 35/9, 37/19, 40/14, 40/4, 41/20, 41/7, 44/5, 46/21, 47/19, 47/2, 47/6, 48/4, 49/11, 49/2, 54/2, 55/3, 60/19, 63/10, 63/4, 63/8, 69/12, 70/16, 71/17, 72/12, 72/8, 88/16, 88/18
d.+ da 14/10, 19/4, 21/5, 33/14, 34/4, 40/11, 40/13, 40/17, 40/7, 50/11, 50/12, 50/13, 50/15, 50/17, 50/19, 50/21, 50/23, 55/15, 66/18, 68/3, 68/5, 7/14, 72/4
d.+ dan 41/11, 41/20, 69/10, 69/12, 69/14, 69/16, 69/17, 69/18, 69/8, 69/9, 70/1, 70/3, 95/6
d.+ dır 47/14
d.+ ge 12/15
d.+ nı 100/23
d.+ nıñ 14/8, 39/22, 54/16, 59/12, 72/6
d.+ yı 47/18

dür < *Ar. durr* İnci
d. 18/9, 37/24, 38/4

düre - Türemek
d.- p 41/12, 42/22

dürel - Kendinden türemek
d.- ip 42/6

dürli Türlü
d. 14/18, 61/25, 77/18

düş - < *ET. tüş*- Düşmek, inmek

d.- di 42/10, 78/8, 8/3, 82/2, 84/14, 84/22, 88/3
d.- dim 19/14, 30/6, 34/11, 38/9, 4/20, 4/21, 46/11, 87/4, 89/12
d.- diñ 62/6, 87/16
d.- inçä 60/9
d.- ip 1/19, 11/16, 16/6, 16/8, 3/24, 32/15, 38/16, 50/24, 59/20, 6/12, 8/18, 84/4, 87/7
d.- ipdir 17/22, 89/7
d.- me 62/9, 72/6
d.- mersiñ 47/3
d.- mez 38/3, 49/12
d.- män 33/1, 69/17
d.- se 15/21, 23/1, 29/22, 47/24, 62/12
d.- señ 29/9

düşgin Düşkün
d. 5/23

düşin - Düşünmek
d.- meseñ 91/19
d.- mez 55/6

düşindir - Düşündürmek
d. 91/10, 91/16, 91/22, 91/3, 91/4

düşir - Düşürmek
d.- di 94/24
d.- mez 33/2

düşmān < *Far*. Düşman
d. 13/7, 38/9, 42/6, 46/2, 52/14, 55/5, 59/16, 59/17, 6/1, 7/21
d.+ dır 77/8
d.+ ı 61/22
d.+ ların 77/16

düşmen < *Far*. Düşman
d. 29/13, 74/16
d.- i dānā 78/7
d.+ leriñ 82/8

düye < *ET. teve* Deve
d. 30/22

düyn < *ET. tün* Dün
d. 19/6

düyp < *ET. tūp* Dip
d. 20/3
d.+ siz 50/5

düyş Düş
d.+ de 14/20, 18/6
d.+ imde 11/15, 15/8, 18/4, 30/13
d.+ ime 18/1, 18/2, 18/9
d.+ imiz 54/22
d.+ ine 29/21, 29/24

düyt - Yıpratmk
d.- mez 4/14

düz - < *ET. tüz-* Düzmek, düzene sokmak
d.- erdim 34/16
d.- äli 30/12
d.- ip 58/8
d.- mişim 12/12
d.- üpdir 58/12

düzd < *Far.duzd* Hırsız
d. 78/7
d.- i sārıḳ 77/23

düzet - Düzeltmek
d.- di 18/21

düzgün Düzgün
d.+ leri 53/2

düzim Dizim
d. 16/9

düzüklik Düzgünlük
d. 41/9

-E-

ebced < *Ar*. Ebced, Arap alfabesi
e. 14/14

ebuʾel-beşer < *Ar.* İnsanlığın atası. Hz. Âdem.
e.+ i 36/2

ebyāt < *Ar.* Beyitler
e. 23/16, 30/11, 77/17, 9/20, 92/9, 93/12
e.+ ı 14/14
e.+ lar 34/7

edā < *Far.* Görgü, terbiye
e. 24/11, 24/13, 24/15, 24/17, 24/2, 24/3, 24/5, 24/7, 24/9, 48/6

edebil - Yapabilmek
e.- medi 19/2

edebiyāt < *Ar. edebiyyāt* Edebiyat
e. 1/10

edebli < *Ar.+T.* Edepli,terbiyeli
e. 97/20

edici Yapıcı
e. 32/17

efsāna < *Far. efsāne* Söylence
e. 85/20

efsūnger < *Far.* Büyücü, sihirbaz
e. 71/25

efsūngerlik < *Far.* Büyücülük
e. 82/12

eger < *Far.* Eğer
e. 19/20, 21/23, 21/3, 48/19, 49/6, 50/2, 51/8, 57/16, 57/21, 59/14, 60/14, 61/16, 62/13, 66/18, 67/10, 68/23, 88/14, 88/16, 89/15, 90/8, 92/22, 94/12

egil - Eğilmek
e.- mez 35/6

eglen - Eğlenmek
e.- ip 47/2
e.- mez 63/14, 63/15, 63/16, 63/18, 63/20, 63/22, 63/24, 64/2

egri < *ET.* Eğri
e.+ si 58/20

ek - Ekmek
e.- diler 61/9
e.- ere 87/25
e.- erler 24/4

eken İmiş
e. 18/18, 18/19, 18/20, 18/22, 18/24, 19/2, 19/4, 19/6, 19/8, 37/11, 43/3, 54/15, 70/2, 70/3

ekin Ekin
e. 87/25

el < *ET. elig* El
e. 10/17, 11/24, 19/3, 19/4, 19/7, 43/13, 48/12, 48/14, 5/1, 61/21, 89/20, 95/25, 96/6, 99/13
e.+ de 36/4, 56/21
e.+ den 17/7, 53/2, 62/16, 85/11
e.+ e 63/16, 83/1, 85/10
e.+ i 29/25, 70/8, 88/10
e.+ im 12/23, 18/14, 18/15, 18/3, 70/24, 95/18
e.+ imizden 60/23, 61/6
e.+ iñ 70/6
e.+ iñde 62/1
e.+ inden 29/19, 44/20, 7/14, 77/23, 77/24, 83/24
e.+ iñe 23/1
e.+ ine 84/11

elem < *Ar.* Acı, keder
e. 86/13

elḥemd Fatiha
sūre-i e.+ iñ 97/13

elip < *Ar. elif* Elif, Arap alfabesinin ve Türkler'in İslâmiyet'i kabullerinden

1928 harf inkılâbına kadar 9 – 10 asır boyunca kullanmış oldukları alfabenin ilk harfi ve bu harfin adı
e. 22/17, 33/7, 36/16, 43/12, 9/23

elḳışṣa < *Ar.* Sözün kısası, kısacası
e. 57/6, 59/10, 59/19

elli < *ET. ellig* Elli
e. 14/19, 33/26, 61/16, 95/14

ellik < *ET. ellig* Elli
e. 42/21, 95/22

elmīṣāḳ < *Ar.* Anlaşma, sözleşme
e.+ da 35/5, 35/7

elmudām < *Ar.* Sürekli, daima
e. 14/10, 36/19, 6/24, 94/16, 97/2

elmudāmā < *Ar.* Sürekli, daima
e. 9/18

elremel < *Ar.* Aruz ölçülerinden biri
e.+ den 25/8

elt - İletmek, eriştirmek
e.- diler 81/10
e.- iñ 74/13
e.- ip 51/14, 73/20, 75/23, 80/2, 83/8, 94/24, 98/14

elvān < *Ar.* Renkler
e. 61/25, 77/18

em < *ET. yim* Yem
e. 30/24, 46/22
e.+ i 21/7, 64/10, 99/20
e.+ inden 40/14
e.+ ini 46/22

emānet < *Ar.* Emanet
e. 43/14

emen - Özenmek
e.- me 29/17

emendir - Özendirmek
e.- ip 54/11

emīn < *Ar.* Emin, gövenilir
e. 95/23

emr < *Ar.* Emir
e. 19/7, 35/13, 36/20, 36/26, 78/14, 82/23, 86/26, 98/17
e.- i maʿrūf 13/13
e.- i täbʿīd 74/26
e.+ im 80/26
e.+ in 29/16, 29/4, 34/1, 98/14
e.+ ine 34/9
e.+ ini 28/19

emvāl < *Ar.* Mallar, mülkler
e.+ ına 77/26

enbiyā < *Ar.* Peygamberler
e.+ dan 25/4

endām < *Far.* Beden
e. 17/9, 9/16
e.+ da 47/22
e.+ ıñ 47/22, 75/5

endāmlı < *Far+T.* Gösterişli
e. 11/12

ene Anne
e.+ den 41/12
e.+ m 95/12
e.+ ni 100/22
e.+ si 21/11, 82/12, 82/5

er - Ermek, erişmek
e.- di 13/17, 51/1, 51/2, 55/8, 57/7, 57/8, 64/7, 71/6, 74/20, 74/21, 79/13, 85/25, 85/26, 86/1, 86/18, 98/2, 98/3
e.- gin 43/4
e.- ür 82/6

er Yiğit, kahraman
e. 22/16, 42/4
e.+ iñ 22/18
e.+ ler 54/12, 69/10

eren Ermiş, veli
e.+ ler 96/8

ergin Olgun, olgunlaşmış
e. 91/15

erin - Tembellik yapmak
e.- mäñ 29/4

erkek Erkek
e. 65/18

erte *ET. irte* Yarın
e. 25/17, 39/22, 54/9, 6/6, 63/2, 63/3, 63/5, 90/2, 95/20, 98/15, 99/21
e.+ niñ 44/13

ertīr Sabah
e. 34/9, 70/5, 71/2, 82/26, 86/8, 97/13, 97/14
e.+ de 4/15

esed < *Ar.* Aslan burcu
e. 1/6
e.+ de 2/3

eşer < *Ar.* Eser
e. 60/19, 76/8, 84/7
e.+ i 56/10
e.+ inden 1/18

esīr < *Ar.* Esir, tutsak
e. 42/4

esrār < *Ar.* Gizli olan, herkesçe bilinmeyen şeyler
e. 77/20, 77/22, 78/12

eşek Eşek
e. 32/10

eşit - < *ET. éşid-* Duymak
e. 19/19, 19/22, 39/2, 8/10, 89/16, 89/21, 99/19, 99/6
e.- di 51/1
e.- en 56/9, 60/17, 71/22, 81/17, 86/21, 87/21
e.- gin 92/19
e.- iñ 30/2
e.- ip 13/13, 15/24, 71/15, 75/10, 77/10, 78/25, 8/7, 81/26, 85/18, 86/17, 86/19, 87/19, 98/18, 98/21
e.- medim 11/13, 13/13
e.- mersiñ 47/3
e.- meseñ 91/13
e.- mez 7/20
e.- señ 52/17
e.- sin 12/25, 97/6

et - < *ET. éşid-* Etmk, bir işi yapmak
e. 10/25, 10/6, 100/24, 13/26, 14/1, 17/23, 20/6, 22/10, 23/20, 26/17, 27/8, 28/14, 29/10, 29/13, 29/17, 29/2, 29/7, 29/8, 30/15, 32/10, 39/11, 39/22, 40/2, 43/25, 43/4, 44/18, 45/2, 47/15, 49/19, 50/22, 50/8, 55/2, 72/15, 77/13, 78/14, 80/21, 85/16, 88/20, 89/7, 92/6, 96/13, 97/17, 99/19
e.- ay 26/19, 26/20, 27/12, 27/18, 27/6, 28/3
e.- ayın 50/13, 74/9
e.- cek 49/10, 6/3
e.- dīp 84/16
e.- di 12/10, 19/1, 2/13, 32/3, 39/7, 41/11, 41/15, 41/19, 41/25, 41/7, 41/9, 42/2, 45/20, 5/11, 5/12, 53/17, 54/11, 54/13, 54/15, 54/17, 54/2, 54/3, 54/5, 54/7, 54/9, 56/13, 6/17, 6/19, 6/21, 6/25, 61/15, 7/10, 7/12, 7/2, 7/4, 7/6, 7/8, 70/11, 70/13, 75/19, 76/20, 76/21, 76/22, 76/24, 76/9, 77/1, 77/13, 77/2, 77/3, 77/7, 77/9, 78/13, 78/15, 78/16, 78/17, 78/18, 78/19, 78/21, 78/23, 78/24, 78/25, 79/1, 79/11, 79/3, 79/5, 79/7, 79/9, 80/21, 80/24, 80/25, 80/3, 81/24, 82/12, 82/4, 83/20, 83/26, 83/4, 84/12, 84/21, 87/21, 91/3, 96/3, 98/20, 99/23
e.- dik 61/3

e.- diler 60/6, 70/9, 73/11, 73/14, 74/2, 85/8, 86/9
e.- dim 13/17, 16/14, 23/3, 25/9, 3/24, 3/25, 32/16, 34/6, 34/7, 35/25, 36/3, 47/18, 48/21, 52/2, 57/20, 57/21, 58/15, 58/21, 58/3, 58/9, 59/6, 6/15, 62/18, 66/5, 68/16, 68/17, 7/24, 78/10, 82/21, 96/17, 96/19
e.- diñ 11/14, 39/23, 50/9, 97/4
e.- dirmek 60/12
e.- eli 60/9
e.- eliñ 22/2
e.- en 18/22, 24/17, 33/19, 33/20, 33/22, 33/24, 33/26, 34/10, 34/12, 34/2, 34/4, 34/6, 34/8, 43/15, 43/17, 44/4, 44/6, 46/3, 54/15, 64/18, 87/12
e.- enden 96/16
e.- enimi 76/3
e.- enin 62/3
e.- enler 56/4
e.- er 13/9, 14/14, 14/5, 18/15, 18/3, 29/6, 30/19, 31/17, 33/8, 33/9, 35/13, 35/18, 37/20, 43/20, 44/24, 45/10, 46/18, 46/4, 49/6, 54/8, 56/23, 61/11, 61/12, 61/21, 61/22, 62/20, 63/10, 63/17, 7/17, 70/24, 70/4, 70/6, 72/4, 76/23, 79/8, 94/20, 96/7
e.- ere 36/4
e.- erin 99/25
e.- ermiş 61/20, 61/21, 61/23, 61/25, 62/2, 62/4, 62/6
e.- ersen 96/22, 96/23, 97/1, 97/9
e.- ersiñ 64/15, 67/10
e.- ersiz 26/10
e.- eyin 24/8, 28/18, 60/17
e.- äbilmedim 40/5, 40/9
e.- äbilmän 6/3
e.- äy 49/10
e.- äysañ 98/10
e.- gin 13/22, 13/6, 14/13, 21/2, 24/23, 25/10, 35/14, 36/8, 44/13, 49/21, 49/22, 49/24, 50/10, 50/2, 50/4, 50/6, 50/8, 57/24, 6/10, 91/21, 94/9, 97/7, 99/19
e.- igin 44/11
e.- ilen 43/5
e.- iñ 23/17, 29/5, 61/25, 73/12, 79/8, 93/17, 94/17
e.- iñler 16/8
e.- ip 1/18, 1/23, 100/16, 100/21, 100/23, 100/3, 100/6, 11/1, 11/2, 12/19, 14/9, 15/16, 15/23, 15/24, 17/15, 18/20, 19/13, 19/6, 20/6, 22/24, 23/13, 23/4, 24/13, 24/21, 24/9, 26/16, 26/8, 27/17, 27/3, 28/19, 29/15, 29/25, 30/10, 30/12, 30/14, 30/3, 31/14, 31/6, 32/19, 33/3, 33/4, 34/16, 35/2, 37/20, 37/22, 39/15, 39/16, 39/22, 4/16, 41/13, 41/14, 41/4, 42/10, 42/8, 49/2, 49/6, 49/7, 5/10, 5/18, 5/21, 5/22, 51/10, 51/5, 51/8, 52/15, 52/18, 53/11, 54/5, 55/21, 55/5, 57/8, 58/14, 6/16, 6/20, 60/2, 61/13, 61/19, 61/22, 62/14, 62/22, 62/23, 62/24, 63/13, 66/14, 66/2, 66/22, 67/13, 67/20, 70/21, 71/16, 72/19, 73/8, 74/12, 75/15, 75/6, 76/13, 76/19, 77/21, 79/1, 79/22, 79/9, 8/17, 8/18, 8/24, 80/13, 80/5, 81/11, 81/15, 81/17, 81/19, 81/8, 82/14, 82/19, 82/20, 82/23, 82/9, 83/10, 83/12, 83/20, 84/12, 84/26, 86/10, 86/23, 86/25, 87/19, 87/5, 88/12, 88/25, 88/5, 89/18, 9/1, 9/2, 92/2, 93/8, 95/13, 95/5, 95/8, 95/9, 97/1, 97/25, 98/13, 98/21, 98/23, 99/15, 99/4, 99/7
e.- ipdir 1/19, 79/19
e.- işiñ 10/1
e.- me 10/15, 10/24, 12/16, 14/15, 29/11, 39/8, 66/24, 68/16, 82/22, 92/24, 93/9, 95/1
e.- medi 45/6, 84/18
e.- medim 14/10
e.- mediñ 10/11
e.- megin 100/13, 38/18, 4/16

e.- mekçi 60/11
e.- mekde 62/19
e.- mekden 47/24
e.- menem 66/5
e.- meseñ 32/6, 58/18
e.- mesin 30/5, 61/20, 88/6
e.- meyäñ 1/10
e.- meyin 73/11
e.- meyip 13/20
e.- mez 11/24, 14/21, 17/3, 20/10, 24/10, 24/11, 24/12, 24/5, 31/7, 32/12, 45/18, 67/24, 68/4, 79/16, 96/11
e.- män 17/19, 28/5, 46/8, 47/14, 5/10, 54/13, 6/12, 7/22, 82/18, 83/3, 89/4
e.- mäne 84/25, 90/4
e.- mänä 82/20
e.- mäñler 17/21
e.- mänler 66/8, 89/6
e.- miş 30/11
e.- mişem 48/9
e.- se 19/7, 27/2, 28/11, 32/12, 36/23, 39/20, 43/17, 43/18, 44/14, 44/9, 48/3, 49/10, 49/3, 59/14, 60/19, 67/14, 70/20, 78/24
e.- sek 23/18, 52/8
e.- seler 23/6
e.- sem 100/15, 100/25, 13/19, 17/16, 17/19, 21/5, 23/14, 24/3, 27/18, 32/8, 36/21, 38/11, 38/15, 40/19, 46/4, 48/4, 48/8, 5/23, 50/10, 59/8, 88/2, 89/1, 89/4, 99/22
e.- señ 100/2, 23/19, 33/3, 44/3, 49/23, 50/7, 57/14, 58/17, 62/10, 67/10, 67/13, 67/15, 7/21, 76/24, 78/22, 86/26, 88/15, 88/9, 94/12, 94/6, 95/5, 99/25
e.- señiz 60/21
e.- yārsıñ 77/10
e.- yän 2/21, 20/4, 4/15, 96/10, 99/21
e.- yär 24/22, 25/3, 3/7, 78/26
e.- yärdi 3/5, 80/7, 98/4
e.- yor 1/15

et Et
e.+ ini 83/3
e.+ leriñ 31/16

evlād < *Ar.* Evlat
e.+ a 69/15

evzāʿ < *Ar.* Durumlar
e.- ı nücūmdan 24/21
e.+ ı 45/20

ey Hitap edilen kimsenin dikkatini çekmek veya anlamı güçlendirmek için kullanılır
e. 100/17, 100/2, 11/5, 12/21, 13/11, 14/15, 15/13, 15/2, 15/23, 17/23, 18/16, 20/16, 23/20, 24/16, 24/2, 25/10, 26/16, 28/14, 29/20, 3/9, 30/15, 31/9, 32/14, 32/8, 33/16, 33/19, 34/12, 35/19, 36/13, 36/25, 37/14, 37/17, 38/10, 38/12, 38/14, 38/18, 38/7, 40/1, 40/18, 40/4, 44/17, 44/20, 47/18, 47/6, 49/18, 50/22, 51/15, 54/16, 55/24, 55/6, 56/15, 57/4, 57/9, 59/12, 62/18, 62/5, 63/12, 63/2, 64/16, 64/20, 67/14, 67/2, 68/21, 68/5, 68/8, 69/2, 69/6, 69/7, 69/9, 7/14, 7/23, 70/2, 70/23, 71/24, 72/14, 72/2, 73/4, 74/16, 76/18, 76/4, 77/13, 78/14, 78/22, 79/10, 79/8, 81/12, 82/22, 83/13, 85/20, 85/22, 86/25, 87/16, 88/19, 88/7, 89/7, 9/3, 90/10, 92/23, 92/5, 92/8, 93/12, 94/6, 95/4, 96/20, 97/8, 98/12, 98/24, 99/12, 99/2

eyle - Kılmak, yapmak
e. 10/18, 24/16, 24/17, 26/16, 26/17, 27/15, 27/3, 27/9, 28/12, 28/15, 28/6, 28/9, 36/7, 39/21, 45/20, 45/5, 45/8, 47/5, 47/6, 7/9, 85/23, 87/10, 92/23, 95/19, 96/8, 97/6
e.- di 25/16, 35/14, 44/3, 46/13, 71/18, 71/19, 73/11, 73/13, 73/15, 73/17, 73/19, 73/21, 73/23, 73/25, 73/5, 73/6, 73/7,

73/9, 74/1, 74/11, 74/13, 74/15, 74/17, 74/18, 74/19, 74/20, 74/22, 74/24, 74/26, 74/3, 74/5, 74/7, 74/9, 75/10, 75/12, 75/14, 75/16, 75/18, 75/2, 75/20, 75/22, 75/24, 75/26, 75/4, 75/6, 75/8, 76/14, 76/15, 76/2, 76/4, 77/14, 77/15, 77/16, 77/18, 77/20, 77/22, 77/24, 77/26, 78/10, 78/11, 78/12, 78/14, 78/2, 78/4, 78/6, 78/8, 79/12, 79/13, 79/14, 79/16, 79/18, 79/20, 79/22, 79/24, 79/26, 80/10, 80/12, 80/14, 80/16, 80/18, 80/2, 80/20, 80/22, 80/24, 80/25, 80/26, 80/4, 80/6, 80/8, 81/10, 81/12, 81/13, 81/14, 81/15, 81/17, 81/19, 81/2, 81/21, 81/23, 81/25, 81/4, 81/6, 81/8, 82/1, 82/11, 82/13, 82/15, 82/17, 82/19, 82/21, 82/23, 82/3, 82/5, 82/7, 82/9, 83/16, 83/17, 83/19, 83/2, 83/21, 83/23, 83/25, 84/1, 84/11, 84/13, 84/15, 84/17, 84/19, 84/21, 84/23, 84/25, 84/3, 84/5, 84/7, 84/9, 85/1, 85/11, 85/13, 85/15, 85/17, 85/19, 85/21, 85/23, 85/24, 85/25, 85/26, 85/3, 85/5, 85/7, 85/9, 86/10, 86/12, 86/14, 86/16, 86/18, 86/2, 86/20, 86/22, 86/23, 86/24, 86/26, 86/4, 86/6, 86/8, 93/10, 98/16, 98/19, 98/20, 98/21, 98/7

e.- dim 19/22, 2/12, 24/21, 30/13, 46/1, 46/11, 46/15, 46/2, 46/3, 46/5, 46/7, 46/9, 89/16, 89/24, 91/12

e.- diñ 36/2

e.- gil 35/22, 35/24, 36/1, 36/10, 36/11, 36/3, 36/5, 36/7, 36/9, 37/17, 38/8, 39/15

e.- gin 25/5, 35/2, 35/21, 67/2, 71/16, 92/22, 92/24, 93/6, 93/9

e.- me 100/20, 100/21, 100/23, 100/25, 36/11, 92/21, 92/22, 92/24, 93/10, 93/12, 93/2, 93/4, 93/6, 93/8

e.- mek 75/23, 84/10

e.- mez 35/5

e.- miş 29/10

e.- n 74/11

e.- ñiz 29/1

e.- p 17/12, 17/13, 70/11, 80/15, 80/16, 80/21

e.- r 49/1, 49/11, 49/13, 49/15, 49/17, 49/19, 49/2, 49/3, 49/5, 49/7, 49/9, 50/9

e.- rdi 98/5

e.- rem 92/11, 92/13, 92/14, 92/15, 92/17, 92/19, 92/8, 92/9

e.- rim 36/12, 36/13, 36/14, 36/16, 36/18, 36/20, 36/22, 36/24, 36/26

e.- se 37/23, 45/18, 54/9, 94/1

e.- sem 18/6, 18/7, 47/21, 69/3, 77/17, 77/18, 99/6

e.- señ 50/1, 67/4

e.- sin 71/17

e.- yim 13/22, 97/6, 99/11

e.- yin 48/6, 48/7, 51/23, 51/24, 52/12, 52/18, 52/6, 53/12, 53/18, 53/6, 95/7

e.- yip 25/18, 28/11, 39/13, 39/3, 39/5, 67/5, 7/11, 73/14, 73/15, 8/15, 84/5, 86/8, 87/8, 90/4, 92/12, 92/13

eyvān < *Far*. Kök, kasır

köşk-i e. 33/25

eyyām < *Ar*. Günler

e. 27/5, 64/4

e.+ da 4/16

e.+ ı 61/7

e.+ ından 64/12

eyye < *ET.idi* Sahip, malik

e. 49/23, 60/22, 61/14, 61/6

e.+ si 54/4

e.+ sin 85/20

ez < *Far. Ayrılmak eki* (-DEn)

e. 13/24

ez - < *RT. ez-* Ezmek

e.- di 94/19

e.- dik 61/3
e.- mek 90/9
e.- mekde 32/14
e.- mäne 61/3

ezel < *Ar.* Ezel, başlangıcı olamayan geçmiş zaman
e. 32/13, 4/14, 42/26, 84/17, 9/4
e.+ de 57/5, 64/15
e.+ den 10/7
e.+ i 30/11, 9/3

ezil - Ezilmek
e.- ip 70/23

-Ä-

äḥkām < *Ar. ahkām* Hükümler, buyruklar
ä. 25/8

ähl < *Ar.ehl* Sahip, malik
ä.+ i 23/8, 26/6, 26/7, 78/2
ä. –i ġarīb 96/21
ä.+ ine 73/21
ä.+ iniñ 16/13, 22/24, 71/10

är < Koca
ä. 81/3, 81/5, 85/8, 95/13
ä.+ e 81/3
ä.+ ä 84/16
ä.+ i 81/2
ä.+ iñ 81/5
ä.+ ine 80/26, 85/9

ärziş < *Far.* Değer
ä.+ i 67/15, 72/3

-F-

fāhişe < *Ar.* Fahişe, kahpe
f. 80/3

faḳīr < *Ar.* Yoksul
f. 41/6, 44/8, 47/13, 92/2
f.+ a 95/5
f.+ da 32/13

fāl < *Ar.* Fal
f. 11/16, 76/17, 83/12

falān < *Ar.* Falan, herhangi bir kişi
f. 69/16, 74/13

fānī < *Ar.* Tükenmek, yok olmak
f. 43/12, 72/8
f.+ dır 28/5, 35/15, 41/20
f.+ dir 11/1, 69/12

farḳ < *Ar.* Fark
f.+ ı 2/18, 32/24

farż < *Ar.* Farz
f. 14/1, 29/1
f.+ ıma 97/14

faṣl < *Ar.* Mevsim
f.+ ıma 79/11

fāş < *Far.* Gizli olanı açığı vurmak
f. 7/6, 42/16, 53/17

fāyda < *Ar. fā'ide* Fayda, işe yarama
f. 98/17

fedā < *Ar. fidā'* Feda, uğruna verme
f. 100/16, 15/23, 20/16, 23/20, 30/6, 32/18, 36/14, 37/11, 37/13, 37/15, 37/2, 37/3, 37/5, 37/7, 37/9, 48/6, 62/10, 71/17
f.+ dır 12/18

fedāḳār < *Ar.+Far.* Özverili
f.+ dır 1/17

felek < *Ar.* Gökyüzü, sema
f. 30/14, 34/25, 46/10, 49/18, 54/8, 60/9, 61/18, 61/20, 89/25
çarḫ-ı f. 45/18
f.+ niñ 44/20, 54/10, 7/14

ferāġat < *Ar.* Vazgeçmenin, gönül tokluğunun verdiği rahatlık, huzur
f. 13/19, 60/20, 73/1, 78/13, 96/12

ferāmūş < *Far.* Umutma
f. 4/16

ferār < *Far.* Kaçma, kaçış
f. 43/5, 75/1

ferāvān < *Far.* Pek, çok
f. 74/5, 80/12

ferenci Sipahi ceketi
f.+ niñ 67/21

ferīb < *Ar.* Hile
f. 11/20, 35/18, 38/18, 61/24, 70/12, 70/19, 71/9, 74/17, 74/4, 92/10, 94/24, 95/1
f.+ e 35/12, 35/13, 62/12, 62/9, 70/22, 71/21
f.+ i 61/3

fermān < *Far.* Emir, buyruk
f. 17/17, 2/12, 35/14, 36/20, 36/26, 44/3, 73/15, 73/9, 74/13, 74/19, 74/20, 74/26, 74/3, 75/10, 75/26, 75/6, 76/4, 80/26, 81/2, 82/23, 83/2, 85/23, 85/9, 86/26, 89/2
f.+ a 11/2
f.+ ı 67/14
f.+ lar 52/8

feryād < *Far.* Feryat, bağırtı
f. 30/13, 6/2, 77/5, 92/19, 92/21, 92/22, 92/8, 93/10, 93/4, 93/6, 93/8
f.+ ım 8/7

ferzend < *Far.* Evlat
f. 13/1, 13/2, 50/4, 78/12, 98/5
f.+ i 33/11

fesād < *Ar.* Fesat, bozukluk
f. 35/17, 72/12

fetvā < *Ar.*Fetva
f.+ sı 8/21

fähm < *Far.* Alnama, kavrama
f. 10/18, 16/8, 78/11, 85/23
f.+ in 45/9

fīl < *Ar.* Fil
f. 70/11, 70/13, 70/20
f.+ iñ 70/12, 70/17, 70/18, 70/20

fırḳat < *Ar.* Ayrılık
f. 69/2

fi ف harfi
f. 10/18, 44/8

fiġān < *Far.* İnleme
f. 77/8, 81/4, 81/7
dād-u f. 81/6
f.+ a 10/3, 10/18
f.+ ım 11/23

fikr < *Ar.* Düşünce
f. 100/3, 12/4, 17/1, 24/16, 24/3, 26/8, 29/10, 29/8, 33/4, 34/9, 39/22, 47/5, 49/7, 53/11, 57/24, 63/13, 66/22, 72/3
f.+ e 59/10

fiʿl < *Ar.* Eylem
f.+ iñ 58/11
f.+ iñden 59/9

firāḳ < *Ar.* Ayrılık
f.+ ında 92/18
f.+ ıñdan 19/11, 89/17

firdevs < *Far.* Cennet
cennet-ül f. 69/19

-G, Ġ-

ġāʾibāne < *Ar.+Far.* Gizlice
ġ. 24/24

ġābaḳ
ġ. 12/17, 37/3, 97/18

ġaç - < *ET.* Kaçmak
ġ. 62/5
ġ.- dı 87/24
ġ.- ıp 47/9, 61/1, 79/18, 85/11, 91/25, 92/3
ġ.- ırlar 55/4
ġ.- maḳ 54/21, 73/10

ġaçhāġaç Kaçma, evi terk etme
ġ. 41/22, 41/6, 42/10, 42/4, 43/8

ġadın < *ET. kātūn* Kadın
ġ.+ lar 67/24

ġāfıl < *Ar.* Gafil, dalgın
ġ. 10/17, 44/5
ġ.+ ları 44/7

ġāfıllıḳ < *Ar.+T.* Gaflet etme durumu
ġ.+ da 86/22

ġaflet < *Ar.* Gaflet
ġ. 19/5, 20/24, 72/19, 79/19, 90/10
ġ.+ de 35/23, 40/6
ġ.+ den 73/3

ġahar < *Ar. ḳahr* Öfke
ġ. 66/24
ġ.+ ı 73/26
ġ.+ ım 58/5

gāhī < *Far.* Ara sıra, bazen
g. 92/10

ġal - < *ET.* Kalmak
ġ. 72/5
ġ.- an 57/7, 67/7, 89/1, 99/13
ġ.- ar 37/19, 60/14, 88/9, 99/9
ġ.- arlar 31/2
ġ.- arsıñ 31/1
ġ.- dı 16/14, 16/18, 16/19, 16/20, 16/22, 16/24, 17/10, 17/2, 17/4, 17/6, 17/8, 19/5, 19/6, 2/22, 2/23, 2/24, 20/9, 3/10, 3/2, 3/4, 3/6, 3/8, 4/1, 41/26, 42/25, 46/12, 46/9, 5/3, 53/5, 55/2, 96/4
ġ.- dıḳ 70/16, 85/7
ġ.- dılar 42/18
ġ.- dım 37/10, 37/25, 37/4, 38/1, 40/16, 5/15, 64/6, 66/21
ġ.- dıñ 55/19
ġ.- dır 64/16
ġ.- dırdı 6/22
ġ.- dırdı 98/22
ġ.- ıp 41/1, 41/3, 43/3, 6/21, 62/12, 66/3, 71/2, 71/6, 72/9, 77/11, 94/22, 97/3, 97/5, 99/3, 99/5
ġ.- ıpdır 71/10
ġ.- ıpdur 22/23
ġ.- ma 40/2
ġ.- madı 12/4, 17/1, 27/11, 37/5, 38/19, 75/3
ġ.- man 36/23, 43/12, 63/15, 63/16, 81/22, 93/6
ġ.- mandır 17/7
ġ.- mansın 13/6
ġ.- masın 73/17
ġ.- mayın 19/12, 33/9, 89/11
ġ.- maz 39/19, 67/6, 68/2
ġ.- mazlar 72/8
ġ.- mışam 37/17, 4/20, 90/15
ġ.- sa 62/2, 68/4
ġ.- sañ 65/12, 74/16, 90/8
ġ.- sın 88/7

ġalam < *Ar. ḳalem* Kalem
ġ. 37/21, 92/9, 93/4

ġalan Kalan
ġ. 12/15, 17/16, 25/4, 3/13, 3/14, 3/17, 36/18, 5/13, 54/19, 85/9, 88/4, 96/7
ġ.+ dır 38/2

ġalla < *Ar.* Tahıl,
ġ. 98/6
ġ.+ nı 62/20

ġallaçlıḳ < *Ar.T.* Tahıl ürünleriyle uğraşma
ġ.+ da 22/18

ġālmaġāl < *Far.* Gürültü
ġ. 84/12
ġ.+ dan 78/4

ġam < *Far.* Gam, kaygı
ġ. 22/4, 23/15, 23/19, 23/7, 24/7, 26/20, 27/11, 27/12, 27/6, 30/24, 31/21, 34/20, 34/24, 34/25, 36/18, 37/4, 46/17, 47/16, 54/23, 56/22, 6/23, 63/15, 63/16, 64/6, 65/12, 68/19, 7/18, 7/3, 86/15, 90/21, 90/23, 95/2, 96/13, 97/3
ġ.+ a 38/10, 6/23, 66/21, 72/23, 9/10
ġ.+ da 100/7
ġ.+ dan 12/22, 24/8, 36/6, 39/14, 39/15, 39/16, 39/18, 39/20, 39/22, 39/24, 39/7, 40/2, 44/25, 57/1, 57/5, 68/10, 87/11, 90/5, 99/15, 99/22
derd-u ġ.+ dan 23/9
ġ.+ ı 100/17, 37/14, 64/10, 90/17, 97/9
ġ.+ ıñ 36/23, 45/11, 48/7, 48/9, 61/7
ġ.+ ın 44/13
ġ.+ ından 40/14
ġ.+ ını 46/21
ġ.+ ışa 63/24
ġ.+ lar 25/17, 25/19, 25/21, 26/11, 26/2, 39/19, 44/10, 44/16, 45/11, 45/15, 45/17, 45/21, 45/8, 45/9, 70/3, 70/5
ġ.+ sız 44/20, 44/23, 44/25, 45/2

ġamçı Kamçı
ġ. 83/1
ġ.+ sın 22/21, 83/1

ġamgīn < *Far.* Gamlı, üzgün
ġ. 1/21, 24/19, 24/20, 25/10, 25/2, 25/6, 25/8, 45/8, 56/12

ġamḫor < *Far.* Hüzünlü, Kaygılı
ġ. 92/19

ġamış Kamış
ġ. 3/22

ġamlı < *Far.*+*T.* Gamlı
ġ. 36/7, 45/10, 93/6, 96/7

ġamsız < *Far.* +*T.* Gamsız
ġ. 45/4

ġamşerīk < *Far.* Üzüntüye ortak ortak olmak
ġ. 80/17

ġamze < *Ar.* Çene yanak çukurluğu
ġ.+ lim 15/4
ġ.+ si 14/21

ġan < *ET.* Kan
ġ. 25/14, 27/17, 34/22, 39/19, 41/14, 49/14, 5/19, 79/23, 85/19, 9/10, 95/11, 96/20
ġ.+ a 75/16, 76/1
ġ.+ dan 64/16
ġ.+ ı 28/5, 42/16, 47/15, 75/5
ġ.+ ım 38/14
ġ.+ ımı 100/16
ġ.+ ın 42/6, 5/3
ġ.+ ıñ 62/6
ġ.+ ına 47/15
ġ.+ ıñı 82/22
ġ.+ lar 75/8, 77/23, 79/22

ġanat < *ET.* Kanat
ġ. 36/25, 50/1, 50/5
ġ.+ ım 8/18

ġandır - Kandırmak
ġ. 10/15

ġanīmat < *Ar.* Kazanç
ġ. 14/2, 21/2, 28/14, 31/12, 61/1
ġ.+ dır 24/16

ġanlı Kanlı

ġ. 15/17, 15/6, 38/11, 48/17

ġāp Tahıl, hububat için kullanılan çuval
ġ. 30/23

ġapı < *ET. kapıġ* Kapı
ġ.+ nı 25/1
ġ.+ nıñ 25/7
ġ.+ sı 27/6, 39/17, 8/10
ġ.+ sından 7/17

ġar - Karmak, karıştırmak
ġ.- an 2/16, 86/6

ġar Kar
ġ. 31/8, 91/12, 91/6
ġ.+ a 23/8
ġ.+ lar 90/5

ġara - Bakmak
ġ.- man 74/24
ġ.- ñ 54/2
ġ.- ñda 31/18
ġ.- p 100/17, 11/13, 15/4, 16/14, 16/18, 16/19, 16/20, 16/22, 16/24, 16/3, 17/2, 17/6, 17/8, 34/21, 35/16, 37/12, 42/22, 44/18, 5/3, 50/15, 54/17, 55/1, 56/20, 56/5, 60/15, 60/18, 62/15, 68/22, 69/9, 70/2, 71/24, 71/5, 72/13, 79/19, 80/1, 80/14, 84/3, 87/2, 87/5, 90/14, 90/17, 92/3
ġ.- sam 3/19, 55/12, 6/25, 64/10, 99/20
ġ.- yardı 75/9

ġara Kara, siyah
ġ. 16/9, 18/13, 22/17, 34/19, 37/24, 52/9, 67/21, 91/10, 91/12, 91/4, 91/7, 91/9, 92/16, 92/8, 92/9, 93/4, 95/14
ġ.+ dan 61/11
ġ.+ dır 18/8
ġ.+ nı 91/18, 91/21, 92/2
ġ.+ sı 21/25

ġaraḳçı Yağmacı
ġ.+ lar 62/4

ġaral - Bakılmak
ġ.- maz 59/8

ġaran - Bakınmak
ġ.- ıp 94/21
ġ.- ıpdur 35/15

ġarañḳı < *ET. karanġgu* Karanlık
ġ. 5/16, 92/6

ġarañḳu < *ET. karanġgu* Karanlık
ġ.+ da 80/19

ġarañlıḳ Karanlık
ġ.+ da 39/18

ġarat - Bir işi inceletmek, izletmek
ġ.- dım 97/2
ġ.- ıp 4/9

ġarçıġay Doğan, bir tür avcıl kuş
ġ. 71/11

ġardaş < *ET. karındaş* Kardeş
ġ. 3/13, 30/21, 43/5

ġarġa Karga
ġ. 71/18, 71/2, 71/20, 71/22, 71/24, 71/5, 71/6

ġarīb Kimsesiz, zavallı, fakir
ġ. 1/19, 11/18, 14/11, 22/11, 22/13, 22/14, 22/18, 22/20, 22/23, 26/12, 26/3, 26/7, 29/12, 29/18, 35/22, 36/1, 36/11, 36/5, 36/7, 37/15, 37/23, 38/17, 39/18, 39/23, 44/24, 45/3, 54/3, 60/18, 60/19, 61/5, 61/8, 65/6, 69/14, 7/16, 70/22, 8/18, 8/3, 8/5, 87/12, 87/14, 88/15, 88/18, 90/1, 90/11, 90/9, 93/11, 96/18, 96/21, 98/6
ġ.+ a 62/8, 71/25, 98/23
ġ.+ ıñ 87/6
ġ.+ i 15/15, 22/15, 23/3, 32/14, 61/3, 87/6
ġ.+ iñ 29/19

ġ.+ lar 2/16, 44/22, 45/14, 60/17, 60/20, 60/21, 68/14, 73/1, 8/24
ġ.+ lara 22/7
ġ.+ lardan 53/3
ġ.+ ları 52/2, 94/19, 94/23

ġarībçılıḳ Serbest çalışma
ġ.+ ı 57/6

ġarīblıḳ Fakirlik
ġ. 49/18, 49/4, 5/21, 5/22, 5/24, 6/10, 6/11, 6/12, 6/13, 6/14, 6/15, 6/16, 6/17, 6/19, 6/2, 6/21, 6/23, 6/25, 6/4, 6/6, 6/8, 7/10, 7/12, 7/2, 7/4, 7/6, 7/7, 7/8
ġ.+ da 38/1, 88/12, 88/14, 88/9
ġ.+ dan 2/14

ġarıl - Karışmak
ġ.- dım 97/5

ġarınca Karınca
ġ. 97/19

ġarḳ < *Ar.* botma, boğulma
ġ. 35/23, 50/1, 64/14, 64/8, 76/18
ġ.- ı ʿişyān 44/17

ġarḳāb < *Ar.+Far.* Suya batma, boğulma
ġ. 13/12, 13/20, 96/13

ġarrı Yaşlı, ihtiyar
ġ. 19/17, 7/2, 87/9, 89/20

ġarrī - Yaşlanmak
ġ.- añ 46/22
ġ.- man 46/19
ġ.- yañ 46/24

ġarrīġan Yaşlanan
ġ. 47/3

ġarrılıḳ İhtiyar
ġ. 31/12, 31/13, 31/20, 31/21, 44/23
ġ.+ a 31/15
ġ.+ da 17/12, 46/17, 88/22
ġ.+ dan 17/13, 88/23

ġarşı < *ET.* Karşı
ġ. 27/5, 87/20

ġaş Kaş
ġ. 92/9, 93/4, 97/18, 99/5
ġ.+ ı 92/16
ġ.+ ıma 18/5
ġ.+ ıñ 17/22, 47/23, 89/8
ġ.+ ın 37/21
ġ.+ ına 70/10, 70/14, 70/18
ġ.+ ında 77/21
ġ.+ ları 14/21, 18/8

ġat - Katmak
ġ.- anı 97/26

ġatı < *ET. katıġ* Katı, sert
ġ. 91/16

ġatnaş - Katılmak
ġ.- dılar 76/6

gāv < *Far.* İnek
g.+ a 84/2, 84/4
g.+ ı 84/8

ġavāş < *Ar.* Yüzücü, dalgıç
ġ. 18/15

ġayġı < *ET. kaḏġu* Kaygı
ġ. 14/7, 25/5, 34/20, 35/10, 39/14, 39/15, 39/16, 39/18, 39/20, 40/2, 44/10, 44/16, 44/20, 44/23, 44/25, 45/2, 45/4, 53/14, 57/1, 57/5, 64/6, 65/12, 7/1, 7/3, 70/3, 70/5, 99/15, 99/22
ġ.+ dan 27/11, 95/2
ġ.+ lar 39/19, 68/19
ġ.+ lı 25/14
ġ.+ sı 34/24
ġ.+ sız 22/4

ġaygılı < Kaygılı
ġ. 95/24

ġayn ġ harfi
ġ. 10/17, 44/7

ġayna - Kaynamak
ġ.- p 23/12, 7/15
ġ.- yıp 64/2

ġayr < *Ar.* Başkası
ġ. 13/24
ġ.+ a 10/5
ġ.+ ı 12/12, 28/2

ġayra < *Ar.* Başka
ġ. 18/14, 70/18

ġayret < *Ar.* Gayret
ġ. 20/6, 98/13

ġayrı < *Ar.* Başka, ayrı
ġ. 33/2, 82/18, 99/13

ġayt - Dönmek
ġ. 59/9, 83/14
ġ.- ayın 74/8
ġ.- dı 79/25, 83/6, 83/7
ġ.- ıp 17/14, 18/5, 24/14, 31/15, 31/17, 33/11, 35/6, 42/12, 42/17, 46/17, 46/6, 47/2, 54/19, 54/24, 55/1, 64/11, 64/13, 64/15, 64/17, 64/4, 64/5, 64/7, 64/9, 69/17, 73/21, 76/7, 8/22, 80/10, 82/15, 83/10, 84/2, 88/24, 94/9
ġ.- mam 68/13

ġayta Kez, defa
ġ. 41/11
ġ.+ dan 36/16

ġaytar – Önünü kesmek
ġ. 59/17, 59/18
ġ.- ıp 59/21
ġ.- maḳ 59/14

ġāz Kaz
ġ.+ lar 63/24

ġaz - Kazmak
ġ.- mana 96/15

ġażab < *Ar.* Gazap, kızgınlık
ġ. 17/17, 37/22, 86/7, 89/2
ġ.+ ı 21/14, 86/14

ġazāl < *Ar.* Geyik yavrusu, ceylan
ġ.+ a 9/24

ġazal < *Ar. ġazel* Gazel
ġ. 1/23, 14/15, 15/8, 48/15, 67/1, 92/7, 96/19, 97/16
ġ.+ dan 10/6
ġ.+ ı 9/3, 97/14
ġ.+ lar 3/8
ġ.+ lardan 1/13
ġ.+ larıñ 1/11
ġ.+ larını 1/22

ġazan - < *ET. kazġan-* Kazanmak
ġ.- dım 33/23
ġ.- ıp 43/15, 49/24

ġazanç Kazanç
ġ. 34/6

ġazıl - Kazılmak
ġ.- ıp 70/23

ġazzāt < *Ar.* Hz. Muhammed'in kumandan olarak bizzat katıldığı savaşlar
ġ. 41/14

geç - < *ET. keç-* Geçmek
g. 36/25, 48/22
g.- di 99/9
g.- dim 38/1, 87/9
g.- en 33/20, 40/19, 50/7, 64/5, 77/18
g.- ende 96/1
g.- endir 35/1
g.- er 22/15, 22/8, 30/24, 31/23, 33/10, 44/17, 48/11, 48/17, 62/12, 65/17
g.- eri 25/22

g.- erler 50/5, 63/4
g.- ermen 19/3
g.- ersen 26/9
g.- ip 13/14, 9/1
g.- ipdir 13/19
g.- melidir 95/19
g.- mese 2/19
g.- mez 33/14
g.- män 22/4
g.- miş 5/18
g.- se 44/10, 46/7
g.- sin 63/18

geçi Keçi
g. 32/10

geçir - Geçirmek
g.- di 93/11
g.- dik 61/7
g.- dim 35/23, 65/5, 68/10
g.- diñ 36/17, 65/2
g.- gin 46/23
g.- me 10/13
g.- megin 44/7
g.- mez 33/3
g.- yon 96/18

gedā < *Far.* Dinlenci
g. 10/14, 20/17, 30/5, 48/7, 54/4, 71/19
g.+ dır 12/18

gedāī < *Far.* Dinlenci
g. 2/21, 4/6, 32/5

gejdüm < *Far.* Akrep
g. 35/17, 90/9

gel - < *ET. kel-* Gelmek
g. 10/25, 100/10, 100/12, 100/14, 100/16, 100/18, 100/4, 100/5, 100/6, 100/8, 11/1, 11/2, 12/8, 13/25, 24/19, 37/23, 45/8, 7/9, 72/21, 75/26, 87/10, 90/19, 96/23, 96/8, 97/6
g.- işin 24/3
g.- cek 31/19, 4/16, 67/17, 87/5
g.- cekdir 63/19
g.- dīp 98/19
g.- di 100/5, 15/8, 18/4, 22/1, 22/2, 22/9, 36/22, 4/5, 42/25, 42/7, 43/1, 44/23, 59/21, 60/1, 69/18, 70/1, 71/24, 72/24, 72/7, 73/22, 73/3, 75/1, 75/19, 77/2, 77/5, 77/9, 79/6, 80/1, 80/10, 80/4, 81/6, 82/2, 83/21, 83/9, 84/10, 84/14, 85/1, 86/11, 95/18, 96/23, 96/8
g.- dikçe 24/6
g.- diler 42/17, 54/5, 81/21, 83/10
g.- dim 10/26, 11/5, 12/1, 12/11, 12/13, 12/15, 12/17, 12/19, 12/2, 12/3, 12/5, 12/7, 12/9, 16/5, 19/10, 19/11, 19/13, 19/15, 19/17, 19/19, 19/21, 19/23, 19/9, 2/1, 2/13, 2/15, 2/2, 2/3, 2/5, 2/7, 40/4, 46/14, 71/13, 71/15, 78/7, 8/16, 8/17, 8/18, 8/20, 8/22, 8/24, 86/13, 87/17, 89/10, 89/17, 89/18, 89/19, 89/20, 89/21, 89/22, 89/23, 89/9, 9/2, 9/4
g.- diñ 11/12
g.- diñiz 74/1
g.- ecek 23/14
g.- en 64/12, 74/11, 88/7
g.- ende 32/19, 46/23, 76/12, 76/8
g.- endir 72/17
g.- enni 73/10
g.- er 11/19, 16/6, 17/14, 20/20, 21/4, 26/1, 26/11, 26/13, 26/2, 26/3, 26/5, 26/7, 26/9, 31/12, 39/23, 47/18, 55/12, 55/25, 63/23, 64/11, 64/13, 64/15, 64/17, 64/3, 64/4, 64/5, 64/7, 64/9, 66/23, 70/5, 78/5, 85/21, 87/2, 88/24, 92/23, 93/8, 95/20, 96/16
g.- erler 44/15, 88/16
g.- gin 10/24, 11/18, 37/18
g.- inçäñ 11/20
g.- iñ 22/2, 23/12, 53/11, 70/13, 77/6
g.- inçä 84/2

g.- ip 1/19, 11/18, 13/5, 16/20, 16/23, 23/1, 24/5, 33/19, 33/20, 33/24, 33/26, 34/10, 34/12, 34/15, 34/2, 34/4, 34/6, 34/8, 42/1, 42/13, 42/24, 50/19, 54/15, 55/3, 56/7, 60/1, 66/24, 68/15, 69/14, 69/9, 7/16, 70/10, 70/19, 70/9, 73/23, 73/26, 73/6, 74/12, 74/3, 75/22, 75/3, 76/1, 76/7, 77/8, 78/4, 78/8, 79/15, 79/23, 79/26, 79/7, 80/17, 80/19, 80/2, 80/23, 82/4, 83/22, 84/13, 84/15, 84/24, 85/2, 86/12, 87/7, 88/13, 90/6, 93/16, 95/17, 96/25
g.- irn 55/11
g.- medi 26/20, 38/20, 53/6, 56/11, 56/14, 69/17, 90/14, 95/16
g.- medik 49/11
g.- medim 40/4
g.- megim 93/21
g.- mek 70/22
g.- mekligi 52/6
g.- mese 31/7, 33/12, 64/14
g.- mesin 100/11, 64/14
g.- meyin 58/2, 96/24
g.- mez 12/15, 18/5, 33/11, 47/1, 47/2, 54/10, 54/18, 54/19, 54/22, 55/1, 65/14, 70/22, 70/8, 8/8, 87/14, 92/14
g.- mezler 100/10
g.- män 56/7
g.- mäne 88/10
g.- miyär 24/14
g.- se 29/19, 44/21, 45/11, 45/13, 45/15, 45/17, 45/19, 45/21, 45/7, 45/8, 45/9, 49/14, 50/2, 61/12, 61/21, 68/2, 68/23, 7/15, 70/8, 74/22, 74/23, 76/11, 76/8, 78/26, 81/15
g.- sede 49/11
g.- sin 35/15
g.- yär 55/24, 70/18, 98/9
g.- yärdi 55/22
g.- yärdim 71/8

gele < *Far.* Sürü
g. 23/6

gelen Gelen
g. 2/17, 24/14, 26/16, 26/17, 27/15, 27/3, 27/9, 28/12, 28/6, 28/9, 36/13, 43/3, 47/19, 49/6, 55/14, 55/17, 72/8, 95/19
g.+ iñe 43/4
g.+ ler 3/16

gelen giden Gelenler, uğrayanlar
g.+ lerden 55/12

gelin < *ET. kelin* Gelin
g.+ ler 34/16, 67/19

geliş Gelme işi
g. 57/9
g.+ e 94/9

genc < *ET. kenç* Genç
g. 50/7
g.+ i 49/21, 49/23

geñeş Görüşme
g. 73/14
g.+ e 60/18
g.+ i 29/15, 73/24, 73/8

gep < *Far.* Söz, kelam
g. 31/5, 47/3, 52/17
g.+ den 57/17
g.+ e 38/3, 67/24

geple - < *Far.*+*T.* Konuşmak
g.- nde 70/21
g.- p 22/21
g.- r 52/15

gerd < *Far.* Toz
g. 68/9

gerdenkeş < *Far.* Hor ve zelil durumda olan
g. 41/19

gerdiş < *Far.* Seyahat,
g.+ i 72/2
g.+ inden 61/18

gerek Gerek
g. 25/11, 25/12, 25/13, 25/15, 25/17, 25/19, 25/21, 25/23, 25/24, 31/25, 39/20, 50/12, 50/20, 58/9, 59/14, 6/24, 6/8, 60/12, 8/19, 84/26
g.+ dir 43/11, 43/12, 43/13, 43/15, 43/17, 43/19, 43/21, 43/23, 43/25, 44/10, 44/12, 44/14, 44/16, 44/18, 44/2, 44/4, 44/6, 44/8, 45/11, 45/13, 45/15, 45/17, 45/19, 45/21, 45/7, 45/8, 45/9, 60/16, 60/17, 60/19, 60/21, 60/23, 61/10, 61/12, 61/14, 61/2, 61/4, 61/6, 61/8, 67/16, 67/17, 67/18, 67/20, 67/22, 67/24, 68/2, 68/4, 68/6, 91/18
g.+ ini 59/13

geşt < *Far.* Geçme
g. 56/4

geşt ve güzār < *Far.* Dolaşma
g. 76/19

getir - Getirmek
g.- di 53/14, 76/12, 86/21, 87/23
g.- dim 14/3, 14/4, 14/7, 14/9, 71/12, 85/4
g.- er 20/19
g.- gin 75/13, 75/14
g.- in 58/17
g.- ip 16/19, 75/15
g.- me 25/5, 58/5
g.- mez 35/10
g.- sem 56/24
g.- señ 63/16, 95/4

gez - < *ET. kez-* Gezmek
g.- di 81/26, 83/5
g.- dik 61/14
g.- dim 13/11, 13/14, 13/18, 34/11
g.- diñ 76/19
g.- en 57/14, 69/11
g.- ende 77/5
g.- er 21/20, 32/11, 8/14, 9/19
g.- erdim 34/16
g.- ermen 18/14
g.- esiñ 64/1
g.- eyärdim 37/4
g.- gin 47/16
g.- ip 15/9, 57/6, 58/8, 59/15, 67/21, 7/18
g.- me 14/2
g.- mek 39/8, 67/21
g.- mäne 96/10, 96/13, 96/21, 96/9
g.- mişim 12/13
g.- se 15/19
g.- sem 15/19
g.- señ 31/1, 62/17

gez < *Far.* Metre
g.+ dir 14/19

gezdir - Gezdirmek
g.- er 62/22

gezek Defa
g. 62/6

gezici Gezen (kimse)
g. 32/19

gezin - Gezinmek
g.- dim 33/23

ġībat < *Ar.* Dedekodu
ġ. 13/7

ġıcaḳ Ufak keman
ġ. 3/8

gīce < *ET. kiçe* Gece
g. 100/7, 12/22, 12/4, 14/17, 14/4, 15/2, 17/8, 18/22, 19/1, 2/20, 20/8, 29/24, 5/9, 54/22, 57/20, 66/17, 74/20, 77/25, 78/5, 80/1, 82/26, 86/5, 91/7, 92/13, 97/18
g.+ de 5/16
g.+ ler 23/7, 77/21
g.+ si 11/19, 73/6

ġılıḳ < *ET. kılık* Kılık

ġ. 3/3, 4/14, 5/17

ġılıḳlı Kılıklı
ġ. 97/18

ġıya Yan, eğri
ġ. 11/9

ġımmat < *Ar. ḳiymet* Pahalı
ġ. 38/4, 45/19, 79/14

ġīn Zor
ġ. 14/23

gīñ Geniş
g. 16/17, 20/22, 30/2, 30/8, 45/3, 56/19, 69/14

ġırıl - Kırılmak
ġ.- ıp 8/18

ġırnaḳ Kırnak, cariye
ġ. 42/17

ġısdaġlı Hemen, derhal
ġ. 80/2

ġısım < *ET. ḳism* Kısım, kesim
ġ. 54/11

ġış < *ET.* Kış
ġ. 100/5, 22/3, 31/19, 45/16, 72/24, 79/11, 82/8
ġ.+ a 20/22
ġ.+ da 93/21
ġ.+ ı 21/13, 22/10
ġ.+ ımız 54/21
ġ.+ ıñ 100/11, 22/6, 26/9, 90/6
ġ.+ ına 29/24
ġ.+ lar 50/14, 93/8

ġışlaḳ < *Far.* Köy
ġ.+ ındandır 1/8

ġız - < *ET.* Kızmak
ġ.- an 83/3
ġ.- anda 77/4

ġīz Kız
ġ. 11/12, 34/16, 60/14, 60/7, 67/19, 78/20, 78/21, 78/24, 86/17, 93/3
ġ.- i covān 13/14
ġ.+ a 78/23
ġ.+ dan 86/19
ġ.+ ı 5/13, 86/11, 86/13
ġ.+ ın 55/4
ġ.+ ıñ 79/4, 79/6, 79/7
ġ.+ ına 83/8
ġ.+ ından 86/12
ġ.+ ıñı 50/4
ġ.+ ını 78/12, 82/14
ġ.+ i 42/13, 86/20
ġ.+ lar 60/8, 63/20, 68/5
ġ.+ lardan 67/22, 68/1
ġ.+ ları 44/1

ġızıl Kırmızı
ġ. 16/21, 17/8, 39/6, 5/12, 55/7, 6/22, 88/3, 9/15

gidici Gitme üzere bulunan kimse
g. 32/11, 32/15, 32/9

gidir - Gidermek
g.- di 86/22

gidiş Gidiş
g.+ ine 56/6

gir - < *ET. kir-* Girmek
g. 35/13, 87/11
g.- di 18/2, 18/9, 95/14
g.- er 29/21, 29/24, 86/16
g.- ip 46/15, 81/5
g.- medi 81/4
g.- mez 31/5

girān < *Far.* Pahalı
g. 15/10

giryān < *Far.* Ağlama
g. 15/16, 15/21, 36/19, 51/23, 51/24, 52/12, 52/18, 52/6, 53/12, 53/18, 53/6, 62/2, 62/6, 68/15, 68/21, 69/3, 92/13, 92/24, 97/9, 99/10

gişi Kişi
g. 95/16, 97/10
g.+ dir 1/9

git - < *ET. kīt-* Gitmek
g. 91/22
g.- di 14/22, 14/5, 15/12, 15/13, 15/14, 15/16, 15/18, 15/20, 15/22, 15/23, 15/24, 18/4, 18/5, 20/7, 25/20, 28/3, 34/17, 34/20, 41/16, 41/18, 41/20, 41/26, 42/14, 42/15, 52/3, 52/9, 56/11, 56/5, 56/7, 57/2, 59/10, 60/6, 62/14, 63/12, 69/14, 69/16, 69/18, 69/9, 70/1, 72/1, 72/11, 72/13, 72/15, 72/2, 72/3, 72/5, 72/7, 72/9, 75/10, 76/7, 81/20, 82/25, 83/10, 84/12, 84/20, 84/3, 95/10, 95/12, 95/14, 95/16, 95/18, 95/20, 95/23, 95/25, 95/7, 95/8, 96/6, 96/8
g.- diler 41/5, 46/10, 83/22
g.- dim 11/15, 15/4, 30/13, 34/10, 69/4
g.- diñ 94/11, 94/13, 94/15, 94/17, 94/6, 94/7, 94/9
g.- en 33/11, 56/16, 64/4
g.- enden 56/14
g.- enin 34/15
g.- eniñ 55/10, 55/21
g.- enler 69/17
g.- enleri 72/8
g.- er 22/6, 23/7, 25/15, 26/11, 26/16, 26/17, 27/15, 27/3, 27/9, 28/12, 28/6, 28/9, 31/16, 33/9, 45/10, 45/11, 46/18, 46/20, 46/24, 47/14, 47/19, 47/2, 47/4, 63/15, 63/16, 63/20, 63/22, 63/24, 64/2, 72/8, 79/10, 93/16, 93/17, 93/19, 93/21, 93/23, 93/25, 93/6, 94/2
g.- ermikä 65/21
g.- ersen 96/24
g.- ersiñ 3/10
g.- eyin 24/8, 68/9, 74/8, 75/11
g.- ip 17/7, 26/11, 26/2, 26/20, 33/21, 45/11, 45/15, 45/17, 45/21, 45/8, 45/9, 46/8, 51/12, 55/16, 56/15, 59/11, 63/1, 63/11, 63/2, 63/3, 63/5, 63/7, 63/9, 77/11, 79/26, 84/23, 87/20
g.- ipdir 79/19
g.- me 30/3
g.- medi 78/3
g.- medim 13/21
g.- mek 53/9, 55/16, 93/18
g.- mekçi 51/9
g.- meli 35/15
g.- mesin 70/14, 76/10
g.- mez 100/2, 14/20, 20/10, 30/9, 47/23, 85/20
g.- män 27/12
g.- mäne 19/10, 19/11, 19/9, 89/10, 89/17, 89/9, 91/25, 96/14
g.- se 20/15, 25/17, 25/19, 25/21, 44/16, 46/6, 85/21, 88/14, 98/9
g.- sem 13/24, 18/23, 58/9, 87/8, 97/1
g.- señ 10/25, 88/14, 98/25
g.- sin 18/21
g.- ti 9/8
g.- yän 56/3
g.- yär 39/13

giy - Giymek
g.- digi 43/22
g.- erdi 18/24
g.- ip 10/24, 33/24, 58/14

giyāh < *Far.* Bitki
g.+ lar 31/8

giydir - Giydirmek
g.- medim 33/21

giyev Damat
g. 79/6

giyin - Giyinmek
g.- ip 22/20

gizli Gizli
g. 92/5

ġobsan - Hareket etmek
ġ.- ıp 46/19

ġoç < *ET.* Koç
ġ. 29/22, 3/5, 30/18, 32/21, 5/1

ġol < *ET.* Kol
ġ. 3/7, 36/22, 52/8, 67/20, 68/3, 77/5, 8/18, 90/3, 95/9
ġ.+ da 33/9, 47/15, 78/3
ġ.+ dan 29/19
ġ.+ ı 100/21
ġ.+ ım 15/9
ġ.+ ıñ 43/25, 88/11
ġ.+ ına 38/9, 43/20
ġ.+ ında 16/15, 2/18, 22/17, 22/19, 42/3, 49/10, 67/6, 74/16
ġ.+ ıñda 74/17
ġ.+ ından 78/17
ġ.+ ınıñ 90/8
ġ.+ lar 17/18, 89/3
ġ.+ larda 67/22
ġ.+ ları 12/16
ġ.+ um 37/6

ġolastı Bağlı, bağımlı
ġ. 32/14

ġolda - Desteklemek
ġ.- p 70/21
ġ.- yıp 96/18

ġollı Kollu
ġ. 14/17

ġon - < *ET.* Konmak
ġ.- an 23/6
ġ.- dı 71/4, 74/12
ġ.- ġın 94/13
ġ.- maz 63/24
ġ.- sam 88/3, 92/11
ġ.- up 16/24

ġoş Eşya, mal
ġ. 6/14

ġoş - Katmak
ġ.- alı 53/11
ġ.- ıñ 26/8
ġ.- ıp 84/7
ġ.- ıpdir 97/15
ġ.- sam 37/8

goşa Çift
g. 9/20

ġoşġı Şiir, koşuk
ġ.+ nı 93/14, 94/4
ġ.+ sına 92/20

ġoşıl - Katılmak
ġ.- maz 47/15

ġoy - **(1)** < *ET.koḍ* Koymak, bırakmak,
ġ. 82/7
ġ.- amaz 88/18
ġ.- an 84/6
ġ.- ar 70/22
ġ.- dı 75/23, 80/5
ġ.- dılar 74/5
ġ.- dıñ 66/13, 72/23
ġ.- ıp 1/21, 83/10, 97/2
ġ.- ġın 91/6
ġ.- ma 10/14, 100/13, 37/9, 39/4, 44/11, 61/13, 90/19
ġ.- man 59/5, 73/26
ġ.- masam 59/5
ġ.- maz 47/18
ġ.- mazlar 47/19
ġ.- up 48/2, 75/22, 79/19

ġoyun (1) Koyun
ġ. 84/13
ġ.+ ların 84/20

ġoyun (2) Kucak
ġ.+ una 15/9

göç - < *Far.* Göçmek
g.- diler 41/4
g.- eli 61/17
g.- ip 1/19, 2/13, 41/5, 42/11, 42/25, 53/12, 53/9, 6/18
g.- mek 54/21

göç < *köç-* Göçmek, taşınmak
g. 40/20, 42/10, 43/1

g.+ e 42/23

göçginçilik Göşme durumu
g. 42/7

göçhāgöç Göçme, taşınma
g. 40/24, 41/2, 41/24, 42/12, 42/2, 42/22, 42/24, 42/26, 42/8, 43/2, 43/4

gök (1) < *ET. kök* Gök, sema
g.+ de 21/20
g.+ e 11/23, 71/18

gök (2) < *ET. kök* Mavi
g. 42/8, 91/9

göks < *ET. kögüz* Göğüs, bağır
g.+ i 9/11
g.+ iñe 11/9

göm - < *ET. köm-* Gömmek
g.- ip 70/20

gönder - < *ET. könder-* Göndermek
g. 93/5

göñil < *ET. köngül* Gönül
g. 39/3, 86/4

göñül < *ET. köngül* Gönül
g. 12/12, 13/21, 13/9, 25/6, 33/13, 33/15, 33/5, 39/10, 40/13, 40/15, 40/17, 40/19, 40/4, 46/19, 49/10, 49/12, 63/16, 64/12, 67/21, 69/13, 9/10, 94/7, 96/11
g.+ e 25/5, 49/6, 73/10, 85/4, 96/17
g.+ i 49/4, 77/3
g.+ im 9/12, 96/18
g.+ iminñ 64/11, 99/19
g.+ in 98/23
g.+ üm 12/14, 12/21, 14/22, 17/13, 21/7, 24/19, 26/16, 36/7, 39/13, 45/8, 6/23, 70/24, 88/23, 95/8, 96/12
g.+ üñ 10/22, 47/8
g.+ ün 35/4
g.+ ünde 33/6

gör - < *ET. kör-* Görmek
g. 35/15, 47/10, 63/13, 66/22, 71/21, 91/13, 94/15
g.- di 14/11, 16/8, 5/5, 76/1, 76/25, 80/1, 80/2, 80/23, 81/24, 81/5, 84/18
g.- dim 100/23, 11/13, 15/1, 15/11, 15/2, 15/3, 15/5, 15/7, 15/9, 16/2, 23/3, 24/13, 62/18, 76/3, 78/8, 83/12
g.- diñ 35/1, 56/10, 56/12, 56/14, 56/16, 56/3, 56/4, 56/6, 56/8, 80/26
g.- en 12/19, 18/3, 54/22, 56/9, 82/2, 92/7, 99/2
g.- ende 15/4, 49/16, 49/4, 63/21
g.- enden 4/13
g.- enler 23/15
g.- enmi 60/17
g.- er 29/9, 43/16, 54/15, 54/7, 62/3, 77/12
g.- esiñ 88/19
g.- eyin 12/11
g.- äy 24/20
g.- gin 43/3, 44/18, 50/22, 71/24, 84/2, 93/8
g.- iñ 34/21, 35/16, 49/2, 50/15, 60/18, 62/15, 69/12, 72/13, 85/20
g.- iñler 73/19
g.- ip 11/15, 14/20, 16/14, 16/15, 16/5, 18/17, 19/10, 19/23, 22/10, 36/18, 40/2, 42/12, 46/3, 53/3, 60/12, 64/1, 69/4, 7/17, 70/24, 71/4, 75/18, 75/25, 75/8, 76/14, 76/22, 79/25, 79/6, 80/11, 80/3, 80/7, 81/24, 81/9, 83/2, 84/9, 87/23, 87/24, 89/10, 89/23, 98/8
g.- işde 99/3
g.- medi 22/14, 81/3
g.- medik 88/13
g.- medim 18/12
g.- mek 76/10, 76/12, 94/2
g.- meli 17/15, 88/25
g.- mese 81/18, 86/1

g.- meseler 31/2
g.- mesem 10/3
g.- meyin 68/22
g.- mez 31/18
g.- mezler 72/8
g.- mäge 68/22
g.- män 13/7, 2/21, 55/17, 6/9, 62/11, 80/7, 97/1
g.- mäne 12/1, 12/11, 12/13, 12/18, 12/19, 12/2, 12/3, 12/7, 37/13, 38/10, 38/14, 38/16, 38/18, 38/20, 38/7, 38/8, 91/18, 93/16
g.- mäni 83/20
g.- mişim 99/2
g.- se 16/6, 30/19, 39/20, 68/23, 75/7, 77/11, 77/8, 78/1, 79/19, 79/26, 84/8, 88/13, 93/7, 99/8
g.- sek 4/16
g.- sem 100/15, 12/14, 13/23, 27/5, 38/11, 5/3, 55/1, 55/21, 56/20, 69/4, 69/9, 70/2, 71/8, 88/5
g.- semtim 38/15
g.- señ 3/4, 50/4, 54/17, 63/2, 63/3, 63/5, 64/8, 79/10, 91/22, 94/15

gȳr < *Far. gūr* Mezar
g.+ imi 96/15

göre Göre
g. 1/13

görebil - Görebilmek
g.- mezler 100/9

gören Görmüş olan
g. 51/12
g.+ lerimi 18/6

göreş Güreş
g. 78/10

görgit Acı, ıztırap
g.+ im 87/24
g.+ iñ 43/3

görīnçä Gördüğü kadar
g. 2/8

göril - Görülmek, izlenmek
g.- ip 90/16

görin - Görünmek
g.- di 14/16, 14/17, 14/18, 14/20, 14/24
g.- ip 11/14, 15/16, 18/4, 22/19, 22/20
g.- iyär 63/9
g.- me 91/21, 91/22
g.- mäñ 29/3

görkez - Göstermek
g.- dim 91/12
g.- yor 1/16

göşt < *Far. gūşt* Et
g. 71/18, 71/3
g.+ den 70/19
g.+ i 71/19
g.+ iñ 70/17

göter - Kaldırmak
g.- di 71/3, 81/16
g.- diler 54/14
g.- gin 12/11, 29/19, 48/12, 48/14
g.- ip 41/12, 74/14, 87/25
g.- me 19/17, 89/20
g.- mez 70/21
g.- se 63/8

göteril - Kaldırılmak
g.- ip 40/23
g.- sin 66/6

gövher < *Far. gevher* Gevher
g.+ e 5/4

gövün Gönül
g.+ im 56/6

göz < *ET. köz* Göz
g. 11/21, 13/22, 22/9, 24/4, 25/18, 25/5, 3/19, 33/4,

37/21, 37/24, 4/12, 43/25, 5/17, 5/9, 54/2, 6/25, 63/5,
64/10, 7/11, 7/24, 77/11, 77/12, 84/7, 88/5, 90/14, 91/18,
92/16, 92/9, 93/4, 95/12, 96/2, 96/4, 99/21, 99/5
g.+ de 16/9, 44/5, 54/10, 56/5, 92/16
g.+ den 15/15, 15/17, 15/18, 15/23, 15/24, 15/6, 21/25, 30/19,
34/19, 38/14, 48/17, 57/3, 62/6, 66/13, 70/8
g.+ e 16/7, 17/23, 36/1, 49/16, 54/7, 63/9, 89/8
g.+ i 34/19, 47/24, 95/3, 97/2
g.+ im 10/21, 12/13, 12/14, 12/18, 15/16, 15/21, 16/15, 16/8,
2/2, 2/3, 37/12, 37/13, 4/19, 54/17, 54/20, 68/13, 68/23,
78/8, 87/2, 96/14
g.+ imden 38/11, 85/19
g.+ ime 91/22
g.+ imi 87/20
g.+ imiñ 66/16
g.+ iñ 15/10, 40/2, 47/25, 57/23, 64/1, 87/9, 9/24, 93/5
g.+ in 55/5, 70/7, 86/6
g.+ ine 83/7
g.+ leri 18/8, 4/9, 44/2, 64/1, 72/23, 93/3, 99/4
g.+ lerim 100/7, 36/19, 38/13, 38/20, 5/3, 68/15, 68/22, 90/17,
99/10
g.+ leriñ 31/18, 54/25, 73/2, 92/24
g.+ leriñde 39/19
g.+ lerine 16/19
g.+ leriñe 37/13, 37/3

gözel < *Oğ.* Güzel
g. 17/2, 18/12, 18/9, 48/10, 68/21, 97/21, 97/22, 97/25,
99/2
g.+ den 10/5
g.+ i 21/6
g.+ ini 14/8
g.+ ler 100/10, 3/7, 67/18
g.+ leri 12/14, 48/4
g.+ leriñ 16/12

gözellik Güzellik
g. 63/20

gözle – Aramak, araştırmak
g. 55/24
g.- p 20/4
g.- rin 11/19
g.- sem 18/10
g.- yip 79/17

gözleş - Birbirine bakmak
g.- män 32/25

gözli Gözlü
g. 100/10, 100/12, 100/14, 100/5, 100/6, 100/8, 45/14, 82/25,
92/2, 92/5, 92/8

ġubār < *Far.* Sis, duman
ġ. 25/6

ġucak Kucak
ġ. 15/5

ġuç - < *ET. kuç-* Kucaklamak
ġ.- sam 37/18

ġuda Dünür
ġ. 22/19

ġul < *ET. kul* Kul, köle
ġ. 20/19, 20/9, 42/17, 44/4, 51/4, 52/2, 62/22, 76/21,
76/22, 76/23, 77/10, 77/5
ġ. 77/1
ġ.+ dan 42/18
ġ.+ ı 17/3, 2/19, 76/25, 77/9
ġ.+ ıñ 20/5, 36/4, 51/16
ġ.+ ına 43/20
ġ.+ lar 22/19, 43/18
ġ.+ nı 56/23

ġulaḳ < *ET. kulġak* Kulak
ġ. 13/12, 13/13, 15/14, 24/6, 28/17, 48/15, 50/3, 64/21,
64/23, 69/10, 81/12, 82/7, 85/17, 91/6, 97/8
ġ.+ da 35/4, 61/13, 98/24

ġ.+ na 31/9

ġulām Köle
ġ. 98/12, 98/14, 98/18, 98/4
ġ.+ ıñ 11/2, 39/4
ġ.+ ına 98/10

ġullıḳ Kulluk, kölelik
ġ. 20/10, 20/13, 20/19
ġ.+ dan 43/7
ġ.+ ında 20/5, 69/4

ġunça < *Far. ġunce* Tomurcuk
ġ. 10/2, 15/3, 18/8, 5/12
ġ.+ lar 48/5

ġunçalan < *Far.+T.* Tomurcuğu uluşan çiçek
ġ. 4/22

ġur - Kurmak, yapmak
ġ.- an 5/4, 88/11
ġ.- ar 23/1, 31/8
ġ.- sañ 63/15

ġura - Kurmak
ġ.- p 17/10, 60/22
ġ.- r 29/9

ġural - Kurulmak
ġ.- ar 45/21

ġurbān < *Ar.* Kurban
ġ. 17/16, 30/15, 37/2, 38/11, 50/22, 73/17, 89/1
ġ.+ ı 67/13, 67/15
ġ.+ ıñ 39/2, 92/8

ġurı Kuru
ġ. 34/11, 38/3, 50/1, 51/14, 62/14

ġurı̄ - Kurumak
ġ.- p 53/5

ġurıġ Kuru
ġ. 53/5

ġurt < *ET. kūrt* Kurt
ġ. 93/7

ġurtar - Kurtarmak
ġ. 39/7, 44/25, 48/20, 57/1, 57/5, 87/11, 99/15, 99/22

ġurul - Kurulmak
ġ.- an 21/18
ġ.- dı 81/22
ġ.- ıp 42/5

ġurultay Kurultay
ġ.+ a 71/12, 71/16, 73/8

ġusul < *Ar. ġusl* Yıkanma
ġ. 84/10, 84/12

ġuş Kuş
ġ. 71/10
ġ.+ dur 21/21
ġ.+ ı 14/22
ġ.+ ıñ 90/1
ġ.+ ını 30/25
ġ.+ lar 50/15, 71/10, 71/8, 93/7
ġ.+ lara 32/10
ġ.+ unı 31/13

ġūşūn Moğ. *kosiġun*
ġ.+ ı 45/11, 49/4

ġutar - Bitirmek
ġ. 72/14
ġ.- dım 14/15
ġ.- ıp 81/23

ġutul - Kurtulmak
ġ.- maḳ 43/7, 73/8
ġ.- māna 24/8
ġ.- mana 68/10, 73/24
ġ.- manıñ 73/7

ġuvan - < *ET. küven-* Övinmek
ġ.- dı 51/24
ġ.- ıp 69/16, 94/25
ġ.- maġın 61/2

ġuvanc Övünç
ġ.+ ım 5/17, 5/9

gūyā < *Far.* Sanki
g. 23/11, 23/21, 23/6, 23/9, 49/23, 98/25

ġuyruḳ Kuyruk
ġ.+ ı 94/19, 94/23
ġ.+ ın 79/23

güftār < *Far. gutār* Söz
g.+ ı 33/7

gül < *Far. gul* Çiçek
g. 10/19, 12/10, 12/11, 12/18, 12/3, 12/6, 15/3, 16/2, 25/17, 26/5, 31/13, 5/12, 63/17, 65/15, 67/11, 67/9, 69/5, 88/24, 9/23, 92/12, 94/16, 94/17
g.- i gülzār 50/18
g.- i höves 48/19
g.+ de 18/13
g.+ den 30/23, 9/15
g.+ dir 12/13
g.+ e 48/1, 88/3, 94/13
g.+ en 55/15
g.+ i 39/11, 66/20, 67/20, 93/22, 95/8, 96/3
g.+ im 4/22
g.+ iñ 72/15
g.+ inde 86/7
g.+ ler 12/17, 16/21, 16/22, 17/10, 17/12, 17/13, 17/14, 17/18, 17/8, 17/9, 22/8, 31/7, 36/15, 39/12, 42/11, 43/18, 63/17, 63/18, 67/3, 88/23, 88/3, 89/3
g.+ lere 16/24, 36/16, 92/11
g.+ leri 12/16, 34/18
g.+ leriñ 48/3, 48/5
g.+ leriñden 37/6

gül - < *ET. kül-* Gülmek
g.- di 72/9
g.- dirip 37/21
g.- er 37/3, 44/2, 67/11, 99/5
g.- erler 44/16, 88/15
g.- ip 100/6, 37/18, 37/19, 37/21, 48/8, 7/25, 73/2, 80/18, 92/10, 96/25, 97/15
g.- medim 7/14
g.- men 7/1
g.- mez 54/20, 55/5, 66/24
g.- se 61/8, 67/18, 67/20
g.- sem 37/6

güldir - Güldürmek
g.- ip 86/6, 99/5
g.- meyin 86/7

gülgūn < *Far.* Gül renginde olan
g. 10/24, 36/26, 39/17

gülimse - Gülümsemek
g.- yräp 70/17

gülmezlik Gülmemek durumu
g. 39/9

gülzār < *Far. gulzār* Gül bahçesi
g. 2/23, 25/17, 88/6
g.+ dır 57/4
gül-i g. 50/18

güm < *Far. gum* Kayıp
g. 34/20, 46/18, 46/20, 46/24, 47/2, 47/4, 47/6

gümān < *Far. gumān* Şüphe
g. 2/21, 43/7, 79/12, 79/16, 80/14, 80/4, 86/6, 93/21
g.+ a 52/6
g.+ da 29/7, 86/25
g.+ ı 14/15, 17/21, 47/19, 75/6, 89/6
g.+ ım 92/17
g.+ lar 67/18

gümānlı < *Far.+T.* Şüpheli
g. 80/13

gün < *ET. kün* Gün, geneş
g. 1/21, 11/3, 2/3, 20/21, 24/23, 24/4, 24/6, 24/7, 25/14, 26/11, 28/11, 29/18, 30/20, 31/15, 31/20, 32/22, 39/15, 39/17, 39/19, 39/6, 4/12, 40/21, 41/8, 43/7, 45/17, 45/5, 45/6, 47/1, 47/18, 47/9, 48/16, 5/10, 5/11, 52/3, 53/17,

53/8, 54/11, 59/13, 6/5, 60/23, 61/1, 61/11, 61/14, 62/11, 63/2, 63/3, 64/11, 66/21, 67/10, 67/19, 67/4, 67/7, 7/19, 7/25, 7/8, 7/9, 72/2, 72/3, 72/6, 72/7, 73/25, 74/10, 74/7, 76/6, 77/2, 78/25, 78/26, 8/11, 8/4, 80/14, 81/19, 83/20, 83/21, 83/3, 84/10, 85/1, 85/11, 87/23, 9/2, 93/13, 93/18, 93/5, 95/23, 96/1, 96/18, 97/7

g.+ de 3/5, 4/22, 45/4, 95/24
g.+ den 11/3, 12/6, 20/15, 20/21, 24/4, 24/7, 3/20, 31/15, 31/20, 39/6, 40/21, 41/8, 43/7, 45/5, 47/1, 53/17, 6/5, 64/11, 66/21, 7/19, 7/25, 71/7, 72/2, 72/3, 72/6, 8/11, 8/4, 98/7
g.+ e 23/11, 3/20, 7/6, 78/25, 98/7, 99/21
g.+ i 1/6, 17/5, 34/22, 47/16, 52/9, 57/8, 79/14, 96/1, 96/7, 97/11
g.+ im 12/22, 34/21, 4/19, 44/20, 44/23, 44/25, 45/2, 45/4, 52/6, 66/8, 7/22, 8/13
g.+ iñ 31/14, 31/21, 31/23, 46/24, 79/11
g.+ in 33/20, 44/13
g.+ inde 1/7, 25/9
g.+ ler 22/4, 22/8, 24/14, 25/14, 36/17, 45/12, 45/13, 45/16, 45/5, 52/6, 61/12, 64/11, 64/13, 64/17, 64/4, 64/5, 64/9, 65/20, 89/25, 9/8
g.+ lerde 37/10, 60/22, 7/12
g.+ lerden 49/8
g.+ lere 90/4
g.+ leri 39/20, 82/8
g.+ lerim 34/20, 5/18, 5/22
g.+ leriñ 25/22, 50/7
g.+ läp 34/22
g.+ ünde 5/9
g.+ üne 53/14

güñ < *Far. gung* Dilsiz,
g. 41/25, 43/24

günā < *Far. gunāh* Günah
g.+ m 13/23
g.+ ñ 33/3

günāh < *Far.* < *Far. gunāh* Günah
g. 13/18, 75/4, 8/23, 99/17
g.+ dan 13/14
g.+ ım 14/11, 14/12, 36/5, 46/4
g.+ ıma 14/7
g.+ lar 99/17
g.+ larına 95/9

günbegün < *T.+Far.+T.* Günden güne
g.+ den 100/3

gündīz < *ET. kündüz* Gündüz
g. 100/7, 12/4, 17/8, 2/20, 20/8, 66/17, 74/20, 92/13
g.+ e 23/7
g.+ i 57/20

gürriñ Sohbet, konuşma
g.+ i 30/1
g.+ ini 50/25

güyç < *ET. kūç* Güç
g.+ den 6/21
g.+ ge 71/21
g.+ iñ 71/16

güyçli Güçlü
g. 50/21

güyz < *ET. küz* Güz, sonbahar
g.+ ler 63/19
g.+ lerden 68/1

güzer < *Far. guzer* Geçmek
g. 84/21

ġüẓerān < *Far. guẓerān* Geçici, gelip geçici
ġ. 1/19, 2/15, 34/24, 64/10, 87/24

-H, Ḥ, Ḫ-

Hā < *Far*. Vurgulama edatı
h. 17/17, 71/22, 89/2

ḫāʾin < *Ar*. Hain, hiyanet eden
ḫ.+ lar 67/23, 8/23

ḫāb < *Far*. Uyku
ḫ. 10/17, 13/18, 14/2, 40/6
ḫ.+ dan 69/5

ḫabar < *Ar*. *ḫaber* Haber
ḫ. 12/3, 17/5, 18/21, 21/10, 3/11, 3/12, 3/13, 3/15, 3/17, 3/18, 3/19, 3/21, 3/23, 3/25, 30/7, 36/17, 38/19, 4/2, 42/16, 47/12, 55/18, 55/9, 56/10, 56/12, 56/14, 56/16, 56/3, 56/4, 56/6, 56/8, 64/20, 64/21, 64/23, 64/24, 65/12, 65/15, 65/18, 65/21, 65/3, 65/6, 65/9, 66/11, 66/12, 66/14, 66/18, 66/20, 66/22, 66/3, 66/6, 66/9, 67/2, 67/3, 67/5, 68/12, 75/17, 75/18
ḫ.+ ı 56/14, 86/20
ḫ.+ ın 21/24, 83/11
ḫ.+ ıñ 55/14
ḫ.+ ını 29/23

ḫabībʾullāh < *Ar*. Allah'ın dostu
ḫ. 36/9

habūṭ < *Ar*. Aşağıya inmek
h. 2/13, 24/21, 5/18, 56/13

ḫacc < *Ar*. Hac
ḫ. 13/26

haçan < *ET*. *kaçan* Ne zaman
h. 46/12

ḫad < *Ar*. *ḫad* Sınır
ḫ.+ den 9/7, 14/11, 14/13, 21/22, 36/5, 44/18, 94/18, 94/19, 94/22

ḫadīṣ < *Ar*. *ḥadīṣ* Hadis
ḫ.+ i 62/24

ḫādem < *Ar*. Hizmet edenler
ḫ. 86/5
ḫ.+ ine 86/4

ḫāhiş < *Far*. Rica
ḫ.+ ine 39/22

ḫāk < *Far*. Toprak
ḫ. 25/2
ḫ.- ı pāyıñ 12/6
ḫ.- ı pāyın 17/23, 18/7, 36/13, 89/8
ḫ.- ı turāb 66/12

ḫaḳan < *ET*. *ḳaġan* Hakan
ḫ. 97/26

ḫaḳīḳat < *Ar*. Gerçek
ḫ.+ ın 56/9, 71/9, 86/17

ḫaḳīḳatan < *Ar*. Gerçekten
ḫ. 1/17

ḫākim < *Ar*. Hükmeden
ḫ. 74/25, 75/12, 75/24
ḫ.+ ni 60/12

ḫākister < *Far*. Kül
ḫ. 54/13, 77/6

ḫaḳḳ < *Ar*. Hisse, pay
ḫ. 51/7, 57/23, 57/24, 58/12, 58/18, 58/21, 58/6, 59/3, 59/9, 60/10, 7/8, 78/19, 92/22
Ḫ. 12/25, 29/1, 29/10, 29/16, 34/1, 34/9
Ḫ.+ a 13/23, 13/25, 29/20, 69/7, 72/15, 76/16, 80/21, 84/9
ḫ.+ da 21/9
ḫ.+ dan 68/18
Ḫ.+ dan 14/7, 33/16, 69/6, 69/7, 8/5
Ḫ.+ dır 16/10
Ḫ.+ ı 29/3
ḫ.+ ım 56/20, 57/20, 57/21, 58/15, 58/20, 58/21, 58/3, 58/9,

59/5, 59/6
Ḥ.+ ıñ 40/18
ḥ.+ ına 50/16, 78/18
ḥ.+ ından 36/6
ḥ.+ ını 24/12, 57/17
ḥ.+ ıñı 57/14, 59/22, 73/3

ḥaḳlı < *Ar.+T.* Haklı
ḥ. 65/18, 68/11

ḫāksār < *Far.* Alçak, rezil
ḫ. 100/16

ḥaḳsız < *Ar.+T.* Haksız
ḥ. 66/3

ḥāl < *Ar.* Durum
ḥ. 11/14, 12/22, 13/24, 36/4, 49/17, 55/10, 76/15, 79/25, 82/26, 83/8, 85/15, 88/13, 96/13
ḥ.+ a 11/18, 71/24, 78/20, 8/3, 8/8, 85/6, 87/10, 94/22
ḥ.+ da 19/15, 3/25, 73/18, 89/12
ḥ.+ dan 10/16, 19/16, 25/3, 37/17, 66/11, 89/13
ḥ.+ dır 55/15, 55/19
ḥ.+ ı 30/22, 49/10, 61/18, 71/1, 71/2, 71/3, 75/3
ḥ.+ ım 100/3, 12/4, 19/19, 66/14, 66/16, 69/3, 7/4, 89/21, 92/13, 96/11
ḥ.+ ıma 33/19, 35/21, 35/22, 35/24, 36/1, 36/11, 36/3, 36/5, 36/7, 36/9, 92/14
ḥ.+ ımdan 30/7, 68/12
ḥ.+ ımı 19/13, 3/20, 37/15, 48/8, 89/18
ḥ.+ ımız 20/5
ḥ.+ ın 16/14, 68/4, 73/21, 85/5
ḥ.+ ıñ 44/17, 85/16
ḥ.+ ına 2/16, 37/23, 70/10, 73/23, 86/12
ḥ.+ ıña 47/1
ḥ.+ ından 83/25
ḥ.+ lar 3/16, 8/4
ḥ.+ lara 16/23, 87/8, 92/10
ḥ.+ larım 39/6, 7/19
ḥ.+ larımız 43/7, 8/11
ḥ.+ larıñ 53/8

ḫāl < *Far.* Benek
ḫ.+ a 47/24

ḫalāṣ < *Ar.* Tamam
ḫ. 99/7

ḫālıḳ < *Ar. ḫāliḳ* Yaradan
ḫ. 47/12

ḫāliṣ < *Ar.* Saf, temiz
ḫ. 23/10

ḫalḳ < *Ar.* Halk
ḫ. 34/2, 36/2, 53/17, 92/6
ḫ.+ a 32/16, 33/21, 34/3, 76/3
ḫ.+ dan 71/15
ḫ.+ ı 84/3
ḫ.+ ıñ 63/8
ḫ.+ ından 1/5
ḫ.+ lara 61/5

ḫāllı < *Far.+T.* Benekli
ḫ. 9/17

ḫām < *Far.* Ham
ḫ. 14/9, 4/16, 49/5
ḫ.+ ı 47/10

ḫān < *ET.* Hakan
ḫ. 75/10
ḫ.+ dan 38/5
ḫ.+ ı 16/12, 42/15, 47/14
ḫ.+ ına 70/9, 74/2
ḫ.+ lar 95/20

ḫāna < *Far. ḫāne* Ev
ḫ. 25/2, 68/22
ḫ.+ nı 77/6

ḫancar < *Ar. ḫancer* Hançer
ḫ.+ dır 47/25

ḫandān < *Far.* Gülümseyen
ḫ. 81/13, 81/15, 82/11, 82/3, 86/2
şād-u ḫ. 80/22

ḫ.+ da 67/20

ḫānım Kadın
ḫ. 77/6, 86/16, 86/21, 86/6
ḫ.+ a 77/7

ḫānımān < *Far*. Aile, ocak
ḫ.+ dan 48/12, 8/17
ḫ.+ ımı 100/15

ḫapa < *Far*. *ḫafe* Elem
ḫ. 1/21, 34/22, 4/12, 72/14, 83/8, 95/20

ḫapalık < *Far.+T*. Üzgünlük
ḫ.+ ına 85/2

ḫarāb < *Ar*. Harap, yıkık dökük
ḫ. 92/11, 96/11

ḫarām < *Ar*. Haram
ḫ. 85/7

ḫarç < *Ar*. Harç, masraf
ḫ. 84/16, 84/25, 84/26, 85/8
ḫ.+ ı 21/16

ḫaremsarāy < *Ar.+Far*.Haremlik, harem dairesi
ḫ.+ a 77/9

ḫarīdār < *Far*. Alıcı, müşteri
ḫ. 19/20, 32/1, 76/22, 84/4, 89/15, 96/15

ḫarīf < *Ar*. Rakip,
ḫ.+ i 61/4

ḫāṣ < *Ar*. Özel
ḫ. 74/5, 80/12, 80/14
ḫ.- u ʿām 48/21

ḫas < *Far*. Dal veya ot kırıntısı
ḫ. 74/10
ḫ.+ lara 74/15

ḫāsıd < *Ar*. *ḫāsid* Kıskanç
ḫ. 98/2, 98/3, 98/6, 98/8, 98/9
ḫ.+ da 98/4
ḫ.+ dır 23/15
ḫ.+ lardan 98/24

ḫāsıdlık < *Ar.+T*. Kıskaçlık
ḫ.+ dan 98/2

ḫāṣıl < *Ar*. *ḫāṣil* Ortaya çıkan
ḫ. 24/23, 29/6, 49/23, 50/13, 50/7

ḫāṣılāt Mahsul
ḫ.+ ın 87/21

ḫasret < *Ar*. Özleyiş
ḫ. 76/7
ḫ.+ iñ 11/5

ḫasta < *Far*. *ḫaste* Hasta
ḫ. 6/24

ḫasūd < *Ar*. Kıskanç
ḫ. 98/22

ḫaṭ < *Ar*. *ḫaṭṭ* Yazı
ḫ. 55/14, 55/9
ḫ.+ ı 9/2
ḫ.+ ıñ 4/5, 55/22
ḫ.+ ıña 55/24
ḫ.+ ıñdan 4/11
ḫ.+ ları 94/10

ḫaṭā < *Ar*. Hata, yanlışlık
ḫ. 93/17

ḫaṭar < *Ar*. Tehlike
ḫ. 100/1

ḫaṭarlı < *Ar.+T*. Tehlikeli
ḫ. 95/24

ḫāṭīr < *Ar*. Tehlike
ḫ. 51/14

ḫaṭlı < *Ar.+T*. Yazlılı, metktuplu
ḫ. 53/2

havā < *Far*. *hevā* Hava
h. 84/10
H. 95/11

h.+ dan 78/17
h.+ sı 63/8

ḫavāṣ < *Ar*. *ḫavāṣṣ* Duyular
ḫ. 70/1

ḫayāl < *Ar*. Hayal
ḫ. 11/4, 11/5, 13/11, 13/18, 14/2, 14/4, 14/6, 14/9,
33/6, 49/7, 63/10, 72/3, 77/13, 84/1, 96/17
ḫ.+ a 39/13
ḫ.+ da 14/6
ḫ.+ dan 10/17, 48/12
ḫ.+ ı 36/23, 49/6
ḫ.+ ım 12/4
ḫ.+ lar 63/23
ḫ.+ larıñ 49/5

ḫayālı Düşe bağlı
ḫ. 97/20

hayda – Acele etmek
h.- yıp 84/5

ḫayr < *Ar*. Yarar
ḫ. 35/14, 44/12, 44/3
ḫ.- ül beşer 27/8

ḫayrān < *Ar*. Hayret, şaşırma
ḫ. 47/1, 49/17, 6/25, 61/15, 61/20, 68/14, 68/21, 7/10,
70/16, 71/6, 75/8, 75/9, 77/11, 79/26, 79/7, 80/10, 81/14,
81/3, 82/13, 82/16, 82/19, 84/3, 85/6, 91/19, 92/12, 93/7,
94/22, 99/3

ḫayrāt < *Ar*. Sadak
ḫ. 13/5

ḫayret < *Ar*. Şaşkınlık
ḫ.+ de 99/9

haysı Hangi
h. 55/17

ḫayvān < *Ar*. Hayvan
ḫ. 31/5, 36/2, 68/14
ḫ.+ dan 2/18, 32/24

hāy ve hüy Bağırma
h.+ ine 74/23

ḫazān < *Far*. Güz, sonbahar
ḫ. 16/21, 36/15, 63/18, 63/19, 65/14, 7/2
ḫ.+ a 10/13, 49/23
ḫ.+ dır 67/8

ḫazānla - < *Ar.+T*. Güz olan
ḫ.- p 34/18

ḫāẕıḳ < *Ar*. Mahir, usta
ḫ. 99/20

ḫāżir < *Ar*. Hazır
h.+ de 61/13
ḫ.+ im 19/7
ḫ.+ ki 61/18, 65/21, 66/9

helāk < *Ar*. Ölmek, helam olmak
h. 10/11

ḫelāllıḳ < *Ar.+T*. Azap çekme, cefa çekme
ḫ.+ da 74/21

hem < *Far*. Hem
h. 1/17, 1/21, 12/24, 14/1, 14/23, 18/8, 20/22, 25/15,
27/14, 32/9, 35/25, 36/10, 37/8, 4/10, 4/5, 4/6, 40/12,
40/8, 41/16, 41/19, 41/20, 42/18, 42/19, 42/20, 44/22, 48/14,
49/12, 50/14, 51/12, 51/2, 51/23, 55/4, 57/18, 59/14, 60/10,
60/14, 60/3, 64/6, 66/15, 66/5, 67/4, 7/25, 7/9, 71/12,
71/20, 73/10, 76/2, 78/11, 79/3, 8/6, 80/17, 80/7, 81/3,
81/5, 83/9, 86/10, 86/3, 87/14, 92/3, 93/11, 93/12, 93/3,
94/25, 97/20, 97/6, 98/18, 98/21, 99/21

hemcıns < *Far.+Ar.*
h.+ ı 32/10

h.+ ıñdan 32/11

hemdem < *Far.*
h. 64/7
h.+ im 27/11

hemḫāna < *Ar.*
h. 37/8, 68/19

hemīşe < *Far.*
h. 10/25, 23/3, 44/13, 44/17, 66/17, 83/18, 83/20, 94/8

hemkār < *Far.*
h. 8/23

hemme < *Far.heme* Herkes
h. 10/5, 13/17, 13/5, 15/15, 2/24, 21/6, 22/11, 23/21, 3/15, 32/11, 33/9, 34/12, 35/24, 39/8, 4/7, 41/20, 43/13, 43/21, 43/23, 43/24, 56/20, 56/22, 60/2, 60/6, 64/6, 65/11, 65/18, 65/8, 67/17, 68/12, 68/18, 71/10, 72/18, 72/7, 73/20, 73/3, 73/9, 75/4, 77/9, 78/12, 79/11, 79/17, 8/14, 8/20, 8/8, 81/23, 85/22, 85/5, 94/1, 94/2, 95/18, 96/2, 99/13
h.+ ler 72/17, 72/20, 72/24, 73/4
h.+ lere 59/15
h.+ leriñ 97/25
h.+ ni 47/18
h.+ niñ 16/10, 34/20, 45/5
h.+ si 82/12, 96/8
h.+ sin 63/11, 74/11
h.+ sini 60/14
h.+ siniñ 77/7

hemmeläp < *Far.*+*Tr.* Herkeseçe
h. 50/4

hemrāh < *Far.*
h. 40/7, 63/10, 82/25

hemsāya < *Far.* Komşu
h. 80/16, 81/1
h.+ ni 80/20
h.+ si 83/24, 98/6

hemvār < *Far.* Düz
h. 74/11

heñ < *Far. heng* Zor
h. 41/26
h.+ in 90/1

her < *Far.* Her
h. 1/21, 100/3, 100/8, 100/9, 11/15, 11/19, 13/4, 13/7, 13/9, 15/20, 16/6, 17/3, 19/22, 20/23, 21/8, 22/15, 22/16, 23/10, 23/16, 24/20, 24/6, 26/16, 27/8, 28/12, 29/19, 29/6, 3/7, 30/1, 30/3, 33/10, 33/6, 35/18, 37/19, 38/13, 38/15, 38/17, 39/20, 40/23, 41/1, 41/22, 41/23, 41/24, 41/4, 41/5, 42/18, 42/2, 42/20, 42/4, 42/5, 44/21, 45/10, 45/15, 45/3, 46/10, 46/18, 46/19, 46/5, 46/8, 47/10, 47/13, 49/15, 49/3, 5/1, 5/23, 50/14, 50/17, 50/18, 56/15, 59/13, 6/8, 60/7, 61/16, 61/21, 61/22, 61/8, 62/10, 62/2, 62/21, 62/3, 63/23, 64/2, 64/8, 67/23, 68/15, 68/16, 68/2, 7/10, 7/15, 7/23, 72/20, 73/11, 73/25, 73/6, 74/14, 74/22, 74/23, 75/5, 75/8, 75/9, 77/11, 78/3, 79/10, 79/26, 8/19, 81/12, 81/15, 81/19, 81/23, 82/17, 83/11, 83/20, 85/20, 86/25, 86/3, 87/12, 88/15, 89/16, 89/25, 9/24, 90/11, 96/16, 96/24, 97/4, 97/7, 99/11, 99/12, 99/8

herās < *Ar.* Korku
h. 70/6, 72/19

herdem < *Far.* Her an
h. 70/17

ḥisāb < *Ar.* Hesap
ḥ. 14/14, 24/21, 25/9, 52/2, 55/21, 55/24, 62/14

ḥ.+ da 57/21
ḥ.+ ı 45/20
ḥ.+ ın 43/17

ḥisābla - < *Ar.+T.* Hesaplamak
ḥ. 31/19, 66/15
ḥ.- dım 34/2
ḥ.- p 14/23

ḥisāblan - < *Ar.+T.* Hesaplanmak
ḥ.- yon 1/8

heyʾet < *Ar.* Kurul
h. 75/24
h.+ leriñ 75/25

hezīl < *Ar.* Güçsüz
h. 59/13
h.+ ler 3/7

häft < *Far. heft* Yedi
h.+ den 24/24

häläm < *Ar.+Far. ḥālā hem* Şimdi de
h. 60/20

häli < *Ar.ḥālī* Şimdi
h. 54/16, 59/3

hīç < *Far.* Hiç
h. 100/17, 100/2, 100/22, 13/6, 18/12, 19/12, 2/16, 30/7, 32/15, 32/17, 32/22, 32/23, 32/3, 32/4, 33/12, 36/19, 37/11, 37/14, 37/5, 4/14, 40/5, 41/16, 41/18, 41/20, 41/26, 43/10, 43/6, 44/24, 45/19, 45/6, 47/22, 47/3, 5/14, 5/4, 51/6, 54/24, 54/25, 55/14, 58/2, 59/9, 6/7, 60/18, 62/19, 63/6, 66/5, 67/18, 68/12, 7/20, 72/5, 73/13, 73/16, 77/16, 81/15, 81/3, 86/15, 87/14, 89/11, 90/17, 92/14, 96/12, 96/14, 97/9, 98/17
h.+ ge 71/20

hīç-kim < *Far.+T* Hiç kimse
h. 49/17

ḫıdmat < *Ar. ḫidmet* Hizmet
ḫ. 5/12, 57/8, 58/14, 62/14, 62/18
ḫ.+ a 39/4
ḫ.+ da 77/1, 80/12, 84/24, 86/5
ḫ.+ ıñ 58/21, 59/6
ḫ.+ ın 76/25, 77/1, 98/4
ḫ.+ ında 18/16, 42/17, 74/7
ḫ.+ ıñda 36/14, 58/3, 59/15
ḫ.+ ıñı 57/20, 57/21, 58/15, 58/3, 58/9
ḫ.+ lar 79/15

ḫıdmatgār < *Ar.+Far* Hizmetkar
ḫ. 51/3, 57/7
ḫ.+ dir 44/1
ḫ.+ ler 51/12
ḫ.+ leri 51/2

ḫīl (1) < *Far.* Tür
ḫ. 23/16, 50/14, 67/23, 80/4, 82/17, 86/25, 89/25

ḫīl (1) < *Far.* Kabile
ḫ.+ dan 4/21

ḥīle < *Ar.* Hile
ḥ. 21/22, 27/2, 61/24, 62/19, 70/12, 70/19, 71/25, 73/19, 74/17, 79/23, 94/24

ḫīle < *Far. ḫīl* Tür
ḫ. 86/3

ḫīlī < *Far. ḫīl* Tür, çeşit
ḫ. 46/7, 50/18, 63/23

ḫılvat < *Ar. ḫelvet* Tenha, yalnızlık
cāy-ı ḫ. 73/12
ḫ.+ da 86/9

ḥırş < *Ar. ḥirṣ* Hırs
ḥ.+ dan 81/11

ḫīş < *Far.* Akraba
ḫ. 96/5
ḫ.+ ım 2/6

ḥi ﺤ harfi
ḥ. 10/5, 43/17, 43/18

hi ﻫ harfi
h. 10/25, 44/13

ḫi ﺨ harfi
ḫ. 10/4

ḫicalat < *Ar*. *ḫicālet* Utanma
ḫ. 29/18

hicr < *Ar*. Ayrılık
h. 11/19, 15/22, 16/4, 17/4, 19/14, 37/22, 38/8, 4/1, 67/12, 67/9, 89/19, 97/5, 99/5
h.+ iñde 100/7, 19/16, 89/13
h.+ inde 97/3
h.+ iñden 92/12

hicrān < *Ar*. Ayrılık
h. 34/3, 36/21, 37/4, 38/9, 39/4, 39/7, 67/10, 82/10, 90/20, 90/23, 92/21, 92/23, 93/6, 94/11
zähr-i h. 36/17
h.+ a 64/8
dāġ-ı h.+ a 37/9
h.+ da 90/15
h.+ ı 93/11
h.+ ıñ 11/22, 36/15

hicret < *Ar*. Göçmek
h. 1/18, 11/3, 54/5, 69/2, 8/17, 8/18, 8/24, 9/2
h.+ den 15/10

hidāyet < *Ar*. Doğru yolu gösterme
h. 23/16, 5/6, 78/25, 98/25

ḥikāye < *Ar*. Hikaye
ḥ. 98/1

ḥikāyet < *Ar*. Doğru yolu gösterme
ḥ. 34/13, 34/14, 79/7, 82/4

ḥikmet < *Ar*. Bilgelik
ḥ.+ e 2/17, 2/19, 84/3

ḫilāf < *Ar*. Ters, aykırı
ḫ. 10/4, 61/13, 72/4
ḫ.- ı şerʿ 29/3

ḫilāfet < *Ar*. Halife olma durumu
ḫ. 41/13

hilāhil Zehir
h. 80/5

hilāl < *Ar*. Ayın ilk günlerinde aldığı yay biçimi
a 47/23

himmet < *Ar*. Yardım
h. 23/18, 55/23
h.+ i 82/6

hinci < *inci* Güzel, zarif
h. 92/16, 97/20, 97/24

hirās < *Far*. Korku
h. 82/20

ḫiyānet < *Ar*. Hainlik
ḫ. 79/16

ḫiẓmat < *Ar*. *ḫidmet* Hizmet
ḫ.+ ıñda 12/5
ḫ.+ ındadur 57/11

ḫoca < *Far*. *ḫāce* Hoca, din görevlisi
ḫ.+ sı 76/23
ḫ.+ sın 98/14
ḫ.+ sınıñ 98/14

ḫor < *Peh*. *ḫār* Hakir
ḫ. 16/13, 16/15, 16/2, 20/21, 25/16, 27/15, 37/12, 45/14, 45/3, 68/10, 69/13, 97/18
ḫ.- u zār 54/9
ḫ.+ dır 20/21, 57/4

ḫorek < *Far*. *ḫorāk* Yiyecek
ḫ.+ i 98/8

ḫorla - < *Far.+T*. Zayıf düşürmek, işkence etmek

ḫ.- dı 50/23, 95/2

ḫorlan - < *Far.+T.* Hakir olmak, işkence edilmek
ḫ.- ıp 62/4, 8/24

ḫorlıḳ < *Far.+T.* Hakirlik
ḫ. 41/6, 44/22, 68/11

ḫormat < *Ar.* *ḥurmet* Saygı
ḫ.+ da 43/18
ḫ. 24/12

ḫormatlı < *Ar.+T.* Saygılı
ḫ. 1/17

ḫoş < *Far.* *ḫōş* İyi, güzel
ḫ. 11/8, 13/17, 15/5, 26/9, 3/3, 33/12, 33/7, 34/20, 34/22, 46/23, 5/17, 52/11, 60/22, 60/5, 64/13, 64/4, 64/9, 82/8, 94/11, 94/13, 94/15, 94/17, 94/25, 94/6, 94/7, 94/9, 97/17
ḫ.+ ım 39/3

ḫoşa < *Far.* ḫūşe, Salkım
ḫ. 83/21

ḫoşaçīnlik < *Far.+T.* Salkım toplayan
ḫ.+ i 3/25

ḫoşla - < *Far.+T.* Beğenmek
ḫ.- yın 63/3

ḫoşlıḳ < *Far.+T.* Mutluluk
ḫ. 74/12
ḫ.+ ıñdan 36/24
ḫ.+ ından 82/17, 82/3

ḫoşrūylıḳ < *Far.+T.* Güzel yüzlülük
ḫ. 47/21, 5/14

ḫoşvaḫt < *Far.+Ar.* Neşeli
ḫ. 31/4, 85/1, 86/17

ḫovf < *Ar.* Korku
ḫ. 100/1

hovā < *Ar.* hev*ā* Hava
h. 41/22

ḥökūmet Ar. *ḥukūmet* Hükumet
ḥ.+ e 57/16, 58/17, 59/14, 59/2, 75/17, 8/23
ḥ.+ ge 51/10
ḥ.+ ine 51/13
ḥ.+ ler 52/8

ḥöküm-rān < *Ar.+Far.* *ḥukm-rān* Hüküm süren
ḥ. 2/12

ḥökümrānlıḳ < *Ar.+Far+T.* Hükümranlık
ḥ. 13/17

höl Islak
h.+ den 31/8

ḥövellä Evet
ḥ. 85/14

höves < *Ar.* *heves* İstek
h. 13/9, 30/12, 31/14
gül-i h. 48/19
h.+ de 33/4
h.+ inden 92/8
h.+ ler 95/8
h.+ lerim 71/23

hövl < *Ar.* *hevl* Korku
h. 56/6, 77/7

ḥövṣele < *Ar.* *ḥavṣale* Sabır, tahammül
ḥ.+ ñ 31/20

ḥukm < *Ar.*Yargı
ḥ. 24/22, 28/11, 41/15, 70/13, 70/20, 74/3, 81/8
ḥ.- i ḳışāş 98/17
ḥ.- i revān 13/16
ḥ.+ i 38/5

ḥuḳūḳ < *Ar.* Haklar
ḥ. 68/5

ḫ.+ dan 61/11
ḫ.+ ım 7/8

ḫūn < *Far*. Kan
ḫ.+ ıñ 59/3

ḫūnkār < *Far*. *ḫudāvendigār* Sultan, Hükümdar
ḫ.+ ler 24/5

ḫūr < *Ar*. Cennet kızı
ḫ.+ ı 36/3
ḫ.+ ına 14/8
ḫ.+ lar 40/7, 90/3

ḫūrāk < *Far*. Yiyecek
ḫ.+ im 7/3

ḫūrd < *Far*. Küçük
ḫ. 68/17

ḫurūc < *Ar*. Çıkış
ḫ. 41/14, 41/25

ḫurūf < *Ar*. Harfler
ḫ.+ da 14/14

ḫuṣūṣan < *Ar*. Özellikle
ḫ. 1/9

hūş < *Far.* Akıl, şuur
h.+ a 21/6
h.+ da 14/20
h.+ dan 87/15
h.+ ı 84/23, 95/15
h.+ ım 14/5, 18/3, 18/5, 2/14, 6/25, 87/20, 87/22, 88/1, 99/11, 99/2
h.+ ıma 13/21, 46/14
h.+ ımda 11/15
h.+ ımdan 15/4
h.+ ıñ 26/8, 95/5
h.+ ın 95/1
h.+ ında 77/22
h.+ ını 45/10, 49/3

ḫużūr < *Ar*. Huzur
ḫ. 78/13

hünär < *Far*. *Huner* Beceriklilik
h.+ dedirler 68/3
h.+ i 14/18

ḫüsn < *Ar*. *ḫusn* Güzellik
ḫ. 16/13, 5/16
ḫ.+ iñ 10/5
ḫ.+ ine 92/12

hüveyda < *Far*. *huveydā* Belli, apaçık
h. 96/17

-I, İ, Ī-

ī - < *ET*. *yī-* Yemek
i.- cek 99/18
i.- digi 43/22
i.- diler 70/19
i.- dim 58/14
i.- enden 47/16
i.- gin 44/13
i.- me 86/15
i.- mek 32/23, 73/22
i.- se 43/15
i.- yer 53/18, 54/6
i.- yip 3/21, 46/21, 47/10, 49/13, 56/23, 75/21, 85/7, 94/15, 95/1

īdir - Yedirmek
i. 29/12
i.- medim 33/21

ıḫlāṣ < *Ar*. *iḫlāṣ* Temiz sevgi ve yürekten bağlılık
ı.+ ıñ 69/7
ı.+ ın 79/16

ıḫtiyār < *Ar*. *ıḫtiyār* Seçme, kendi arzusuyla hareket etme
ı.+ ı 17/7, 32/22
ı.+ ıñ 61/5
ı.+ ın 78/23

ıḳbāl < *Ar*. *iḳbāl* Baht
ı.+ ımı 36/10
ı.+ ımız 20/13

ıḳrār < *Ar. iḳrār* İtiraf etme
ı.+ a 9/13

īl < *ET. il* Halk
i. 13/17, 20/10, 54/14, 57/4, 6/17, 68/12, 72/22, 73/2, 77/24, 81/22, 81/26, 88/2
i.+ de 18/12
i.+ den 30/17, 30/18, 30/21, 31/2, 41/12, 41/4, 78/26, 87/4
i.+ e 35/17, 41/13, 41/26, 42/16, 42/7, 57/1, 7/6, 77/24, 81/21, 81/6, 93/19, 98/21, 98/22
i.+ i 2/4, 41/6, 42/6, 81/14, 82/19
i.+ imi 48/9
i.+ imiz 20/1, 20/11, 20/9
i.+ iñ 96/2
i.+ inde 83/15, 83/17
i.+ inden 4/20
i.+ ler 41/10, 41/3, 52/17, 57/4, 76/14, 81/23, 81/6, 82/16, 83/9
i.+ lerim 52/14
i.+ lerimiz 43/8
i.+ leriñ 57/2

īl - < *ET. il-* ilişmek, takılmak
i.- di 72/11
i.- mesin 62/5
i.- mez 31/9, 49/16, 87/9
i.- mäñ 61/24

ılġa - < *ET. yığla-* Ağlamak
ı.- p 49/15, 75/24, 84/22
ı.- r 63/6
ı.- sañ 35/18

īmiş < *ET.* Kuru yemiş
i.+ i 73/25

ınan - < *ET. ınan-* İnanmak
ı.- ıp 11/21, 12/2
ı.- ma 62/11, 62/13, 62/15, 62/17, 62/19, 62/21, 62/23, 62/25, 62/7, 62/8, 62/9
ı.- mağıñ 40/18
ı.- mağın 54/10
ı.- masañ 32/1
ı.- sañ 62/12

ınṣāf < *Ar. inṣāf* İnsaf
ı. 19/13, 37/11, 66/14, 87/10, 89/18, 98/3

ınsān < *Ar. insān* İnsan
ı. 72/21
ı.+ a 27/14
ı.+ dan 69/18
ı.+ ı 28/6, 45/6, 78/19

ınsānlıḳ < *Ar.+T.* İnsanlık
ı.+ ın 67/24

ırāḳ < *Ar.ET. yırak* Uzak
ı. 29/13

īsġa - Kokulamak
i.- maḳ 94/16
i.- mana 9/15

ısġın Güç, kuvvet
ı. 71/3

ıssıḳ Sıcak
ı. 84/10

īş < *ET. ış* İş
i. 31/6, 35/10, 40/5, 40/9, 46/18, 46/3, 49/3, 5/23, 5/5, 61/21, 63/22, 73/19, 80/10, 81/7, 88/15
i.+ de 68/2, 85/22
i.+ den 22/16, 34/12, 6/20
i.+ e 29/15, 29/3, 46/19, 50/16, 53/3, 58/12, 58/18, 58/5, 58/6, 59/3, 96/2, 98/12
i.+ i 20/17, 23/21, 26/4, 29/22, 29/23, 29/25, 30/10, 30/12, 30/14, 30/16, 30/6, 40/22, 41/2, 41/22, 41/24, 41/6, 62/12, 73/8, 84/1
i.+ im 10/18, 10/3, 14/13, 14/5, 33/19, 33/20, 33/22, 33/24, 33/26, 34/10, 34/12, 34/2, 34/4, 34/6, 34/8, 45/4, 6/3, 8/22, 87/3, 99/13

i.+ ime 18/15, 18/3, 46/3, 70/24, 70/4
i.+ imi 38/12, 98/13
i.+ imiz 54/21
i.+ iñ 23/21, 31/22, 38/5, 43/17, 43/25, 63/21, 8/22, 90/7
i.+ in 79/19, 94/20
i.+ inden 44/5, 44/6
i.+ iñden 62/12
i.+ ine 29/25, 54/10, 70/16
i.+ iñe 70/22, 70/6
i.+ ini 45/10, 49/2
i.+ ler 34/25, 50/14, 95/3
i.+ leriñ 84/2
i.+ lerine 1/11

īşbaşı Amir, şef
i. 60/18, 60/3

īşik Kapı
i.+ de 81/2
i.+ ini 56/22

ʿışḳ < *Ar. ʿişḳ* Aşk
ʿı. 11/6, 15/10, 18/15, 33/1, 33/2, 48/22, 67/14
ʿı.+ dan 15/7
ʿı.+ ım 92/14
ʿı.+ ıñ 12/10, 48/13, 66/19, 67/8, 87/15, 87/6, 92/8
ʿı.+ ıñda 100/12, 48/21, 48/7, 68/21
ʿı.+ ında 99/10
ʿı.+ ıñdan 12/4, 12/7, 66/11, 66/19, 66/21, 92/11

īşle - İşlemek, çalışmak
i. 98/13
i.- p 51/4, 62/17

īşlet - İşletmek, çalıştırmak
i.- diñ 58/8
i.- ip 62/22

īz İz
i.+ ından 97/13

īzla – Takip etmek
i.- p 43/9
i.- sa 43/9
i.- sam 18/10
i.- yın 51/21

ibā < *Ar.* Kaçınma
i. 47/23

ʿibādet < *Ar.* İbadet
ʿi. 13/20, 31/22, 44/11

ʿibret < *Ar.* Oluşam
ʿi. 46/5, 63/12, 63/6, 76/18, 76/4, 79/25, 85/21, 85/23, 93/9
ʿi.+ ler 76/18

icābet < *Ar.* Teklif edilen
i. 23/10

iç İç
i.+ de 14/21
i.+ i 32/21, 67/23, 84/14, 91/9, 98/9
i.+ imde 11/24
i.+ inde 1/11, 32/19, 34/15, 34/2, 35/16, 42/5, 43/6, 53/17, 54/14, 6/17, 81/22, 83/21, 92/6, 93/22, 96/2, 97/25
i.+ inden 34/11, 84/8, 85/14
i.+ ine 31/17, 85/10, 85/11
i.+ ini 81/26
i.+ ki 27/18, 86/18

iç - İçmek
i. 36/26
i.- en 48/22, 80/9
i.- erler 63/4
i.- ip 49/13
i.- mekde 32/23
i.- män 22/5

içhäiç İçme durumu
i. 42/6

içil - İçilmek
i.- er 39/17

içir – İçirmek
i.- dim 65/6

i.- diñ 36/17, 65/3

iḫrāc < *Ar.* Dışarıya çıkarma
i. 74/19, 74/26

iḥsān < *Ar.* Bağışlama
i. 13/6, 35/14, 44/3, 79/13, 79/14

iḥtimāl < *Ar.* Olasılık
i. 82/1

iki < *ET. ikki* İki
i. 1/6, 14/12, 14/19, 18/13, 2/2, 29/7, 42/19, 42/21, 42/23, 46/21, 50/25, 51/2, 55/11, 56/5, 57/11, 57/7, 66/16, 79/22, 79/24, 81/18, 81/20, 84/26, 96/1, 97/10, 97/14
i.+ sini 60/12, 86/10

ikrām < *Ar.* Ağırlama
i. 80/12
i.+ ını 75/15

ʿilāc < *Ar.*
ʿi. 2/19, 28/12, 28/15, 4/14, 51/8, 69/1, 74/16, 98/8
ʿi.+ ı 27/14, 81/18, 83/12
ʿi.+ ım 28/2
ʿi.+ ıñ 32/2

ilāhī < *Ar.* İlac
i. 40/8, 5/6

ʿilm < *Ar.* Bilim
ʿi. 1/9, 13/15, 2/8, 21/7, 21/8, 29/5, 29/6, 29/7, 49/20, 49/21, 49/22, 49/23, 49/24, 50/1, 50/10, 50/12, 50/14, 50/2, 50/20, 50/4, 50/5, 50/6, 50/7, 50/8, 50/9, 54/14, 95/3
ʿi.+ den 45/14
ʿi.+ e 20/6, 29/7, 40/2, 50/8, 55/5, 92/6
ʿi.+ i 50/18, 62/25
ʿi.+ iñ 2/7, 96/17

ʿilmli < *Ar.*+*T.* Bilimli
ʿi. 20/10
ʿi.+ ler 50/16

ʿilmsızlıḳ < *Ar.*+*T.* Bilimsizlik
ʿi. 55/4

eltāf < *Ar.* Lutuflar
i.+ ıñ 92/15

im < *ET. yīm* Yem
i. 71/2
i.+ siz 71/2

imām < *Ar.* İmam
i. 97/11, 97/12

imān < *Ar.* İnanç
i. 13/22, 13/26, 13/9, 28/20, 32/4, 32/6, 35/19, 47/6, 6/10
i.+ a 30/4
i.+ da 29/8, 84/17
i.+ ı 17/20, 35/17, 43/14, 89/5
i.+ ım 14/13, 92/16
i.+ ına 63/11
i.+ ıñı 82/23
i.+ ıñız 29/9

imānlı < *Ar.*+*T.* İnançlı
i.+ nıñ 44/1

imtiḥān < *Ar.* Sınav
i. 23/3, 32/3

in - İnmek
i.- en 23/11, 23/15
i.- ip 1/7, 41/7

in Beden
i.+ imde 73/26

inʿām < *Ar.* Lutuf ve ihsanda bulunma
i. 79/13

ʿināyet < *Ar.* İyilik
ʿi. 70/11, 78/15, 78/19, 78/23, 80/21

indi Şimdi
i. 10/16, 100/10, 100/12, 100/14, 100/15, 100/16, 100/18, 100/4, 100/5, 100/6, 100/8, 12/15, 18/5, 22/6, 23/14, 25/20, 26/19, 26/20, 27/12, 27/18, 27/6, 28/3, 3/10, 30/16, 30/8, 31/19, 31/22, 32/5, 33/21, 33/25, 34/21, 34/23, 35/2, 35/9, 36/25, 36/26, 37/4, 38/11, 38/19, 44/18, 46/12, 51/13, 51/20, 51/21, 52/12, 52/3, 52/9, 53/11, 53/14, 53/15, 53/8, 53/9, 54/20, 54/24, 55/11, 55/21, 55/6, 56/7, 58/11, 58/9, 59/2, 6/21, 61/6, 66/5, 67/17, 7/2, 7/5, 7/9, 70/24, 72/14, 72/19, 74/8, 80/26, 82/10, 87/24, 88/1, 9/8, 90/13, 90/14, 90/16, 90/18, 90/20, 90/22, 90/24, 93/16, 93/17, 93/18, 93/19, 93/21, 93/23, 93/25, 94/11, 94/13, 94/15, 94/17, 94/2, 94/6, 94/7, 94/9, 96/13, 96/8, 97/5, 99/16
i.+ den 72/18

indir - İndirmek
i.- ip 71/25, 74/6
i.- meyin 96/24

ini Kardeş
i. 3/15
i.+ m 95/22

inkār < *Ar.* İnkar, kabul etmeme
i. 32/17

inḳilāb < *Ar.* Devrim
i. 2/10, 42/22
i.+ ınıñ 1/18

inḳirāz < *Ar.* Çöküş
i. 41/15

ins < *Ar.* İnsan
i. 36/2

insālıḳ < *Ar.+T.*
i. 78/19

inşāllāh < *Ar. in-şāa'llāh* Allah nasip ederse
i. 26/2

intiẓār < *Ar.* Bekleme
i. 100/13, 11/21, 12/2, 19/1, 22/15, 38/20, 38/7, 55/14, 66/17, 68/22, 87/5
i.+ dır 29/24
i.+ ım 17/1

intiẓārlıḳ < *Ar.+T.* Beklemek durumu
i. 68/13, 9/7

ir - < *ET.* Ermek
i.- di 78/20
i.- dim 40/16
i.- ip 54/12
i.- ür 47/13, 67/9

irāda < *Ar. irāde* İstenç
i. 94/12

irik - Bıkmak
i.- ip 94/20

irşād < *Ar.* Doğru yolu gösterme
i. 92/13

isle - İstemek
i.- p 33/15, 71/2

islen - İstenmek
i.- medik 32/8

ism < *Ar.* Ad
i. 45/1
i.- i ṣıfatıñ 8/6
i.- i ẕātıñ 8/6
i.- i ẕātıñı 36/1
i.+ im 14/14
i.+ iñ 99/15

iste - İsemek
i.- mek 97/23
i.- n 63/16, 69/13
i.- ñiz 26/10

i.- p 16/3, 17/3, 18/14, 23/16, 38/17, 55/13, 7/24, 72/20, 81/18, 81/26, 83/1, 84/15, 90/13, 90/14, 90/16, 90/18, 90/20, 90/22, 90/24
i.- r 12/20, 12/21, 12/22, 12/24, 13/1, 13/3, 13/5, 13/7, 13/9, 63/24, 96/12
i.- sem 34/23, 64/10
i.- señ 69/6
i.- yip 79/20

istek İstek
i.+ im 68/17, 97/18
i.+ imiñ 64/12
i.+ ine 40/17
i.+ iniñ 33/15

ʿişyān < *Ar.* Baş kaldırma
ġarḳ-ı ʿi. 44/17

ʿişret < *Ar.* İçki içme
ʿayş-u ʿi. 64/5

ʿişve < *Ar.* Eda
ʿi. 9/12

it < *ET. ıt* Köpek
i. 42/6, 96/3
i.+ den 45/3

iʿtibār < *Ar.* Değer gösterme
ʿi. 14/22, 47/4, 96/25

iʿtiḳād < *Ar.* İnanma
i.+ ım 38/12

iʿtimād < *Ar.* Gövenme
i.+ lı 1/17

ittifāḳlıḳ < *Ar.*+*T.* Uyuşma durumu
i. 62/2, 61/23

ʿivaż < *Ar.* Bedel
ʿ.+ ına 44/6

iẓhār < *Ar.* Gösterme
i. 27/18, 3/24, 53/17, 78/6, 78/8

ʿizzet < *Ar.* Değer
ʿ. 29/7, 75/15, 80/12
ʿ.+ de 49/22

ʿizzetli < *Ar.*+*T.* Değerli
ʿ. 31/17

-K, Ḳ-

ḳāʾil < *Ar.* Razı olma
ḳ. 10/19, 2/17, 2/19, 39/21
ḳ.+ dır 50/16

ḳabr < *Ar.* Mezar
ḳ.+ a 83/10

ḳabūl < *Ar.* Kabul, Razı olma
ḳ. 17/3, 73/14, 76/24, 78/22, 78/24, 82/14, 83/3, 99/19
ḳ.+ ım 48/16

ḳaç - < *ET.* Kaçmak
ḳ.- dı 2/11

ḳaçan < *ET. kaçan* Ne zaman
ḳ. 100/1, 38/7, 56/18, 56/19, 56/21, 57/3, 69/2, 74/22, 74/23, 8/12, 87/6, 95/3, 99/16, 99/18, 99/20, 99/24

ḳadd < *Ar.* Boy
ḳ.- ı dālım 12/5
ḳ.- ı derāzı 14/19
ḳ.+ ı 22/17, 33/7, 9/11
ḳ.+ ım 36/16
ḳ.+ ıñ 9/23
ḳ.+ ıñā 10/19

ḳadīm < *Ar.* Eski
ḳ. 76/21, 81/14, 83/16

ḳadīmī < *Ar.* Eskiden beri var olan
ḳ. 21/9

ḳādır < *Ar. ḳādir* Kudret ve kuvvet sahibi

ḳ. 100/2, 100/20, 14/12, 15/24, 2/20, 20/16, 23/18, 32/6, 35/21, 44/25, 44/9, 45/1, 5/6, 50/8, 8/2, 99/6

ḳadr < *Ar*. Değer
ḳ.+ ım 39/11
ḳ.+ ımı 18/19, 18/20, 18/22, 18/24, 19/2, 19/4, 19/6, 19/8
ḳ.+ ın 24/14, 47/15, 47/5
ḳ.+ ımı 33/1, 46/17, 69/17

ḳāf ق harfi
ḳ. 10/19, 44/9

ḳafes < *Far*. Kafes
ḳ.+ da 16/7, 90/2

ḳahr < *Ar*. Perişan etme
ḳ. 37/22, 44/9

ḳaḥṭ < *Ar*. Kıtlık ve açlık
ḳ. 41/10

ḳaḳ - Çakmak
ḳ.- anda 37/21

ḳal - Kalmak
ḳ.- dı 41/18

ḳalāʿ < *Ar*. Kale
ḳ. 21/17
ḳ.+ sı 21/17

ḳalam < *Ar*. *ḳalem* Kalem
ḳ. 39/10

ḳalandarlıḳ < *Far.*+*T.* Açık gönüllülük
ḳ. 18/11

ḳalb < *Ar*. Yürek
ḳ.+ ından 98/3

ḳalīl < *Ar*. Az
ḳ. 13/18, 68/11

ḳālīn < *Ar*. Halı
ḳ. 60/23, 68/3

ḳālveḳīl < *Ar*. Tartışma
ḳ. 85/3

ḳamar < *Ar*. *ḳamar* Ay
ḳ. 47/25

ḳanāʿat < *Ar*. Kanaat, razı olma
ḳ. 66/5

ḳand < *Ar*. Şeker
ḳ. 47/23, 48/1

ḳanda < *ET*. Nerede
ḳ. 55/19, 55/2, 57/13, 72/20

ḳanday Nasıl
ḳ. 21/24

ḳanı < *ET*. Nerede
ḳ. 35/16, 96/8

ḳanūn < *Ar*. Kanun, yasa
ḳ.+ ı 21/9

kār < *Far*. İş
k. 3/25, 46/23, 47/11, 54/17, 74/25
k.+ den 18/14, 19/4, 23/21, 56/22, 99/13
k.+ i 14/10, 21/2, 22/24, 54/23, 6/24
k.+ im 12/25, 13/16
k.+ imi 99/7
k.+ iñ 74/17, 8/19
k.+ in 75/4
k.+ inde 83/17
k.+ ine 75/6
k.+ ini 94/2
merd-i k.+ leriñ 60/2

ḳara Kara
ḳ. 1/5

ḳarār < *Ar*. Karar
ḳ. 19/12, 32/12, 73/25, 76/9, 85/8, 86/10, 89/11
ḳ.+ ı 17/7, 86/1
ḳ.+ ım 17/1

ḳarīn < *Ar*. *ḳarīn* Yakın
ḳ. 23/10

ḳarşı ET. Karşı
ḳ. 3/1

kārşināş < *Far*. Uzman
k.+ ı 73/9, 74/2
k.+ ıñ 73/20

ḳarż < *Ar*. Borç
ḳ.+ a 58/2, 62/14, 62/16
ḳ.+ larını 51/7, 51/8

ḳarżdār < *Ar*.+*Far*. Borçlu
ḳ. 51/5

ḳasam< < *Ar*. *ḳasem* Ant
ḳ. 21/10, 63/4

ḳışāş < *Ar*. *ḳiṣāṣ* Kısas
ḳ.+ ı 81/8

ḳaşd < *Ar*. Öç, intikam
ḳ. 80/15
ḳ.+ ı 32/14, 32/23
ḳ.+ ım 19/18, 89/14
ḳ.+ ıña 70/7
ḳ.+ ına 71/4, 73/7
ḳ.+ ında 67/21, 75/23, 90/9

ḳāşıd < *Ar*. Kasteden
ḳ. 56/4

ḳaşşāb < *Ar*. Kasap
ḳ. 83/24, 83/25, 84/4

ḳaş < *Ar. ġaş* Garazlı olmak
ḳ. 42/14, 42/19
ḳ.+ ḳa

kātib < *Ar*. Yazan
k. 82/21

ḳatl < *Ar*. Öldürme
ḳ.- ı ʿām 41/19

ḳav - *ET. kov*- Yanından defetmek
ḳ.- ıp 35/18, 78/2

ḳavl < *Ar*. Söz
l. 10/26

ḳavm < *Ar*. Budun
ḳ. 96/5

ḳayan Nereye
ḳ. 68/9

ḳayda Nerede
ḳ. 90/11, 90/12, 90/13, 90/14, 90/16, 90/18, 90/20, 90/22, 90/24
ḳ.+ dır 7/1

ḳaydan Nereden
ḳ. 34/21

ḳāʾim < *Ar*. *ḳāʾim* Ayakta duran
ḳ. 84/24

ḳaysı Hangisi
ḳ. 100/3, 18/10, 24/8, 3/9, 48/6, 51/15, 51/23, 51/24, 52/12, 52/18, 53/12, 53/18, 53/6, 56/12, 57/4, 59/13, 6/20, 65/2, 65/3, 69/6, 76/11, 79/20
ḳ.+ mız 61/16
ḳ.+ na 74/26
ḳ.+ nıñ 47/10
ḳ.+ sı 74/14

ḳayt - *ET. kadıt*- Geri dönmek
ḳ.- an 88/4

ḳażāʾ < *Ar*.
ḳ. 27/8
ḳ.+ ġa 95/19

ḳāżī < *Ar*. Kadı
ḳ. 8/21, 81/8

kebāb < *Ar*. Kebap
k. 2/10, 4/1, 66/11, 99/10

kebīr < *Ar*. Büyük
k.+ den 28/3

kebi Gibi
k. 40/13, 47/17

kec < *Far.* Eğri
k. 40/22, 45/18, 54/8, 54/9, 61/20

kedte Büyük
k. 56/3

kefen < *Ar.* Kefen
k. 63/5

kelām < *Ar.* Söz
k. 10/20, 98/5
k.+ ı 61/8, 77/19

kelle Baş
k.+ si 21/21

kelme < *Ar.* Söz, sözcük
k.- i şahādet 44/11

keltür – *ET.* Getirmek
k. 2/11

kem < *Far.* Az
k. 31/20, 49/4, 51/3, 64/6, 72/7
k.+ i 21/7, 64/11, 71/22, 99/19
k.+ im 27/11
k.+ in 18/12, 38/14, 97/9
k.+ iñ 47/22, 47/24
k.+ inden 51/2
k.+ liginden 79/1
k.+ räk 29/14

kemāl < *Ar.* Olgunluk
k.+ a 78/21

kemān < *Far.* Yay
k. 14/21, 18/8
k.+ ım 92/16

kemçilik < *Far.* +T. Eksiklik
k.+ im 4/13

kemlik < *Far.* +T. Yetersizlik
k. 49/14, 49/16

kemsiz < *Far.* +T. Eksiksiz
k. 77/19

kemūnist <*Fr* . Komünist
k. 42/22

kenīz < *Far.* Cariye
k. 86/19
k.+ i 86/18

kent < *ET: kend* Şehir
k. 20/3
k.+ ler 50/18

kepbe Çardak
k. 3/22

ker < *Far.* Sağır
k. 91/13, 91/25

kerem < *Ar.* İyilik, lutuf
k. 48/3
k.+ iñ 8/10

keremli < *Ar.*+*ET.* Lutuflu
k. 46/4

kes - < *ET* Kesmek
k.- ip 61/11, 80/19

kesād < *Ar.* Azlık
k. 41/10

kesb < *Ar.* Kazanma
k. 18/14
k.+ i 74/20
k.+ ini 83/16

kesel < *Far.* Hastalık
k. 15/7, 30/24, 95/10

keşīr < *Ar.* Çok
k. 13/18

kesil - Kesilmek
k.- en 81/5
k.- enine 81/1

ketde Büyük
k. 50/25, 51/1, 76/21, 77/2, 78/16, 78/3, 81/22, 83/19, 83/22, 84/20
k.+ den 82/16

keyfīyet < *Ar.* Nitelik
k. 14/24

käʿbe < *Ar. kaʿbe* Kabe
k. 13/26

käf ک harfi
k. 10/20, 44/9

käfir < *Ar. kāfīr* Kafir
k.+ ler 44/9

kän Çok
k. 11/21, 11/22, 13/1, 14/6, 2/13, 23/16, 27/18, 32/3, 34/2, 36/21, 41/14, 42/5, 43/1, 64/7, 73/14, 79/21, 80/22, 84/9, 93/11, 98/13, 98/15
k.+ e 10/23

kān Çok

käse < *Far.kā*se Kase
k. 83/19
k.+ de 80/5
k.+ den 75/15
k.+ sinde 65/9
k.+ sinden 56/23

käşki < *Far.* Keşke
k. 69/4, 69/5

käyit - İncitmek
k.- er 31/16

ḳıbla < *Ar.* Kıbla
ḳ. 43/2

ḳıl - < *ET.* Etmek, yapmak
ḳ.- ıp 79/15, 95/17
ḳ.- ma 90/19
ḳ.- masam 59/6

ḳīl ve ḳāl < *Ar.* Tartışma
ḳ. 38/5, 71/8, 76/9, 83/4

ḳīlveḳāllı < *Ar.*+*T.* Tartışmalı
ḳ. 14/24

ḳīmat < *Ar. ḳiymet* Kıymet
ḳ. 62/20

ḳīn < *kūç*
ḳ. 1/19, 11/16, 2/15, 52/12, 8/22, 91/4
ḳ.+ lar 65/21
ḳ.+ lardan 49/9

ḳınāʿat < *Ar.* Doyum
ḳ. 24/10, 29/17, 49/19, 83/19

ḳırḳ < *ET.* Kırk
ḳ. 14/14, 21/10, 21/11, 21/12, 21/13, 21/15, 21/17, 21/19, 21/21, 21/23, 21/25, 47/16, 57/20, 58/14, 58/8, 61/16, 62/14
ḳ.+ a 58/2
ḳ.+ ı 21/12

ḳışāṣ < *ar. ḳiṣāṣ* Kısas
ḥukm-i ḳ. 98/17

kīse < *Far.*Kese
k. 11/8

ḳısmat < *Ar. ḳismet* Kısmet
ḳ. 10/7, 24/20, 30/11, 39/9, 87/23, 9/3
taḳdīr-i ḳ. 42/26
ḳ.+ a 16/10, 39/21
ḳ.+ da 57/5
ḳ.+ ı 9/4
ḳ.+ ıñ 43/3, 64/15

ḳıyāmat < *Ar. ḳiyāmet* Kıyamet
ḳ. 33/16, 40/9, 44/13

ḳıyās *Ar. ḳiyās* Karşılaştırma
ḳ. 32/10, 49/2

ki < *Far.* Anlam bakımından birbirleriyle ilgili cümleleri birbirine bağlayan bir söz.
k. 56/13, 56/8, 58/11

kiçi *Ar. kiçig* Küçük
k. 4/7, 65/14, 81/22

kiçirāk Biraz küçük
k. 97/22

kifāyet < *Ar.* Yeterli
k. 50/9, 62/24

kilim < *Far. gilīm* Kilim
k. 7/3

kim < *ET.* Kim
k. 1/3, 100/9, 13/4, 16/6, 2/16, 24/6, 30/7, 34/21,
45/3, 46/8, 47/13, 50/17, 55/14, 59/3, 59/9, 60/7, 61/22,
62/2, 62/3, 63/6, 68/12, 7/20, 72/5, 73/11, 73/13, 73/16,
77/16, 78/24, 78/5, 81/15, 81/23, 83/11, 99/8
k.+ de 100/8, 60/7
k.+ den 100/22, 32/4, 56/10
k.+ denligini 78/6
k.+ dir 100/9, 72/9
k.+ e 4/18, 4/23, 47/3, 5/2, 5/21, 5/6, 68/8, 7/16,
86/15, 9/21
k.+ i 27/5, 3/4, 30/19, 64/8, 78/22
k.+ iñ 33/6, 47/24, 57/9
k.+ ler 39/20

kimlik Hüviyet
k.+ in 82/4, 82/5
k.+ ini 1/23

kimse Herhangi bir kişi
k. 18/23

kipt < *Far.* Omuz
k.+ ine 59/10

kirīşme < *Far.* Naz
k. 100/6, 37/19

kiriş < *ET.* Bazı telli müzik araçlarında kullanılan, hayvan bağırsaklarından yapılan tel
k.+ i 21/19

kirpik < *TE.* Kirpik
k.+ iñ 47/25

kişi Kişi
k. 51/10
k.+ den 28/14

kişt < *Far.* Ekin
k.+ in 24/4

kişt ve kār < *Ar.* Tarım
k. 83/18

kitāb < *Ar.* Kitap
k. 1/23, 74/17
k.+ ınıñ 1/21

kitābça < *Ar.*+*Far.* Defter
k. 1/22

kitābet < *Ar.* Yazı yazma
k. 34/7

ḳoç Köç
ḳ. 79/22

ḳoçḳar Köç
ḳ. 79/24

ḳorḳ - < *ET. korık-* Kormak
ḳ.- an 42/10
ḳ.- aram 87/4, 97/1

ḳorḳı< *ET. korı* Korku
ḳ. 18/20, 59/19, 84/18
ḳ.+ da 72/19

ḳorḳunc < *ET.* Korkunç
ḳ.+ undan 51/12

ḳovala - Kovalamak
ḳ.- ma 12/16

ḳovm < *Ar. ḳavm* Kavim
ḳ. 1/8, 1/9, 2/6, 30/21, 34/11, 43/5, 43/6

ḳoy Koyun
ḳ. 32/10

köçe < *Far. küçe* Sosak
k.+ de 75/13

ködek < *Far. kūdek* Çocuk
k. 29/17

köhne < *Far. kühne* Eski
k. 17/6, 2/23, 51/21, 62/22, 84/19, 87/22
k.+ leriñ 58/14
k.+ ni 43/9

köl < *ET.* Köl
k. 63/24
k.+ ler 53/5

köñül < *ET. köngül* Gönül
k.+ i 32/21

köp Çok
k. 1/15, 10/9, 11/6, 12/21, 13/3, 19/21, 20/20, 21/4, 22/11, 26/4, 27/17, 30/15, 30/3, 32/6, 35/1, 37/12, 4/9, 41/15, 41/18, 42/12, 42/13, 42/2, 45/14, 48/14, 5/5, 51/14, 54/20, 55/8, 59/10, 59/16, 63/23, 63/9, 64/17, 64/9, 66/13, 67/19, 69/9, 73/26, 74/25, 75/11, 75/12, 75/9, 76/19, 78/20, 88/11, 89/22, 94/14, 95/15, 98/10, 98/23
k.+ dır 36/5
k.+ dir 21/12, 59/17, 6/5, 6/9, 99/19

köpel - Çoğalmak
k.- ip 41/24, 42/18, 42/20, 64/11

kör < *Far. kūr* Kör
k. 16/9, 37/12, 45/14, 57/23, 82/25, 83/1, 87/2, 90/17, 91/19, 91/3, 92/3, 92/5
k.+ e 83/2, 92/2

körlik < *Far.+ET.* Körlük
k. 21/5, 21/7, 26/11, 55/4
k.+ de 40/2

ḳöşiş < *Far. küşiş* Çaba
ḳ. 94/9

köşk < *Far. küşk* Kasır
k.- i eyvān 33/25

köy < *Far. küy* Köy
k.+ inde 94/16
k.+ ünde 9/18

köy - Yanmak
k.- di 98/8
k.- e 17/4
k.- er 16/12, 48/21
k.- ip 15/21, 67/23, 74/15, 84/14, 92/18, 98/9

ḳul < *ET.* Köle
ḳ.+ lara 16/23

ḳullaçlıḳ Kölelik
ḳ. 5/2

ḳumār < *Ar. ḳimār* Kuamr
ḳ. 74/22, 75/1
ḳ.+ dan 75/2

ḳumārbāz < *Ar.+Far. ḳimār-bāz.* Kumarcı
ḳ. 74/20

ḳurʾān < *Ar.* Kuram
ḳ. 44/4, 95/17

ḳurʿa < *Ar.* Çekiliş
ḳ. 11/16, 24/22, 83/12

ḳurbān < *Ar.* Kurban
ḳ. 100/15, 15/11, 17/23, 23/18, 36/14, 36/18, 36/20, 36/24,

55/2, 74/22, 79/24, 85/26, 89/7
ḳ.+ lar 23/14

ḳuşşāḳ Yağı müshil olarak kullanılan büyük, yağlı tohumlar.
ḳ. 98/6

ḳuvāt < *Ar. ḳuvvet* Güç
ḳ. 33/25

ḳuvvat < *Ar. ḳuvvet* Güç
ḳ. 24/24, 71/3
ḳ.+ ı 46/18

kül < *ET.* Kül
k. 10/16

külfet < *Far.kulfet* Sıkıntı
k. 94/22

kümüş < *ET.* gümüş
k. 11/9

künc < *Far.* Köşe
k.+ inde 83/19

küyze < *Far.* Testi
k. 83/21, 83/25, 84/7
k.+ ni 83/23, 83/24

-L-

lāʾiḳ < *Ar.* Uygun
l. 16/23, 39/5

lāf < *Far.* Lakırdı
l. 88/11, 88/17
l.+ ı 14/6

lāl < *Far.* Dilsiz
l. 38/3

lālezār < *Far.* Lale bahçesi
l. 2/24, 63/17

lām ل harfi
l. 10/21, 44/11

lāmeliplā ﻻ harfi
l. 10/26

lāy < *Far.* Çamur
l.+ a 5/18, 54/23, 55/23, 58/18, 66/3, 7/25, 70/13, 70/20, 76/11, 99/9

lāzım < *Ar. lāzim* Gerekli
l.+ dır 97/23

leb (1) < *Far.* Dudak
l. 39/12, 48/2
l.+ de 19/16, 88/22, 89/13
l.+ iñ 47/23
l.+ in 90/22
l.+ inde 78/16
l.+ iñden 10/21, 44/11
l.+ inden 36/26
l.+ iñe 48/2
l.+ ler 97/20, 97/24
l.+ leri 9/14
l.+ leriñ 10/2
l.+ leriñden 10/12

leb (2) < *Far.* Kenar
l.+ inde 76/12, 84/11
l.+ ine 84/10

lek < *Ar.* Yüz bin
l.+ lere 61/6

läş < *Far. lāş* Leş
l.+ ine 70/20

libās < *Ar.* Elibse
l. 43/22

lövde < *Far. levde* Aptal
l. 79/2

lütf < *Ar. lutf* İyilik
l. 48/3, 70/11, 78/23

-M-

māʾil < *Ar*. İstekli
m. 80/5
m.+ dır 50/16

māb < *Ar*.
m.+ ı 45/21

mācerā < *Ar*. Macera
m.+ dan 79/7
m.+ nı 78/8, 85/6

māder < *Far*. Anne
m. 82/7

māder-zād < *Far*. Anadan doğma
m. 98/5

maʿdūmʾul eṣer < *Ar*. Etkisi olmayan
m. 55/18

maġrūr < *Ar*. Gururlu
m. 33/10, 63/7, 69/15, 72/12

māh < *Far*. Ay
m. 11/22, 33/6, 38/1, 72/11, 80/14, 83/11, 83/14

maḥbūb < *Ar*. Sevgili
m. 12/15

maḥbūba < *Ar*. *maḥbūbe* Kadın sevgili
m.+ sına 74/22

māhir < *Ar*. Usta
m.+ ler 68/4
m.+ lere 68/6

māhtāb < *Ar*. Mehtap
m. 47/25

māhveş < *Far*. Yüzü aya benzeyen
m. 79/2

maḳhūr < *Ar*. Yenilgiye uğramış
m. 77/16

maḳṣad < *Ar*. Maksat, hedef
m. 75/23
m.+ a 19/17, 32/17, 34/8, 40/11, 40/7, 89/20, 90/15
m.+ ım 19/18, 89/14
m.+ ıma 40/17, 40/4
m.+ ına 3/6, 40/13, 40/15, 40/19
m.+ ınıñ 33/5
m.+ ları 62/16

maʿḳūl < *Ar*. Akla uygun
m. 71/23

māl < *Ar*. Mal, mülk
m. 11/8, 17/19, 2/18, 22/17, 22/19, 23/1, 23/2, 34/1, 36/4, 52/11, 61/2, 61/5, 62/16, 63/10, 63/8, 69/15, 69/3, 72/12, 72/4, 77/26, 8/17, 85/20, 88/2, 89/4, 94/23
m.- u bilen 52/14
m.- u zer 47/19
m.+ a 35/12, 61/14, 63/7, 94/25
m.+ dan 30/19, 31/4, 4/20
m.+ ı 12/18, 30/22, 49/10, 49/6, 71/17
m.+ ımdan 30/7
m.+ ımı 3/21, 48/8
m.+ ıñ 22/24, 23/4, 54/6
m.+ ından 98/16
m.+ larıñ 35/17
m.+ sız 22/16, 33/14

mālçer < *Far*. Otlak
m. 53/5

māldār < *Ar+Far*. Mal sahibi, mülklü
m. 34/1

māllı < *Far.+T*. Mal sahibi, mülklü
m. 35/12
m.+ lar 68/14

mālsızlıḳ < *Far*. Yokluk
m.+ dan 22/14

maʿlūm < *Ar*. Herkes tarafından bilinmiş, öğrenilmiş olan
m. 1/13, 55/10, 55/13, 59/16, 64/24, 68/1

mañа Bana
m. 10/11, 10/22, 30/8, 38/7, 40/7, 5/12, 6/19, 6/21, 64/7, 69/5, 7/2, 7/5, 74/8, 86/20, 90/23, 91/10, 91/16, 91/22, 91/3, 91/4, 92/19, 95/12, 97/4

maʿnī < *Far*. Anlam
m. 38/2, 38/4, 48/15, 77/19, 83/13, 85/18, 98/24
m.+ sı 38/2
m.+ sın 38/3

mānend < *Far*. Benzer
m. 41/21

mansib < *Ar*. Makam
m. 71/11

manṣūr < *Ar*. Zafere ulaşan
m. 47/17, 97/9

manẓūr < *Ar*. Görülen
m. 73/15, 79/1

mār < *Far*. Yılan
m. 35/17, 47/9, 83/19
m.+ lar 90/9

maʿrūf < *Ar*. Bilinen
emr-i m. 13/13

masḳaralıḳ < *Ar.+T*. Maskara olma durumu
m. 55/3

maṣlaḥat < *Ar*. Husus, mesele
m. 60/6, 61/16, 73/7, 78/21, 85/7, 86/9, 95/24
m.+ a 68/2
m.+ lar 53/11
m.+ ları 60/7

maʿşūḳ < *Ar*. Aşık olunan kimse
m. 48/18, 67/5, 67/9, 92/22
m.+ da 90/23
m.+ dan 67/1
m.+ ım 87/10
m.+ ıñ 87/14
m.+ ından 89/5
m.+ ınıñ 67/6

maʿşūḳa < *Ar*. Aşkla sevilen
m.+ nı 82/17

māt < *Far*. Satranç oyununda taraflardan birinin yenilgisi.
m. 34/12

mātem < *Ar*. Yas
m. 95/10
m.+ den 95/11

maṭleb < *Ar*. İstek
m. 24/23

maṭlūb < *Ar*. İstenilen
m.- ı müstaḳbelni 25/1

mayda İnce, Küçük
m. 78/9

māye < *Far*. Maya, öz
m. 47/16
m.+ dek 11/20

maymūn < *Far*. Maymun
m. 77/26, 78/1, 78/2, 78/9
m.- ı nādānı 77/20
m.+ a 78/8
m.+ ı 78/4

mazā < *Far*. *meze* Tat
m. 49/13

maẓlūm < *Ar*. Zülum görmüş (kimse)
m. 14/11, 36/10
m.+ lar 24/4, 94/20

me hadi al
m. 91/18

mecbūr < *Ar*. Bir şeyi yapmak zorunda olan
m. 91/25, 96/15

mechūl < *Ar*. Bilinmeyen
m. 38/2

meclis < *Ar*. Toplantı
m. 49/12, 63/15, 68/2, 77/11, 77/4
m.+ de 60/10, 65/17, 7/20, 71/13, 71/14
m.+ e 29/14, 49/16
m.+ lere 68/1

mecrūḥ < *Ar*. Yaralı
m. 79/22

meded < *Ar*. Yardım
m. 44/12

mededgār < *Ar.*+*Far*. Yardımcı
m. 28/18, 29/12, 29/2, 29/20
m.+ dir 29/2, 62/1

mefād < *Ar*. Fayda
m. 92/15

mefrūz < *Ar*. Ayrılmış
m. 77/24

meftāḥ < *Ar*. Anahtar
m.+ ı 25/7

meger < *Far*. Oysa ki
m. 70/23, 92/18

mehcūr < *Ar*. Unutulmuş
m. 77/18

mekān < *Ar*. Yer
m. 3/3
m.+ ını 14/23

mekr < *Ar*. Hile
m. 71/25, 73/19, 79/23, 81/11

mekteb < *Ar*. Okul
m. 21/15
m.+ ini 60/8
m.+ ler 67/22
m.+ lerde 20/14
m.+ lerge 60/15

melāl < *Ar*. Hüzün, keder
m. 91/22, 91/24

melāmet < *Ar*. Ayıplama
m. 100/25, 66/5

melek < *Ar*. Melek
m. 36/3, 5/14

melike < *Ar*. Kraliçe
m. 86/19
m.+ si 85/26

melkʾül ṭavāyif < *Ar*. Boyların Padişahı
m.- 40/24

melūl < *Ar*. Üzgün
m. 24/18, 24/19, 24/20, 24/22, 24/24, 25/2, 25/4, 25/5, 25/6, 25/8, 85/2, 85/4, 86/11

men < *ET*. Ben
m. 10/11, 10/14, 10/19, 10/7, 100/16, 100/18, 11/14, 13/21, 14/8, 15/11, 15/17, 15/18, 15/19, 15/2, 15/6, 15/7, 17/15, 17/18, 18/10, 19/12, 19/4, 23/3, 24/19, 3/24, 33/8, 34/3, 35/23, 36/13, 36/4, 37/25, 37/8, 38/7, 4/12, 4/18, 4/23, 40/13, 46/12, 46/7, 48/1, 48/15, 48/7, 5/15, 5/2, 5/6, 5/8, 51/2, 51/23, 52/5, 54/12, 54/5, 55/13, 55/14, 56/24, 57/11, 57/23, 59/12, 6/21, 6/22, 66/11, 66/15, 66/17, 66/19, 66/5, 67/13, 67/15, 67/2, 67/3, 67/5, 67/7, 67/9, 68/10, 68/14, 68/21, 68/22, 68/9, 69/2, 69/3, 7/16, 7/18, 7/2, 71/12, 71/8, 75/18, 76/3, 78/10, 78/22, 78/7, 79/5, 79/8,

84/16, 84/2, 85/17, 87/10, 87/14, 87/17, 87/5, 87/6, 87/8, 88/25, 89/11, 89/3, 9/18, 90/13, 90/14, 90/16, 90/18, 90/20, 90/22, 90/24, 91/13, 91/19, 91/25, 93/11, 93/18, 95/25, 97/1, 98/10, 98/12, 99/21, 99/22, 99/25
m.+ a 78/7
m.+ de 33/25, 36/4, 38/19, 87/25
m.+ dek 36/19
m.+ den 14/11, 25/20, 28/8, 30/2, 35/24, 46/12, 48/14, 48/19, 57/23, 57/24, 58/12, 58/18, 59/3, 59/9, 6/14, 66/12, 66/14, 66/18, 66/22, 73/13, 79/3, 9/8
m.+ i 100/21, 18/23, 30/16, 39/1, 39/11, 39/13, 39/2, 39/3, 39/4, 39/5, 39/7, 39/9, 57/1, 57/5, 6/20, 68/16, 73/19, 78/24, 79/8, 87/1, 87/11, 87/13, 87/15, 87/17, 87/2, 87/23, 87/3, 87/5, 87/7, 87/9, 9/11, 9/6, 9/9, 90/19, 92/18, 98/12, 99/15, 99/22
m.+ iñ 100/9, 11/23, 12/21, 14/12, 15/20, 15/22, 16/8, 17/15, 18/1, 18/11, 18/13, 18/15, 18/17, 18/2, 18/3, 18/5, 18/7, 18/9, 19/18, 19/5, 2/6, 21/6, 27/11, 28/2, 35/21, 35/22, 35/24, 36/1, 36/11, 36/3, 36/5, 36/7, 36/8, 36/9, 38/12, 39/3, 44/20, 44/21, 44/23, 44/25, 45/2, 45/4, 46/4, 48/11, 48/8, 5/18, 50/3, 51/1, 51/10, 56/6, 61/16, 64/23, 66/16, 68/18, 68/19, 69/10, 69/3, 7/4, 74/1, 8/7, 84/16, 86/14, 88/25, 89/14, 9/9, 92/14, 92/15, 92/16, 92/17, 99/6
m.+ iñdek 34/4
m.+ lik 29/15

meñiz İnsanın yüzü
m.+ i 97/23
m.+ im 6/22

menlik Benimle ilgili olan
m. 33/8

menmen Yiğit
m. 61/10, 69/10

meñze - < *ET. mengze-* Benzemek
m.- mez 79/11
m.- r 10/1, 10/13, 10/18, 10/2, 10/23, 10/3, 10/8, 11/3, 9/22, 9/23, 9/24

menzil < *Ar*. Konak
m.+ iñ 78/6

merd < *Far*. Yiğit
m. 28/6, 35/10, 35/6, 68/15
m.- i kārleriñ 60/2
m.+ lerden 49/19
m.+ leriñ 24/9, 7/12

merdāna < *Far*. Yiğitçe
m. 35/9

merhem < *Ar*. Çare
m. 25/13, 67/13

merīż < *Ar*. Hasta
m. 5/10, 69/1

meriżlik < *Ar.+T*. Hastalık
m.+ den 56/13

merṣīye < *Ar*. Ağıt
m. 95/21
m.+ si 95/6

mescid < *Ar*. Mescit
m.+ e 80/11

mesgen < *Ar. mesken* Mesken
m. 6/15

mesken < *Ar*. Mesken
m. 21/20

mesrūr < *Ar*. Mutlu
m. 79/14

mest < *Far*. Sarhoş
m. 83/5

mestān < *Far*. Sarhoş
m. 75/1

meşʿal < *Ar*. Meşale, kandil
m.+ lar 78/1

meşaḳḳat < *Ar*. Zorluk
m.+ lar 2/8

meşġūl < *Ar*. Meşgul
m. 2/9

meşhūr < *Ar*. Ünlü
m. 74/21, 77/15, 77/24, 79/13, 81/16, 82/20, 98/2
m.+ dır 1/12

metāʿ < *Ar*. Kumaş
m. 21/16

mevc < *Ar*. Dalga
m. 31/7

mevcūdāt < *Ar*. Varlıklar
m. 36/6

mey < *Far*. Şarap
m.+ inden 48/22

meydān < *Ar*.Alan
m.+ da 26/5, 67/19
m.+ ına 43/21
m.+ ında 93/12

meyin < *Ar*.
m. 91/16

meyl < *Ar*. Eğilme
m. 76/20, 76/21, 77/3, 77/9

mäʾyūs < *Ar*. Ümitsiz
m. 79/25, 81/15

mäḥkem < *Ar*. *muḥkem* Sağlam
m. 20/6, 29/16, 95/18, 96/20

mäḥkeme < *Ar*. *maḥkeme* Yargı yeri
m. 81/7, 81/9
m.+ de 59/6, 59/8, 81/11

mähr < *Ar*. *mehr* Nikah bedeli

m.+ iñ 58/5

mäḥrem < *Ar*. *maḥrem* Gizli
m. 77/20, 77/22, 78/12

mäḥrūm < *Ar*. *maḥrūm* Yoksul
m. 61/11

mäḥşer < *Ar*. *maḥşer* Kıyamet günü
m. 40/9, 43/21

mäḥşergāh < *Ar*.+*Far*. Kıyamet günü dirilenlerin toplanacaklarına inanılan yer.
m.+ da 29/12
m.+ de 44/14

mäʿrifet < *Ar*. *maʿrifet*
m. den 20/23

muʿṭṭal < *Ar*. Bekletilmiş
m. 60/9

mı Soru eki
m. 17/14, 17/16, 20/13, 52/5, 54/24, 55/16, 55/17, 55/7, 56/9, 65/14, 65/15, 71/22, 72/21, 72/22, 88/24, 89/1, 91/10, 91/9
m.+ dır 22/14, 40/13, 65/8, 65/9, 71/23

mīrzā < *Far*. Katip
m. 34/7, 55/8, 56/1

mīve < *Far*. Meyve
m.+ ler 94/15
m.+ ni 43/15
m.+ rlerine 94/14
m.+ si 13/2

mīzān < *Ar*. Tartı
m. 43/21

mīzbānlıḳ < *Far.+T.* Misafir ağırlama durumu
m. 75/14

mi Soru eki
m. 46/4, 52/5, 54/18, 54/19, 54/20, 54/22, 55/1, 55/3, 55/5, 56/12, 57/16, 64/11, 64/13, 64/15, 64/17, 64/3, 64/4, 64/5, 64/7, 64/9, 65/14, 66/23, 8/8, 91/15, 91/16, 91/9

mihmān < *Ar.* Konuk
m. 12/24, 33/25, 49/15, 75/15, 75/19, 80/2, 85/1, 85/15
m.+ dır 63/20
m.+ larıñ 77/3

mihmānlı < *Ar.+T.* Konuklu
m. 43/18

miḥnet < *Ar.* Sıkıntı
m. 31/23

mihr < *Far.* Sevgi
m. 18/21, 74/6, 96/24

mihribān < *Far.* Güler yüzlü
m. 10/22, 86/3
m.+ ıñ 48/3
m.+ tı 95/12

mikä Soru eki (mıdır)
m. 17/14, 88/24

millet < *Ar.* Ulus
m. 1/17, 24/13, 26/3, 55/6, 56/22, 8/14, 90/11
m.+ iñ 54/23
m.+ leriñ 2/10

millī < *Ar.* Ulusal
m. 1/14, 68/13, 90/10

milyon < *Fr.* Milyon
m. 61/6

mim م harfi
m. 10/22, 44/11

miñ < *ET. bıng* Bin
m. 1/18, 1/6, 36/6, 48/11, 68/6, 94/22, 97/10

minnet < *Ar.* Yapılan iyiliği yüze çekme
m. 28/14

mirāṯ < *Ar.* Ölen bir kimseden yakınlarına kalan mal, mülk, para vb.
m. 95/11

miṯāl < *Ar.* Örnek
m. 47/11, 91/12, 91/6, 92/2, 95/5
m.+ a 71/24
m.+ ı 54/16, 77/3

miṯil < *Ar.* Benzer
m. 98/5

miṯlī < *Ar.* Bezeri
m. 9/24

muḥabbet < *Ar.* Sevgi
m. 32/13, 32/25

müyesser < *Ar.* Kolaylıkla olan
m. 69/5

molla < *Ar.* Din adamı, hoca
m. 21/23, 97/11, 98/11, 98/23, 98/6, 98/7
m.+ ñ 98/12, 98/16
m.+ nı 98/21
m.+ sı 21/15

mollalıḳ < *Far.+T.* Din hocalıığını yapan (kimse)
m.+ dan 33/23

möḥtāc < *Ar. muḥtāc* İhtiyaç duyan
m. 100/20, 100/21, 100/25, 45/17, 64/6, 68/16, 88/13
m.+ a 29/12
m.+ ı 27/15

möḫtāclıḳ < *Ar.+T.* İhtiyaçlık
m. 33/6

mu Soru eki
m. 18/10, 66/10, 66/11, 66/12, 66/14, 66/16, 66/18, 66/20, 66/22, 66/24
m.+ dır 34/4

muʾmin < *Ar.* İnanan
m. 43/15
m.+ ler 43/19, 44/2

mūʾnis < *Ar.* Cana yakın
m.+ im 64/6

muʿāf < *Ar.* Bağışlanmış
m.+ ı 14/7

muʿālece < *Ar.* Bir hastalığa karşı tedavi uygulama
m.+ sın 74/3, 74/5

muʿallīm < *Ar.* Öğretmen
m. 21/10

muāsā < *Ar.*
m. 62/2

mucıḳ < *Ar.*
m. 7/19, 8/11

mudām < *Ar.* Sürekli
m. 100/1, 100/11, 12/10, 12/22, 20/21, 29/24, 30/14, 30/16, 30/18, 30/6, 31/23, 33/22, 35/23, 39/8, 39/9, 41/24, 51/5, 51/7, 52/14, 54/21, 54/3, 57/3, 57/4, 65/14, 66/8, 72/23, 80/14, 87/3, 90/11, 90/8, 95/8
m.+ a 44/11

mudāmā < *Ar.* Sürekli
m. 1/11, 11/17, 48/5, 9/19

mudan Bundan
m. 81/3, 96/9

mudār < *Ar.* *mudārā* İyi geçinme
m. 37/5, 71/3, 96/13
m.+ ı 86/1
m.+ ım 39/3

muddeʿā < *Ar.* İddia edilen
m.+ sı 23/10

muḥabbet < *Ar.* Sevgi
m. 71/7

muḳābıl < *Ar.muḳābil* Bir şeyin karşılığı olan
m.+ ıñda 51/17

muḳadder < *Ar.* Allah tarafından ezelde belirlenip takdir edilen, alın yazısında bulunan (şey)
m. 27/8

mukāfāt < *Ar.* Bir başarının, iyi ve güzel bir davranışın karşılığı olan şey
m.+ ı 99/23

mūḳām < *Ar.* Makam
m.+ ı 14/19

mūl Bir yerde durma
m. 62/23

mulāzım < *Ar.* *mulāzim* Yaver
m. 75/26

muña Buna
m. 26/16, 26/17, 27/15, 27/3, 27/9, 28/12, 28/9, 40/15, 41/17, 41/21, 44/24, 67/23, 74/25, 74/6, 80/7, 84/4

munāfıḳ < *Ar.* *munāfiḳ* Arabozan
m.+ lar 43/17

munça Bu kadar
m. 91/21

munda Bunda
m. 1/19, 11/5, 19/15, 2/16, 2/24, 27/17, 28/6, 3/16,

3/22, 3/4, 30/7, 31/4, 38/2, 4/10, 4/5, 4/6, 4/9, 40/9, 43/19, 43/24, 43/7, 44/10, 44/6, 44/8, 72/8, 72/9, 8/19, 87/23, 89/12, 96/13

mundan Bundan
m. 100/13, 13/8, 23/14, 26/2, 31/21, 31/25, 34/23, 37/9, 41/16, 45/13, 48/20, 52/2, 53/8, 55/1, 56/11, 57/1, 61/7, 62/15, 62/6, 65/2, 65/5, 67/17, 68/9, 71/6, 73/23, 73/7, 75/10, 78/5, 80/26, 88/6, 90/19, 92/21, 92/24, 93/9, 94/10, 96/14, 96/21, 98/11

munı Bunu
m. 50/22, 51/12, 73/16, 75/6, 76/14, 79/25, 81/26, 84/19, 98/18, 98/22, 98/8

munıñ Bunun
m. 55/16, 71/14, 73/21, 73/22, 74/3, 76/25, 77/24, 78/11, 79/16, 79/21

mūnis < *Ar*.
m.+ im 7/3

munuñ Bunun
m. 7/7

munker < *Ar*. Kabul etmeyen
m. 43/19

munyalı Bunun gibi
m. 60/2, 93/11

murād < *Ar*. Dilek
m. 3/6, 36/24, 54/14, 69/6, 69/7
m.+ a 19/21, 24/17, 37/25, 43/19, 44/2, 44/4, 67/4, 82/17, 89/22, 92/21
m.+ ı 63/8
m.+ ım 19/18, 89/14
m.+ ımnı 40/12
m.+ ıñ 33/16

murda < *Far*. *murde* Ölü
m.+ sını 83/8, 98/16

murġ < *Far*. Kuş
m.- ı bismil 99/4

murġ-ān < *Far*. Kuşlar
m. 78/17

murīd < *Ar*. Mürit
m. 79/15, 79/18, 79/19, 80/15, 80/19, 80/23
m.+ i 80/11
m.+ iñ 80/13

muruvvet < *Ar*. Yiğitlik
m. 98/13, 98/23

musāfır < *Ar*. *musāfir* Yolcu
m. 30/5, 4/20
m.+ a 30/2

musāfırlıḳ < *Ar.*+*T*. Yolculuk
m. 30/16

muṣībet < *Ar*. İnsanın başına ansızın gelen bela
m. 23/11, 83/8, 96/7

muslimān < *Ar*. Müslüman
m.+ lar 13/11, 15/13

mūş < *Far*. Fare
m. 76/12, 76/6, 76/8, 78/20, 79/8, 79/9
m.+ a 78/19
m.+ dan 79/5
m.+ ı 78/17
m.+ lar 79/5

mūş-gīr < *Far*. Fare avcısı
m. 76/13, 76/14

mūy-sefid < *Far*. Ak saçlı
m. 93/3

mü Soru işareti

m. 56/10, 56/12, 56/14, 56/16, 56/3, 56/4, 56/6, 56/8

muciẕāt < *Ar*. Mucizeler
m. 25/4

müftī < *Ar*. *muftī*. İl ve ilçelerde Müslümanların din işlerine bakan görevli:
m.+ si 8/21

mühim < *Ar*. *muhimm* Önemli
m. 7/10
m.+ iñ 7/21
m.+ ini 29/19

mülk < *Ar*. *mulk* Mulk, varlık
m. 11/8, 30/19, 30/7, 4/20, 54/6, 61/2, 69/3, 8/17, 98/16
m.+ den 74/19
m.+ e 41/19
m.+ i 42/26
m.+ imiñ 11/7
m.+ iñ 62/16
m.+ lere 61/5

müñ < *ET. bıng*- Bin
m. 12/8, 14/18, 2/2, 21/14, 21/18, 25/9, 35/10, 35/25, 42/23, 42/9, 49/7, 7/1, 70/5, 96/3
m.+ i 21/12

mün - < *ET. min*- Binmek
m.- ip 44/8, 54/8, 59/20, 59/22
m.- mek 44/15

münācāt < *Ar*. *munācāt* Allah'a yalvarıp yakarma
m. 100/19, 35/20, 56/17, 80/21, 99/14

müñelen – Bin sayıya ulaşmak
m. 43/2

münen Binen
m.+ ler 31/4

mürşid < *Ar*. Önder
m.- i zamān 78/16

müsāvāt < *Ar*. Denklik
m. 45/1, 45/16
m.+ a 25/19

müstaḳbel < *Ar*. Gelecek
maṭlūb-ı m.+ ni 25/1

müstecāb < *Ar*. *mustecāb* Kabul edilen
m. 78/18, 79/8, 97/17, 99/19

-N-

nābekār < *Far*. İşe yaramayan
n. 80/6

nācıns < *Far.*+*Ar*. Soysuz
n. 23/19, 29/13, 47/13, 66/22, 76/16, 76/19
n.+ ıñ 47/15
n.+ lar 23/8
n.+ lardan 32/9, 47/9
n.+ larıñ 32/19, 40/18

nāçār < *Far*. Çaresiz
n. 78/2

nāçāre < *Far*. Çaresiz
n. 16/17

nādān < *Ar*. Cahil
n. 29/13, 29/8, 34/4, 35/11, 40/2, 50/17, 77/22, 78/14, 78/9
n.+ a 29/17
maymūn-ı n.+ ı 77/20
n.+ ıñ 31/9
n.+ lar 32/3
n.+ lara 21/1
n.+ lardan 29/13

nādānlıḳ < *Far.*+*T*. Cahillik
n. 20/19, 95/2

n.+ da 20/20, 50/7
n.+ dan 50/3
n.+ ı 20/7

naġa Niye
n. 79/5

naġma < *Far*. *naġme* Ezgi
n. 3/8, 34/16, 39/24, 90/4

nāḥaḳ < *Far.*+*Ar*. Haksız
n. 67/23, 98/18

nāḫīle < *Far.*+*T*. Nasıl
n. 89/2

nāʿilāc< *Far.*+*Ar*. İlaçsız
n. 64/15

nākām < *Far*. Başarısız
n. 10/14, 66/13

nākes < *Far*. Kimsesiz
n. 17/3

naḳl < *Ar*. Aktarma
n.+ ından 77/17

nāla < *Far*. *nāle* İnleme
n. 11/17, 39/12, 8/8, 87/10
n.+ m 8/12

nālān < *Far*. İnleyen
n. 62/4, 75/12, 84/15, 84/17
zār-u n. 80/20

nālın - İnlemek
n.- ma 39/21, 64/14, 99/12

nalın - < *Far.* İnleyen
n.- ıp 54/12

nālış - < *Far.*+*T*. Birlikte inlemek
n.- ıp 51/18

nālış < *Far*. *nāliş* İnleme
n. 68/16, 90/1

nāmaʿlūm < *Far.*+*Ar*.
n.+ dır 64/24

namāz < *Far*. Namaz
n. 44/4
n.+ a 83/9
n.+ dan 97/13
n.+ ıñ 44/12, 97/14
n.+ larını 97/15

nāme < *Far*. Mekup
n. 93/5
n.- i aʿmālın 43/20

nāmerd < *Far*. Korkak, alçak (kimse)
n. 33/17, 35/9, 68/15
n.+ e 68/16
n.+ elere 47/17
n.+ lere 100/25, 35/4, 35/6

nāmūs < *Ar*. Namus, iffet
n.+ dan 19/3

nān < *Far*. Ekmek
n. 23/20, 34/3, 34/9, 49/13, 53/18, 62/11, 75/20, 75/21
n.+ a 29/17, 54/5
n.+ ı 54/6
n.+ ıñı 29/12

nar < *Far. nār* Nar
n.+ a 9/15
n.+ dan 9/20
n.+ ı 15/5, 15/9, 67/12
n.+ ın 11/7, 34/17

nār < *Ar*. Ateş
n.- ı sūzān 74/15, 81/19, 82/21

naṣīb < *Ar*. Hisse, pay
n. 13/26, 36/23, 39/20, 4/16, 43/15, 48/3

nasībe < *Ar*. Hisse, pay
n.+ m 58/9

naṣīḥat < *Ar*. Öğüt
n. 20/23, 21/4, 21/5, 21/8, 24/19, 31/9, 32/5, 32/8,

41/7, 50/10
n.+ ı 82/7
n.+ ım 35/4, 59/18, 61/24
n.+ ın 61/13
n.+ lar 32/16

nā-şād < *Far*. Mutsuz
n.+ dır 40/14

nā-şādlıḳ < *Far*.+*T*. Mutsuzluk
n. 40/14

nā-şükürlik < *Far.*+*Ar.*+*T*. Şükürsüzlük
n. 66/2

nā-tevān < *Far*. Güçsüz
n. 49/1, 49/11, 49/13, 49/15, 49/17, 49/19, 49/2, 49/3, 49/5, 49/7, 49/9

nā-umīd < *Far*. Umutsuz
n. 36/11

nāz < *Far*. Naz
n. 100/6, 11/10, 37/17, 37/19, 37/20

naẓar < *Ar*. Bakmak
n. 10/11, 36/8, 71/5

nāzenīn < *Far*. Güzel
n. 15/2, 80/13, 81/24, 9/17, 90/3

nāzik < *Far*. İnce
n. 11/24, 17/18, 17/9, 34/19, 37/18, 89/3, 9/16

nāzli < *Far.T*. Nazlı
n. 19/3

ne < *ET*. Hangi şey
n. 19/22, 21/10, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/17, 21/18, 21/20, 21/21, 24/20, 3/22, 3/23, 3/25, 31/22, 33/23, 33/24, 34/1, 34/10, 34/3, 34/5, 34/6, 34/7, 34/8, 38/15, 38/5, 44/17, 55/24, 6/16, 60/14, 71/22, 80/1, 89/16, 96/16
n.+ ler 29/9

nebī < *Ar*. Peygamber
n. 40/12

necāt < *Far*. Kurtulma
n. 36/6, 40/8, 49/8

nefʿ < *Ar*. Çıkar
n. 31/6

nefer < *Ar*. Kişi
n. 69/18, 74/19, 97/10, 98/4
n.+ i 39/23

nefret < *Ar*. Nefret
n. 55/5

nefs < *Ar*. Kişilik
n.+ i 26/14
n.+ im 96/18
n.+ imi 100/25
n.+ iñ 31/6

negehbān < *Far*. Koruyucu
n. 78/1

nem < *Far*. Hafif ıslaklık
n.+ de 100/7

nemle - < *Far.*+*T*. Hafif ıslatmak
n.- r 39/19

neñ < *Far. neng* Ün, şöhret
n. 71/22

ner < *Far*. Erkek, er
n. 30/22, 47/16

nesil < *Ar. nesl* Kuşak
n. 42/18, 96/4
n.+ ine 79/10

netey Ne edeyim
n. 34/17

nevāz < *Far*. Ruh okşayıcı

n. 39/24, 76/15, 90/4

neyle - Ne eylemek, ne yapmak
n.- yin 16/16, 46/7, 5/15, 51/20, 51/21, 52/15, 52/9, 53/15, 53/3, 53/9, 6/22, 95/12, 95/25, 96/2, 96/4, 96/6

Nä Ne, niye
n. 18/13, 18/17, 18/7, 97/3

näçāre < *Far nāçāre*. Çaresiz
n. 95/7

näçe Kaç
n. 1/22, 11/6, 13/17, 13/19, 14/4, 19/14, 2/11, 2/12, 2/14, 22/22, 24/6, 26/19, 26/20, 27/12, 27/18, 27/6, 28/3, 31/1, 32/23, 32/3, 32/5, 35/18, 36/15, 37/25, 40/5, 41/18, 41/23, 41/5, 42/11, 42/7, 43/16, 46/5, 52/8, 55/10, 55/13, 55/6, 56/1, 56/15, 62/21, 62/25, 66/2, 66/8, 7/23, 75/1, 76/18, 76/25, 77/17, 77/18, 78/3, 82/26, 83/4, 84/18, 85/11, 89/12, 92/2, 93/13, 93/18, 96/17, 96/19, 96/23
n.+ ler 22/21, 33/5, 33/6, 33/7, 33/8, 38/2, 42/24, 42/25, 43/6, 54/14, 54/8, 69/16
n.+ lerde 54/6
n.+ ni 54/7, 54/9
n.+ niñ 43/22, 54/6, 54/7
n.+ si 41/1, 74/4

näḫīl < *T.+Far*. Nasıl, ne tür
n. 36/17, 36/20, 67/14, 67/3, 91/3

nähīle < *T.+Far*. Nasıl, ne tür
n. 93/11

näḫīli < *T.+Far*. Nasıl, ne tür
n. 17/17

näʿilāc< *Far.+Ar. nāʿilāc* İlaçsız
n. 95/7

näm Ne
n. 22/23, 56/11, 58/8

näme Ne
n. 28/15, 75/12, 77/10, 78/5, 87/11, 87/13, 87/15, 87/17, 87/2, 87/3, 96/24

När < *Ar. nār* Ateş gibi yakan duygu

n.+ i 23/2

närse Nesne
n.+ ler 21/4
n.+ ni 51/6

närseli Nesneli, eşyalı
n. 31/6

näşe Niye
n. 24/19, 24/20, 24/24, 25/10, 25/2, 25/6, 25/8, 27/17, 72/18

nät - Ne etmek
n.- diler 62/15
n.- ersiñ 3/9
n.- eyin 75/11, 91/13, 91/19, 91/25, 96/11
n.- īp 34/23, 34/25
n.- ip 53/3

nīçke İnce
n. 17/9, 37/20, 37/24, 48/2, 71/20, 9/16
n.+ dir 18/8

nīmçe < *Far*. Yarı
n. 21/23

nırḫ < *Far*. *narḫ* Fiyat
n.+ ını 45/19

niçe Kaç
n. 12/7, 13/11, 13/3, 25/4, 41/10, 41/12, 42/4, 6/14, 72/9, 74/10, 74/6, 78/21, 81/26
n.+ ge 69/14

n.+ ler 42/2, 43/10, 69/13, 69/15, 72/10
n.+ niñ 69/13
n.+ si 73/22

niçik Nasıl
n. 55/15, 59/13, 65/15, 90/24

niçük Nasıl
n. 11/12, 4/21, 44/24, 55/19, 55/3

niçün Ne için
n. 24/22, 25/4

nidā < *Far*. Seslenme
n. 71/16

nigehbānlıḳ < *Far.*+*T*. Bekçilik
n. 77/21

nihān < *Far*. Gizli
n. 29/10
n.+ a 49/23

nijād < *Far*. Soy
n. 26/6

nikāh < *Ar*. Nikah
n. 79/6

nirde Nerede
n. 33/14, 46/9, 94/17

nirden Nereden
n. 27/5, 85/16, 87/17

nirä Nereye
n. 19/7, 24/8, 63/12, 68/9, 75/11, 98/25

niṣār < *Ar*. Armağan
n. 19/20, 38/15, 89/15

nist < *Far*. Yok
n. 83/6

nişān < *Far*. Belirti
n. 46/1, 46/11, 46/15, 46/5, 46/9

nişāna < *Far*. Belirti
n. 64/16

niyet < *Ar*. Yapmaya karar verme
n.+ imden 30/8
n.+ iñ 55/22

nobat < *Far*. *nevbet* Nöbet
n. 25/14, 43/13, 52/3, 56/19, 57/3, 69/12, 72/7

nobatbenobat < *Far*. Sırayla
n. 95/19

nomīd < *Far*. *nā-umīd* Umutsuz
n. 45/6

nov < *Far*. *nev* Yeni
n. 100/10

novā < *Far. nevā* Nağme
n. 63/17

novāz < *Far*. *nevāz* Okşayan
n. 3/8

novbahār < *Far*. *nevbahār* Yeni bahar
n.+ ım 100/12, 100/14, 100/5

novcovān < *Far*. *nevcivān* Genç
n. 63/20, 63/23, 75/17

novḥa < *Far*. *nevḥa* İnlelme
n. 97/1

nov-rūz < *Far*. *nevrūz* İnleme
n. 21/13

nūk < *Far*. Uç
n.- i barmaḳlarıñ 10/23
n.- i zabān 10/15

nuḳra < *Ar*. *nuḳre* Gümüş
n. 10/23

nuḳṣ < *Ar*. Zarar

n.+ ıma 92/15

nuḳsān < *Ar*. Zarar
n. 63/11

numāyān < *Far*. Belli
n. 7/8, 86/23, 91/13, 98/20

nūn ن harfi
n. 10/23, 44/12

nūr < *Far*. Aydınlık
n. 32/6, 35/19, 45/12, 92/6
n.+ ı 22/20, 66/16
n.+ ım 92/16
n.+ lar 39/18

nūşān < *Far*. İçme
n. 80/6, 86/22

nücūm < *Ar*. Yıldızlar
evzāʿ-ı n.+ dan 24/21
n.+ ıñ 45/20

-O, Ō-

o O (işaret zamiri)
o. 33/17, 77/8, 80/1, 88/16, 88/18
o.+ lar 28/8, 32/12, 42/18, 51/7, 51/8, 93/4
o.+ lardan 51/3
o.+ ları 51/5
o.+ larıñ 36/6, 51/6, 51/9, 77/17
o.+ ña 1/13, 38/12, 42/13, 5/14, 56/8, 73/9, 74/24, 75/20, 75/24, 76/22, 78/12, 78/21, 79/13, 80/16, 81/25, 82/12, 85/14, 85/19, 85/26, 86/18, 86/21, 87/20, 93/3, 98/5, 98/9
o.+ ndan 13/3

ōba Köy
ō. 20/3, 65/17
o.+ lar 50/18
ō.+ nıñ 82/13

ōd < *ET. ōt* Ateş
ō. 32/12, 74/15, 77/6, 87/21, 98/11, 98/2, 98/9, 99/4
ō.+ a 31/3, 4/19, 44/7, 72/22, 77/6
ō.+ dır 21/14
ō.+ ı 22/4, 22/9, 86/7
ō.+ ımdan 46/14, 88/6
ō.+ ın 65/2, 65/5
ō.+ ına 11/19, 11/6, 15/22, 16/4, 17/4, 19/14, 37/22, 38/8, 64/16, 67/9, 84/15, 87/6, 89/19
ō.+ ını 33/2, 36/18
ō.+ ınıñ 25/23
ō.+ lar 82/2, 92/15
ō.+ ları 94/11

ōdla - Ateşe vermek
ō.- sam 66/9

ōdun < *ET*. *otung* Yakılmak üzere kesilmiş ağaç
ō. 85/13

oġlan < *ET*. Erkek cocuk
o. 21/11
o.+ ı 21/15

oġlanlıḳ Çocukluk
o.+ dan 59/15, 97/21

oġrīn Gizli
o. 11/18, 74/15, 80/14, 86/24

oġşat - Benzetmek
o.- dım 48/1
o.- mışam 47/23

oġul < *ET*. Oğul
o. 24/12, 42/18, 5/13, 50/4, 55/4, 83/8
o.+ ı 2/5, 25/12, 3/12, 35/10, 35/6, 42/19, 76/1, 84/4, 96/4
o.+ ıdır 75/25
o.+ ına 20/13, 35/8, 84/2

oġurlıḳ Hırsızlık
o.+ a 78/7

oḳ (1) < *ET*. Kurşun
o.+ ı 21/19, 22/15

oḳ (2) Yön göstermek için konan oka benzer işaret
o.+ lar 33/23

oḳ̄ - < *ET*. *okı*- Okumak
o.- añ 50/14
o.- b 74/17
o.- dım 2/8
o.- maḳ 13/15
o.- p 23/16, 54/14, 78/12, 95/17, 97/12
o.- pdır 97/15
o.- yın 97/13

oḳuv Okuma
o. 20/14
o.+ dan 55/4

ol < *ET*. *ol* O Zamiri (Tekil üçüncü şahsı gösterir.)
o. 100/10, 13/2, 14/13, 15/17, 15/6, 17/18, 18/10, 18/12, 18/13, 18/16, 18/6, 19/3, 2/18, 21/10, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/17, 21/20, 21/21, 23/18, 27/8, 29/2, 29/5, 32/24, 34/23, 36/9, 37/18, 38/13, 39/11, 39/19, 39/20, 41/16, 41/20, 45/17, 47/12, 54/24, 55/1, 55/18, 55/23, 56/11, 57/12, 57/14, 57/16, 57/18, 57/4, 57/7, 60/19, 61/7, 64/11, 64/13, 64/17, 64/9, 65/17, 69/19, 69/6, 69/7, 7/7, 7/9, 71/13, 73/9, 74/21, 74/23, 75/15, 75/2, 75/21, 75/3, 75/4, 75/5, 75/7, 76/21, 76/3, 77/23, 77/25, 78/10, 78/11, 78/20, 78/21, 78/23, 78/24, 79/2, 79/20, 79/24, 80/10, 80/11, 80/13, 80/15, 80/16, 80/17, 80/18, 80/20, 80/21, 80/26, 80/4, 80/7, 80/8, 80/9, 81/14, 81/16, 81/25, 81/9, 82/13, 82/14, 83/16, 83/24, 84/19, 84/20, 84/21, 84/26, 85/1, 85/13, 85/14, 85/9, 86/14, 86/19, 86/21, 86/23, 86/3, 86/4, 86/6, 87/12, 89/3, 90/4, 90/9, 91/22, 92/14, 93/4, 94/13, 94/14, 95/16, 97/11, 98/21, 98/23, 98/3, 98/4, 98/7, 99/10, 99/5

ol - < ET- *bol*- Olmak
o.- am 37/2
o.- an 20/11
o.- dı 40/16, 40/21, 40/22, 41/10, 41/18, 41/20, 41/24, 41/26, 42/10, 42/12, 42/16, 42/18, 42/20, 42/22, 42/23, 42/24, 42/26, 42/4, 42/6, 42/8, 43/10, 43/2, 43/4, 43/6, 43/8, 55/22, 68/11, 68/13, 68/15, 68/17, 68/18, 68/19, 68/7, 68/8, 68/9, 71/21
o.- dıḳ 40/24
o.- dım 35/23, 66/11, 66/12
o.- ıp 42/4, 43/8
o.- maz 33/12
o.- mışam 68/20, 68/21, 68/22
o.- sam 89/13
o.- sın 28/16, 28/17, 28/18, 28/20, 29/12, 29/14, 29/16, 29/18, 29/2, 29/20, 29/4, 45/12, 97/17, 97/18, 97/20
o.- up 41/10, 43/8, 57/2, 64/14, 68/5, 69/3, 69/5, 75/1, 78/20, 99/10
o.- updır 16/1, 16/3, 16/5, 64/8
o.- updur 16/11, 16/13, 16/17, 16/7, 16/9
o.- ur 100/16, 67/7, 72/6

oltur - < *ET*. *olur*- Oturmak
o.- ıpdı 75/19, 75/21
o.- updı 86/5

on On
o. 1/6, 13/15, 2/8, 20/4, 21/17, 34/22, 36/6, 51/5, 52/2, 57/11, 57/7, 62/20, 63/20, 63/23, 97/26

o.+ a 58/2
o.+ dan 95/24
o.+ ı 62/20
o.+ ıncı 1/18

onda O yerde
o. 26/10, 3/14, 3/17, 3/5, 30/20, 4/7, 41/1, 42/11, 42/12, 43/24, 43/25, 44/10, 44/15, 44/8, 51/15, 52/15, 57/12, 57/14, 57/16, 59/12, 60/11, 60/13, 60/15, 65/8, 65/11, 72/9, 73/14, 73/15, 88/4, 97/12

ondan Ondan
o. 2/15, 2/9, 21/1, 21/3, 33/17, 41/25, 41/6, 41/9, 43/2, 44/12, 55/20, 55/9, 56/1, 57/9, 60/6, 61/15, 79/2, 79/4, 8/13, 80/13, 80/14, 80/4, 81/15, 82/15, 84/7, 92/20, 93/13, 94/3

oñġuş - Uyuşmak
o.- maz 95/4

onı Onu
o. 18/14, 18/17, 51/10, 52/17, 53/3, 59/14, 75/19, 75/23, 76/22, 78/13, 79/9, 80/15, 80/6, 82/2, 86/2, 88/14, 98/5, 98/9

Onsız O olmadan
o. 86/1

onu Onu
o. 56/15

onuñ Onun
o. 14/19, 5/11, 56/13, 59/17, 59/18, 67/6, 74/20, 74/21, 75/7, 78/18, 8/21, 81/16, 81/17, 85/26, 86/15, 86/2, 91/24, 95/17, 97/26, 98/3, 99/23

or - Biçmek
o.- ar 54/15

orna - Bir yerde yerleşmek
o.- dı 22/13
o.- dım 7/23
o.- p 64/8

ornaş - Bir yere yerleşmek
o.- dı 7/7

orta < *ET. ortu* Orta
o. 71/11, 71/12
o.+ da 59/11

otır - < *ET. oltur*- Oturmak
o. 54/12
o.- dı 85/2
o.- maz 35/19

otun < *ET otung* Odun
o.+ ı 21/14

otur - < *ET. oltur*- Oturmak
o.- anda 31/24
o.- dı 53/15, 76/12
o.- dım 2/14, 71/13
o.- ġın 75/13
o.- ma 25/5
o.- maz 30/23, 35/11
o.- sañ 63/15

otuz < *ET*. Otuz
o. 14/18, 25/9, 41/9, 68/6, 88/1, 96/3

ovadan Güzel
o. 43/22

ovval < *Far. evvel* Birinci
o. 100/20, 18/21, 35/1, 40/16, 43/12, 46/2, 50/12, 52/2, 55/1, 61/7, 62/15, 62/6, 64/20, 64/21, 65/15, 65/2, 65/3, 65/5, 65/9, 7/18, 74/10, 76/2, 77/10, 8/13, 81/9, 85/17, 87/12, 97/4, 98/20
o.+ da 35/6, 38/17, 38/9, 84/17
o.+ dan 1/10
o.+ **ķı** 61/18
o.+ ında 1/23
o.+ lar 37/4, 55/22, 56/7

oyat - Uyandırmak
o.- ıp 54/24

oyla - Düşünmek
o.- dım 6/18
o.- p 13/23, 33/20

oylan - Düşünmek
o.- ıp 50/15, 57/24
o.- sam 100/3

oylav Düşünme
o. 13/19, 24/3, 40/19, 46/21, 46/8, 52/15, 6/5, 88/9, 95/5

oyna - < *ET*. Oynamak
o.- dı 75/1
o.- n 35/19
o.- p 100/6, 37/18, 66/24, 67/11, 67/20
o.- yıp 37/6, 64/1, 77/4, 80/18, 96/25

oynaş - Birbiriyle oynamak
o.- ıp 67/18

oynat - Oynatmak
o.- İp 99/5

oyun < *ET*. Oyun
o.+ da 33/26

oyunçı Oyuncu
o.+ dır 35/19

ozal < *Far. evvel* İlk
o. 84/16
o.+ dan 10/4
o.+ ı 9/1

öç - Sonmek
ö.- di 34/19
ö.- er 22/9
ö.- eri 25/23
ö.- me 26/17
ö.- män 22/4

öçir - < *ET*. Söndürmek
ö.- dim 36/18, 65/5
ö.- diñ 65/2
ö.- mez 33/2

ögril - Çevirilmek
ö.- er 45/16
ö.- ip 49/18, 52/5, 55/21
ö.- iş 6/18
ö.- män 6/15

ögriliş Çevriliş
ö.+ inden 51/18

ögriliş - Dönüşmek
ö.- ip 54/16

ögüs - Esmek
ö.- ip 30/11

ökçe Ökçe
ö.+ si 97/22

öl - < *ET*. Ölmek
ö. 47/17
ö.- di 77/7, 80/9, 95/12, 95/14, 95/16, 95/20, 95/7
ö.- dim 2/21
ö.- en 20/15, 30/25, 33/17, 96/21, 96/9
ö.- enden 31/1, 95/16
ö.- er 19/15, 67/15, 76/15, 89/12, 9/18
ö.- içä 72/12
ö.- inçä 18/11, 18/14, 19/3, 29/22, 29/25, 39/4, 43/7, 46/19, 69/13, 69/4
ö.- inçäñ 70/3
ö.- ip 13/24, 42/2, 7/19, 76/1, 83/6, 86/16, 88/14, 97/1
ö.- ipdir 71/10, 75/7
ö.- medi 69/18
ö.- medim 28/2
ö.- mege 98/18
ö.- mese 83/12
ö.- mez 21/21, 35/7
ö.- mezden 37/15, 38/15, 64/4, 64/5, 64/7
ö.- män 30/24

ö.- miyär 24/15
ö.- se 67/6
ö.- sem 37/7, 6/10, 68/13
ö.- señ 17/22, 18/17, 37/14, 89/8

öldir - Öldürmek
ö. 48/14, 75/16, 98/12
ö.- dim 75/11, 75/18
ö.- ip 42/14, 73/20, 98/14
ö.- mäne 77/9, 80/15, 80/6, 80/8, 86/10
ö.- ren 59/3
ö.- señ 55/6

öli Ölü
ö. 56/9, 66/15
ö.+ sini 83/7

ölim < *ET*. Ölüm
ö. 33/8, 4/23, 43/4, 63/7, 7/23, 74/26, 86/22, 95/11
ö.+ den 27/14

ölişik Ölüm, cay kaybı
ö. 42/5

ölmezlik Ölümsüzlük
ö. 39/8

öñ < *ET*. Ön
ö. 37/15, 38/15, 43/25, 46/19, 57/24, 64/4, 64/5, 64/7, 77/7, 78/10
ö.+ ä 41/6
ö.+ i 40/15, 40/19, 46/21
ö.+ inden 40/21

önen Türeyen
ö.+ ler 31/3

öñki Önceki
ö. 34/20, 47/22, 51/24, 52/6, 53/14, 59/2, 73/18, 80/20, 99/8

ördek Ördek
ö. 63/24

örän Çok
ö. 11/22, 3/3, 41/13, 41/3, 50/9, 6/19, 77/1, 9/1, 98/6

örgil - Çevirilmek
ö.- ey 40/10

ört - Kaplamak
ö.- di 6/23

örte - < *ET*. Acı çekdirmek
ö.- yor 37/21

örten - Bir şeye üzülmek
ö.- er 11/10

öt - Geçmek
ö.- di 100/17, 20/12, 25/20, 25/21, 26/19, 27/15, 33/25, 34/11, 42/17, 5/1, 51/20, 51/21, 51/24, 52/15, 53/15, 53/9, 54/21, 55/11, 57/2, 63/13, 69/10, 69/12, 70/23, 78/17, 83/26, 84/20, 86/14, 9/8, 90/13, 90/21, 95/22, 95/23, 96/2, 96/4, 99/24
ö.- diler 32/3
ö.- dim 7/11
ö.- en 46/24, 47/5, 52/6, 52/8, 54/17, 55/17, 64/11, 64/13, 64/17, 64/9, 66/8, 90/6
ö.- eni 55/3
ö.- enin 63/6
ö.- enni 72/11
ö.- er 22/6, 24/16, 25/14, 30/20, 31/21, 31/22, 37/19, 45/5, 46/17, 47/6, 56/18, 63/18, 64/2, 67/4, 7/9, 8/12, 92/23, 93/5, 93/8, 99/18
ö.- erin 100/1
ö.- ersen 39/14, 39/15, 39/16, 39/18, 39/20, 39/22, 39/24, 40/2, 97/3, 97/5
ö.- ersiñ 24/23
ö.- ey 34/23, 34/25
ö.- äbilmedim 90/21
ö.- äbilmän 6/4
ö.- ädim 25/2
ö.- gin 14/12

ö.- iñler 25/18
ö.- ip 100/5, 11/22, 22/13, 28/15, 39/7, 41/20, 44/2, 44/23, 52/9, 56/7, 63/13, 63/19, 64/4, 68/15, 69/2, 7/24, 72/15, 72/24, 74/6, 8/13, 83/11, 83/14, 99/16
ö.- ir 47/11
ö.- me 48/16, 48/20
ö.- medi 44/20, 44/23, 44/25, 45/2, 45/4
ö.- medim 13/14, 32/16
ö.- mediñ 10/10
ö.- mek 55/17
ö.- mesin 29/5
ö.- mez 30/22, 62/13
ö.- mäne 19/23, 32/2, 89/23, 90/5, 96/14
ö.- se 20/20, 25/11, 25/12, 25/15, 25/24, 43/12, 43/13, 43/21, 44/18, 44/8, 61/1, 67/3, 72/7, 75/13
ö.- sin 100/24, 45/12, 67/3

öten Geçen
ö. 15/21, 24/14, 30/24, 31/14, 36/10, 37/10, 4/19, 40/12, 5/22, 7/22
ö.+ de 95/6
ö.+ den 29/23, 93/13
ö.+ in 34/14
ö.+ ler 44/16

ötir - < *ET*. Geçirmek
ö.- di 83/18
ö.- dim 2/15, 100/7, 14/11, 40/6, 58/3, 66/2, 85/5, 88/1, 99/1, 99/3, 99/5, 99/7
ö.- ip 62/17
ö.- me 33/4
ö.- sen 52/12

öv - Övmek
ö.- me 47/3

övir - Evirmek
ö.- di 41/22

övlād < *Ar. evlād* Çocuklar
ö.- ı Çengiz 41/17

övliyā < *Ar. evliyā'* Veliler
ö. 40/12

övril - Çevirilmek
ö.- mişdir 20/22

övs - Esmek
ö.- er 24/6, 65/11
ö.- ip 54/17

öy < *ET eb* Ev
ö. 3/22, 31/17, 33/21, 41/3, 57/13, 60/4, 77/6, 93/19
ö.+ den 11/10, 25/1, 75/9
ö.+ e 75/13, 75/18, 75/20, 80/12, 81/4, 82/4, 84/12, 85/12
ö.+ imiñ 60/4
ö.+ in 53/14, 56/18
ö.+ inde 39/4, 4/1, 57/8, 67/12, 97/5, 99/5
ö.+ inden 25/7, 27/9
ö.+ ine 60/1, 74/23, 76/25, 79/6, 80/10, 80/2, 81/1, 84/12, 84/24, 84/6, 85/1, 86/11
ö.+ li 42/9
ö.+ üñ 22/16

öyle Öyle
ö. 39/22

öylendir - Evlendirmek
ö.- endir 57/12
ö.- ip 60/4

öylen - Evlenmek
ö.- mek 57/13

öz < *ET*. Öz
ö. 100/25, 20/24, 23/21, 26/14, 29/11, 3/24, 32/10, 32/11, 33/19, 39/13, 39/16, 39/2, 39/3, 39/5, 39/7, 41/25, 42/5, 46/14, 46/3, 46/6, 48/9, 50/16, 57/6, 59/13, 59/22, 60/4, 64/2, 68/4, 72/22, 73/21, 74/2, 75/6, 78/13, 79/11, 80/2,

80/8, 81/10, 81/12, 81/2, 81/23, 84/23, 84/8, 86/18, 86/23,
86/24, 91/3, 94/22, 95/6, 96/15, 96/16
ö.+ i 1/8, 1/9, 41/18, 41/26, 71/14, 80/6, 80/8, 86/24,
97/23
ö.+ im 100/25, 11/14, 48/7, 58/17, 59/22, 66/3, 78/7, 87/14
ö.+ imden 51/10, 69/4, 85/18
ö.+ ime 46/11, 46/2, 46/9, 64/24
ö.+ imi 78/26
ö.+ iñ 14/12, 29/13, 29/20, 35/21, 35/24, 36/3, 36/7, 36/9,
40/8, 44/25, 49/9, 5/6, 55/6, 61/13, 73/3, 78/14, 83/14,
85/22, 92/24, 93/2, 97/9, 99/25
ö.+ in 48/14, 54/15, 55/3, 55/4, 69/15, 71/11, 71/19, 75/23,
76/13, 76/16, 77/15, 78/6, 80/24, 85/25
ö.+ iñden 100/20, 39/16
ö.+ inden 81/16, 84/23, 94/22
ö.+ ine 40/18
ö.+ iñi 11/14
ö.+ ini 78/11, 82/15, 88/20, 99/8
ö.+ iniñ 1/23
ö.+ iñni 72/15
ö.+ lerin 54/13

özge Başka
ö. 35/22, 35/24, 7/20, 72/2, 72/3
ö.+ ge 100/20

-P-

pādişāh < *Far*. Büyük hükümdar
p. 77/15, 79/13, 79/17, 85/25, 85/26, 86/23
p.+ ġa 98/15

paḫta Pamuk
p. 87/21

pāk < *Far*. Temiz
p. 74/21, 75/23, 80/24

pākīze < *Far*. Temiz
p. 60/23, 97/19
p.+ den 97/23

pāklik < *Far.T*. Temizlik
p. 80/25
p.+ imden 80/21, 80/25

pālīz < *Far*. Kavun ve karpuz tarlası
p.+ lar 53/5

parça < *Far*. Parça
p. 71/3

pāre < *Far*. Yırtık
p. 16/16, 28/9, 46/13, 90/20, 93/2

parḫ < *Ar*. Fark
p.+ ını 45/18

pay < *Far*. Hisse
p. 3/23, 6/16, 70/3
p.+ ımız 70/15
p.+ ıñ 30/21
p.+ ını 79/18
p.+ larım 2/24

pāy < *Far*. Ayak
p.+ a 76/10
p.+ ım 68/17
ḫāk-ı p.+ ıñ 12/6
ḫāk-ı p.+ ın 17/23, 18/7, 89/8
ḫak-ı p.+ ıñ 36/13

payla - Böüp vermek
p.- sa 53/2

paylaş - Bölüşmek
p.- yar 52/18

paylav Paylaşma
p.+ ı 65/17

pāymāl < *Far*. Ayak altına alınmış
p. 54/20, 7/8

peleñ < *Far*. *peleng* Pars
p. 70/10, 70/9

penāh < *Far*. Koruma
p.+ ım 14/12, 35/22, 45/1
p.+ sı 16/10

pend < *Far*. Öğüt
p. 41/7, 74/25
p.+ im 21/6

per < *Far*. Tüy
p.+ in 73/20

perde < *Far*. Perde
p. 12/11, 21/19, 40/23

perek < *Far*. Tüy
p.+ lerim 73/17

perhīz < *Far*. Sakınma
p. 77/13

perī < *Far*. Çok güzel genç kız veya kadın
p. 36/2, 82/1
p.+ ni 18/10, 18/16, 18/6, 81/24

perīzād < *Far*. Periden doğma
p. 13/1, 18/2

pervāy< *Far*. Kaygısız
p. 67/24, 95/1

pervāz < *Far*. Uçmak
p. 76/13, 76/14

pes < *Far*. Geri
p. 74/11

pesend < *Far*. Beğenme
p. 73/11

pest < *Far*. Geri
p. 20/2, 54/16, 80/15
p.+ e 33/4, 6/25
p.+ i 32/24
p.+ lerden 20/2

peyām < *Far*. İleti
p.+ ı 61/7

peyān < *Far*. *pāyān* Son
p.+ ı 28/5, 47/14

peydā < *Far*.*fāyde* Fayda
p. 61/21, 62/11, 71/7, 96/16
p.+ ñ 62/13
p.+ sına 51/5, 62/17, 62/22
p.+ sını 31/10

peyġamber < *Far*. Peygamber
p. 1/12, 29/16, 62/24
p.+ i 41/7, 70/1

peymān < *Far*. Anlaşma
p. 86/10

peymāne < *Far*. Kadeh
p. 52/5

peyvend < *Far*. Bağ
p. 13/3

päl Niyet
p. 37/22, 72/10
p.+ im 8/20, 87/17
p.+ imden 30/8
p.+ iñ 44/17, 76/17
p.+ iñden 83/14

pıçıḳ Ezilmek
p. 7/18, 8/10

pīl < *Far*. *bīl* Kürek
p. 87/25

pīr < *Far*. Yaşlı
p. 28/18, 29/2, 78/16, 78/18, 78/20, 78/23, 79/16, 79/17, 79/20, 79/21, 79/6, 80/11, 82/12
p.+ den 79/18
p.+ e 95/9
p.+ i 79/19, 80/11
p.+ im 40/11, 79/5, 79/8

p.+ iñ 79/9, 80/10
p.+ lere 95/13

pīşe < *Far*. Meslek
p. 13/15, 21/2, 21/8, 83/20
p.+ si 83/18

pīşīn < *Far*. Öğlen
p. 19/6

pillä Zaman
p. 85/15

pinhān < *Far*. Gizli
p. 11/14, 15/16, 18/4, 7/6, 73/12, 78/26, 83/21, 83/25, 84/11, 84/19, 85/24, 86/24, 86/26, 92/5, 98/5
cāy-ı p. 73/14
p.+ da 86/25

piyāda < *Far*. Yaya
p. 37/25, 40/16, 44/8
p.+ dır 31/4

piyāla < *Far*. *piyāle* Bardak
p. 39/12, 8/9

plan Plan
p. 58/12
p.+ nı 73/10

post < *Far*. *pūst* Deri
p.+ ıña 70/8

posta Posta
p. 94/10

poz - < *ET*. *buz*- Bozmak
p.- ıpdır 58/11

puḫta < *Far*. *puhte* Pişmiş
p. 14/9, 4/16
p.+ sı 47/10

pūl < *Far*. Para
p. 22/19, 28/20, 34/1, 36/4, 52/14, 59/8, 60/8, 63/4, 72/4, 76/24, 8/19, 8/20, 8/21, 94/23, 99/17
p.+ a 94/25
p.+ dan 2/16, 31/10
p.+ ı 2/18
p.+ ıñ 51/5, 52/11, 60/8, 62/22, 8/19, 99/17
p.+ ıña 23/2
p.+ lar 17/19, 89/4
p.+ lara 72/12
p.+ ları 51/14
p.+ larım 52/14

pūllıḳ < *Far.*+*T*. Değersiz
p. 51/6, 52/2

pursān < *Far.* Soru sormak
p. 73/23, 86/12

pūşmān < *Far*. *peşimān* Pişman
p. 30/3, 43/17, 43/4, 46/3, 47/1, 76/16, 80/3, 97/1
p.+ ı 61/22
p.+ ım 9/4

pür < *Far*. Dolu
p. 77/19

püşmān < *Far*. *peşimān* Pişman
p. 33/3

-R-

radyo < *Fr*. Radyo
r.+ da 87/19

rāh < *Far*. Yol
r. 84/21

rāḥat < *Ar*. Rahat
r. 33/15, 90/23, 96/12
r.+ a 39/5
r.+ da 35/24, 40/6, 49/22
r.+ ı 100/11

rāhber < *Far*. Kılavuz
r. 98/25

raḫt < *Far.* Giysi
r.+ ın 28/20

raḳam < *Ar.* Nicelik
r. 51/13

raḳīb < *Ar.* Rakip
r. 51/24
r.+ dan 33/13
r.+ lar 23/15, 63/21

raḳḳāṣ < *Ar.* Dans eden erkek
r.+ lar 77/4

rāst < *Far.* Doğru
r. 28/5, 54/3, 61/25, 98/19

rāstī < *Far.* Doğruluk
r. 81/10

rāstlıḳ < *Far.*+*T.* Doğruluk
r. 61/25, 71/23, 98/19, 98/20, 98/25

rāy < *Ar. re'y* Görüş
r. 51/14

rāz < *Far.* Sır
r.- ı dilim 9/21

rāżī < *Far.* Memnun
r. 82/14, 95/19

reʾis < *Ar.* Lider
r.+ i 1/8

reftār < *Far.* Davranış
r. 54/8

rehā < *Far.* Kurtulma
r. 98/21

rehāyet < *Far.* Kurtulma
r. 78/17

rekʿat < *Ar.* Rekât
r. 97/14

reml < *Ar.* Kumda birtakım çizgiler çizerek fala bakma
r. 45/20

reñ < *Far. reng* Renk
r. 68/11, 68/18, 68/19, 91/3
r.+ im 5/23
r.+ ke 88/17, 91/12
r.+ ki 75/7, 91/6, 95/10

renc < *Far.* Zahmet, ızdırab
r. 24/23, 86/13

resā < *Far.* Yetişen
r. 9/11

resūl < *Ar.* Peygamber
r. 44/14
r.+ dan 41/9

revā < *Far.* Reva
r. 76/3

revān < *Far.* Giden, yürüyen
r. 13/10, 71/21, 75/14, 75/16, 75/18, 75/24, 75/26, 75/8, 79/18, 79/20, 81/12, 81/23, 82/1, 82/9, 83/23, 84/1, 84/23, 84/25, 84/5, 85/11
āb-ı r. 2/23, 25/23
ḥukm-i r. 13/16

rähber < *Far. rehber* Yol gösterici
r. 94/21

räḥm < *Ar. rahm* Esirgeme
r. 11/2, 13/22, 17/17, 28/11, 28/5, 35/21, 35/22, 35/24, 36/1, 36/11, 36/3, 36/5, 36/7, 36/9, 37/11, 37/17, 37/23, 38/8, 39/13, 39/3, 39/5, 43/20, 67/5, 70/21, 8/15, 87/8, 89/2, 90/23, 97/6, 98/3
r.+ i 16/6, 22/7, 24/5, 54/10, 70/10, 70/8, 73/23, 74/3, 86/12, 87/14
r.+ im 16/23
r.+ iñ 11/18, 50/2, 58/2, 8/8, 87/7, 92/14

räḫmsiz < *Far.+T.* Acımasız
r. 10/8

ri ر Harfi
r. 10/8, 43/20

rişte < *Far.* Rabıta, alaka
r. 32/13
r.+ si 23/19

rivāyet < *Ar.* Söylenti
r. 62/25, 81/11

riżā < *Ar.* Razı olma
r. 74/26

riżvān < *Ar.* Cennet
r.+ ı 36/3

rovāc < *Far. rivac* Değer
r. 40/21, 98/11, 98/7

roza < *Far. rūze* Oruç
r. 44/4
r.+ ñ 44/12

rūḥ < *Ar.* Can
r.+ ın 95/17

ruḫsār < *Far.* Yüz, yanak
r.+ ıñız 10/19

ruḫsāra < *Far. ruḫsāre* Yüz, yanak
r.+ sı 9/15

ruḫṣat < *Ar.* İzin
r. 74/12, 74/8

rumūz < *Ar.* Simgeler
r.+ dan 77/17

rūy < *Far.* Yüz, surat
r.+ ım 68/11, 68/18, 68/19

rūzgār < *Far.* Devir
r. 34/6, 83/18

rüsvā < *Far. rusvā* Rezil
r. 59/6

-S, Ş, Ṣ-

sāʾil < *Ar.* Dilenci
s. 13/5

sāʿat < *Ar.* Saat
s. 67/22, 70/12, 77/2, 82/5, 96/1
s.+ ça 71/13

ṣabā < *Ar.* Sabah yeli
ṣ.+ dan 71/2

ṣabī < *Ar.* Ergenlik çağına gelmemiş olan ve İslam dînince yükümlü sayılmayan erkek çocuk
ṣ. 40/12

ṣābıḳa < *Ar. ṣābiḳa* Geçmişte olan şey
ṣ.+ sına 79/9

ṣābit < *Ar.* Yerinde duran
ṣ. 82/18, 87/13

ṣabr < *Ar.* Dayanç
ṣ. 17/1, 17/7, 24/17, 24/23, 24/9, 25/18, 25/20, 25/22, 25/5, 25/7, 26/16, 26/17, 26/19, 26/20, 27/11, 27/12, 27/15, 27/18, 27/3, 27/5, 27/6, 27/8, 27/9, 28/12, 28/14, 28/15, 28/3, 28/6, 28/9, 36/4, 38/19, 39/15, 39/21, 39/22, 45/5, 45/8, 45/9, 56/18, 67/2, 67/4, 7/11, 86/8, 9/8, 90/13, 90/4, 92/22, 92/23, 92/24, 93/10, 93/12, 93/6, 93/9, 95/19, 96/8
ṣ.+ dan 10/12, 27/14, 28/2
ṣ.+ ı 35/2
ṣ.+ ıñ 27/2

ṣabrlı < *Ar.+T.* Sabırlı
ṣ. 28/6

saç - < *ET.* Ortalığa dağıtmak
s.- ar 18/9
s.- arlar 50/6
s.- ıp 37/24

saç < *ET.* Saç
s. 63/13
s.+ ı 97/19

saçıl - Dağılmak
s.- ar 39/18

saçlı Saçı olan
s. 93/4

ṣād ص Harfi
ṣ. 10/12, 44/2

ṣad < *Far.* Yüz sayısı
ṣ. 90/20, 93/2

ṣadā < *Ar.* Ses
ṣ. 71/16, 71/18

ṣāf < *Ar.* Temiz
ṣ. 55/25, 88/12

ṣaf < *Ar.* Sıra
ṣ. 83/9

ṣafā < *Ar.* Saflık
ṣ. 12/9, 96/25
z̲evḳ-u ṣ. 80/18
z̲evḳ-ı s. 34/23
ṣ.+ dır 12/8
ṣ.+ nı 74/7, 86/5, 96/23

safar < *Ar. sefer* Yolculuk
s. 41/11, 5/11, 96/3
s.+ ı 39/23

saġ < *ET.* Sağ
s. 21/12, 3/16, 4/10, 4/12, 4/14, 4/15, 4/3, 4/5, 4/6, 4/8, 42/4, 80/21, 81/21, 93/16, 93/17, 93/19, 93/21, 93/23, 93/25, 94/11, 94/2, 94/21, 94/6, 94/7, 94/9
s.+ ında 14/18

saġal - İyileşmek
s.- maz 30/24

ṣaġı̄r Ufak
ṣ. 28/3

saġlıḳ Sağlık
s. 100/24, 32/4
s.+ a 52/11
s.+ ıñ 47/5
s.+ ına 63/3
s.+ ıñdan 3/15, 3/17

saḫāvet < *Ar.* Cömertlik
s. 24/10, 44/12, 77/19

saḫı̄ < *Ar.* Cömert
s. 34/3

ṣaḫralı < *Ar.+T.* Kaya taşlı
ṣ. 93/8

saʿid < *Ar.* Uğurlu
s. 36/10

saḳġal Sakal
s.+ ıñ 17/22, 63/13, 89/7

saḳla - < *ET.* Korumak
s. 35/17, 43/14, 49/9, 61/13, 77/12, 86/25, 92/5
s.- dım 11/14
s.- ġın 52/11
s.- masañ 86/24
s.- p 30/25, 85/11

saḳlan - Kendini saklamak, gizlenmek
s. 85/22
s.- ıñ 63/22

sal - Salmak, koymak
s. 12/16, 63/12, 73/3, 83/14, 85/22
s.- ar 24/6, 3/8, 47/9, 67/7, 99/4

s.- dı 18/11, 18/13, 18/17, 18/7, 5/16, 73/24
s.- dım 48/15
s.- dıñ 92/15
s.- ġın 33/4, 99/12
s.- ıñ 13/12, 15/14
s.- ıp 15/15, 15/18, 15/23, 15/24, 17/5, 28/17, 3/19, 38/19, 50/3, 54/2, 6/25, 64/10, 64/21, 64/23, 66/13, 69/10, 7/22, 81/26, 83/22
s.- ıpdır 71/11
s.- ıpdur 22/23
s.- madım 34/5
s.- madıñ 58/5, 87/1, 87/11, 87/13, 87/15, 87/17, 87/2, 87/3, 87/5, 87/7, 87/9
s.- mayın 33/8, 63/7
s.- sa 38/12, 71/5
s.- salar 94/21
s.- sam 37/6

sāl < *Far.* Yıl
s. 11/22, 33/6, 38/1, 72/11, 83/11, 83/14
s.+ ı 80/14

salaġulaç kulaçtan biraz kısa
ġ. 97/19

salām < *selām* Merhaba
s. 4/7, 4/8, 71/5, 94/8
s.+ ın 95/13

salāmat < *selāmet* Esenlik
s. 100/24, 81/21, 93/19

sālim Sağlam
s. 94/11, 94/6, 94/7, 94/9

sallan - Sallanmak, kımıldamak
s.- ıp 10/10, 76/15

salṭanat Hükümdarlık
s.+ ın 86/8

saman Saman
s. 70/8

san < *ET.* Sayı
s.+ a 30/22, 33/14
s.+ dan 5/2, 6/17
s.+ ı 14/14, 50/25, 54/6

sana - Saymak
s.- p 83/20, 83/21, 84/9, 85/14, 87/22
s.- sañ 3/9

saña
s. 10/4, 12/14, 19/20, 21/1, 21/3, 21/8, 23/18, 24/19, 24/8, 25/14, 29/20, 31/19, 35/11, 35/13, 35/15, 35/17, 35/18, 35/19, 35/4, 35/5, 35/7, 35/9, 36/23, 36/26, 38/10, 38/12, 38/14, 38/16, 38/18, 38/20, 38/6, 38/7, 38/8, 39/21, 43/14, 44/1, 44/12, 44/9, 48/4, 51/20, 55/24, 58/20, 59/12, 62/1, 62/11, 70/3, 71/13, 71/15, 75/18, 78/14, 78/7, 8/23, 82/6, 84/16, 85/23, 86/26, 88/15, 89/15, 9/3, 91/18, 91/6, 92/13, 98/25, 99/16

sanaġlı Sayılı
s.+ dan 72/7

ṣandūḳ < *Ar.* Sandık
ṣ.+ da 63/22

ṯānī < *Ar.* İkinci
Ḥātemṭāy-ı ṯ. 77/19

sapla - Temizlemek
s.- p 22/21

sarar - Sararmak
s.- ıp 95/10

ṣarf < *Ar.* Harcamak
ṣ. 100/15, 17/15, 17/19, 19/22, 47/15, 48/8, 49/10, 49/21, 49/22, 49/24, 49/6, 50/10, 50/2, 50/6, 50/8, 59/8, 69/3, 71/16, 82/23, 88/25, 89/16, 89/4, 94/1, 97/7, 99/6

sarġar - Sararmak
s.- ıp 66/21

sarı < *ET. sarıġ* Sarı
s. 22/22

sārıḳ < *Ar. sāriḳ* Hırsız
s. 77/23, 77/25, 78/4, 78/6
düzd-i s. 77/23
s.+ a 78/11

sarḳıt Yemek kalıntısı
s.+ ıñ 58/14

sat - Satmak
s.- ıp 69/3, 84/26
s.- mana 19/19, 32/1, 89/21, 96/15

satdır - Sattırmak
s.- ıp 62/16, 69/15

savçı Görücü
s.+ lar 42/13

sayı Sayı
s. 60/22

sayla - Seçmek
s.- p 97/25
s.- sa 53/3

saylan - Seçilmek
s.- an 97/21

saylav Seçim
s. 71/9
s.+ ı 65/17

sayra - Ötmek
s.- maz 17/10, 30/23
s.- p 90/2
s.- r 67/11

sāz < *Far.* Çalgı
s. 31/22, 39/24
s.+ dır 21/12
s.+ ı 14/19
s.+ larım 3/8

sāzanda < *Far. sāzende* Saz sanatçısı
s. 77/4

s̲ebāt < *Ar. s̲ebāt* Yerinde durma
s̲. 25/3

sebeb < *Ar.* Sebep, neden
s. 41/17
s.+ den 97/3
s.+ i 51/5

sefīd < *Far.* Beyaz
s. 97/24

segsen Seksen
s. 21/13, 21/19

sekkiz Sekiz
s. 25/9, 36/6, 5/12, 68/6
s.+ inci 97/10

seksen Seksen
s. 97/10

selle Sarık
s.+ si 21/23

s̲emer < *Ar.* Meyve
s̲.+ dir 10/2

semiz Kilolu
s. 31/5, 33/2

sen Sen
s. 10/5, 10/7, 100/17, 12/3, 14/1, 15/11, 18/16, 19/20, 26/17, 26/3, 29/11, 29/15, 3/25, 31/1, 35/14, 36/11, 36/14, 36/6, 37/17, 38/7, 38/8, 4/10, 4/5, 4/6, 40/8, 43/16, 43/17, 46/17, 46/18, 46/22, 47/17, 48/11, 48/12, 48/14, 48/19, 48/7, 48/8, 50/22, 55/21, 57/20, 57/21, 57/24, 57/9, 58/11, 58/15, 58/21, 58/3, 58/9, 59/13, 59/2, 59/6, 60/2, 60/3,

60/4, 64/21, 66/10, 66/11, 66/12, 66/14, 66/16, 66/17, 66/18, 66/20, 66/22, 66/24, 67/11, 68/21, 71/20, 72/17, 72/18, 72/20, 72/22, 72/24, 72/6, 73/2, 73/4, 75/13, 78/5, 78/6, 84/3, 86/24, 87/13, 87/3, 87/8, 88/14, 88/19, 89/15, 92/10, 92/18, 92/22, 93/12, 93/2, 93/4, 96/25, 97/4, 99/12, 99/20
s.+ dek 12/15
s.+ den 100/20, 100/24, 12/12, 12/9, 20/14, 23/2, 35/22, 39/10, 44/16, 46/19, 48/19, 51/23, 53/15, 55/14, 59/5, 64/20, 67/2, 67/3, 67/4, 67/5, 70/2, 71/6, 82/8, 82/9, 88/12, 88/15, 88/17, 9/6, 91/25, 92/19, 97/17, 97/18
s.+ i 12/19, 12/2, 19/10, 24/7, 31/17, 36/18, 50/23, 55/12, 57/12, 59/6, 60/4, 61/20, 62/23, 63/21, 66/5, 70/16, 71/12, 76/23, 78/22, 87/8, 88/18, 89/10, 94/10, 96/7, 98/10
s.+ iñ 11/18, 11/5, 12/10, 12/12, 12/6, 19/12, 19/21, 30/21, 33/16, 34/22, 35/25, 37/10, 37/12, 38/5, 39/3, 4/6, 43/25, 44/17, 45/6, 47/20, 47/21, 47/22, 47/23, 47/24, 48/1, 48/3, 48/5, 48/7, 48/9, 50/2, 50/20, 51/16, 51/17, 54/10, 54/19, 55/10, 58/11, 59/15, 59/2, 59/8, 59/9, 60/2, 67/13, 7/9, 70/2, 70/7, 8/6, 88/10, 88/12, 88/14, 88/16, 88/18, 88/20, 88/9, 89/11, 89/22, 90/8, 92/9, 93/7
s.+ lerde 37/11
s.+ siñ 14/12, 92/16
s.+ siz 11/24, 36/15, 66/23

señ Seni
s. 91/25

ş̲enā < *Ar.* Övme
ş̲. 84/9

sene < *Ar.* Yıl
s. 1/6, 55/21
s.+ de 2/2, 21/6, 42/23, 68/6

şenūvber Laden ağacı
ş. 11/11

ser < *Far.* Baş
derd-i s. 76/9
derd-u s. 23/13
s.+ den 87/16
s.+ imden 14/5
s.+ iñden 70/6
s.+ ine 14/8
ʿaḳl-ı s.+ ini 81/24

serbeser < *Far.* Baştan başa
s. 75/17

serd < *Far.* Soğuk
s. 80/9

serdār < *Far.* Kumandan
s. 93/3
s.+ ı 2/7

serdārlıḳ < *Ar.*+*T.* Serdar olma durumu
s.+ dan 33/23

serencām < *Far.*+*Ar.* İşin sonu
s. 41/19

sergerdān < *Far.* Şaşın, perişan
s. 41/3, 76/23

serişte Hazırlık
s.+ sin 82/16
s.+ sine 49/15

sermāya < *Far.* Varlık
s.+ dan 61/3
s.+ nıñ 61/4

serpāy < *Far.* Düğünde misafirlere hediye edilen giysi
s. 33/21, 44/14

sersān < *Far.* Şaşkın

s. 73/6, 97/4

server < *Far.* Başkan
s.+ i 35/1

ses Ses
s. 25/1, 81/6, 83/21
s.+ i 43/23
s.+ lerim 71/22
s.+ leriñ 71/20

sev - < *ET.* Sevmek
s.- digim 11/5, 36/13, 37/17, 38/10, 38/12, 38/14, 38/18, 38/7, 90/19
s.- er 13/1, 5/17, 5/9

ṣevāb < *Ar.* Sevap
ṣ. 13/18, 24/10, 43/15, 75/4

sever Seven (kimse)
s. 100/8, 32/21, 43/20, 90/18

sevgili Sevgili
s. 5/8

sevin - Sevinmek
s.- ip 95/1

seyl < *Ar.* Bakma
s. 22/2, 61/25, 67/10, 76/22, 94/17
s.+ in 88/5
s.+ inde 34/17, 37/6
s.+ ine 77/5

seylet - < *Ar.+T.* Bakmak
s.- di 77/11
s.- ip 10/10

seyr < *Ar.* Gezme
s. 62/20

seyrān Gezip dolaşma
s. 3/5, 32/19, 34/16, 36/16, 36/21, 36/22, 39/15, 39/16, 54/8, 67/20, 88/2
bāġ-ı s. 31/19
s.+ a 11/1

sezāvār < *Far.* Layık
s. 84/4

säd < *Ar.* Engel
s.+ den 24/23

säḥär < *Ar.* Seher
s. 13/25, 14/17, 18/2, 32/6, 34/5, 36/22, 43/25, 44/5, 69/7
s.+ de 12/10
s.+ ler 68/16

säḥrā < *Ar.* Çöl
s. 18/10, 74/16
s.+ sı 95/2

sähv < *Ar.* Hata, yanlış
s. 93/17

sıçan < *ET. sıçġan* Fare
s. 1/6, 2/3

ṣıdḳ < *Ar. ṣidḳ* Doğruluk
ṣ.+ ı 17/21, 28/19, 69/7, 76/19, 77/1, 77/22, 79/16, 83/2, 88/9, 89/6, 9/13, 9/14

ṣıfat < *Ar. ṣifat* Bir kimsenin görev, ödev, toplumsal veya hukuki bakımdan yeri ve özelliği
ṣ. 13/7, 45/1
ism-i ṣ.+ ıñ 8/6

ṣıfāt < *Ar. ṣifāt* Sıfatlar
ṣ.+ ıñı 35/25

sıġ - Sığmak
s.- man 82/3

sıġdaḳ Ok kutusu
s.+ ı 21/19

sıġın - Sığınmak
s.- dı 95/13

sıġır İnek
s.+ ı 84/5, 84/6

s.+ ıñ 83/26

sıḫış Sıkışık
s. 83/26

sı̄l < *Far.* Sel
s. 10/21, 33/12, 38/14, 56/5, 98/19
s.+ inde 67/7
s.+ ler 31/7, 53/6, 72/13
s.+ lere 72/13
s.+ lerim 57/3

sı̄m < *Far.* Gümüş
s. 11/8

sı̄n - Zayıf düşmek
s.- an 23/19

sı̄ndır - Bozmak
s.- ip 56/18

sı̄na - Denemek
s.- p 50/22, 62/18
s.- sa 77/1

sı̄naġ Deneme
s. 24/13, 47/18, 83/12

sı̄ne < *Far.* Göğüs
s.+ de 15/5

ṣınf < *Ar. ṣinf* Sınıf
ṣ.+ a 65/3, 65/6
ṣ.+ ı 32/13, 47/13

sı̄pa - Sıvazlamak, okşamak
s.- p 9/20, 91/4

sı̄paş - Sıvazlamak, okşamak
s.- mana 10/26

sır < *Ar. sirr* Sır, gizli tutulan şey
s. 98/15
s.+ da 78/12
s.+ ı 56/24
s.+ ım 27/18, 28/8, 51/20, 7/6, 86/15, 96/10
s.+ ımdan 73/16
s.+ ın 23/13, 32/25, 53/17, 80/16, 86/18, 86/23, 98/5
s.+ ıñ 29/17, 86/24, 86/25, 86/26, 92/5
s.+ ını 81/25

sı̄rāb < *Far.* Suya doymuş
s. 100/18, 11/1, 19/16, 56/23, 67/7, 69/2, 89/13

ṣırāṭ < *Ar. ṣirāṭ* Yol
ṣ.+ dan 44/16, 44/2

sırdaş < *Ar.+T.* Sırdaş
s. 7/5
s.+ ım 6/11, 91/6, 91/7

s̲i ث Harfi
s̲. 10/2, 43/15

sin س Harfi
s. 10/10, 43/25

siñ - < *ET. süng-* Sızıp geçmek
s.- di 72/13
s.- se 21/12

sitem < *Far.* Sitem
s. 15/20, 39/7, 46/13, 6/19, 6/21, 65/8, 7/2, 90/16, 90/8, 99/16, 99/18, 99/24

siyāh < *Far.* Siyah, kara
s. 93/4

siyāset < *Ar.* Siyaset
s. 77/10

siz Siz (çoğul ikinci şahısı gösterir.)
s. 25/18, 25/19, 26/10, 4/13, 47/12, 61/11, 75/19, 94/17
s.+ den 26/11, 26/6, 4/13, 73/24
s.+ e 18/6, 25/24, 28/17, 28/18, 28/20, 29/10, 29/14, 29/16, 29/18, 29/4, 3/20, 32/8, 34/14, 34/15, 34/19, 35/2, 45/17, 47/11, 60/16, 61/24, 64/23, 64/24, 65/12, 65/18, 65/6, 66/3,

66/9, 85/21
s.+ iñ 70/14
s.+ ler 73/18, 74/1, 74/9, 93/18
s.+ lerden 68/2
s.+ leri 4/9, 70/21, 93/16
s.+ ni 78/10

şoḥbet < *Ar. ṣuḥbet* Sohbet
ş. 21/1, 23/13, 23/19, 23/6, 3/5, 31/22, 32/9, 39/24, 73/12, 81/19
ş.+ inde 81/17

soḳ - < *ET. suk-* Sokmak
s.- dılar 61/10

sol - < *ET.* Solmak, parlaklığını kaybetmek
s.- ar 17/14, 88/24
s.- dı 17/9, 34/18, 66/20, 72/15, 95/8, 96/3
s.- dım 66/21
s.- ıḳ 3/4
s.- ıpdır 75/7
s.- maz 39/11, 43/18, 48/5, 65/15
s.- sañ 37/14

sol < *ET.* Sol
s. 14/18
s.+ a 94/21
s.+ ında 42/4

soldır - Soldurmak
s. 48/13
s.- an 31/13
s.- dı 6/22
s.- dım 97/3
s.- mağın 50/3, 72/14
s.- sañ 55/7

solġın Solgun, soluk
s. 5/23

soñ < *ET.* Son
s. 13/21, 23/2, 30/25, 31/1, 31/13, 33/11, 40/21, 41/9, 42/17, 46/22, 46/24, 47/19, 47/3, 56/1, 56/14, 60/6, 61/15, 70/18, 78/21, 83/3, 83/4, 84/1, 90/6, 90/7, 92/20, 93/13, 94/3, 95/16
s.+ a 28/15
s.+ ı 45/9
s.+ ından 40/15
s.+ ını etgin 46/21
s.+ inden 40/22

soñḳı Sonraki
s. 31/3

soñra Sonra
s. 2/15, 2/9, 30/3, 40/23, 41/14, 41/15, 41/25, 41/5, 41/9, 42/7, 47/1, 61/22, 75/17, 78/21, 79/2, 79/4, 80/21, 80/22, 81/21, 81/7, 83/9, 84/14, 85/3, 86/9, 97/1

sor – (1) Sormak
s.- malı 88/22
s.- sam 48/2

sor – (2) Soru sormak
s. 19/13, 89/18
s.- dı 71/22, 75/10, 85/16
s.- ıp 74/7
s.- mān 45/19
s.- māna 12/9
s.- maz 88/13
s.- sam 3/18, 56/10

sora - Soru sormak
s. 48/8, 67/14
s.- dı 57/12, 57/9, 71/6, 78/5, 85/2, 86/17
s.- ma 57/23, 57/24, 58/12, 58/18, 58/6, 59/3, 59/9
s.- maḳda 29/23
s.- man 58/21, 58/8
s.- maz 49/17, 59/8, 69/3
s.- n 4/5
s.- p 3/18, 4/10, 55/9, 56/2, 57/17, 60/10, 73/23, 86/12, 86/17, 88/16
s.- r 27/17, 30/19, 59/3
s.- rlar 28/5
s.- sa 96/6

s.- sam 55/12, 55/14, 55/20
s.- sañ 56/15
s.- yar 52/3
s.- yın 64/20
s.- yıp 70/10

soraġ Soru
s. 17/5, 81/26
s.+ ı 80/24
s.+ ını 99/12

soraġla - Soru sormak
s.- p 49/14, 82/10

sovġāt Hediye
s. 38/1, 56/21

sovıḳ Soğuk
s. 91/10

soy - Kesmek
s.- andan 84/1
s.- dı 84/8

sön -
s.- en 54/24
s.- mez 4/19, 87/21

sövdā < *Ar. sevdā* Güçlü sevgi
s. 96/16
s.+ lar 18/13, 18/17, 18/7
s.+ nıñ 31/10
s.+ sı 84/5

sövdāger < *Far.* Tacir
s.+ lerden 56/1

söyen Seven (kimse)
s. 32/21

söygili Sevgili
s. 39/2, 41/4, 5/13, 5/19
s.+ m 12/11, 12/3

söyle - Söylemek
s. 54/17

söz < *ET.* Söz
s. 14/24, 28/17, 37/24, 38/2, 38/3, 4/18, 44/21, 51/18, 57/18, 60/15, 60/16, 61/17, 61/19, 63/2, 65/11, 7/15, 77/12
s.+ den 21/24, 60/5, 77/12, 77/13
s.+ dir 62/24
s.+ e 67/24, 94/25, 95/1
s.+ i 22/10, 23/9, 30/1, 30/2, 38/4, 71/15, 86/19, 86/2, 88/11, 98/21
s.+ im 16/8, 44/21, 48/21, 84/16
s.+ imde 10/4, 21/22
s.+ imden 10/18, 85/18
s.+ ime 73/26
s.+ imi 50/3, 69/10, 79/1
s.+ imni 61/16
s.+ iñ 47/11, 47/3, 48/1, 48/20, 50/20, 58/20, 6/7, 8/20
s.+ in 79/4, 82/7, 86/21
s.+ iñden 48/15
s.+ ine 18/19, 37/2, 40/18, 62/9, 67/13, 67/15, 74/4
s.+ iñe 48/6
s.+ iñi 11/13, 48/6, 88/19
s.+ ini 32/17, 61/15, 78/11, 82/14, 83/13, 83/6, 87/19, 99/8
s.+ iñni 72/14
s.+ ler 21/24
s.+ lerden 63/12, 82/4, 83/13, 85/23, 98/24
s.+ lere 81/12
s.+ leri 3/4, 56/2, 59/11, 65/18
s.+ lerim 16/5, 28/17, 28/20, 29/10, 29/14, 29/16, 29/18, 29/4, 29/8, 5/4
s.+ leriñ 10/20, 12/8, 31/18
s.+ leriñde 87/13
s.+ leriñe 37/2, 66/5
s.+ ni 59/19

sözle - Konuşmak
s. 88/19
s.- gin 29/14
s.- mez 30/25
s.- nde 99/8
s.- p 43/10
s.- se 16/21, 18/9, 37/24, 77/19

s.- sem 47/22
s.- señ 7/20

sözleş - Konuşmak
s.- ende 22/22
s.- ip 81/20
s.- män 32/25

sözli Kelamlı
s. 92/9

su < *EY. sub* Su
s. 32/12, 76/12, 78/16, 83/23, 84/11, 84/2, 87/25, 91/15
s.+ da 76/8
s.+ dan 3/23, 65/2, 65/5, 76/17, 76/8, 85/12, 99/24
s.+ lar 73/1
s.+ sızdır 67/8
s.+ va 87/25
s.+ vı 30/10, 33/12, 52/18
s.+ vına 84/7

suʾāl < *Ar*. Soru
s. 26/14, 26/15, 27/1, 27/13, 27/7, 28/1, 28/10, 28/4,
64/18, 64/19, 65/1, 65/13, 65/19, 65/7, 66/4, 91/14, 91/2,
91/20, 91/3, 91/8, 92/1
s.+ ım 71/12

ṣubḥ < *Ar*. Sabah
ṣ. 69/6, 98/4

ṣūfī < *Ar*. Mutasavvıf
ṣ. 1/4, 14/6, 95/9

suḫan < *Far*. Söz
s. 5/17, 9/16

sulṭān < *Ar*. Padişah
s.+ ı 16/13

sun - < *ET.* Sunmak
s.- ġın 39/12
s.- ıp 8/9

ṣunʿ < *Ar*. Yapmak
ṣ.+ ından 9/12

ṣūnā Göl öredeği
ṣ. 63/24
ṣ.+ sı 82/13

ṣūrat < *Ar. ṣūret* Yüz, çehre
ṣ.+ ı 82/5, 82/6
ṣ.+ ın 82/1

ṣūratlı Yüzlü, çehreli
ṣ. 11/11

sūre < *Ar.* Kur'an'ın yüz on dört bölümünden her biri
s.- i elḥemdiñ 97/13

susız Susuz, susamış
s. 53/5, 67/7, 68/18

suvar - < *ET. suvġar-* Sulamak
s. 88/13
s.- mana 84/13

suvār < *Far.* Atlı
s. 84/18

sūzān < *Far.* Yakan
s. 85/13
nār-ı s. 74/15, 81/19, 82/21

sübḥān < *Ar.* Tanrı
s. 23/18, 28/11, 44/25

s̲übūt < *Ar. s̲ubūt* Yerinde kalma
s̲. 59/8, 68/3, 80/25

sünbül < *Far. sunbul* Sümbül
s. 9/7

sünnet < *Ar. sunnet* Sünnet
s. 14/1, 29/1

sür - < *ET.* Sürmek
s. 47/4, 47/8
s.- di 41/15, 83/3, 83/5, 84/20
s.- diler 42/21
s.- dim 2/12, 40/5
s.- eli 12/8
s.- enden 47/16

s.- enler 69/12
s.- äli 96/23
s.- gin 96/25
s.- ip 41/18, 42/11, 46/23, 77/25, 79/4, 81/10, 84/14, 84/6, 86/5, 87/23
s.- me 35/8
s.- meli 17/23, 89/8
s.- mändir 32/22
s.- se 78/4

sürgün < *ET.* Sürgün
s. 43/3, 43/6, 43/8

süril - Sürülmek
s.- ip 42/5

sürt - < *ET.* Sürtmek
s.- sem 36/1

süṭrāt < *Ar. suṭrāt* Satırlar
s.- ı arbiʿa 25/3

sütun < *Far.* Sütun, direk
s.+ i 21/15

süyci < *ET. sūçig* Tatlı
s. 9/16, 97/20
s.+ dir 9/14

süyen - Yaslanmak
s.- mäge 31/25

süyre - Sürümek
s.- p 90/2

süyren - Sürünmek
s.- ip 54/13

süyt < *ET.* Süt
s. 91/12, 91/15

-Ş-

şā < *Far. şāh* Padişah
ş. 21/24, 71/19

şād < *Far.* Sevinçli
ş. 25/7, 31/1, 36/7, 39/17, 39/24, 40/1, 53/14, 56/12, 6/1, 61/7, 64/11, 64/17, 64/5, 7/1, 7/14, 7/25, 8/14, 82/11, 82/3, 86/2, 95/17, 95/20
ş.- u ḫandān 80/22
ş.+ lar 26/1, 26/11, 26/2, 45/11, 45/15, 45/17, 45/21, 45/8, 45/9

şādlandır - < *Far.+T.* Sevindirmek
ş.- dıñ 4/10

şādlı Mutlu
ş. 34/21

şādlıḳ < *Far.+T.* Mutluluk
ş. 26/20, 27/6, 39/23, 44/10, 45/11, 45/13, 56/22, 61/7, 63/18, 64/12, 7/18, 94/7
ş.+ ıñ 25/22, 35/1

şādlıḳlı < *Far.+T.* Mutluluk
ş. 60/22

şaġal < *Far. şeġal* Çakal
ş.+ ça 22/16
ş.+ lar 70/11, 70/13, 70/15, 70/7, 70/9

şāh < *Far.* Padişah
ş. 73/11, 73/14, 73/15, 74/4, 74/6, 78/11, 78/13, 78/2, 78/5, 86/11, 86/13, 86/5, 86/6, 98/21
ş.- ı Buḫārā 2/11
ş.+ dan 42/12, 98/23
ş.+ dır 12/19
ş.+ ġa 73/11, 73/13, 73/17, 74/9, 78/1, 86/3, 98/19
Ş.+ ġarīb 11/11
ş.+ ı 10/5, 73/24
ş.+ ım 46/4
ş.+ ımız 70/15
ş.+ lar 54/4, 95/20
ş.+ nı 78/4, 86/22
ş.+ nıñ 70/14, 73/26, 74/3, 74/7, 77/21, 77/25, 77/26, 86/1, 86/7

ş.+ sı 70/7, 71/10, 73/8
ş.+ sından 70/11
ş.+ sız 71/10

şahādet < *Ar. şehādet* Tanıklık yapma

ş. 25/3
kelme-i ş. 44/11

şāhbāz < *Far.* Yiğit
ş. 74/19, 74/22, 75/1, 75/19, 75/6, 75/8

şāhlıḳ < *Far.+T.* Şah olma durumu
ş. 69/12, 71/11, 71/14, 71/17, 71/20, 71/23
ş.+ dan 30/5

şāhmār < *Far.* Yılanlar padişahı
ş. 18/13

şāḫṣī < *Ar.* Kişisel
ş. 61/3

şaḫṣīyet < *Ar.* Kişilik
ş. 61/9
ş.+ de 65/12
ş.+ den 62/5

şāʿir < *Ar.* Şair
ş. 34/7, 64/18, 66/6

şām < *Far.* Akşam
ş. 69/6, 98/4
ş.+ da 4/15

şamāl < *Ar. şimāl* Poyraz
ş. 84/21
ş.+ ı 24/6, 65/11

şān < *Ar. şe'n* Ün, şöhret
ş.+ ına 15/8

şānlı Ünlü
ş. 11/11

şarāb < *Ar. şerāb* İçki
ş. 36/26, 39/17, 65/3, 65/6, 65/9
ş.+ dan 8/9
ş.+ ından 22/5

şarṭ < *Ar.* Koşul
ş.+ ın 75/14

şāy Mükemmel
ş. 97/19

şeb < *Far.* Gece
ş. 92/6
ş.+ ler 69/7

şeciʿ < *Ar.* Aslan
ş. 5/8

şefāʿat < *Ar.* Şefaat
ş. 44/14

şefiʿ < *Ar.* Şefaat eden
ş. 35/25, 36/3

şehīd < *Ar.* Şehit
ş. 36/10

şeker < *Far.* Şeker
ş. 10/20, 11/13, 18/24, 90/22

şekkāk < *Ar.* Şüpheci
ş. 29/7

şems < *Ar.* Güneş
ş. 47/25

şemsī < *Ar.* Güneşle ilgili
ş. 97/10

şerʿ < *Ar.* Şeriat
ḫilāf-ı ş. 29/3

şerbet < *Ar.* Meyve özü
ş.+ iñden 39/12
ş.+ inden 86/22

şerīʿat < *Ar.* Şeriat
ş. 28/19, 29/4, 8/21, 98/17

şerīf < *Ar.* Şerefli, kutsal
ş. 1/7

şerr < *Ar.* Kötülük
ş.+ inden 40/8

şeydā < *Far.* Çılgın
ş.+ sı 16/4

şeyṭān < *Ar.* Şeytan
ş. 29/8, 29/9, 58/11
ş.+ ıñ 14/8, 40/8

şähd < *Ar. şehd* Bal
ş. 10/20, 11/13

şähmār < *Ar.* Yılanlar padişahı
ş.+ ı 15/3

şähr < *Far. şehr* Şehir
ş.+ ine 94/6

şän < *Ar. şeʾn* Ün
ş.+ ine 9/20

şīr < *Far.* Aslan
ş. 91/7
ş.+ i 22/16

şīrīn < *Far.* Tatlı
ş. 12/12, 12/8, 29/9, 36/25, 37/2, 37/24, 9/16, 91/15, 92/15, 92/9
Ş. 93/1
ş.+ dīr 48/1

şifā < *Ar.* Şifa, hastalıktan kurtulma
ş. 16/11, 40/15
ş.+ dır 12/8, 21/18
ş.+ nı 74/6

şifāḫāna < *Ar.+Far. şifā+ḫāne* Hastane
ş. 74/5

şiʿr < *Ar.* Şiir
ş. 1/10, 1/11, 1/13, 10/6, 4/4, 96/18
ş.+ indäki 48/10
ş.+ ler 1/22
ş.+ lerinde 1/15

şikāyet < *Ar.* Şikayet
ş. 50/9, 70/11, 79/1, 79/3, 81/11, 82/4

şin ش Harfi
ş. 10/11, 44/1

şovḳ < *Ar. şevḳ* İstek, heves
ş.+ ıñdan 10/11

şovḳmend < *Ar.+Far. şevḳ+mend* Hevesli
ş. 1/11

şöhret < *Ar. şuhret* Ün
ş. 61/8

şövher < *Far. şevher* Koca
ş. 78/23
ş.+ e 78/22

şöyle Şöyle
ş. 18/9, 2/15, 23/12, 25/4, 35/8, 39/10, 54/9, 63/6, 64/15, 70/3, 76/11
ş.+ dir 35/12, 55/18, 64/23, 64/24, 65/12, 65/18, 65/6, 66/3, 66/9

şu Şu
ş. 12/22, 15/2, 27/12, 3/10, 4/12, 48/16, 5/11, 58/8, 60/22, 60/4, 60/9, 62/24, 63/2, 63/3, 67/19, 68/1, 69/3, 7/12, 7/4, 71/7, 8/8, 9/2, 95/23, 96/7
ş.+ dır 4/13, 9/3
ş.+ dur 21/22
ş.+ lar 60/14
ş.+ ña 78/24
ş.+ nda 12/15, 14/15, 66/2, 81/10, 87/22
ş.+ ndan 30/1, 76/4, 84/1, 91/13, 93/9
ş.+ ndanam 88/5
ş.+ nı 46/15, 91/4, 95/5, 97/23
ş.+ nıñ 74/20, 76/9, 80/8

ş.+ nuñ 39/21, 57/11, 85/4, 99/7

şūḫ < *Far.* Neşeli
ş. 92/14

şul Şu
ş. 1/21, 13/24, 15/14, 2/5, 2/7, 26/11, 28/2, 32/12, 34/15, 41/12, 42/22, 43/3, 46/11, 46/7, 46/9, 51/13, 51/16, 51/2, 52/3, 57/14, 58/21, 60/10, 60/2, 60/7, 60/8, 65/20, 71/17, 74/25, 75/16, 75/20, 76/24, 76/3, 77/23, 78/17, 78/22, 80/14, 82/1, 82/21, 83/1, 83/20, 85/18, 85/21, 86/10, 86/18, 86/20, 87/23, 9/6, 95/21, 97/14, 99/21, 99/3
ş.+ dır 100/24, 62/16

şuʿle < *Ar.* Işık, parıltı
ş. 15/15, 44/1, 66/13

şumlıḳ < *Ar.*+*T.* Şum Uğursuzluk
ş.+ ından 77/13

şuña Şuna
ş. 27/5, 7/10, 95/3

şunça Şu kadar
ş. 11/23, 31/9, 37/10, 54/2, 56/19, 6/19, 61/14, 72/21

şunçalıḳ Şu kadarlık
ş. 13/8, 48/19

şunlıḳ Şöylece
ş. 32/17, 33/10, 34/8

şūr < *Far.* Tuzlu
ş. 70/2

şurūʿ < *Ar.* Başlama
ş. 52/18, 96/19

şükür < *Ar. şukr* Şükür
ş. 14/1, 14/8, 24/16, 36/22, 47/5, 7/9, 84/9

-T, Ṭ-

tā < *Far.* Bir şeyin bulunduğu, başladığı veya sona erdiği yeri yâhut zamânı anlatırken söze mübâlağa katar (Genellikle *dek, değin, kadar, beri* vb. ile kullanılır).
t. 11/20, 13/15, 18/11, 18/14, 2/9, 28/2, 29/22, 29/25, 33/16, 42/24, 46/19, 51/2, 69/13, 69/3, 69/4, 7/12, 70/3, 72/12, 81/9

ṭaʿām < *Ar.* Yemek
ṭ. 91/18, 91/24
ṭ.+ ı 47/10

ṭāʿat < *Ar.* İbadet
ṭ. 13/20, 31/22, 44/11

tāb < *Far.* Güç
t. 2/11, 70/22, 72/13

ṭabīb < *Ar.* Hekim, doktor
ṭ. 40/14, 99/20
ṭ.+ den 31/23, 32/2

tābiʿ < *Ar.* Bağlı
t. 41/17
t.+ i 2/4

taʿbīr < *Ar.* İfade, anlatım
t. 54/22

tabşır - Vermek, ulaştırmak
t. 72/15
t.- ayın 51/10
t.- dı 76/16, 83/8, 84/2, 95/13
t.- ġın 43/14
t.- sam 57/23

tāc < *Ar.* Taç
t. 54/4

tācir < *Ar.* Tüccar
t. 76/21, 76/24, 76/25, 77/2, 77/9

t.+ e 77/10
t.+ im 77/7
t.+ iñ 77/3
t.+ ler 31/10, 56/3

taḫalluṣ < *Ar.* *teḫalluṣ* Mahlas alma, takma ad kullanma
t.+ ım 2/20
t.+ ını 1/15

ṭahāret < *Ar.* Temizlik
ṭ. 78/16

taḥḳīḳāt < *Ar.* Araştırmak
t. 98/15

taḥt < *Ar.* Alt, aşağı
t.- i āb 24/21

taḫt < *Far.* Hükümdarların üzerine oturdukları koltuk
t.+ ı 26/13

taʿinla - < *Ar.*+*T.* Atamak
t.- r 67/23, 8/23

ṭāḳat < *Ar.* Güç
ṭ. 11/24, 14/21, 28/14, 28/3, 35/2, 38/19, 44/24, 90/23, 96/11
ṭ.+ ım 12/4

taḳdīr < *Ar.* Beğenme
t. 27/2, 30/11, 39/10
t.- i ḳısmat 42/26
t.+ e 30/12, 35/8
t.+ ına 4/14
t.+ ini 35/5

ṭaleb < *Ar.* İstek
ṭ. 57/14

taʿlīm < *Ar.* Öğretim
t. 75/14
t.+ i 75/16, 76/3
t.+ ine 76/2

ṭāliʿ < *Ar.* Baht
ṭ. 2/13, 5/18, 24/21, 54/23, 61/20, 63/22
ṭ.+ i 29/6, 54/24
t.+ im 69/5
ṭ.+ iñ 63/21

tām Ev, oda
t. 60/23

taʿm < *Ar.* Tat
t. 71/6

tamām < *Ar. temām*
t. 14/15, 14/24, 22/10, 41/20, 48/21, 60/7, 61/15, 89/24
t.+ ı 47/11

tañ < *ET. tang* Güneş doğmadan önceki alaca karanlık, fecir
t.+ la 29/12, 29/20, 31/4, 44/13

tanī - Tanımak
t. 28/6
t.- di 75/25
t.- masa 61/22
t.- maz 31/3, 55/4, 6/1
t.- p 82/5, 88/20
t.- r 13/5

tanış Tanıdık kimse
t. 94/8

tanıt - Tanıtmak
t.- maḳ 1/23

tap - Bulmak
t.- an 22/24, 23/4, 47/8
t.- anıñça 35/14
t.- ar 18/10, 47/13, 85/20
t.- arın 87/12
t.- ay 34/21
t.- ayın 49/21
t.- caḳdı 38/17
t.- dı 60/7, 74/6, 78/13, 80/19, 83/1, 98/11
t.- dılar 54/14
t.- dım 11/16, 14/23, 30/8
t.- ġay 68/23
t.- ġın 69/6, 72/20

t.- ıñ 50/12, 50/13, 50/15, 50/17, 50/19, 50/21, 50/23, 70/22, 73/12
t.- ıp 11/18, 18/16, 25/1, 25/7, 49/6, 52/17, 71/3, 75/16, 76/6, 77/25, 81/18, 84/13, 84/18, 84/23, 84/24, 85/12, 86/21, 94/12, 98/16, 98/7
t.- madı 79/17, 80/23, 93/1, 95/23
t.- madım 16/16, 68/10
t.- maḳ 51/21, 56/15
t.- man 16/11, 38/1, 40/15, 74/16, 79/6, 84/15, 84/7, 94/21, 98/8
t.- mana 32/1
t.- mar 46/22
t.- masam 69/1
t.- mayın 28/9, 32/3, 46/6, 76/7, 76/8
t.- maz 24/12, 69/1
t.- mazsı 98/6
t.- mış 69/7
t.- sa 100/22, 30/1, 46/6, 56/22, 61/23, 62/4
t.- sam 11/17, 6/6
t.- yār 24/23

tapabil - Bulabilmek
t.- mez 21/23

tapıl - Bulunmak
t.- ar 17/16, 27/9, 28/11, 50/14, 89/1
t.- dı 27/5
t.- masa 25/7, 44/24
t.- maz 23/4, 27/2, 31/11, 31/12, 31/13, 31/15, 31/17, 31/19, 31/21, 31/23, 31/25, 32/2, 32/4, 32/6, 34/23, 43/9, 64/10, 68/23
t.- mazdan 41/10
t.- yar 99/17

tapmazlıḳ Bulunmazlık
t.+ dan 49/17

tār < *Far.* İp
t. 21/19
t.+ a 9/7

tārumār < *Far.* Karmakarışık, darmadağınık
t.- 54/2

ṭaraf < *Ar.* Yön
ṭ. 42/12
ṭ.+ a 75/8

taraḳḳī < *Ar.* Gelişme
t. 98/7

taʿrīf < *Ar.* Tanımlama
t. 47/21, 48/4, 82/13
t.+ iñi 95/25

tart - Çekmek
t.- ıñ 70/13
t.- ıp 70/16, 76/12, 86/13
t.- man 77/16
t.- masın 73/13

tartış - Çekişmek
t.- ıp 76/11

taṣdīḳ < *Ar.* Doğrulama
t. 28/19

taşla - Atmak
t. 20/7, 23/21, 29/15, 83/2, 98/12
t.- dı 81/4, 98/14
t.- dılar 73/20
t.- ma 30/3
t.- nan 85/12
t.- p 59/10, 61/1, 63/9, 73/19, 84/19, 94/2
t.- yım 69/16
t.- yıp 63/11, 63/5, 63/7, 72/13

tavṣīf < *Ar.* Nitelendirme
t. 82/13
t.+ ıñnı 92/9

tay (1) Çiftin teki
t. 12/14, 48/4, 5/14
t.+ ları 62/19

tay (2) Yön
t.+ 41/5,
t.+ da 32/12

tayaḳ < *ET*. Dayak
t. 75/3, 75/5, 85/10, 85/11, 85/14
t.+ ı 85/12, 85/13
t.+ lar 31/25

ṭāyfa < *Ar*. *ṭā'ife* Kabile
ṭ.+ sından 1/5

tayla - Bırakmak
t.- dım 6/18

taylan - Bırakılan
t.- an 97/22

tayyār < *Far*. Hazır
t. 33/14, 8/21, 80/5, 82/11

ṭayyūr < *Ar*. Kuşlar
ṭ. 36/2

taʿẓīm < *Ar*. Saygı gösterme
t. 12/5

tebdīl < *Ar*. Değiştirme
t. 14/9, 35/5, 41/25, 55/22, 78/20

teber < *Far*. Balta
t. 75/22

tebʿīd < *Ar*. Uzaklaştırma
t. 43/8
emr-i t. 74/26

ṭeble < *Ar*. *ṭabl* Davul
ṭ. 13/4

tecrübe < *Ar*. Deneyim
t.+ den 50/13

tegelek Yuvarlak
t. 91/9

te'ḫīr < *Ar*. Erteleme
t. 96/22, 96/23

tekellüm < *Ar*. Konuşma
t. 10/1

teklīf < *Ar*. Öneride bulunma
t. 75/19

telpek Kalpak, papak
t.+ ini 84/21
t.+ iniñ 84/22

telvās Çırpınma
t. 87/19

teʿmīn < *Ar*. Sağlama
t. 74/11

ten < *Far*. İnsan vücûdunun dış yüzü, cilt
t. 30/12, 35/8, 54/7, 74/21
t.+ de 97/22
t.+ i 30/15, 50/22, 55/2

tendürüst < *Far*. Sağlıklı
t. 80/25

tenhā < *Far*. Issız
t. 76/7

ter < *ET*. Ter
t. 95/8

terk < *Ar*. Bırakma
t. 41/4, 48/9
t.- i vaṭan 54/5
t.+ in 42/9

termäme Göğüsün olgulaşmış durumu

t.+ si 97/22

ters < *Far*. (Yön için) Gidilmesi gereken tarafa aykırı olan.
t. 46/8

tertīb < *Ar*. Sıralama
t. 53/2

tesellī < *Ar.* Avutma
t. 64/17
t.+ si 96/17

teʾs̱īr < *Ar.* Etki
t.+ i 41/8
t.+ inden 41/22

teşne < *Far.* Susamış
t. 56/23

tevābiʿāt < *Ar.* Bir merkeze bağlı olan yerler.
t.+ ında 1/7

ṭevāyif < *Ar.* Kabileler
melkʾül- ṭ. 40/24

tevāżuʿ < *Ar.* Alçak gönüllülük
t.+ de 12/5

tevekkel < *Ar. tevekkul* İşlerini Allah'a bırakma
t. 26/17, 29/2, 72/15

ṭeyerān < *Ar.* Uçuş
ṭ. 73/21

ṭämeʿkīn < *Ar.+Far.* Aç gözlü, tamah eden
ṭ. 10/14, 44/5

täze < *Far. tāze* Yeni
t. 16/24, 17/6, 79/15, 79/18, 79/19

tīġ < *Far.* Kılıç
t.+ i 81/2

tıḳ - < *ET.* İterek zorla sokmak
t.- ar 70/8

ṭıllā < *Ar. ṭilā'* Altın
ṭ. 67/22, 85/14

tīşe < *Far.* Marangoz keseri
t. 20/24

tīz < *Far.* Hızlı
t. 31/8, 54/8, 58/12, 58/18, 59/3, 80/10, 82/15, 86/16
t.+ dan 59/20
t.+ den 55/25, 58/5, 58/6, 59/14, 66/6, 75/24, 75/26, 77/6, 84/6, 9/11, 9/6, 9/9, 94/9, 96/25

Ti ت Harfi
t. 10/1, 43/14

ticāret < *Ar.* Ürün, mal vb. alım satımı
t. 98/7
t.+ e 2/9

tik - < *ET.* Dikmek
t.- er 70/7

tiken < *ET.* Diken
t. 88/3

til < *ET.* Dil
t. 23/19, 28/19, 37/24, 8/19
t.+ den 30/25
t.+ e 56/24
t.+ imiz 20/15, 20/7
t.+ iñ 52/11, 77/12
t.+ inde 42/3
t.+ inden 20/14
t.+ ler 16/21
t.+ leri 34/18
t.+ lerim 52/15, 57/2
t.+ lerimiz 43/8
t.+ leriñ 48/2

tilāvet < *Ar.* Kur'ân'ı güzel sesle ve kurallara göre okuma
t. 24/11, 44/4

tilki < *ET. tilkü* Tilki
t. 71/19, 71/20, 71/24, 71/4, 71/8, 79/23, 94/23

tilli Konuşan
t. 14/20, 9/16, 97/20

timṣāl < *Ar.* Simge
t. 100/23, 61/18, 88/5, 93/8
t.+ ine 54/2

t.+ lardan 77/18

toba < *Ar. tevbe* Tövbe
t. 13/24, 32/6, 33/3, 44/18, 46/22, 46/4, 58/17, 80/24, 95/13, 95/9

toġsan Doksan
t. 21/16, 21/17, 42/23

toḫfa < *Ar. tuḥfe* Hediye
t.+ m 56/21

toḳḳuz < *ET.* Dokuz
t.+ ıncı 1/6

ṭol < *Ar. ṭūl* Uzunluk
ṭ.+ ına 43/21

ton < *Far. tūn* Yer, Gizli yer
t.+ da 95/24
t.+ ında 94/17
t.+ lar 45/12, 65/20
t.+ larda 37/10
t.+ lardan 49/8
t.+ unda 25/10

topıl - Bulunmak
t.- anda 73/23

topla - Bir araya getirmek
t.- p 34/24, 74/10

toplan – Bir araya getirilmek
t.- an 74/15

topraḳ < *ET.* Toprak
t.+ dan 54/11

topul - Saldırmak
t.- dı 27/5
t.- madım 34/9
t.- yar 99/18

tor < *ET.* Ağ, tuzak
t.+ a 62/6

ṭoṭı < *Far. ṭūṭi* Papağan
ṭ. 14/20

tovlan - Yuvarlanmak
t.- ıp 37/20

tovuḳ Tavuk
t.+ lar 22/22

toy < *ET.* Düğün
t. 23/11, 33/21, 33/5, 49/16, 81/22, 81/23
t.+ a 81/22, 82/11
t.+ da 13/4, 42/21, 49/12, 81/24
t.+ ı 60/22
t.+ ıñ 82/16
t.+ ına 79/6

tozan Toz
t. 68/9

töhmet < *Ar. tuhmet* Suçlama
t. 51/9, 60/12, 60/21, 62/20, 67/23

tört < *ET.* Dört
t. 14/14, 21/17, 21/21, 21/25, 42/18, 68/13, 95/14, 95/22
t.+ den 63/20
t.+ inci 1/6

törtkünc < *T.+Far.* Dörtgen
t. 91/9

törtlik Dörtlük
t. 73/25

ṭöy ط Harfi
ṭ. 10/14, 44/5

tur - Yerinden kalkmak
t. 26/3, 32/6, 73/3, 90/10
t.- abilmän 31/24
t.- dı 82/26
t.- dım 14/4
t.- ġın 69/7, 72/19, 72/22, 73/2
t.- sa 69/5
t.- sam 34/9
t.- sañ 70/5
t.- up 13/25, 51/17, 80/11

turāb < *Ar.* Toprak
t. 100/17
ẖāk-ı t. 66/12

tut - < *ET.* Tutmak
t. 20/6, 25/5, 29/16, 29/19, 29/4, 80/26, 81/12, 85/17, 98/24
t.- ābilmän 6/3
t.- alīñ 22/9
t.- anı 97/25
t.- ay 9/20
t.- ayın 24/9
t.- caḳ 6/3
t.- caḳdırın 60/4
t.- dı 6/15
t.- dım 7/11, 7/12, 90/14
t.- ġın 35/4, 36/8
t.- ıp 98/14, 99/8
t.- madı 44/19, 44/21
t.- madım 13/13, 32/16, 34/1
t.- maz 21/20, 5/4, 6/7
t.- sa 43/25
t.- sam 99/21
t.- uñlar 25/18
t.- up 33/21, 33/5, 59/18, 7/24, 73/6, 82/16, 83/4, 94/10
t.- yārdı 3/5

tūt < *Far.* Dut
t.+ ıñ 71/4

tutdır - Tutturmak
t.- maz 35/18

tutıl - Tutulmak
t.- sın 33/16

tutuş - Birbirini tutmak
t.- ıp 3/7, 36/22, 67/20, 77/5, 90/3

toztoz Dağılma
t. 41/17

tüccār < *Ar.* Tacir
t. 21/16

tüken - Bitmek
t.- mez 3/9, 49/21, 5/15
t.- se 27/12

tüket - Bitirmek
t.- dim 3/21

türlik Çeşitli
t. 74/24

tütün < *ET.* Duman
t.+ i 21/14

tüy < *ET. tū̄* Tüy
t. 73/26

tüydik < *ET. tütek* Düdük
t.+ i 43/23

-U, Ū-

uc < *ET. ūç* Uç
u.+ ın 76/10
u.+ ına 85/10
u.+ ında 76/15

uç - < *ET.* Uçmak
u. 36/25
u.- ar 32/11, 50/15
u.- arlar 50/5
u.- dı 76/13
u.- dılar 74/14
u.- ıp 14/22, 14/5
u.- ma 26/16
u.- up 70/6, 78/17

uġra - < *ET.* Bir yere kısa bir süre kalmak üzere gitmek
u.- dı 86/17
u.- nda 93/14, 94/4
u.- p 56/11, 60/5, 81/20, 82/25
u.- sam 3/18, 99/11
u.- sañ 56/15

uġur < *ET.* Yol, yön
u.+ a 34/10
u.+ da 95/21

u.+ ın 32/25
u.+ ında 19/3, 19/7, 38/13
u.+ unda 62/10, 9/18

ulaş -Ulaşmak
u.- dım 38/10

ulı < *ET. uluġ* Büyük
u. 13/26, 4/7, 53/15, 65/14, 81/22

uluġ < *ET.* Büyük
u. 30/21
u.+ lar 77/2
u.+ larnı 54/2

ulus < *Moğ.* Millet
u.+ da 18/12
u.+ dan 87/4

umīd < *Far.* Umut
u. 100/8, 12/19, 4/15, 6/15, 7/24, 71/6, 76/17, 81/15,
87/5, 99/21
u.+ ım 37/18
u.+ iñ 87/16

ummet < *Ar.* Ümmet
u.+ lerine 44/14

ʿ**umr** < *Ar.* Yaşam
ʿ**.** 12/15, 26/19, 31/13, 32/22, 33/10, 35/8, 40/5, 44/18,
47/16, 5/11, 63/6, 66/20, 7/2, 72/11, 83/5, 88/1, 93/10
ʿ**.+ de** 5/5
ʿ**.+ e** 36/18, 96/25, 96/7, 99/13
ʿ**.+ i** 12/13, 27/11, 29/1, 51/16, 51/4, 62/22, 83/18, 92/3,
97/26
ʿ**.+ im** 10/13, 10/16, 100/13, 100/17, 100/24, 11/22, 17/16, 33/25,
34/11, 35/23, 46/7, 58/3, 6/21, 66/2, 69/2, 8/13, 85/5,
90/13, 90/21, 99/1, 99/5, 99/7, 99/9
ʿ**.+ imi** 100/7, 40/6, 68/10
ʿ**.+ imiñ** 58/15
ʿ**.+ iñ** 20/20, 30/24, 31/22, 33/4, 34/15, 35/16, 44/7, 62/17,
63/13, 70/23, 83/11, 83/14, 89/1
ʿ**.+ iñde** 35/9
ʿ**.+ iñi** 47/11, 49/21, 49/22, 49/24, 50/10, 50/2, 50/6, 50/8
ʿ**.+ iniñ** 96/3
ʿ**.+ um** 13/16

ʿ**umūmī** < *Ar.* Genel
ʿ**.** 53/5

unut - < *ET. unıt-* Unutmak
u. 20/7
u.- ar 99/8
u.- dı 18/22
u.- ıp 29/3, 82/16
u.- maz 92/22

ur - < *ET.* Vurmak
u.- ar 62/4, 78/10
u.+ arlar 44/7
u.- caḳdı 78/9
u.- dı 14/6, 16/21, 75/3
u.- dım 14/8
u.- ıp 80/15
u.- ma 20/24
u.- mazdan 78/10
u.- sa 22/15, 78/3
u.- sam 4/19
u.- samdım 58/6
u.- sañ 61/21
u.- up 63/24, 76/13, 83/3
u.- yārdı 74/24

ura - Uğramak
u.- dı 85/14

urıl - Vurulmak
u.- ıp 62/4

uruġ Soy
u.+ ından 1/5

urun - Çırpınmak
u.- ıp 16/7, 22/19
u.- ma 27/3
u.- mañ 29/3

urun (1) Makam, mevki
ū. 8/5

urun (2) Yer
u.+ ına 36/17
u.+ ını 80/19
u.+ nunda 80/17
u.+ una 54/8, 61/7

uruş Savaş, kavga
u. 42/8

ʿuryān < *Ar.* Çıplak
ʿ.+ a 63/19

ustā < *Far. ustād* Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse
u.+ dır 35/12

ustād < *Far.* < *Far.* Hoca, öğretmen
u. 28/18, 29/2, 68/6, 92/10

uṣūl < *Ar.* Yöntem
u. 86/8

uşbu Bu, özellikle bu
u. 40/17, 59/17

uşla - Tutmak
u. 29/16

ut - < *ET.* Kazanmak, oyundda yenmek
u.- ıp 74/22

utdır - Kaybetmek
u.- ıp 74/23, 75/2

uy - Uymak, ölçüleri ve nicelikleri denk gelmek
u.- dılar 74/4

uyal - Utanmak
u.- ar 37/20

uyan - Uyanmak, uyku durumundan çıkmak
u. 20/24, 26/3, 72/17
u.- dı 72/17, 72/20, 72/22, 72/24, 73/2, 73/4
u.- ġandır 26/12
u.- ġın 72/21, 90/10
u.- madıñ 72/16, 72/17, 72/18, 72/20, 72/22, 72/24, 73/2, 73/4
u.- maz 20/13
u.- sam 30/13

uyar - Bir kimseye bir davranışta bulunmasını veya bulunmamasını söylemek, ikaz etmek
u.- dı 18/23

uyat < Utanç
o. 20/13, 87/24
o.+ a 100/13, 38/1

uyġan - < *ET.* Uyanmak
u.- ıp 63/21

uyḳu Uyku
u.+ da 72/19, 90/10
u.+ sunda 19/5

uzaḳ < *ET.* Uzak, ırak
u. 12/2, 19/10, 32/11, 32/15, 32/9, 34/17, 4/1, 45/13, 46/12, 46/5, 48/13, 5/11, 5/3, 55/16, 62/5, 67/8, 82/25, 89/10
u.+ a 61/24
u.+ dan 11/13, 31/18, 49/14
u.+ raḳ 47/9

uzat – (1) Uzatmak
u.- an 12/23

uzat – (2) Yollamak
u.- dı 18/21

uzīn < *ET.* Uzun
u. 12/23
u.+ dır 48/2

ʿuẕr < *Ar.* Özür
ʿu. 80/24, 98/23

-Ü-

üç < *ET.* Üç
ü. 1/18, 2/12, 21/15, 25/9, 42/9, 68/6, 69/18, 83/19, 85/19, 85/4, 96/3
ü.+ iniñ 69/19
ü.+ ünde 96/1

üçin < *ET. üçün* İçin
ü. 1/22, 1/23, 10/7, 12/12, 12/24, 15/17, 15/18, 15/6, 17/21, 19/12, 19/21, 20/8, 22/17, 23/1, 24/10, 26/7, 29/5, 29/9, 33/22, 33/25, 33/7, 34/5, 34/6, 36/13, 36/14, 36/19, 37/10, 37/12, 39/21, 4/9, 44/15, 46/15, 46/5, 47/11, 47/6, 48/11, 48/18, 48/7, 48/8, 50/12, 50/20, 51/21, 51/7, 56/15, 56/19, 58/8, 62/21, 63/4, 68/21, 69/3, 70/22, 70/23, 73/22, 74/10, 74/20, 74/25, 76/10, 76/22, 77/10, 77/26, 79/8, 8/23, 80/8, 82/18, 85/4, 86/15, 87/11, 87/13, 87/15, 87/17, 87/2, 87/3, 88/4, 89/11, 89/22, 89/4, 89/6, 93/1, 93/10, 93/18, 93/2, 94/2, 96/24, 96/5, 98/12

ülfet < *Ar. ulfet* Yakın dost
ü.+ ler 93/22

ülke < *Fars. ūlke* < *Moğ. ölke* Diyar, memleket
ü.+ de 30/21

üst < *ET.* Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri
ü.+ inde 20/3
ü.+ ine 40/16, 51/9, 70/21
ü.+ ümden 36/8
ü.+ ünde 54/21, 63/17, 75/23, 8/21
ü.+ üñde 68/15, 90/8
ü.+ üñden 61/20
ü.+ üne 44/22, 60/21, 60/3, 7/7, 71/4, 73/6
ü.+ üñe 70/7

üstüvār < *Far. ustüuvār* Sağlam
ü. 77/1

üyş - < *ET.* Bir yere toplanmak
ü.- eli 53/11
ü.- äli 23/12
ü.- ip 39/23, 71/9, 73/7
ü.- irdi 34/24
ü.- iripdi 74/10
ü.- meni 61/23
ü.- se 23/8

üytgeş - < *ET.* Değişmek
ü.- ip 41/2

üz - < *ET.* Kesmek
ü. 10/17, 87/16, 99/13
ü.- di 5/1, 76/17
ü.- dim 19/4
ü.- er 43/13
ü.- erdim 34/17
ü.- ermen 18/14
ü.- ip 51/7, 51/9, 58/9, 69/5, 70/19, 95/25, 96/6
ü.- men 19/7
ü.- män 19/3
ü.- mäne 96/11
ü.- mişim 12/12

üzil - < *ET.* Kesilmek
ü.- mez 39/10

-V-

vācib < *Ar.* Dînî bakımdan farzdan sonra gelen ve yapılması zarûrî, terki câiz olmayan ilâhî emir (kurban kesmek, bayram namazı kılmak gibi).
v. 29/1

vāḫ < *Ar. vāh* Üzüntü, feryat
v. 31/24, 81/4, 83/7

v.+ lar 31/24

vaḫt < *Ar.* *vaḳt* Zaman
v. 11/6, 12/10, 13/19, 19/14, 24/22, 25/10, 41/12, 41/23, 41/5, 45/14, 51/6, 55/10, 55/12, 60/2, 61/1, 65/17, 67/2, 67/3, 67/5, 74/6, 75/1, 75/4, 76/3, 76/25, 78/17, 81/2, 82/26, 86/18, 89/12
v.+ a 51/3, 57/14
v.+ aça 58/21
v.+ da 79/24, 81/8, 86/16
v.+ dan 12/7, 6/14
v.+ ġaça 55/19
v.+ ı 12/8, 24/14, 26/12, 29/5, 39/16, 72/17, 73/3, 73/4, 96/23
v.+ ım 25/20, 51/21, 63/3, 97/17
v.+ ıñ 11/8, 51/13, 72/15
v.+ ın 11/18, 75/16, 76/6, 77/25
v.+ ında 31/8, 33/26, 64/2, 64/7, 86/6
v.+ ından 57/7
v.+ ıñı 31/14
v.+ lar 55/8
v.+ larda 51/16
v.+ lardan 54/20, 67/19

vaḫtlap < *Ar.*+*T.* Zaman kadar
v. 26/19, 26/20, 27/12, 27/18, 27/6, 28/3

vaḥy < *Ar.* Bir buyruk veya düşüncenin Tanrı tarafından peygamberlere bildirilmesi
v. 47/12

vāle < *Ar.* Meftun
v. 16/4

vāllāh < *Ar.* *va'llāhi* "Allah'a yemin olsun ki" sözünden *va'llāh*
v.+ sı 21/10

vaṣf < *Ar.* Sıfat
v.+ ını 16/21

vāṣıta < *Ar.* *vāsiṭa* Kullanılan nesne, alet
v. 6/24

vaṣl < *Ar.* Ulaşma, birleşme
v.+ ı 33/7, 67/8
v.+ ıñ 12/13
v.+ ına 17/18, 37/11, 37/9, 56/24, 89/3, 97/7
v.+ ıña 19/13, 19/15, 89/18, 89/19
v.+ ında 69/2
v.+ ından 100/18, 17/15, 68/23, 88/25

vaṭan < *Ar.* Yurt
v. 29/23, 29/24, 30/4, 41/5, 46/15, 87/16
terk-i v. 54/5
v.+ a 30/15, 30/6, 55/2
v.+ da 1/17, 87/23
v.+ dan 29/22, 30/18, 30/5, 30/7, 4/21, 40/24
v.+ ı 30/15, 30/3, 41/4, 55/2
v.+ ıñ 42/9
v.+ ları 87/22
v.+ mı 48/9

vaṭandaş < *Ar.*+*T.* Yurttaş
v. 30/1

vāv و Harfi
v. 10/24, 44/13

vāy Kızgınlık, esef
v.+ ından 98/17
d.+ ına 74/24

vāziḥ < *Ar.* Belli
v. 24/24

ve < *Ar.* İki kelime, cümle ve öbeği birbirine bağlar, ile
v. 1/10, 1/11, 1/14, 1/17, 1/21, 1/3, 1/5, 1/8, 1/9, 10/17, 10/20, 100/1, 11/13, 11/22, 11/6, 11/8, 12/24,

12/25, 12/4, 12/8, 12/9, 13/12, 13/18, 13/7, 14/1, 14/18, 14/2, 15/14, 15/19, 15/20, 16/22, 17/1, 17/4, 17/7, 18/10, 18/14, 18/21, 19/19, 20/21, 22/11, 22/19, 23/2, 24/23, 24/24, 25/17, 26/4, 26/9, 28/18, 28/19, 28/2, 28/3, 29/1, 29/2, 29/22, 29/23, 29/24, 29/25, 3/14, 3/4, 3/6, 30/10, 30/12, 30/14, 30/16, 30/19, 30/4, 30/6, 30/7, 31/13, 33/3, 33/6, 34/1, 34/9, 35/14, 35/16, 35/23, 35/24, 36/10, 36/2, 36/26, 36/4, 37/10, 37/11, 37/17, 37/22, 37/4, 38/1, 38/19, 39/24, 4/20, 4/7, 40/1, 40/6, 41/15, 41/18, 41/7, 43/12, 43/21, 43/24, 43/5, 44/12, 44/22, 45/1, 45/4, 46/10, 46/13, 47/25, 47/5, 47/7, 47/8, 48/3, 48/8, 49/8, 5/12, 50/14, 50/24, 50/7, 53/18, 54/21, 54/23, 54/6, 55/5, 56/7, 59/12, 6/16, 60/10, 60/14, 61/17, 61/2, 61/5, 61/9, 62/16, 62/18, 62/3, 63/10, 63/4, 63/8, 64/6, 67/19, 68/10, 68/11, 68/18, 68/19, 69/11, 69/13, 69/14, 69/15, 69/2, 69/3, 69/6, 70/11, 70/6, 72/11, 72/12, 72/3, 72/4, 74/6, 74/7, 75/20, 77/5, 77/8, 78/23, 78/25, 79/13, 8/12, 8/17, 80/17, 82/11, 82/23, 82/3, 83/11, 83/14, 83/5, 84/9, 86/10, 86/13, 86/2, 86/26, 86/3, 86/5, 87/3, 88/2, 88/20, 88/4, 89/21, 90/1, 90/16, 90/8, 91/12, 92/13, 92/2, 92/21, 92/22, 93/13, 93/14, 93/4, 93/6, 94/1, 94/23, 94/3, 94/4, 95/13, 96/23, 96/24, 96/25, 97/14, 97/15, 98/16, 98/17, 98/3, 98/4, 99/16, 99/17, 99/18, 99/24

vebāl < *Ar.* Günah doğuracak ve insanı âhiret azâbına sürükleyecek olan ağır sorumluluk
v. 13/12, 13/20

v.+ a 85/7
v.+ ı 75/4
v.+ ıñ 44/18

vedālaş - < *Ar.+T.* Birbirinden ayrılmak
v.- ıp 93/14, 94/4

vefāʾ < *Ar.* Sözünde durma
v. 18/21, 47/14
v.+ nı 74/6,96/24

vefāʾlı < *Ar.* Sözünde duran
v. 11/11

vekīl < *Ar.* Başkası adına söz söyleyen veya hareket eden kimse
v. 68/1

veled < *Ar.* Çocuk
v.- ḲażīMuḥammedvelī 1/4
v.- i Cāngeldi 1/4
v.- i ḲażīMuḥammed 1/4
v.- i VeysḳulıBāy 1/4

velī < *Ar.* Allah'ın dostu ve sevgili kulu
v. 2/18

velin < *Ar.* Ama, lakin
v. 3/16

vīrān < *Far.* Yıkık, harap
v. 68/22

vezīr < *Ar.* Bakan
v. 73/12, 73/15, 73/16, 78/13, 86/11, 86/15
v.+ den 86/17
v.+ e 86/14, 86/23
v.+ i 73/9, 86/9
v.+ iñ 86/20

väʿde < *Ar.* Bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için tanınan süre, mühlet
v. 18/22, 19/1, 19/6, 35/14, 44/3, 56/5, 9/8, 97/4, 99/25

v.+ ñ 87/12
v.+ ñe 11/21, 12/2, 38/18
v.+ si 38/17, 9/13
v.+ sine 18/20, 18/23

väʿdeli< *Ar.*+*T.* Vadesi olan
v.+ ce 97/6

vähm < *Ar. vehm* Kuruntu
v. 10/24, 14/7, 44/13, 70/6, 72/19, 82/20
v.+ i 22/6

vähmli< *Ar.*+*T.* Vehim içinde olan, vehme kapılan
v. 40/9

vicdān < *Ar.* İnsanda iyiyi kötüyü ayırt eden, iyilikten huzur, kötülükten azap duymasına yol açan, davranışları hakkında âdil bir yargıya iten duygu
v.+ ım 7/17

vilāyet < *Ar.* İl
v.+ ine 93/14, 94/4
v.+ iniñ 1/7

viṣāl < *Ar.* Sevdiğine kavuşma
v. 19/23, 36/21, 37/18, 37/23, 67/10, 67/11, 89/23, 92/23
baḥr-ı v.+ a 11/17
v.+ dan 10/14
v.+ ı 36/23
v.+ ıña 10/9

-Y-

yā < *Far.* Bir tür rabıt ve bağlantı eki

y. 11/1, 13/8, 17/14, 21/10, 40/10, 40/8, 41/17, 44/1544/25, 52/5, 53/9,
53/12, 55/22, 55/23, 56/13, 56/8, 56/9, 58/11, 58/12, 71/22,
74/26, 8/5, 87/9, 88/24, 91/15, 91/16, 91/9, 97/17

yad < *ET.yāt* Yabancı
y. 20/12, 20/7, 26/6, 31/2, 34/11, 35/8, 43/8, 56/11,
6/1
y.+ a 4/21, 69/15
y.+ ı 24/12
y.+ ını 82/19

yād < *Far.* Anma, hatırlama
y. 17/12, 30/21, 5/22, 57/2, 77/18, 81/17, 96/7, 97/6
y.+ a 15/21, 33/2, 33/8, 38/19, 49/12, 63/12, 63/7, 67/7,
7/22, 87/5, 87/7, 87/9
y.+ dan 39/19, 5/16, 80/6, 90/16
y.+ ıñ 33/17
y.+ ına 84/14, 87/7
y.+ ıña 87/11, 87/13, 87/15, 87/17, 87/2, 87/3
y.+ ıñdan 92/18

yāddāşt < *Far.* Not, ajanda
y. 46/15, 46/5, 68/4

yādigār < *Far.* Hatıra, anı
y. 28/16, 28/17, 28/20, 29/10, 29/14, 29/16, 29/18, 29/4,
29/6, 29/8, 34/5, 5/13, 88/7

yādigārī < *Far.* Hatıralık
y. 1/22, 68/4, 7/24, 98/22, 99/22

yādla - < *Far.*+*T.* Hatırlamak
y. 32/6
y.- dı 95/15
y.- ġın 97/2
y.- ma 30/15
y.- madıñ 37/10
y.- mayın 97/3
y.- maz 100/22, 33/11
y.- n 30/9
y.- p 100/7, 2/20, 4/19, 47/5, 52/6, 94/1, 94/10, 94/8,
95/15
y.- r 13/4, 4/15
y.- rın 10/6
y.- rsıñ 31/14

y.- sam 2/23, 66/8
y.- yıp 4/9, 88/22, 88/23

yaġ < *ET. yāg* Yağ
y.+ ı 5/17
y.+ ım 17/15, 88/25
y.+ ımda 37/5

yaġış Yağmur
y. 31/8

yaġşı İyi
y. 12/25, 14/10, 14/6, 21/2, 23/1, 25/3, 3/10, 3/22, 3/8, 31/25, 33/17, 4/13, 43/21, 45/18, 46/23, 47/11, 47/8, 50/4, 53/8, 54/14, 54/22, 55/24, 55/3, 55/8, 59/14, 62/3, 81/14, 89/25, 91/21, 92/7, 96/21, 96/9, 97/12, 99/21
y.+ dır 20/15, 30/5, 4/23, 63/19
y.+ lar 44/15
y.+ raḳ 29/13

yaġşılıḳ İyilik
y.+ da 81/16
y.+ **dan** 81/14
y.+ ım 7/6

yaġtı < *ET.* Aydınlık
y. 29/5, 52/9

yaḫtı < *ET.* Aydınlık
y. 7/8, 72/18

yaḳ - (1) < *ET.* Yanmsını sağlamak
y.- anda 37/22
y.- ar 15/18, 38/8, 48/18
y.- dı 19/2
y.- dıñ 87/6
y.- ıp 11/6, 66/9, 74/14, 74/15, 80/23
y.- maḳ 72/22
y.- maz 31/18, 47/3

yaḳ - (2) Su vermek
y.- ara 87/25

yaḳa (1) < *ET.* Yaka
y.+ sından 81/5

yaḳa (2) < *ET.* Kıyı
y. 76/17

yaḳıl - Yakma işi yapılmak
y.- ıp 78/1

yaḳīn < *ET.* Yakın
y. 81/17, 82/19, 88/7
y.+ a 42/20
y.+ da 26/8, 84/19
y.+ ı 24/12
y.+ raḳ 73/18

yala - < *ET. yalġa* Yalamak
y.- p 79/23

yalan < *ET. yalġan* Yalan
y. 100/23, 16/5, 17/21
y.+ dır 38/3
y.+ lar 58/8

yalançı < Yalancı
y. 11/1, 56/19

yalbar - < *ET.* Yalvarmak
y. 100/2, 13/25, 40/18, 45/12, 5/19, 50/8, 69/7
y.- ayın 9/14
y.- dı 75/11, 98/13
y.- ıp 35/8, 75/12, 95/9
y.- maġın 97/8
y.- sañ 22/19, 97/8

yalġan < *ET.* Yalan
y. 19/1, 76/23, 77/12, 77/13, 88/10, 88/11, 88/17, 89/6, 9/13
y.+ dan 54/13

yalġuz < *ET. yalngus* Tek başına
y. 14/23

yalı Gibi
y. 10/19, 10/20, 10/21, 10/22, 100/10, 18/12, 38/4, 38/5,

49/11, 53/15, 54/17, 54/6, 55/16, 57/14, 58/6, 65/20, 91/10, 91/13, 91/15, 91/19, 91/25, 91/6, 91/7, 91/9, 92/3, 92/6, 94/23, 98/11, 98/13, 98/15, 98/17, 98/19, 98/2, 98/23, 98/25, 98/3, 98/5, 98/7
y.+ dır 23/11, 23/13, 23/15, 23/17, 23/19, 23/21, 23/5, 23/6, 23/7, 23/9

yalñış – Yanlış yapmak
y.- dım 46/2
y.- maḳ 46/6

yalñış Yanlış, hata
y.+ ım 46/14

yaman < *ET.* Kötü
y. 100/23, 22/8, 25/22, 3/16, 3/20, 31/5, 37/22, 39/6, 43/21, 43/7, 43/8, 45/18, 55/24, 55/3, 62/3, 7/6, 7/7, 72/10, 8/3, 89/25
y.+ dır 21/5
y.+ ıñ 14/10

yamanlıḳ Kötülük
y.+ ını 98/22

yan - < *ET.* Tutuşmak, alev almak
y.- anım 11/23
y.- ar 22/4, 4/19, 94/11, 98/9
y.- dı 51/23, 86/7
y.- dım 6/10
y.- ıp 19/14, 26/17, 76/2, 77/6, 87/21, 88/7, 89/19, 90/1, 98/18
y.- man 22/9
y.- maz 54/24
y.- yan 46/14

yan (1) < *ET.* Yön, taraf
y. 12/7, 23/14, 26/2, 28/12, 31/21, 31/25, 41/1, 41/23, 41/24, 41/4, 42/18, 42/4, 42/5, 45/10, 45/13, 46/10, 53/8, 56/15, 62/10, 67/17, 75/5, 75/9, 79/26, 80/1, 96/24, 99/11
y.+ a 10/24, 11/15, 11/16, 22/2, 26/16, 30/3, 42/2, 42/20, 49/15, 64/8, 72/18, 77/11, 85/20, 85/21, 97/4
y.+ dan 4/22, 44/22, 48/16, 48/20, 48/22

yan (2) < *ET.* Yakın
y.+ ıma 15/8, 18/4, 63/10
y.+ ımdan 10/10
y.+ ına 16/20, 35/10, 57/17, 59/11, 70/9, 73/22, 77/25, 82/15, 82/2, 86/11
y.+ ıña 39/13, 39/2, 39/3, 39/5, 39/7
y.+ ıñda 39/5, 88/10, 88/12, 88/14, 88/16, 88/18, 88/20, 88/8, 88/9, 91/19
y.+ ında 60/4, 78/13
y.+ ından 32/9, 6/4, 84/20, 86/11, 86/13

yaña Az önce
y. 98/11

yanak < *ET. yangak* Yüzün kulak, göz, şakak, burun ve çene arasında kalan iki yan tarafından her biri
y. 97/23

yanan Yakılan
y.+ lar 31/3

yañġaḳ Ceviz
y. 12/17

yanġın Zarara yol açan büyük ateş
y.+ ından 23/16, 4/18

yañı Az önce
y. 23/11, 77/4, 97/21

yañıl - Yanılmak
y.- dım 46/2

yap - < *ET.* Örtmek, kapatmak
y.- ıp 25/1
y.- mana 54/7

yapıl - Kapanmak
y.- dı 27/6
y.- yar 99/17

yār < *Far.* Sevgili
y. 100/18, 14/17, 15/13, 15/14, 15/17, 15/18, 15/19, 15/6, 15/8, 15/9, 16/20, 17/12, 17/13, 17/15, 17/18, 17/20, 17/21, 17/22, 19/11, 22/17, 24/22, 3/5, 32/25, 33/1, 33/7, 35/16, 35/19, 36/19, 36/21, 36/25, 36/26, 37/11, 37/5, 37/8, 37/9, 38/7, 39/17, 46/23, 47/7, 47/8, 56/24, 67/12, 67/13, 67/15, 67/8, 68/23, 69/11, 69/17, 69/2, 69/3, 70/3, 88/2, 88/20, 88/23, 88/25, 89/17, 89/3, 89/4, 89/6, 89/8, 9/13, 9/18, 9/20, 90/13, 90/14, 90/16, 90/18, 90/20, 90/22, 90/24, 90/7, 93/2, 96/10, 97/18, 97/6, 97/7, 99/6
y.+ a 15/11, 17/23, 19/18, 19/8, 28/8, 38/1, 38/15, 46/12, 46/22, 56/21, 7/9, 89/14, 89/7, 9/11, 9/17, 9/19, 9/21, 9/5, 9/6, 9/9, 90/21, 93/5
y.+ dan 12/12, 17/17, 33/1, 33/2, 36/20, 36/26, 38/16, 5/11, 5/13, 5/15, 5/17, 5/19, 5/8, 5/9, 63/4, 67/14, 69/1, 89/2, 90/15, 99/13, 99/7
y.+ ı 14/10, 15/1, 15/2, 17/15, 3/18, 32/20, 32/21, 33/11, 33/5, 38/17, 95/17
y.+ ım 100/16, 100/18, 100/6, 100/8, 100/9, 12/7, 12/9, 13/1, 17/2, 19/23, 36/22, 38/16, 38/19, 38/20, 39/2, 46/10, 49/8, 64/6, 89/23, 90/14, 90/18, 96/23, 97/4
y.+ ımdan 38/10
y.+ ımı 38/15, 87/12, 99/11
y.+ ıñ 100/17, 17/16, 33/7, 34/19, 36/23, 37/14, 37/2, 37/4, 37/7, 38/13, 38/5, 40/1, 47/5, 88/22, 88/4, 90/17, 90/22, 97/9, 99/10, 99/12
y.+ ın 49/4
y.+ ını 94/1
y.+ ıñı 97/6
y.+ lar 13/12, 15/14, 3/14
y.+ lara 4/7, 95/13, 97/8
y.+ ları 93/14, 94/4, 95/18
y.+ larım 3/4, 3/6
y.+ sız 33/12, 5/18

yar - < *ET.* Bölmek, parçalamak
y.- ar 46/20
y.- ıp 85/13

yara - < *ET.* Yarar sağlamak
y.- n 2/16
y.- r 52/14, 63/10
y.- rdı 96/2
y.- ysa 96/5

yara < *ET.* Keskin bir şeyle veya bir vuruşla vücutta oluşan derin kesik
y. 23/9

yaraġlı Silahlı
y. 61/17

yārān < *Far.* Sevgililer
y.+ lar 13/11, 15/13, 15/2, 18/2, 2/1, 2/11, 2/13, 2/15, 2/17, 2/19, 2/2, 2/21, 2/23, 2/3, 2/5, 2/7, 2/9, 22/12, 22/13, 22/14, 22/16, 22/18, 22/20, 22/22, 22/24, 23/2, 23/4, 24/2, 33/19, 34/14, 34/15, 34/17, 34/19, 34/21, 34/23, 34/25, 35/16, 35/2, 4/17, 4/18, 4/19, 4/21, 4/23, 40/4, 44/20, 5/2, 5/4, 5/6, 52/3, 68/8, 69/11, 69/9, 7/14, 7/23, 72/2, 85/20, 87/18, 87/19, 87/20, 87/22, 87/24, 88/1, 88/3, 88/5, 88/7

yarar Fayda, kâr
y. 17/20, 82/22, 89/5

yaraşıḳlı Güzel
y. 97/20, 97/24

yarat - Yaratmak
y.- dıñ 22/15

yarım < *ET.* Yarım, buçuk
y. 78/5
y.+ da 5/9

yas < *ET. yās* Ölüm veya çok büyük bir felâketten duyulan acı ve bu acıyı belirtmek üzere yapılan şeyler
y.+ da 33/5
y.+ ı 23/11

yasa - < *ET.* Yapmak
y.- p 52/2

yasav Yapılış
y.+ ı 97/24

yasdıḳ < *ET. yastuk* Yastık
y.+ da 5/10

yassı < *ET. yası* Basık ve yayvan
y. 91/9

yasta - < *ET.* Dayamak
y.- p 15/9

yaş (1) Gözyaşı
y. 15/17, 15/6, 16/19, 24/4, 30/19, 43/25, 83/7, 85/19
y.+ ı 10/21
y.+ ım 11/21, 56/5, 88/5
y.+ ıma 13/22
y.+ ımdan 4/12
y.+ ımı 38/11
y.+ ın 48/17
y.+ ıña 54/10, 70/8
y.+ ından 44/5, 93/5
y.+ ını 77/11, 84/7
y.+ lar 16/9, 39/19

yaş (2) < *ET.* Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman
y. 97/26
y.+ da 2/12, 7/4
y.+ ımdan 2/8, 13/15, 57/11
y.+ ına 97/21
y.+ ında 95/14, 95/22
y.+ ından 57/8

yaş (3) Genç
y. 18/18, 18/19, 18/20, 18/22, 18/24, 19/2, 19/4, 19/6, 19/8, 59/15

yaşa - Çağlını, hayatını sürdürmek
y. 20/18, 20/19, 40/1, 94/7
y.- dım 40/5
y.- lı 73/1
y.- p 60/20, 83/5
y.- sa 32/22
y.- sam 40/5

yaşayış Yaşam işi
y. 50/20

yaşla - Gözyaş ile dolmak
y.- sam 4/19

yaşlı Yaşı olan (kimse)
y. 53/15

yaşlı Göznde yaş olma durumu
y. 93/3

yaşlıḳ Gençlik
y. 37/20
y.+ dan 58/5

yat - < *ET.* Boylu boyunca uzanmak
y.- an 81/2
y.- anda 77/21
y.- dı 6/14
y.- dıḳ 26/4
y.- ıp 5/10, 53/6, 54/22, 54/23, 63/22, 70/5, 72/23, 80/18, 82/26
y.- ïr 76/1, 90/18
y.- ïrdım 14/4, 18/2
y.- ïrdim 14/17
y.- ïrın 58/17
y.- ma 20/24, 44/5, 72/19, 90/10
y.- maḳ 72/21
y.- maḳlıġıñ 73/4
y.- maz 20/11

y.- sa 29/24, 61/20
y.- sañ 90/11

yatan Uzanan
y. 67/19

yavuz < *ET. yavız* Kötü, fena
y. 61/12, 92/10

yaylaḳ *ET. yaylaġ* Yayla
y.+ da 61/14

yayna - Eziyet çekmek

y.- dım 6/19
y.- yıp 64/1

yaz - < *ET.* Yazmak
y.- alı 30/11
y.- dı 32/5, 81/11
y.- dım 4/12, 62/24, 7/24, 9/2
y.- dıñ 76/18
y.- ġın 4/2, 88/7
y.- ıp 1/22, 64/16, 94/8
y.- ıpdır 1/23
y.- ıyor 92/7
y.- maḳ 1/11
y.- mana 96/17, 96/19
y.- mandır 84/17
y.- sa 39/10
y.- yarın 23/16

yaz < *ET. yāz* Yaz
y. 100/5, 26/9, 29/24, 50/14, 54/21, 82/8
y.+ a 45/16, 90/6
y.+ dır 21/13
y.+ ı 20/22, 22/10
y.+ ıñ 79/11
y.+ lar 63/19, 93/8
y.+ ları 72/24
y.+ larıñ 31/19

yazıl - Yazılmak
y.- an 35/5, 35/6, 35/7, 57/5, 97/14
y.- sa 64/15

yazū Yazı
y. 20/14

yedi < *ET. yitti* Yedi
y. 42/17, 42/9, 96/3

yegrenc İğrenç
y.+ i 31/17

yek < *Far.* Bir
y. 74/21

yeke < *Far.* Tek
y. 48/11, 87/10
y.+ ni 62/4

yekelik < *Far.+T.* Yalnızlık
y. 50/23

yeksān < *Far.* Tek düze
y. 75/22, 85/25

yekşenbe < *Ar.* Pazar (gün)
y. 1/6, 2/3

yel < *ET. yil* Yel, rüzgar
y. 54/17
y.+ ler 31/8

yeñ < *ET. ying* Yen, giyecek şeylerin kol kısmı
y.+ in 37/20

yene < *ET. yana* Yine, bir daha
y. 2/13, 21/5, 26/19, 26/20, 27/12, 27/18, 27/6, 28/15, 28/3, 33/11, 34/14, 35/25, 37/13, 41/23, 42/5, 42/7, 43/2, 43/6, 44/4, 52/17, 55/1, 55/20, 60/13, 60/5, 61/11, 61/16, 61/17, 63/2, 64/3, 64/4, 64/5, 64/7, 65/20, 66/23, 67/1, 68/5, 69/16, 69/4, 74/25, 76/17, 78/19, 8/6, 80/19, 84/19, 85/15, 93/7, 95/21, 97/26, 98/22
y.+ den 41/11

yer < *ET. yir* Yer
y. 3/23, 75/22, 80/11, 87/25

y.+ de 21/18, 21/20, 38/17, 40/23, 5/14, 87/12
y.+ den 20/2, 6/16, 71/3, 80/10, 99/12
y.+ e 23/8, 32/8, 45/15, 60/9, 61/10, 75/14, 78/22
y.+ i 52/18
y.+ imden 14/4
y.+ iñ 53/2
y.+ iñden 70/5
y.+ ine 14/9, 61/9
y.+ ini 80/20
y.+ lerde 60/20
y.+ lere 95/14

yersiz Yersiz
y. 68/18

yesīr < *Ar.* Kolay
y.+ dir 57/4

yesīrlik < *Ar.*+*T.* Kolaylık
y. 57/1, 57/2

yet - < *ET.* Yetişmek, ulaşmak
y.- almay 90/15
y.- cek 87/6
y.- di 11/23, 22/13, 26/12, 28/15, 37/25, 70/12, 70/16, 70/3, 84/13, 9/9, 99/23
y.- dim 34/8
y.- dirmez 35/18
y.- en 39/16, 90/6
y.- eni 97/25
y.- er 21/1, 21/3, 24/17, 25/14, 45/6, 54/11, 56/19, 56/21, 57/3, 63/18, 67/4, 67/5, 7/9, 77/12, 8/12, 99/16, 99/20, 99/24
y.- erin 46/12, 99/25
y.- ersen 97/7
y.- äbilmedim 40/11, 40/13, 40/15, 40/17, 40/19, 40/3, 40/4, 40/7, 90/21
y.- äbilmeyin 37/25
y.- iñler 25/19
y.- ip 13/16, 17/18, 41/8, 56/24, 59/20, 59/22, 61/8, 64/9, 69/2, 77/9, 78/10, 81/7, 82/17, 85/1, 89/3, 98/15
y.- ipdir 79/20
y.- medim 10/9, 11/17, 32/17
y.- mek 19/18, 89/14
y.- mez 21/20, 60/18, 61/5, 7/20, 71/17, 92/21, 96/14
y.- meze 45/15
y.- män 24/15, 35/7
y.- mäne 19/13, 19/15, 19/17, 19/21, 89/18, 89/19, 89/20, 89/22, 90/4
y.- mänä 82/21
y.- se 12/23, 15/7, 17/17, 25/13, 43/19, 43/23, 44/10, 44/12, 44/2, 44/4, 44/6, 72/5, 89/2
y.- sem 93/19, 99/21
y.- sin 71/16
y.- yär 77/8
y.- yärdi 3/6

yetgir - < *ET.* Yetiştirmek
y.- ip 82/15

yetīm < *Ar.* Babası ölmüş (çocuk)
y.+ leriñ 60/11

yetir - < *ET.* Ulatırmak, eriştirmek
y. 62/20
y.- di 41/13, 82/1, 86/21
y.- dim 71/12
y.- diñ 58/2
y.- gin 29/20
y.- iñ 19/8
y.- ip 75/15
y.- me 25/6

yetiş - Ulaşmak
y.- mez 30/21
y.- se 36/20

yetmiş < *ET.* Yetmiş
y. 1/6, 14/23, 2/2, 21/19

yetür - Eriştimek
y. 9/11, 9/13, 9/15, 9/17, 9/19, 9/21, 9/5, 9/6, 9/7, 9/9

yetüş - Yetişmek
y.- en 78/20, 78/21

yıġla - < *ET.* Ağlamak
y.- ġıl 13/25
y.- lar 8/24
y.- sam 33/19, 95/25

yıġna - < *ET.* Toplamak
y.- lı 60/8
y.- nan 63/9
y.- nın 63/7
y.- p 60/6

yıḳ - < *ET.* Bozmak, tahrip etmek
y.- dılar 61/9
y.- maḳ 70/23

yıḳıl - Düşmek, yıkılmak
y.- an 83/4
y.- andır 26/13

yıl < *ET.* Yıl, sene
y. 13/17, 2/11, 2/12, 29/1, 35/23, 35/9, 40/5, 41/16, 41/18, 42/17, 42/21, 42/7, 43/16, 44/10, 47/16, 53/6, 56/5, 56/7, 58/14, 60/4, 60/9, 62/12, 62/14, 62/18, 66/2, 68/1, 93/21, 95/10
y.+ ça 41/9
y.+ da 1/19, 49/12, 65/17, 76/23
y.+ dan 78/21, 87/5
y.+ dır 55/11, 55/21
y.+ ı 1/6, 17/4, 2/3, 96/3
y.+ ıñ 52/12
y.+ ında 25/9, 5/8, 97/10
y.+ lap 5/12, 57/20, 58/8, 88/1, 95/23, 95/7
y.+ larça 41/13, 41/15

yılan < *ET.* Yılan
y. 58/6, 83/1, 83/12, 83/2, 83/6

yıldız < *ET.* Yıldız
y.+ ı 5/11, 65/20

yırtıḳ Yırtılmış
y. 22/20

yigirmi < *ET.* Yirmi
y. 2/12, 2/9, 13/16, 96/1
y.+ de 2/10
y.+ nci 5/8

yigit < *ET.* Yiğit, kahraman
y. 22/18, 27/15, 29/22, 30/18, 30/22, 31/5, 33/14, 81/14
y.+ den 13/2
y.+ i 49/11, 49/13, 49/15, 49/19, 49/2, 49/3, 49/5, 49/9
y.+ iñ 13/2, 22/17, 29/6, 32/21, 32/23, 93/22
y.+ ler 3/3, 3/5, 31/2, 32/24, 42/4, 48/14, 5/1, 63/23, 69/9
y.+ lere 31/18

yigitlik Yiğitlik
y. 17/14, 31/12, 31/14, 31/15, 46/17, 46/18, 88/24
y.+ de 46/21
y.+ im 17/12, 44/23
y.+ imi 88/22
y.+ iñ 32/5
y.+ in 46/20

yit - < *ET.* Kaybolmak
y.- di 20/3
y.- mek 55/16
y.- mez 21/21

yitir - < *ET.* Kaybetmek
y.- di 53/14, 76/13
y.- dim 14/5, 18/3, 2/14, 66/2, 85/4, 99/11, 99/2
y.- ip 61/15, 85/19

yoġīn < *ET. yoġun* Kalın
y. 71/20

yoḳ < *ET. yōk* Yok
y. 10/4, 100/11, 100/17, 100/18, 14/22, 18/12, 18/17, 2/16, 2/17, 2/18, 2/19, 20/15, 22/16, 23/12, 23/17, 23/7, 27/17,

27/2, 28/15, 28/2, 29/15, 32/1, 32/13, 32/2, 32/24, 33/25, 37/11, 37/14, 37/7, 45/12, 47/20, 47/21, 47/22, 47/24, 47/4, 48/16, 48/5, 48/7, 48/9, 49/10, 54/6, 54/7, 55/14, 55/15, 56/20, 56/21, 57/2, 64/12, 64/13, 65/20, 65/8, 7/5, 71/6, 81/18, 83/12, 88/2, 9/4, 90/17, 90/23, 94/21, 96/13, 96/15, 96/25, 96/6, 97/9, 99/17
y.+ dan 54/11, 61/12
y.+ dır 13/23, 13/24, 16/10, 2/24, 20/14, 21/22, 22/20, 27/14, 28/12, 32/15, 32/18, 32/23, 35/22, 36/4, 4/14, 5/24, 56/10, 6/6, 6/7, 6/8, 62/13, 62/19, 67/18, 87/25, 92/17, 92/19, 96/14

yoḳlıḳ Yok olma durumu
y.+ ndan 85/13

yoḳsul Maddi imkanı çok az olan
y.+ ı 61/3
y.+ lar 24/10
y.+ lara 45/3, 8/3, 8/7

yoḳsulluḳ Yoksul olma durumu, farkirlik
y. 49/11, 49/13, 49/15, 49/19, 49/2, 49/3, 49/5, 49/9, 6/24
y.+ dan 49/14, 50/9, 6/19, 68/11

yol < *ET. yōl* Yol
y. 100/17, 11/10, 11/18, 29/10, 31/24, 34/10, 37/16, 37/18, 4/9, 46/6, 61/25, 71/8, 72/10, 72/4, 73/15, 73/8, 76/11, 76/5, 76/6, 76/7, 79/25, 79/3, 80/7, 82/24, 82/25, 83/10, 83/20, 83/22, 83/6, 84/20, 84/21, 90/14, 93/3, 94/21, 94/24, 98/25, 99/20
y.+ a 31/5, 35/13, 42/10, 79/20, 79/21, 82/25, 83/14, 85/22, 87/11, 93/18, 94/21
y.+ da 38/9, 57/9
y.+ dan 12/2, 19/10, 29/23, 46/11, 54/3, 61/24, 89/10
y.+ daş 7/5
y.+ dır 48/13, 55/13, 55/17
y.+ ı 48/13, 50/24, 55/25, 62/3, 66/19, 67/8, 7/18, 71/11, 71/13, 71/15, 71/19, 71/21, 71/23, 71/25, 71/5, 71/7, 71/9, 80/13, 98/25
y.+ ım 11/16, 16/8
y.+ ımdan 68/13
y.+ ımız 20/3
y.+ ıñ 11/19, 55/12, 55/17, 68/22, 73/17, 87/2
y.+ ın 18/21, 24/9, 46/6, 56/4, 56/5, 74/11, 88/4
y.+ ına 17/16, 37/23, 82/22, 89/1
y.+ ıña 23/1
y.+ ında 1/10, 1/17, 100/15, 17/20, 17/22, 23/14, 23/18, 29/1, 29/11, 32/18, 36/25, 37/14, 37/7, 47/8, 49/20, 49/21, 49/22, 49/24, 50/10, 50/2, 50/4, 50/6, 50/8, 67/15, 69/11, 82/23, 89/8, 94/1, 99/6
y.+ ıñda 17/19, 92/17, 97/2, 97/7
y.+ ını 7/12
y.+ ıp 70/19
y.+ lar 16/3, 41/10, 81/1
y.+ lara 11/21, 72/12, 87/8
y.+ ların 90/17
y.+ larıña 37/12
y.+ unda 15/10

yol - < *ET. yul- yul-* Yolmka, koparmak
y.- up 73/26, 83/3

yola < *ET.* Defa
y. 46/8, 73/3, 81/20, 85/19

yoldaş Arkadaş
y. 13/22, 14/13, 35/11, 38/3
y.+ dan 46/11
y.+ ım 6/11, 7/3
y.+ ıñ 21/3

y.+ ından 91/3

yoldır - < *ET.* Yolmak işini başkasına yaptırmak
y.- ıp 73/20

yolla - Gödermek
y.- rs 94/10

yögir - Koşturmak
y.- di 80/11
y.- ip 33/22

yögür - Koşturmak
y.- di 41/23
y.- gen 78/2
y.- señ 28/12, 62/10

yör - *ET. yorı-* Yürümek
y. 59/2, 70/14
y.- di 57/6, 71/4, 72/5
y.- dim 2/11, 58/15
y.- en 51/16
y.- eni 59/15
y.- äñ 54/3
y.- ände 63/21
y.- är 72/10
y.- imän 63/22
y.- ip 39/23, 57/8, 70/12, 79/21, 82/26
y.- me 47/9, 96/20
y.- melidi 51/4
y.- mese 81/19
y.- s 60/20
y.- sem 69/4, 69/5
y.- señ 11/10, 90/7

yörī - < *ET. yorı-* Yürümek
y.- me 10/17
y.- señ 31/24

yörtī - Boş boş dolaşmak
y.- p 33/22

yot Moral
y.+ ım 5/23

yum - < ET. sıkıp kapatmak
y.- arlar 55/5
y.- ıp 54/17, 96/2, 96/4
y.- up 63/5, 95/12

yumrı Yumru, yuvarlak, şişkin
y. 97/22

yumşak *ET. yumuşak*
y. 91/16

yurt Yurt, vatan
y.+ ı 41/21, 41/23
y.+ ımızda 60/21

yut - *ET.* Ağızda olan bir şeyi boğazdan aşağı indirmek
y.- abilmedim 90/22

yuvantaḳ Anlamsız
y. 22/21, 43/10

yük < *ET.* Yük
y. 30/22
y.+ den 70/15
y.+ i 24/7, 70/21
y.+ im 6/18

yükle - Yüklemek
y.- p 70/7, 83/7
y.- yardıḳ 51/6
y.- yip 62/20

yüp < *ET. yıp* İp
y. 31/5, 76/15
y.+ den 76/11, 76/12
y.+ iñ 76/10
y.+ ini 88/17

yürek < *ET.* Yürek
y. 100/14, 11/19, 15/18, 15/21, 16/11, 17/15, 18/11, 19/5, 20/4, 20/9, 23/10, 23/13, 23/16, 25/13, 30/11, 32/25, 33/20, 37/5, 38/14, 38/8, 4/18, 40/17, 44/21, 45/10, 46/14, 48/18, 49/5, 5/3, 50/21, 51/20, 53/17, 56/20, 62/6, 64/16, 64/17, 65/2, 65/5, 67/9, 68/8, 7/15, 7/22, 79/5, 80/16, 81/19,

84/15, 84/18, 85/10, 87/19, 87/21, 88/17, 88/20, 88/25, 88/6, 9/10, 90/1, 90/20, 92/5, 94/11, 95/10, 95/11, 96/10, 96/11, 98/11, 98/2, 98/3, 99/10
y.+ de 23/9, 49/7, 7/1, 85/13
y.+ däki 56/24, 81/25
y.+ i 2/10, 98/18, 98/8
y.+ im 46/13, 46/7, 5/17, 51/23
y.+ imde 5/24, 6/5, 6/9
y.+ ime 5/16
y.+ imi 19/2
y.+ iñ 30/9, 52/17, 82/10, 96/21
y.+ in 43/9
y.+ inde 6/2
y.+ ine 59/19, 80/9
y.+ ler 28/9, 42/10, 46/10, 46/13, 8/4
y.+ lerden 22/6

yüreklen - Korkusuz duruma gelmek, cesâretlenmek
y.- ip 57/17

yüz (1) < *ET.* Doksan dokuzdan sonra, yüz birden önce gelen sayının adı
y. 1/18, 1/6, 100/6, 12/8, 14/14, 14/19, 2/2, 21/14, 21/15, 21/18, 32/22, 37/19, 41/15, 41/16, 42/9, 48/11, 48/6, 51/2, 62/12, 67/15, 68/6, 83/19, 84/26, 85/10, 85/14, 85/4, 85/9, 94/22, 96/3, 97/10
y.+ den 21/24, 60/8, 95/24
y.+ e 62/20
y.+ ge 51/6
y.+ ü 42/9

yüz (2) < *ET.* Surat, çehre
y. 13/23, 25/9, 41/13, 42/21, 42/23, 47/16, 49/7, 67/13
y.+ de 47/24, 92/11
y.+ den 33/17, 87/24
y.+ i 23/2, 86/19, 97/3
y.+ im 39/6
y.+ imi 78/26
y.+ iñ 12/11, 12/18, 12/3, 13/7, 22/20, 47/25, 48/13, 55/7, 9/23
y.+ in 88/13
y.+ inde 46/3
y.+ ine 23/8, 78/2
y.+ iñe 37/3
y.+ iñi 11/13, 50/3, 88/19
y.+ ini 99/9
y.+ iñni 72/14
y.+ leri 15/3, 44/1, 9/17
y.+ leriñ 12/6, 48/1
y.+ leriñe 37/15, 37/7

yüz - < *ET.* Yüzmek
y.- diñ 76/18
y.- ermen 18/15
y.- ip 96/14

yüzli Otorite sahibi
y. 92/6

-Z, Ẕ, Ẓ, Ż-

zād < *Ar.* Her türlü eşya, şey
z. 12/21, 13/3, 13/7, 13/9, 52/2, 54/15, 6/8, 64/2, 69/6, 81/12, 98/10
z.+ a 32/22, 33/10, 5/4
z.+ dan 33/12, 56/20, 62/23, 64/6, 73/3
z.+ ı 39/8, 50/12, 63/16, 63/9, 69/13
z.+ ım 6/3
z.+ ın 84/26, 96/6
z.+ ını 82/18
z.+ lar 26/13, 26/3, 42/2, 45/19

żād ض Harfi
ż. 10/13, 44/3

zaʿferān < *Ar.* Safran
z. 39/6

zāġ < *Far.* Karga
z. 16/12, 16/15, 16/2, 16/22, 17/2
z.+ lar 16/24, 73/6, 73/7, 73/8, 74/14, 74/8

z.+ lara 74/12
z.+ larıñ 73/24

zāhid < *Ar.* Dinin yasak ettiği şeylerden sakınıp buyurduklarını yerine getiren (kimse)
z. 79/13, 79/25, 80/3, 80/4, 81/11, 81/8, 81/9
z.+ iñ 79/15

zaḫm < *Far.* Yara
z.+ dan 80/23
z.+ ı 22/6
z.+ ın 90/6

zaḥmet < *Ar.* Sıkıntı, eziyet
z. 20/10, 21/1, 21/3, 22/24, 23/17, 23/4, 23/7, 33/14, 41/13, 48/18, 50/6, 60/20, 62/21, 66/6, 67/4, 73/13, 76/10
z.+ de 35/23
z.+ den 24/23
z.+ e 39/4
z.+ i 100/11, 100/5, 22/3, 72/24, 9/1
z.+ im 70/14
z.+ iñ 10/9, 11/22, 62/11, 62/13, 62/15, 62/19, 62/21, 62/23, 62/25, 62/8
z.+ ler 20/20

ẕāl ذ Harfi
ẕ. 10/7, 22/18, 43/19

ẓālım < *Ar. ẓālim* Zulüm ve haksızlık yapan
ẓ. 10/8, 5/21, 5/22, 5/24, 6/12, 6/2, 6/4, 6/6
ẓ.+ a 92/14
ẓ.+ dan 68/12, 86/13
ẓ.+ ıñ 44/6
ẓ.+ lar 45/12, 45/17

zamān < *Ar. zemān* Vakit
z. 15/21, 17/3, 18/3, 38/13, 41/7, 75/20, 80/9, 82/2, 83/1, 86/1, 86/10, 87/21, 9/1, 99/2
mürşid-i z. 78/16
z.+ a 24/13, 24/2, 6/15
z.+ da 59/17, 76/21, 77/23, 81/14, 83/16
z.+ lar 23/14, 52/8, 67/17

zamāna < *Ar.+Far.* Devir
z. 24/1, 24/11, 24/15, 24/17, 24/2, 24/3, 24/5, 24/7, 24/9, 51/13, 51/17, 52/5, 72/2
z.+ nıñ 59/12

zār < *Far.* Ağlayan, inleyen
z. 15/19, 16/1, 16/11, 16/3, 16/5, 19/21, 25/16, 27/15, 29/22, 29/23, 29/25, 3/24, 30/10, 30/12, 30/14, 30/16, 30/4, 30/6, 37/13, 38/10, 38/14, 38/16, 38/18, 38/20, 38/6, 38/8, 43/5, 45/15, 45/4, 54/1, 54/5, 54/7, 66/17, 69/13, 85/8, 87/3, 89/22
ḫor-u z. 54/9
z.- u nālān 80/20
z.+ dır 20/21
z.+ ı 17/8, 22/13, 33/3, 67/12
z.+ ım 12/25
z.+ ımı 38/16, 99/6
z.+ ın 19/22, 89/16
z.+ ıñı 97/6
z.+ lar 3/14, 90/1, 90/11
z.+ lara 97/8

żarar < *Ar.* Kötü sonuç
ż. 31/10

ẕāt < *Ar.* Kimse, kişi, şahıs, özellikle saygıdeğer kimse
ẕ. 79/10, 79/11
ẕ.+ dan 2/24
ism-i ẕ.+ ıñ 8/6
ism-i ẕ.+ ıñı 36/1

żāya < *Ar.* Kaybolma, yitme
ż. 100/2, 44/3, 5/18, 50/7, 68/17, 70/14, 76/10, 95/4, 99/9
ż.+ dır 62/11, 62/13, 62/15, 62/17, 62/19, 62/21, 62/23, 62/25, 62/8, 62/9

żāyiʿ < *Ar.* Kaybolma, yitme
ż. 10/13, 30/24

zebān < *Far.* Dil
nūk-i z. 10/15
z.+ ın 41/25

zebūn < *Far.* Güçsüz, aciz
z. 4/11, 53/8, 8/4

ẕelīl < *Ar.* Aşağılanan, hor görülen (kimse)
ẕ. 10/7, 68/10
ẕ.+ dir 43/19

zemīn < *Far.* Toprak
z.+ e 86/16

zemistān < *Far.* Kış mevsimi
z.+ ı 90/5

zen < *Far.* Kadın
z. 80/16, 80/18, 80/20, 80/21
z.+ den 81/11

zenān < *Far.* Kadınlar
z. 80/3, 80/8, 86/4

zende < *Far.* Canlı
z. 69/7

zer < *Far.* Altın
z. 38/4
māl-u z. 47/19
z.+ in 11/8

zerbāb < *Ar. zerbāf* Altın tel ile dokunmuş kumaş
z. 18/24

zerd < *Far.* Sarı renk
z. 68/11, 68/18, 68/19

zerre < *Ar. ẕerre* Çok küçük parça
z. 67/6

żerūr < *Ar. żarūret* İhtiyaç
ż. 84/26

ẕevḳ < *Ar.* Haz
ẕ. 12/8, 12/9, 74/7, 86/5, 96/23, 96/25
ẕ.- ı safā 34/23
ẕ.- u şafā 80/18

zeyren - Sızlanmak
z.- ip 54/12

zähr < *Far. zehr* Zehir
z. 22/3, 22/5, 47/9, 53/18, 66/23, 98/8
z.+ dir 43/22
z.- i hicrān 36/17
z.- i ühilāhil 80/5
z.+ im 58/6

zi ز Harfi
z. 10/9, 43/22

ẕikr < *Ar.* Anma
ẕ. 1/15, 12/4, 17/1, 47/6
ẕ.+ im 34/9

ẕillet < *Ar.* Alçaklık
ẕ. 28/15

zindān < *Far.* Tutuklu veya hükümlülerin içine konulduğu kapalı yer
z.+ da 26/4, 67/19

zinhār < *Far.* Sakın, asla
z. 32/19

zirāʿat < *Ar.* Ekincilik
z. 83/17

ziyād < *Ar.* Çokluk, fazlalık
z. 13/8, 28/8, 37/9, 4/13, 48/20, 57/1, 72/6, 81/16, 88/6, 90/19, 92/21, 92/24, 93/9, 95/24

ziyāda < *Ar.* Çok
z. 100/13, 40/16

żiyāfet < *Ar.* Konuk etme

ż. 77/2

ziyān < *Far.* Zarar, hasar
z. 23/3, 35/11, 61/21, 61/22, 77/12, 80/8, 86/23, 86/24
z.+ ı 30/4

zor < *Far.* Sıkıntı, güçlük
z. 15/20, 38/5, 43/24, 47/13, 50/21, 50/25, 51/1, 6/16, 74/16
z.+ ı 22/18, 46/20, 60/8, 61/10
z.+ ımız 70/20
z.+ lar 90/9

zorāver < *Far.* Güçlü
z. 54/3

zorla - < *Far.T.* Mecbur etmek, zorlamak
z.- p 98/19

zorlıḳ < *Far.T.* Güçlük
z. 44/22

ẓöy ظ Harfi
ẓ. 10/15, 44/6

ẓulm < *Ar.* Eziyet
ẓ. 10/15, 15/20, 22/10, 22/4, 22/9, 24/15, 24/4, 24/6, 25/10, 25/23, 26/13, 28/2, 35/23, 37/10, 4/22, 42/12, 44/22, 45/13, 46/13, 49/8, 54/21, 64/14, 64/16, 65/8, 90/16, 90/8, 94/17, 95/3, 99/18, 99/24
ẓ.- u cefālar 64/9
ẓ.+ den 100/1
ẓ.+ e 7/19, 7/22
ẓ.+ i 7/17, 90/5, 90/6
ẓ.+ inden 30/14, 46/10
ẓ.+ ini 6/20

zülüf < *Far. zulf* Şaklardan sarkan saç lülesi
z.+ i 18/13, 9/7, 97/19
z.+ leri 15/3
z.+ lerin 90/17, 90/3

3.2. KİŞİ ADLARI DİZİNİ

-Ā, A-

Ādam
Ā.+ dan 95/11

ʿAbduʾl Ḥekīm
ʿA.+ i 55/8, 56/1

ʿAbduʾl Ḥekīm Caʿfer
ʿA. 92/7, 93/13, 94/3
ʿA.+ iñ 92/20

ʿAbduʾl-kerīm Ḫān
A. 93/24

Alp
A.+ dan 54/25

Astān Beki
A. 4/8

Aycemāl
A.+ ıñ 82/12, 82/6
A.+ tı 82/13

-B-

Beşīr Pulūrd
B. 3/3

-C, Ç-

Caʿfer
C. 94/1
C.+ dir 92/19

Cācī
C.+ ler 41/2

Cāngeldi

C. 2/5
veled-i C. 1/4

Çengiz
övlād-ı Ç. 41/17

Çengiz Ḫān
Ç. 41/19

-D-

Dövlet
d. 21/9, 95/19, 96/7
D. 2/20

Durdıḫān
D. 93/22

Durdımurād
D. 93/25

-E-

Ebūmuḥsin
E. 75/10, 75/25
E.+ ge 75/26

Ebūmüslim
E. 41/14

-F-

Fedāī
F. 1/15, 100/17, 100/2, 11/2, 13/8, 14/1, 14/15, 15/11, 15/23, 17/23, 18/16, 2/20, 22/10, 23/20, 24/16, 25/10, 28/14, 29/20, 3/9, 30/15, 31/9, 32/5, 33/16, 34/12, 35/1, 35/19, 36/25, 37/14, 4/5, 40/1, 40/18, 43/9, 44/17, 45/20, 45/5, 47/18, 47/6, 49/18, 5/19, 5/5, 50/22, 54/16, 55/24, 55/6, 55/9, 56/15, 57/4, 57/6, 61/19, 62/5, 63/12, 64/16, 64/20, 67/14, 68/5, 69/6, 7/25, 70/2, 70/23, 71/24, 72/14, 73/4, 74/16, 76/18, 76/4, 77/13, 78/14, 79/10, 81/12, 82/22, 83/13, 85/22, 86/25, 87/16, 88/19, 88/7, 89/7, 9/3, 90/10, 92/20, 92/5, 93/12, 93/13, 94/16, 94/3, 95/4, 96/20, 97/8, 98/24, 99/12
F.+ dir 11/23, 14/24, 16/17, 17/9, 21/7, 25/24, 26/12, 38/20, 39/13, 4/2, 46/15, 48/9, 50/10, 6/11, 62/25, 64/1, 66/9, 68/19, 7/11, 8/15, 90/24
F.+ ni 36/11, 9/21
F.+ niñ 12/18, 19/22, 19/8, 26/14, 32/18, 38/4, 4/4, 48/10, 55/8, 64/18, 89/16, 92/7, 95/6
F.+ nin 50/24
F.+ yā 66/24

Ferhād
F. 92/24, 93/1

-Ġ-

Ġaraḫān
Ġ. 41/3

Ġavsˀülʿazim
ġ. 36/8

-Ḥ, Ḫ-

Ḥācī Baba
Ḥ. 93/25

Ḥātemtāy
Ḥ. 77/19

Ḥekīm Cān
Ḥ. 55/10, 55/11, 55/13, 55/15, 55/17, 55/19, 55/21, 55/23,

55/25
Ḫ.+ ı 56/10, 56/12, 56/14, 56/16, 56/3, 56/4, 56/6, 56/8

Ḫäżret-i İdrīs
Ḫ. 69/19

Ḫäżreti Loḳmān
Ḫ. 40/10

Ḫäzret-i Mūsā
Ḫ. 62/1

Ḫäzret-i Nuʿmān
Ḫ. 40/11

Ḫıżır
Ḫ. 70/1

Ḫudā
Ḫ. 13/6, 15/24, 20/16, 22/23, 49/8, 80/25, 82/6
Ḫ.+ dan 7/20
Ḫ.+ ġa 8/24
Ḫ.+ i 2/20, 32/6
Ḫ.+ ya 100/2, 5/19, 50/8, 68/16
Ḫ.+ yım 100/1, 100/3, 35/21, 45/1, 45/16, 56/18, 56/19, 56/21, 56/23, 57/1, 57/3, 57/5, 99/15, 99/16, 99/18, 99/20, 99/22, 99/24
Ḫ.+ yıñ 44/9

Ḫudāy
Ḫ. 29/2, 82/1

-I-

Imāmʿ Äzzem
I. 40/11

-İ, Ī-

İsmāʿil
İ. 96/4

İsrāfīl
İ. 43/23

Īşbay
İ. 50/24, 51/1, 51/15, 51/19, 52/1, 52/13, 52/7, 53/1, 53/13, 53/14, 53/7, 58/20, 59/10, 59/12, 60/10, 60/6
İ.+ ıñ 57/11, 57/17, 57/6, 59/19, 60/1, 60/3

-L-

Leylī
L. 93/1

Loḳmān Ḥekim
L. 99/23

Loḳman
l.+ a 99/23

-K, Ḳ-

Ḳādırḫān
Ḳ. 94/12, 94/14

Ḳāme Beg
Ḳ. 42/14, 42/15

Kāmil Maḫdūm
K. 93/24

Karañġu Yaruḳ
ḳ. 77/24

Ḳārī Toraḫān
Ḳ. 93/20

Ḳażī Muḥammed
veled-i Ḳ. 1/4

Ḳażī Muḥammed Velī
veled- Ḳ. 1/4

Ḳulmurād
Ḳ. 4/8

Ḳuvan
Ḳ. 3/12
Ḳ.+ ıñ 4/4

Ḳuvan ʿAzīz
Ḳ. 4/15

-M-

māhim
m. 93/3

Mamabeke
M.+ ni 42/15

Mecnūn
M. 93/1

Mollācora
M. 42/19

Mollācumʿa
M. 93/24

MollāAḥmed
M. 93/24

Mollā Bābageldi
M. 95/17

Mollā Devletaġa
M. 93/20

Mollā Dövlet
M. 1/15, 1/9

Mollā Dövlet
M. 2/5

Mollā Dövlet Fedāī
M. 1/1, 1/3

Mollā Ergeşi
M. 95/15

Mollā Ḫudayberdi
M. 93/22

Mollā Sulṭān
M. 97/12

Mollā Sulṭān Dūzsız
M. 97/10

Muhammed
M. 36/9, 41/7

Muḫı Ḫān
M. 93/25

-N-

Nār ʿAlī
N. 57/12, 57/16, 57/17, 57/19, 57/7, 57/9, 58/1, 58/13,
58/19, 58/7, 59/10, 59/11, 59/2, 59/4, 60/5
N.+ dir 59/5
N.+ ñ 60/10
N.+ ni 59/20
N.+ niñ 59/22

Narbay
N. 59/22

Nikolay
N.+ ı 61/9

Nobat Ḫān
N. 95/22

-O-

Oġuz
O. 40/22, 93/20
O.+ dan 2/6

Oġuz Ḫān
O. 54/19

-R-

Receb Aġa
R. 93/23

Resūlu ʾl-lāh
R. 41/11

Rüstem < *Far.* İranlı meşhur pehlivan
r. 22/18

-Ş-

Ṣābır
Ṣ. 83/16

Ṣāḥibḳırān
Ṣ. 41/26

-Ş-

Şāhmerdān
ş. 36/8

Şāhṣenem
ş. 93/11
Ş. 11/12

Şāh Zamān
Ş. 77/15

Şīrḫān
Ş. 93/20

-T, Ṭ-

Ṭāhir
Ṭ. 93/2, 93/3

Tañrı
T. 9/4

Taş
t. 53/17
T.+ ıñ 61/13

Taşbay
T. 50/24, 51/15, 51/20, 51/22, 52/10, 52/16, 52/4, 53/10, 53/16, 53/4, 57/22, 58/10, 58/16, 58/4, 59/1, 59/12, 59/19, 59/7, 60/15, 61/15
T.+ ġa 59/20
T.+ ıñ 59/11

Timur Leñ
T. 41/25

Tora Ḫān
T. 29/9

-Ü-

Üzrā
Ü. 93/10

-V-

Vāmıḳ
V. 93/10
V.+ ıñ 9/12

Vās
V. 41/23

Veysḳulı Bay
veled-i V. 1/4

-Y-

Yāfeş
Y.+ den 40/21

Yaradan
Y. 20/16, 22/7, 35/21, 8/2, 8/5, 97/17
Y.+ ı 43/16

Yezd
Y.+ iñ 9/3

Yoldaşʿ Azīz
Y. 3/12

Yusūf
Y. 11/11
Y.+ dek 93/12

-Z-

Zerefşān
Z. 3/1

Zöhre
Z. 93/2

Züleyḫa
Z. 11/11

3.3. YER ADLARI DİZİNİ

- A, Ā-

Afġānistān
A. 2/13, 42/22, 42/26, 7/16
A.+ a 1/18, 8/16, 8/17, 8/18, 8/20, 8/22, 8/24, 9/2, 9/4

Āḳca
Ā. 2/14, 6/18, 11/12, 43/1

Altay
A. 3/1, 41/5

Āmū
ā. 30/10, 42/12
ā.+ dan 42/8

Āmūderyā
Ā. 3/2, 83/17

Andḫuy
A. 2/15, 42/24, 43/1, 6/18

-B-

Badaḫşān
B. 43/2

Bordalıḳ
B. 1/7, 2/4, 3/3, 30/9, 4/13

Buḫārā
B. 1/18, 1/7, 2/10, 2/4, 3/1, 30/9, 41/8, 42/1
şāh-ı B. 2/11

-Ç-

Çaḫānsūr
Ç.+ a 43/5

Çahārcū
Ç.+ da 42/21

Çārcū
Ç.+ dan 30/13

Çehārcūy
Ç. 3/2

Çin
Ç. 61/9

-B-

Dövletabād
D. 55/20, 56/11, 56/16

-F-

Ferāh
F. 43/5

-G-

Gereşk
G. 43/6

-H, Ḫ-

Herāt
H. 42/24, 56/3

Ḫıtay
Ḫ. 61/9

Hindūstān
H. 41/1, 75/1

Ḫocand
Ḫ. 41/8

Ḫorāsān
Ḫ. 42/15

-I-

Issıḳköl
I.+ **i** 3/1
I. 41/5

-L-

Lebāb
L. 4/1, 83/15, 83/17

-K, Ḳ-

Kābil
K. 55/18, 56/3
K.+ **e** 94/12

Ḳandahār
Ḳ. 43/6
Ḳ.+ **dan** 55/18

Ḳarḳın
Ḳ. 42/9

Kerki
k. 42/21
K. 3/2

Ḳunduz
ḳ. 94/4
Ḳ. 43/2, 93/14, 94/6
Ḳ.+ **dan** 42/24, 93/16

-M-

Manġışla
M. 42/11

Marvı
M. 3/2, 97/10
M.+ **dan** 41/14

māvārāelnähr < *Ar.*
m.+ **ti** 41/21

Meymene
M. 42/24, 55/20

Mezār-i Şerīf
M. 43/1

Millī Bāġ

M.+ da 94/13
M.+ ıñ 94/14

-S-

Samarḳand
S. 3/1, 42/1

Sīr
S.+ i 3/1

-Ş-

Şāhımerdān
Ş. 40/10

Şıbırġan
Ş. 43/1
Ş.+ da 2/14

Şīrīntegāb
Ş. 55/20

-T-

Taşkend
T.+ i 42/1

-U-

Urgenc
U. 42/12
U.+ denem 42/11
u.+ e 42/8

3.4. ETNİK ADLARI DİZİ

-A-

Afġān
A. 41/2
A.+ ımız 20/17

-B-

Becene
b. 42/6

-D-

Dāvudlı
D. 1/5, 1/7, 2/4

-E-

Emevī
E.+ ler 41/13, 41/15

-Ä-

Ärsäri
Ä. 1/5, 2/6, 42/13, 42/16

-F-

Fārs
F.+ a 41/25

-S-

Salur
S. 41/12, 42/3, 54/25
S.+ dan 42/9
S.+ dır 2/6

-T-

Tat
T.+ ı 100/12
T.+ lar 13/5

Türk
T. 20/13, 20/14, 41/21
T.+ ler 21/9

Türkmen
T. 1/5, 13/5, 2/4, 2/6, 25/12, 26/5, 34/18, 41/21,
41/23, 41/6, 42/14, 42/3, 43/10, 68/3, 87/19, 97/11, 97/13
T.+ den 42/26, 43/1
T.+ i 100/12
T.+ ler 40/22, 41/2, 42/2, 97/11
T.+ lerden 41/1
T.+ lerine 42/23, 97/11

-Y-

Yābenī
Y. 1/5, 2/4

3.5. ARAPÇA İBARELER DİZİNİ

-A-

ʿaleyhissalām < *Ar.* Barış onun üzerine olsun. Peygamberlerin ve imamların isimlerinden bahsettikten sonra gelir.
ʿa. 1/12

-E-

elḫamdullilāh rabbil ʿālemīn velʿākıbetil muttḳīn vaṣṣala vāhvassalām ʿalāḫayrḫalḳa muḥammed ve ālamuḥammed ve aṣḥābeecmaʿin < *Ar.* Dünyaların Efendisi Allah'a hamd olsun, Dürüstlerin sonucu,yaratılışının en iyisi olan, Muhammed'i, ailesini ve tüm yoldaşlarını Tanrı kutsasın.
e. 1/2

-Ḳ, K-

ḳālaelʾnabīʿaleyhissalāmminaḫabşey ʿanfaḳdaakṣarhūẕekre < *Ar.* Peygamber Efendimiz (barış onun üzerine olsun) buyurdular.
ḳ. 1/12

Külli şeyʾan yerceʿ ilā aṣle < Her şey geldiği yere geri döner.
ş. 47/12

küllüşeyʾünyerceʿ < *Ar.* Her şey geri döner.
k. 79/10

SONUÇ

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanmış bu çalışmada, Afganistan Türkmen edebiyatının çağdaş dönemine ait önemli bir eserin dizini ile birlikte çeviri-yazıya aktarılarak Türk dili ve edebiyatına kazandırılması amaçlanmıştır. Eserin bölgede Türkmen Türkçesinin korunması, sonraki nesillere aktarılması ve Türkmen edebiyatının gelişiminde büyük değer taşıdığı anlaşılmaktadır. Eserde görülen bazı dil özelliklerin şunlardır:

a) Eserde hem Doğu Türkçesinde /bol-/ hem de Batı Türkçesinde kullanılan /ol-/ fiilleri bir arada görülmektedir: meşġūl boldım [2/9], yaşda boldım [2/12], kec oldı [40/22], hīç oldı [43/10].

b) Bazı kelimelerde, Çağatay Türkçesinin etkisiyle ‘dil’ kelimesinin ‘til’ şeklinde (ötümsüz olarak) kullanıldığı görülmektedir: Pūlıñ bolsa Fārsī Peştū til gerek [8/19], Süyci suḫan şīrīn tilli [9/16].

c) Bazı fiillerde, Çağatay Türkçesinin etkisiyle ‘‘getir-’’ fiilinin ‘‘keltür-’’ şeklinde (ötümsüz olarak) kullanıldığı rastlanmaktadır: Şāh-i Buḫārā ḳaçdı keltüralmay tāb [2/11].

d) Dilimize Arapça ve Farsçadan geçen bazı kelimelerde ‘‘f’’ harfi ‘‘p’’ harfine dönüştüğü görünür: parḫ < *Ar*. fark [45/18], peydā < *Far*. fayda [61/21], [62/11], [71/7].

e) Farsçadan geçen ‘‘b’’ harfi ile başlayan bazı kelimeler ‘‘p’’ harfine dönüştüğü görünür: pīl < *Far*. *bīl* Kürek [87/25].

f) Metinde düzlük-yuvarlaklık uyumları tam olmadığını görülmektedir: gördiñ mü [56/3], [56/4]; olsın [28/17], [29/10].

g) Türkmen Türkçesinin en önemli özelliği, uzun ünlülere sahip olmasıdır. Bu eserde de sık rastlanmaktadır: ād ‘‘ad’’ [2/5], gīce gündīz ‘‘gece gündüz’’ [2/20], güyç ‘‘güç’’ [6/21], gōr ‘‘mezar’’ [96/15], ōd ‘‘ateş’’ [4/19].

h) 6. Kelime sonundaki /-ḳ/ ünsüzünün ötümlüleşmesi /-ḳ/>/-ḫ/ hadisesi ilgili metinde de görülmektedir: parḫ ‘‘fark’’ [45/18].

i) Eserde bazı kelimelerin ikili kullanımları mevcuttur: pişmān [33/3], pūşmān [9/4].

KAYNAKÇA

Argunşah, Mustafa (2013). Tarihi Türk Lehçeleri-Çağatay Türkçesi. İstanbul: Kesit Yayınları.

Atalay, Besim (1970). Abuşka Lügati veya Çağatay Sözlüğü. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

Ayverdi, İlhan, Ahmet Topaloğlu (2007). Kubbealtı Lugatı Türkçe Sözlük. İstanbul: Kubbealtı Yanınları.

Başar, Umut (2019). ‘‘Mollâ Devlet Geldi Fedaî ve Külliyatı.’’ Türk Yurdu, 377 (1), 85-86.

Clauson, Sir Gerard (1972). An Etymological Dictionary of Pre Thirteenth Centruy Turkish. Oxford.

Develioğlu, Ferit (1993). Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat. Ankara: Aydın Kitabevi.

Günbet, Kadı (1985). Sözlük. Meşhed: Sadi Yayınları.

Kadı, Hac Muraddurdı (2003). Kadı Sözlüğü (Farsça-Türkmence). Meşhed: Gülneşir Yayınları.

Kanar, mehmet (2000). Farsça-Türkçe Sözlük. İstanbul: Deniz Kitabevi.

Salihpur, Cemşid (1991). Farsça-İstanbul Türkçesi Cami Sözlüğü. Tebriz: Şua Yayınları.

Sami, Şemseddin (2017). Kâmûs-ı Türkî (Latin Harfleriyle). İstanbul: Kapı Yayınları.

Sohbet, Abdurrahman (2016) Molla Devlet Fedai Külliyatı. Kâbil: Afgan Mesleki Matbaası.

Tekcan, Münevver (2007). Bayram Han’ın Türkçe Divanı. İstanbul: Beşir Kitabevi.

Tekcan, Münevver (2007). Hakîm Ata Kitabı. İstanbul: Beşir Kitabevi.

Tekcan, Münevver (2008). Hakîm Ata’nın Hz. Meryem Kitabı. İstanbul: Beşir Kitabevi.

Tekin, Talat, Mehmet Ölmez (1995). Türkmence-Türkçe Sözlük. Ankara: Simurg Yayınları.

Turan, Fikret (2001). Eski Oğuzca Sözlük. İstanbul: (BAY) Bilimsel Akademik Yayınlar.

Türkçe Sözlük (2011). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

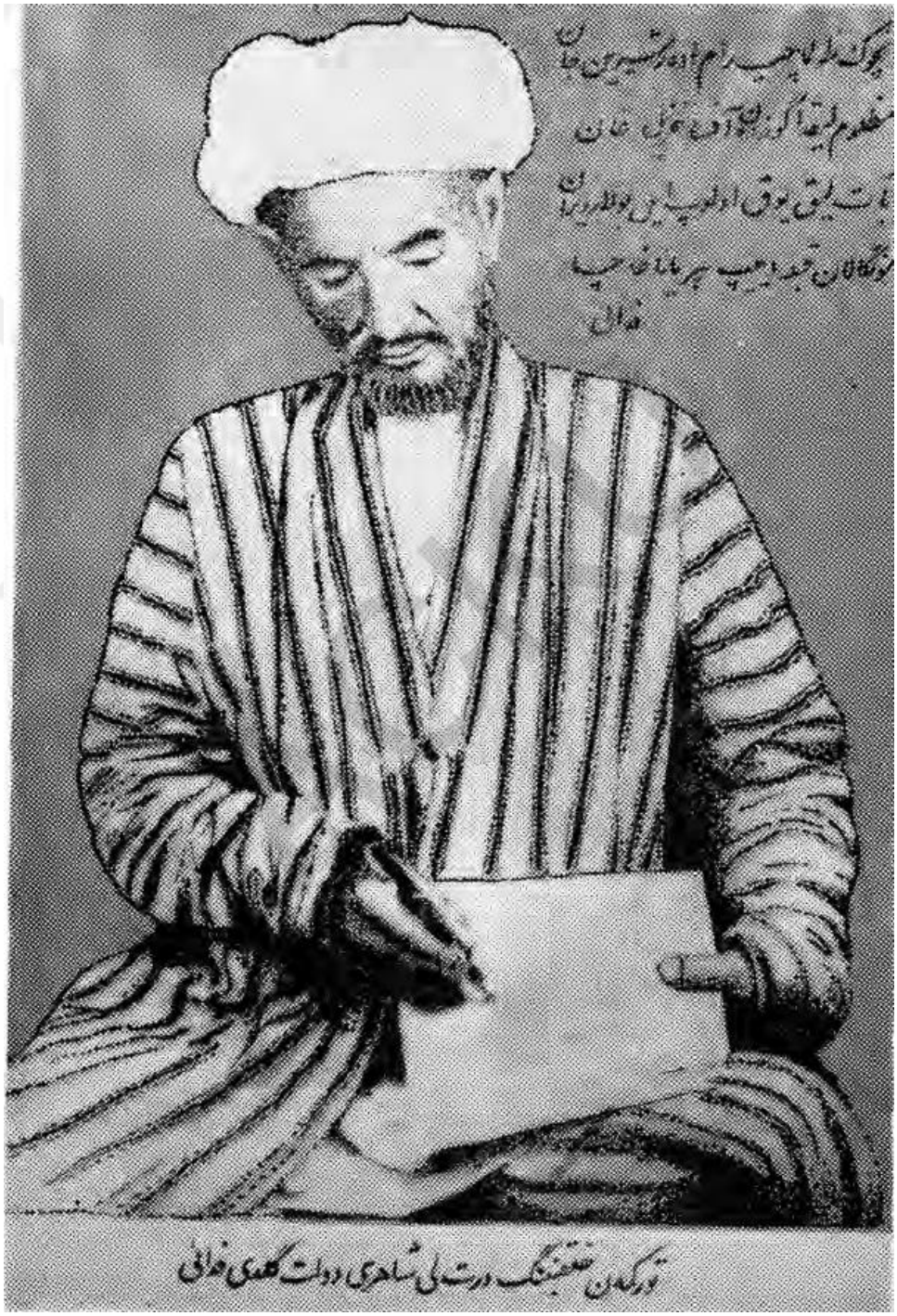
Uzun, Tacettin, Yusuf Sami Samancı, Mücahit Küçüksarı (2012). Arapça-Türkçe Sözlük. Konya: Kitap Dünyası Yayınları.

Ünlü, Suat (2013). Çağatay Türkçesi Sözlüğü. Konya: Eğitim Yayınevi.

EKLER

EK-I

Türkmen Halkının Dertli Şairi Mollâ Devlet Geldi Fedaî

EK-II

Fedaî'nin Faryab'daki evi

ÖZ GEÇMİŞ

Nurullah Muradi, 22 Mart 1994 tarihinde Afganistan'nın Faryab ilinde doğdu. 2012 yılında ilk öğrenimini Faryab'ın Qaisar ilçesinde bulunan Nadim Qaisari Lisesinde tamamladı. 2013 yılında başladığı Kâbil Üniversitesi Dil ve Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü 2016 yılında bitirdi. Mart-Eylül 2017 tarihleri arasında Kâbil Yunus Emre Enstitüsü'nde yerel okutan olarak görev yaptı. 2017 yılında Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde yüksek lisans eğitimine başladı. Yüksek lisans tezi olarak Mollâ Devlet Geldi Fedaî Külliyatı'nın [1-100] sayfaları arasındaki bölümünün transkripsiyon, dizin-sözlüğünü hazırladı.